

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Σχολή Κοινωνικών & Ανθρωπιστικών Σπουδών
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης
ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής με Νέες Τεχνολογίες»
Κατεύθυνση: Ανθρωπιστικές σπουδές με Νέες Τεχνολογίες

**Ο «ακήρυκτος» πόλεμος των γλωσσών-
Η επιλογή της β΄ ξένης γλώσσας από τους μαθητές της Δ΄ τάξης του
ελληνικού δημοτικού σχολείου.**

Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία
της
Ευαγγελίας Ν. Ζιώγα (864)

Επιβλέπων: κος Καμαρούδης Σταύρος, Αναπληρωτής Καθηγητής ΠΤΔΕ Φλώρινας

Φλώρινα 2021

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Σχολή Κοινωνικών & Ανθρωπιστικών Σπουδών
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης
ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής με Νέες Τεχνολογίες»
Κατεύθυνση: Ανθρωπιστικές σπουδές με Νέες Τεχνολογίες

**Ο «ακήρυκτος» πόλεμος των γλωσσών-
Η επιλογή της β΄ ξένης γλώσσας από τους μαθητές της Δ΄ τάξης του
ελληνικού δημοτικού σχολείου.**

Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία
της
Ευαγγελίας Ν. Ζιώγα (864)

Επιβλέπων: κος Καμαρούδης Σταύρος, Αναπληρωτής Καθηγητής

Φλώρινα 2021

Φύλλο Εξέτασης

1. **Επόπτης:** κος Καμαρούδης Σταύρος, Αναπληρωτής Καθηγητής του Παιδαγωγικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας (Φλώρινα)

Βαθμός:

Υπογραφή:

Ημερομηνία:

2. **Δεύτερος βαθμολογητής:** κα Γρίβα Ελένη, Καθηγήτρια του Παιδαγωγικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας (Φλώρινα)

Βαθμός:

Υπογραφή:

Ημερομηνία:

3. **Τρίτος βαθμολογητής:** κα Σακελλαρίου Αγγελική, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια του Παιδαγωγικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας (Φλώρινα)

Βαθμός:

Υπογραφή:

Ημερομηνία:

Η συγγραφέας **Ζιώγα Ευαγγελία του Νικολάου** βεβαιώνει ότι το περιεχόμενο του παρόντος έργου είναι αποτέλεσμα προσωπικής εργασίας και ότι έχει γίνει κατάλληλη αναφορά σε εργασίες τρίτων, όπου κάτι τέτοιο ήταν απαραίτητο σύμφωνα με τους κανόνες της ακαδημαϊκής δεοντολογίας.

Πρόλογος

Η παρούσα μεταπτυχιακή εργασία πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια των σπουδών μου στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας με τίτλο «Επιστήμες της αγωγής με Νέες Τεχνολογίες» και συγκεκριμένα της κατεύθυνσης των Ανθρωπιστικών Σπουδών με Νέες Τεχνολογίες.

Αφορμή για την επιλογή του θέματος της υπήρξε το ενδιαφέρον μου για τη διδασκαλία, την εκμάθηση των ξένων γλωσσών, καθώς και την πολυγλωσσία, η οποία χαρακτηρίζει τις σημερινές κοινωνίες. Προσωπική μου επιθυμία ήταν να διαπιστώσω ιδίως όμμασι τον ρόλο αλλά και την εφαρμογή των ξένων γλωσσών στην ελληνική εκπαίδευση μέσα από τα μάτια των διευθυντών, των ξενόγλωσσων εκπαιδευτικών, γαλλικής και γερμανικής γλώσσας αλλά και των γονέων των παιδιών, οι οποίοι καλούνται στο τέλος της Δ' δημοτικού να αποφασίσουν ποια δεύτερη ξένη γλώσσα θα διδαχτούν τα παιδιά τους. Στην επιλογή αυτού του θέματος σημαντικό ρόλο έπαιξε ο πρώτος μου προπτυχιακός τίτλος σπουδών. Είμαι απόφοιτη του τμήματος Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας, της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης με ειδίκευση στη Γλωσσολογία και Διδακτική, από όπου αποφοίτησα το εαρινό εξάμηνο του 2014-2015 γεγονός, που με οδήγησε στη συνεχή ενασχόλησή μου με τις γλώσσες. Ακόμη, καθοριστικό παράγοντα διετέλεσε η εργασία μου στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση Γρεβενών τη φετινή σχολική χρονιά 2020-2021 και η επαφή μου με μαθητές ως εκπαιδευτικού της δεύτερης ξένης γλώσσας. Διδάσκοντας, λοιπόν σε διάφορα δημοτικά σχολεία ενδιαφέρθηκα να εξετάσω τους λόγους, που ωθούν στην επιλογή της δεύτερης ξένης γλώσσας από τους μαθητές στο τέλος της Δ' τάξης του ελληνικού δημοτικού σχολείου.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους εκείνους, οι οποίοι συνέβαλαν στην εκπόνηση της μεταπτυχιακής μου εργασίας. Πρώτον απ' όλους, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον καθηγητή μου και επιβλέποντα της παρούσας εργασίας κο. Σταύρο Καμαρούδη, αναπληρωτή καθηγητή του Παιδαγωγικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας για τη συνεχή υποστήριξη, καθοδήγηση και για την προθυμία του για συνεργασία καθ' όλη τη διάρκεια της προσπάθειάς μου. Επίσης, αισθάνομαι ευγνώμων απέναντι στα άλλα δύο μέλη της συμβουλευτικής μου

επιτροπής την καθηγήτρια κα. Ελένη Γρίβα και την αναπληρώτρια καθηγήτρια κα. Αγγελική Σακελλαρίου, που διέθεσαν χρόνο για την προσεκτική μελέτη της παρούσας εργασίας, τις παρατηρήσεις και τις πολύτιμες υποδείξεις τους.

Ακόμη, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά την κα. Βαρσαμίδου Αθηνά για τις προτάσεις της για περαιτέρω εξέλιξη της παρούσας έρευνας αλλά και όλους τους διευθυντές των δημοτικών σχολείων των περιοχών Πέτρας Μυτιλήνης, Χανίων, Βέροιας, Κομνηνών Πτολεμαΐδας και Νέας Ζίχνης Σερρών, τους ξενόγλωσσους συναδέλφους, γαλλικής και γερμανικής γλώσσας από την ιδιωτική και τη δημόσια εκπαίδευση αλλά και τους γονείς, που δέχτηκαν με χαρά και ευχαρίστηση να βοηθήσουν στην προσπάθειά μου αυτή συμμετέχοντας στην έρευνά μου. Η συνδρομή τους ήταν πολύτιμη στην παρούσα ερευνητική διαδικασία.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένειά μου, τον σύντροφό μου και τους φίλους μου για τη συνεχή στήριξη και την πολύτιμη βοήθεια, που μου προσέφεραν κατά τη διάρκεια εκπόνησης της εργασίας αυτής. Τους ευχαριστώ για την αγάπη και τη συμπαράσταση τους και όχι μόνο.

Περίληψη

Η παρούσα εργασία πραγματεύεται την ύπαρξη ή μη ενός «ακήρυκτου» πολέμου μεταξύ των ξένων γλωσσών στην ελληνική εκπαίδευση και την επιλογή της δεύτερης ξένης γλώσσας, γαλλικής ή γερμανικής από τους μαθητές της Δ΄ τάξης του δημοτικού σχολείου. Αρχικά, παρουσιάζονται οι δύο γλώσσες, γαλλική και γερμανική μέσα από τη γλωσσική τους οικογένεια, την ιστορική τους εξέλιξη και τα μορφολογικά χαρακτηριστικά τους. Κατόπιν, εξετάζεται η καθιέρωση των ξένων γλωσσών στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα μέσα από τρεις ιστορικές περιόδους, της πρώτης περιόδου, που ξεκινάει μετά την Ελληνική Επανάσταση του 1821 και εκτείνεται έως το 1945, της δεύτερης από τη λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου μέχρι το τέλος της δεκαετία του 1990 και της τρίτης, από τη διάσπαση της πρώην Σοβιετικής Ένωσης τον Δεκέμβριο του 1991 μέχρι και σήμερα. Στη συνέχεια, έπεται η ερευνητική διαδικασία. Στην έρευνα συμμετείχαν διευθυντές δημοτικών σχολείων, γονείς μαθητών που φοιτούν στη Δ΄ τάξη του δημοτικού και καθηγητές δεύτερης ξένης γλώσσας, γαλλικής και γερμανικής, οι οποίοι κλήθηκαν να απαντήσουν σε ερωτηματολόγια γνώμης με γενικές και εξειδικευμένες ερωτήσεις ως προς τις ομάδες-στόχο. Οι συνεντεύξεις ελήφθησαν τηλεφωνικώς λόγω της πανδημίας του Covid-19. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι γλώσσες και οι ποικιλίες τους εντός του ελληνικού αλλά και ευρωπαϊκού χώρου μπορούν να παίξουν ενοποιητικό ή και διαφοροποιητικό ρόλο μέσα στην κοινωνία. Η εκμάθηση όμως της δεύτερης ξένης γλώσσας στο ελληνικό σχολείο, είτε είναι η γαλλική είτε η γερμανική, αποτελεί στοιχείο εμπλουτισμού της κοινής ευρωπαϊκής ταυτότητας των μαθητών.

Λέξεις-κλειδιά: «ακήρυκτος» πόλεμος, γαλλικά, γερμανικά, ελληνικό δημοτικό σχολείο, Δ΄ τάξη δημοτικού

Abstract

The present study negotiates the existence or not of an “undeclared” war between foreign languages in Greek education and concerns the choice of the second foreign language, between French and German by the students of 4th grade of primary school. Initially, the two foreign languages, French and German are presented through their language family, their historical development and morphological characteristics. Then the introduction of foreign languages in the Greek education system is examined through three historical periods. The first period begins after the Greek revolution of 1821 and lasts until the period of 1945, the second period from the end of World War II until the 1990s and the third period, from the break-up of the former Soviet Union in December 1991 until nowadays. After that is following the research process. Primary schools’ principals, parents of students in the 4th grade of primary school and teachers of French and German language took part in this research. They were asked to submit their opinion questionnaires, which included general and specialized questions for each target group. Because of the pandemic, Covid 19, the interviews were conducted by telephone. The results showed that the languages and their varieties within the Greek and European space can play a unifying or differentiating role in our society. However, the learning of a second foreign language in the Greek schools, whether French or German, is a basic element of enriching students’ common European identity.

Keywords: “undeclared” war, German, French, Greek primary schools, 4th grade of primary school

Περιεχόμενα

Πρόλογος	3
Περίληψη	5
Abstract.....	6
Κατάλογος συντμήσεων και συντομογραφιών	9
Κατάλογος χαρτών	10
Κατάλογος πινάκων.....	10
Εισαγωγή	11
1. Οι υπό διερεύνηση γλώσσες και η διδασκαλία τους στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα	20
1.1 Η γαλλική γλώσσα	20
1.1.1 Η γλωσσική οικογένεια της γαλλικής.....	21
1.1.2 Η Ιστορία της γαλλικής γλώσσας και οι περίοδοί της.....	22
1.1.3 Μορφολογικά χαρακτηριστικά της γαλλικής γλώσσας.....	23
1.2 Η γερμανική γλώσσα	25
1.2.1 Η γλωσσική οικογένεια της γερμανικής.....	25
1.2.2 Η ιστορία και οι περίοδοι εξέλιξης της γερμανικής	27
1.2.3 Μορφολογικά χαρακτηριστικά της γερμανικής γλώσσας.....	28
1.3 Η διδασκαλία των ξένων γλωσσών στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα- Διαχρονική και συγχρονική εξέταση.....	29
1.3.1 Η πρώτη περίοδος της ξενόγλωσσης εκπαιδευτικής πολιτικής	30
1.3.2 Η δεύτερη περίοδος της ξενόγλωσσης εκπαιδευτικής πολιτικής.....	35
1.3.3 Τρίτη περίοδος ξενόγλωσσης εκπαιδευτικής πολιτικής	39
2. Η Έρευνα	44
2.1 Σκοποί και ερευνητικά ερωτήματα της έρευνας.....	44
2.2 Οι συμμετέχοντες της έρευνας	45
2.2.1 Διευθυντές Σχολείων	45
2.2.2 Γονείς.....	45
2.2.3 Ξενόγλωσσοι Εκπαιδευτικοί.....	46
2.3 Μεθοδολογία της έρευνας.....	47
2.3.1 Εργαλείο της έρευνας	47
2.3.1.1 Παρουσίαση δομής δομημένης συνέντευξης	47
2.3.2 Ερευνητική διαδικασία	50

2.4 Αποτελέσματα της έρευνας.....	52
2.4.1 Αποτελέσματα συνεντεύξεων των διευθυντών των δημοτικών σχολείων.....	52
2.4.1.1 Το μέλλον των ξένων γλωσσών	53
2.4.1.2 Προσδοκώμενα οφέλη από τη διδασκαλία της δεύτερης ξένης γλώσσας.....	58
2.4.2 Αποτελέσματα συνεντεύξεων των γονιών	60
2.4.2.1 Το μέλλον των ξένων γλωσσών	60
2.4.2.2 Τα προσδοκώμενα οφέλη από τη διδασκαλία της δεύτερης ξένης γλώσσας.....	65
2.4.3 Αποτελέσματα συνεντεύξεων των ξενόγλωσσων εκπαιδευτικών	66
2.4.3.1 Το μέλλον των ξένων γλωσσών	66
2.4.3.2 Προσδοκώμενα οφέλη από τη διδασκαλία της δεύτερης ξένης γλώσσας.....	72
3. Συμπεράσματα - Συζήτηση.....	75
3.1 Περιορισμοί της έρευνας.....	81
Επίλογος	83
Βιβλιογραφία	87
Παράρτημα	98
Συνεντεύξεις Διευθυντών.....	98
Συνεντεύξεις Γονιών.....	112
Συνεντεύξεις εκπαιδευτικών γαλλικής γλώσσας.....	128
Συνεντεύξεις εκπαιδευτικών γερμανικής γλώσσας.....	138

Κατάλογος συντηρήσεων και συντομογραφιών

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
Α.Π.Σ.	Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών
Β.Δ.	Βασιλικό Διάταγμα
Δ.	Διάταγμα
Δ.Ε.Π.Π.Σ.	Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών
ΕΑΕΠ	Ενιαίο Αναμορφωμένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα
Ε.Ε.	Ευρωπαϊκή Ένωση
Ε.Ο.Κ.	Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
Ε.Σ.Σ.Δ.	Ένωση Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών
ΗΒ	Ηνωμένο Βασίλειο
Η.Π.Α.	Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής
ΙΞΓΦ	Ινστιτούτο Ξένων Γλωσσών και Φιλολογιών
Κ.Ε.Μ.Ε.	Κέντρο Εκπαιδευτικών Μελετών και Επιμορφώσεως
NATO	North Atlantic Treaty Organization
Ν.	Νόμος
ΟΗΕ	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
ΟΟΣΑ	Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης
παρ.	Παράγραφος
Π.Δ.	Προεδρικό Διάταγμα
UNESCO	United Nations Educational Scientific and Cultural Organization
ΥΠ.Ε.Π.Θ.	Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων

Κατάλογος χαρτών

Χάρτης 1: Ο γαλλόφωνος κόσμος.....	20
Χάρτης 2: Κατανομή των γλωσσών στην Ευρώπη.....	26
Χάρτης 3: Προέλευση διευθυντών.....	45
Χάρτης 4: Προέλευση γονέων.....	46
Χάρτης 5: Προέλευση ξενόγλωσσων καθηγητών.....	46

Κατάλογος πινάκων

Πίνακας 1: Ερευνητικό δείγμα μελέτης.....	52
Πίνακας 2: Κατηγορίες και Κωδικοί του θεματικού άξονα «Το μέλλον των ξένων γλωσσών» για τους διευθυντές.....	57
Πίνακας 3: Κατηγορίες και Κωδικοί του θεματικού άξονα «Προσδοκώμενα οφέλη από τη διδασκαλία της δεύτερης ξένης γλώσσας» για τους διευθυντές.....	60
Πίνακας 4: Κατηγορίες και Κωδικοί του θεματικού άξονα «Το μέλλον των ξένων γλωσσών» για τους γονείς.....	64
Πίνακας 5: Κατηγορίες και Κωδικοί του θεματικού άξονα «Προσδοκώμενα οφέλη από τη διδασκαλία της δεύτερης ξένης γλώσσας» για τους γονείς.....	67
Πίνακας 6: Κατηγορίες και Κωδικοί του θεματικού άξονα «Το μέλλον των ξένων γλωσσών» για τους ξενόγλωσσους εκπαιδευτικούς.....	71
Πίνακας 7: Κατηγορίες και Κωδικοί του θεματικού άξονα «Προσδοκώμενα οφέλη από τη διδασκαλία της δεύτερης ξένης γλώσσας» για τους ξενόγλωσσους εκπαιδευτικούς.....	74

Εισαγωγή

Το μωσαϊκό των πολιτισμών και γλωσσών, το οποίο χαρακτηρίζει τις σύγχρονες κοινωνίες αποτέλεσε σημείο εφελτήριο για την προώθηση της εκμάθησης των ξένων γλωσσών. Η γλωσσική και η πολιτισμική πολυμορφία αποτελούν βασικό χαρακτηριστικό γνώρισμα του «Ευρωπαίου πολίτη». Η Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω της πολιτιστικής της πολιτικής προωθεί μέσω του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη» (2014-2020), τη διασφάλιση, την ανάπτυξη αλλά και την προώθηση της ευρωπαϊκής και γλωσσικής πολυμορφίας στα πλαίσια της ανάδειξης της πολιτισμικής κληρονομιάς της Ευρώπης (Μούσης, 2015, σελ. 208). Ήδη από την εποχή της ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (Ε.Ο.Κ.) το 1957 και έπειτα, η γνώση και η εκμάθηση πολλών ξένων γλωσσών εξελίχθηκε σε ένα πρωταρχικό διαφοροποιό γνώρισμα της ταυτότητας του ατόμου, και συγχρόνως, σε μέτρο της κοινωνικής του θέσης (Judt, 2012, σελ. 758).

Η εκμάθηση και η χρήση μιας ή περισσοτέρων ξένων γλωσσών στη σύγχρονη Ευρώπη έχει αναδειχθεί σε ζήτημα καίριας σημασίας, καθώς οι συνέπειες του φαίνεται να ξεπερνούν τη σφαίρα της προσωπικής καλλιέργειας και της επαγγελματική αποκατάστασης και να σχετίζονται και με τις ευρωπαϊκές σχέσεις (Παπαδοπούλου, 2007, σελ.15).

Η εκμάθηση τους αποτελεί πρόκληση και παίζει καθοριστικό ρόλο στην επίτευξη της επικοινωνίας μεταξύ ατόμων διαφορετικών πολιτισμών, επιτυγχάνοντας τη διεύρυνση των οριζόντων των ατόμων (Γρίβα & Σέμογλου, 2013, σελ. 13). Αυτό συμβαίνει, καθώς η εκμάθηση ξένων γλωσσών, όπως υποστηρίζει η Καγκά (2001) αποτελεί βασικό ποιοτικό εργαλείο για να καταπολεμηθεί η κοινωνική και η επικοινωνιακή περιθωριοποίηση.

Η Ευρώπη αποτελεί μια ήπειρο στην οποία χρησιμοποιούνται είκοσι τρεις επίσημες γλώσσες. Υπάρχουν δύο επίσημες γλώσσες –η αγγλική και η γαλλική γλώσσα-, τρεις μεγάλες γλώσσες –η γερμανική, η ιταλική και η ισπανική γλώσσα-, αλλά και δεκαοκτώ ολιγότερο ομιλούμενες, όπως είναι η ελληνική, η σουηδική, η βουλγαρική και άλλες γλώσσες (Καμαρούδης, 2015, σελ. 49). Πρόκειται για μια ήπειρο, της οποίας η γλωσσική της ποικιλομορφία αποτελεί πτυχή της καθημερινότητας των πολιτών της, η οποία ολοένα και διευρύνεται λόγω των συνεχών μεταναστευτικών ροών.

Σύμφωνα μάλιστα με την Προφίλη (2001), η Ευρωπαϊκή Ένωση αναζητεί την προοπτική της στην πολυγλωσσία, αναγνωρίζει τις γλώσσες εκείνες που αντιστοιχούν στις εθνικές γλώσσες των ευρωπαϊκών κρατών, αλλά και τις γλώσσες, οι οποίες χρησιμοποιούνται ως γλώσσες εργασίας -αγγλική, γαλλική και γερμανική γλώσσα- και μεταξύ των άλλων δίνει προτεραιότητα στις λιγότερο διαδεδομένες και διδασκόμενες γλώσσες λαμβάνοντας ειδικές μεταρρυθμίσεις.

Αξίζει, ακόμη να σημειωθεί ότι η εκμάθηση ξένων γλωσσών αποτελεί μια δια βίου δραστηριότητα, η οποία καλό είναι να αφορά όλους μας. Κάθε πολίτης οφείλει να αποκτήσει γλωσσική ικανότητα σε πολλές γλώσσες, οι οποίες θεωρούνται αναγκαίες τόσο για την κατάρτιση, την απασχόληση, τις πολιτιστικές ανταλλαγές και την προσωπική ολοκλήρωσή του. Ο ρόλος, λοιπόν της εκπαίδευσης θεωρείται καθοριστικός, καθώς το σχολείο εκτός από τους σημαντικότερους χώρους γλωσσικής κοινωνικοποίησης και αλληλεπίδρασης του ατόμου αποτελεί συνάμα και το πεδίο εκείνο, όπου ασκείται συγκεκριμένη γλωσσική εκπαιδευτική πρακτική (Κοιλιάρη, 2005, σελ. 29-30).

Επιπλέον, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του 2018 αναφορικά με τη Σύσταση του Συμβουλίου για μια ολοκληρωμένη προσέγγιση σχετικά με τη διδασκαλία και την εκμάθηση γλωσσών, επισημαίνεται το γεγονός ότι η έλλειψη γλωσσικών ικανοτήτων αποτελεί φραγμό για την κινητικότητα των πολιτών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και σε παγκόσμιο επίπεδο. Η κινητικότητα αυτή σχετίζεται τόσο με τον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης όσο και με την πρόσβαση των πολιτών στην ευρωπαϊκή αγορά εργασίας. Στην αιτιολογική έκθεση υπογραμμίζεται, μάλιστα ότι στην ετήσια έκθεση του 2017 για την ενδοενωσιακή κινητικότητα του εργατικού δυναμικού υπάρχουν ενδείξεις ότι η έλλειψη της γλωσσομάθειας πιθανότατα μπορεί να επισκιάσει τυχόν οικονομικές ευκαιρίες, οι οποίες προσφέρονται από αγορές εργασίας σε διασυνοριακές περιοχές (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2018, σελ. 1).

Οι Ευρωπαίοι πολίτες μπορούν να ταξιδεύουν, να εργάζονται, να διδάσκονται αλλά και αλληλεπιδρούν μεταξύ τους με τη βοήθεια του διαδικτύου. Τους παρέχεται, επιπλέον η δυνατότητα να ανταλλάσσουν απόψεις και εμπειρίες. Οι σπουδαστές έχουν, μάλιστα δυνατότητα πρόσβασης σε διάφορα μαθήματα κορυφαίων πανεπιστημίων ανά την υφήλιο. Ήδη από το 1987 το πρωτοποριακό πρόγραμμα Erasmus καλύπτει ως πρόγραμμα δράσης του τομέα της δια βίου μάθησης και

ενθαρρύνει τη μαθησιακή κινητικότητα. Η συμμετοχή σ' αυτό προϋποθέτει την καλή γνώση απαραίτητως μιας ξένης γλώσσας. Το πρόγραμμα δράσης Erasmus χωρίζεται σε επτά υποπρογράμματα και παρέχει τη δυνατότητα σε μαθητές και φοιτητές /σπουδαστές να μετακινηθούν σε οποιοδήποτε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιθυμούν και να μείνουν εκεί τουλάχιστον για έξι μήνες είτε για πρακτική άσκηση είτε για μαθητεία είτε για συμμετοχή σε δραστηριότητες διδασκαλίας ή επαγγελματικής εξέλιξης. Ειδικότερα, το υποπρόγραμμα Comenius αφορά όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης και δίνει μία προοπτική δια βίου μάθησης στην οποία συμπεριλαμβάνεται και η σχολική εκπαίδευση. Οι στόχοι του προγράμματος Comenius είναι να αναπτυχθεί τόσο στους μαθητές και στους νέους όσο και στο εκπαιδευτικό προσωπικό, η κατανόηση της ποικιλομορφίας της Ε.Ε. σε επίπεδο πολιτισμών και γλωσσών, καθώς και της αξίας τους (Μούσης, 2015, σελ. 260-261).

Το γεγονός αυτό τους βοηθά να γίνουν ενεργοί πολίτες της Ε.Ε. και να αποκτήσουν μία ευρωπαϊκή συνείδηση ως πολίτες της. Ο Γάλλος κοινωνιολόγος Vincenzo Cicchelli, ο οποίος έκανε μία έρευνα για τη νέα γενιά της Ευρώπης, έγραψε στο βιβλίο του «Το κοσμοπολίτικο πνεύμα. Εκπαιδευτικό ταξίδι της νεολαίας στην Ευρώπη» τα εξής: *«Παντού στην Ευρώπη η νεολαία αποκτά συνείδηση του ότι ο πολιτισμός της πατρίδας τους είναι μεν σημαντικός και συστατικό στις ταυτότητάς τους, όχι όμως και επαρκής για την κατανόηση του κόσμου. Οι νέοι πρέπει να γνωρίσουν τους άλλους πολιτισμούς... πρέπει να έχουν τριβή με τη διαφορετικότητα με τον πολιτισμικό πλουραλισμό»* κατά την Rey-Lefebvre (2012), όπως αναφέρεται από τον Beck (2013, σελ. 121-122).

Οι νέοι μέσα από την εκμάθηση των ξένων γλωσσών βιώνουν την έννοια της Ευρώπης ως μία κινητική κοινωνία ατόμων, εκτιμούν τη διαπερατότητα των εθνικών συνόρων, την ποικιλομορφία των πολιτισμών, καθώς και των γλωσσών, των τρόπων ζωής κλπ. Τα παραπάνω αποτελούν προϋπόθεση για τη δημιουργία μιας ευρωπαϊκής δημοκρατίας, η οποία μπορεί να δημιουργηθεί μόνο μέσω της δυνατότητας όλο και περισσότερων ευρωπαίων να μάθουν να *«βλέπουν τον εαυτό τους μέσα από τα μάτια των άλλων»* (Beck, 2013, σελ. 125-131). Οι γλωσσικές τους αυτές γνώσεις αλλά και δεξιότητες είναι που συμβάλλουν στην αμοιβαία κατανόηση και σεβασμό σε μια πολιτισμικά εμπλουτισμένη ευρωπαϊκή και εθνική συνείδηση (Παπαδοπούλου, 2007, σελ.27).

Με την εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας παρέχεται αυτή η δυνατότητα, καθώς διευρύνονται οι ορίζοντες του ατόμου και του δίνεται μία μακροσκοπική αντίληψη του κόσμου και της ζωής πάνω σε αυτό. Η γλώσσα αποτελεί μία νοητική σύλληψη και ταυτόχρονα, το πιο σπουδαίο εργαλείο κοινωνικοποίησης που υπάρχει στις ανθρώπινες κοινωνίες και πολιτισμούς. Βοήθα, ακόμα στον κάτοχο αυτής της γνώσης να διασαφηνίζει τους ρόλους και τις σχέσεις, που έχουν σημασία στο συγκεκριμένο πολιτισμό που ο ίδιος δημιούργησε. Η κατάκτηση/εκμάθηση μιας άλλης γλώσσας πέρα από τη μητρική από τα παιδιά, είναι εντέλει βασική εκδήλωση της δημιουργικότητας του ατόμου και της ικανότητάς του να παράγει και να κατανοεί νέες προτάσεις, δηλαδή προτάσεις για τις οποίες δεν είχε κάποια προηγούμενη γλωσσική εμπειρία (Robins, 2006, σελ. 343).

Στα περισσότερα ευρωπαϊκά κράτη, η υποχρεωτική εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας ξεκινά από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, σε ορισμένα μάλιστα από τα οποία η διδασκαλία μιας δεύτερης ξένης γλώσσας εισάγεται στις τελευταίες τάξεις του δημοτικού σχολείου (Ε΄- Στ΄ τάξη δημοτικού σχολείου). Η εισαγωγή της στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση καθίσταται ιδιαίτερα σημαντική για λόγους προσωπικής καλλιέργειας, εθνικής εξέλιξης και για λόγους που αφορούν τη σχέση της χώρας μας με την ευρωπαϊκή οικογένεια (Παπαδοπούλου, 2007, σελ.15). Παρατηρείται, μάλιστα η ολοένα αυξανόμενη έναρξη της εκμάθησης ξένης γλώσσας σε όλο και μικρότερη ηλικία. Στο σημείο αυτό αξίζει να σημειωθεί η ύπαρξη περιπτώσεων γλωσσικών πολιτικών κρατών, όπου η διδασκαλία μιας ξένης γλώσσας ξεκινά από την Α΄ Τάξη του δημοτικού σχολείου, όπως είναι η Γερμανία, η Νορβηγία, η Μάλτα, η Ιταλία, το Λουξεμβούργο και η Ιταλία (Γρίβα & Σέμογλου, 2013, σελ. 24-25).

Σε ατομικό/προσωπικό επίπεδο, η εκμάθηση ξένων γλωσσών σύμφωνα με τη Γαλανάκη (2013) συμβάλει στην απόκτηση μεγαλύτερης αυτοεκτίμησης του ατόμου. Αυτό συμβαίνει, καθώς στην περίπτωση, που βρεθεί ο νέος που μαθαίνει ξένες γλώσσες σε μια ξένη χώρα, θα καταφέρει να επικοινωνήσει με αλλόγλωσσους ανθρώπους. Η επιτυχία του αυτή πρόκειται να ενδυναμώσει την αυτοπεποίθηση και την αυτοεκτίμησή του αλλά και να διευρύνει τους πνευματικούς του ορίζοντες, την κριτική του ικανότητα, καθώς και τις νοητικές του δεξιότητες.

Επιπλέον, η εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας φαίνεται να συνδέεται στενά με τον νοητικό τομέα του ατόμου και ειδικότερα με την πλαστικότητα του ανθρώπινου εγκεφάλου. Συγκεκριμένα, ο Stern (1996) αναφέρει ότι η διδασκαλία της ξένης

γλώσσας έχει τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα όταν αυτή πραγματοποιείται στην ηλικία 8-10 ετών, διότι στην ηλικία αυτή ο εγκέφαλος έχει τη μεγαλύτερη πλαστικότητα και την απαιτούμενη ικανότητα για την εκμάθησή της (Σακελλαρίου, 2006, σελ.11). Σε πρόσφατη έρευνα μάλιστα, εξετάστηκαν οι λειτουργίες και δομές του ανθρώπινου εγκεφάλου επιδιώκοντας να δοθεί μια βιολογική εξήγηση για το πώς η απόκτηση της γλώσσας ως μια φυσική εμπειρία και η εκμάθησή της ως μια ενεργή διαδικασία απόκτησης γνώσεων διαμορφώνουν τον ανθρώπινο εγκέφαλο (Luk, Pliatsikas & Rossi, 2020).

Ακόμη, κατά τη Galovska (2020), τα παιδιά που μαθαίνουν μια ξένη γλώσσα σε ηλικία μικρότερη των πέντε ετών φαίνεται να χρησιμοποιούν το ίδιο μέρος του εγκεφάλου, το οποίο τα βοηθά να μάθουν τη μητρική τους γλώσσα. Το χρονικό διάστημα, επίσης που ένας μαθητής αφιερώνει στην εκμάθηση των ξένων γλωσσών, παρατηρείται ότι έχει άμεση και θετική συσχέτιση με τη γνωστική ανάπτυξή του. Τα γνωστικά οφέλη από την εκμάθηση των ξένων γλωσσών παρουσιάζουν άμεσο αντίκτυπο και στις ακαδημαϊκές επιδόσεις των παιδιών. Τα δίγλωσσα παιδιά παρουσιάζουν καλύτερες δεξιότητες ανάγνωσης, γραφής και μαθηματικής σκέψης και λαμβάνουν γενικά υψηλότερες βαθμολογίες σε εξετάσεις τυποποιημένου είδους.

Εκτός όμως από την επίδραση της εκμάθησης των ξένων γλωσσών στην πλαστικότητα του εγκεφάλου, συχνά υποστηρίζεται ότι αυτή σχετίζεται με τη νόσο του Αλτσχάιμερ, καθώς συμβάλει στην καθυστέρηση της εμφάνισης των συμπτωμάτων της. Η εκμάθηση ξένων γλωσσών κρατά τον εγκέφαλο σε εγρήγορση επιφέροντας σημαντικά αποτελέσματα στον τομέα της υγείας. Έτσι, σύμφωνα με τον Γεωργίου (2018) ο ανθρώπινος εγκέφαλος διογκώνεται, διατηρείται σε φόρμα και ο κίνδυνος της πρόωρης εμφάνισης των συμπτωμάτων της συγκεκριμένης νόσου απομακρύνεται.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τον Μανόλη Τριανταφυλλίδη (1965) στη ζωή μας παρουσιάζονται διάφοροι βαθμοί γλωσσομάθειας. Οι βαθμοί γλωσσομάθειας διαμορφώνονται ανάλογα με τον σκοπό για τον οποίο μαθαίνει κάποιος μια ξένη γλώσσα ή ανάλογα με το σημείο, που μπορεί να φτάσει μαθαίνοντας αυτή. Ο σκοπός της εκμάθησης της ξένης γλώσσας αφορά τόσο την προφορική και όσο και τη γραπτή χρήση της, ενώ το σημείο στο οποίο μπορεί να φτάσει το άτομο, που τη μαθαίνει σχετίζεται με το κίνητρο εκμάθησής της, δηλαδή αν τη μαθαίνει για να έρθει σε

επαφή με τη λογοτεχνία της ή τα επιστημονικά της βιβλία ή τον κόσμο ευρύτερα που η συγκεκριμένη γλώσσα αντιπροσωπεύει.

Η εκμάθηση των ξένων γλωσσών παρέχει την ευκαιρία στο άτομο να βελτιώσει τις γνώσεις του για τη μητρική του γλώσσα, γεγονός που αποτελεί σύμφωνα με τον Μπαμπινιώτη (2015) «έργο ζωής». Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονιστεί, επίσης ότι η συνάντηση, η δημιουργία κοινωνικών σχέσεων, η διεύρυνση κοινωνικών δικτύων αλλά και η γνωριμία με τον πολιτισμό άλλων χωρών δηλώνει ότι το άτομο, που μαθαίνει ξένες γλώσσες υπεισέρχεται σ' ένα κόσμο ανθρώπων με διαφορετικό τρόπο ζωής. Ανακαλύπτουν, επίσης νέες ανθρώπινες συμπεριφορές, ήθη, έθιμα και συνήθειες. Το γεγονός αυτό ωθεί στην εξάλειψη προκαταλήψεων και στερεοτυπικών αντιλήψεων αλλά και στον επαναπροσδιορισμό των στάσεων τους απέναντι στην κοινωνία ευρύτερα, εκτιμώντας σταδιακά τη διαφορετικότητα (Ντότση, 2016).

Σε επαγγελματικό επίπεδο, συγκεκριμένα στον ευρωπαϊκό χώρο, η γνώση δύο ή και περισσότερων ξένων γλωσσών μπορεί να θεωρηθεί ως βασικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Αποτελεί το «διαβατήριο» μπορούσε να ειπωθεί για την ένταξη του ατόμου στην αγορά εργασίας. Επίσης, η ενασχόληση με τις γλώσσες παρατηρείται πως συντελεί στη συνεχή επιμόρφωση των εργαζομένων, δίνοντας του την ευκαιρία να συνεργάζονται με αλλόγλωσσους και να διευρύνουν το πλαίσιο των συναλλαγών τους. Φαίνεται, μάλιστα ότι οι επαγγελματικές απαιτήσεις έχουν αυξηθεί σε τέτοιο βαθμό, που η γνώση τους να καθίσταται αναγκαία ακόμα και για αυτούς, οι οποίοι επιθυμούν να εργάζονται στη χώρα τους. Λόγου χάρη η ανάπτυξη του τουριστικού τομέα στην Ελλάδα προϋποθέτει την εκμάθηση μιας ή περισσότερων ξένων γλωσσών (Γαλανάκη, 2013).

Αξίζει, μάλιστα να επισημανθεί ότι σύμφωνα με πρόσφατη διεθνή πειραματική μελέτη με 430 συμμετέχοντες στη Γαλλία, τη Γερμανία και τις ΗΠΑ διαπιστώθηκε η ευεργετική επίδραση της εκμάθησης των ξένων γλωσσών στην ανάπτυξη και την εκδήλωση της δημιουργικότητας των ατόμων στο χώρο εργασίας αλλά και στην ανάπτυξη καινοτομιών στον τομέα αυτό (Nothelfer, 2020).

Σε εκπαιδευτικό επίπεδο και συγκεκριμένα στον τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης η εκμάθηση των ξένων γλωσσών, όπως αναφέρεται από τη Γαλανάκη (2013) καθίσταται αναγκαία, καθώς η ειδίκευση, η εξειδίκευση, ένας μεταπτυχιακός

τίτλος σπουδών ή η εκπόνηση μιας διδακτορικής διατριβής οφείλουν να συνοδεύονται από την πολύ καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας. Η γνώση ξένων γλωσσών προσφέρει μάλιστα στους ερευνητές τη δυνατότητα να καταρτιστούν αρτιότερα αλλά και να καταφύγουν σε ξενόγλωσσες βιβλιογραφίες. Κατέχοντας, δηλαδή τη ξένη γλώσσα μπορούν να έρχονται σε επικοινωνία με τις ξενόγλωσσες λογοτεχνίες. Ακόμη, η συμμετοχή φοιτητών, σπουδαστών σε διάφορα προγράμματα ανταλλαγής, οι σπουδές στο εξωτερικό, ή και η εργασία σε κράτη-μέλη της Ε.Ε. αποδεικνύει έμπρακτα το γεγονός ότι η εκμάθηση των ξένων γλωσσών καθίσταται απαραίτητη.

Όταν, μάλιστα ο Άγγλος ανθρωπολόγος Edward Burnett Tylor έδωσε τον 19ο αιώνα τον κλασικό, πλέον ορισμό του πολιτισμού λέγοντας ότι πολιτισμός¹ είναι τα «*χαρακτηριστικά τα οποία αποκτά ο άνθρωπος ως μέλος της κοινωνίας*» σ' αυτόν κυρίαρχη θέση κατείχε η γλώσσα, όπως αναφέρεται από τον Πασχαλίδη (1999, σελ.37).

Στο ευρωπαϊκό πολιτισμικό γίνεσθαι ανά τους αιώνες ήκμασαν και παρήκμασαν δεκάδες σπουδαίοι πολιτισμοί. Στην εκάστοτε επικράτειά τους αναπτύχθηκαν μία σειρά ευρωπαϊκών γλωσσών με κυριότερες τη γερμανική, τη λατινική και τη σλαβική, οι οποίες προέρχονται όλες από την ίδια ινδοευρωπαϊκή γλωσσική οικογένεια.

Οι ρομανικές γλώσσες -τα γαλλικά, τα ισπανικά, τα πορτογαλικά, τα ιταλικά, τα ρουμανικά- αποτελούν τοπικές παραλλαγές, οι οποίες εξελίχθηκαν μέσα από τη λατινική γλώσσα των Ρωμαίων κατακτητών. Όπου «ρίζωσε», δηλαδή ο ρωμαϊκός πολιτισμός υπήρξε μετάβαση μιας γλώσσας από τον έναν τύπο στον άλλον πράγμα, που δεν μεταβάλλει το γεγονός ότι προέρχεται από μία ορισμένη παλαιότερη γλώσσα. Έτσι, αν και τυπολογικά τα λατινικά και τα γαλλικά είναι δύο διαφορετικές γλώσσες, παραμένει το γεγονός ότι τα γαλλικά αποτελούν την εξέλιξη των λατινικών της Γαλλίας (Robins, 2006, σελ.348).

Αντίστοιχα, η γερμανική γλώσσα προήλθε από μία μίξη αρχαιότερων γλωσσών, όπως η γοτθική, η αρχαία άνω γερμανική και η αρχαία νορβηγική. Στον ευρωπαϊκό χώρο την εποχή της κυριαρχίας της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας στο δυτικό

¹ Ο όρος «πολιτισμός» εμφανίστηκε για πρώτη φορά στην ελληνική γλώσσα τον 18^ο αι. από τον Αδαμάντιο Κοραή, ως μετάφραση του γαλλικού όρου civilisation.

τμήμα είχε επικρατήσει ως γλώσσα του εμπορίου και της θρησκείας (*lingua franca*), ενώ στο ανατολικό επικρατούσε η ελληνική κοινή ως *lingua franca*² (Robins, 2006, σελ.340-341).

Αλλά και κατά την διάρκεια του Μεσαίωνα, η λατινική εξακολουθούσε να κυριαρχεί σε όλη τη Δυτική Ευρώπη ως γλώσσα των μορφωμένων και αποτέλεσε τη δεύτερη γλώσσα, η οποία διδάσκονταν στα σχολεία. Αργότερα, από τον 16^ο - 17^ο αιώνα και έπειτα, τη θέση της πήρε η γαλλική γλώσσα λόγω της πολιτιστικής, διπλωματικής και στρατιωτικής επιρροής και κυριαρχίας της Γαλλίας στον ηπειρωτικό ευρωπαϊκό χώρο. Αυτή η διεθνής ακτινοβολία της γαλλικής γλώσσας κράτησε μέχρι και τα μέσα του 20ού αιώνα.

Από τον 19ο αιώνα και μετά έχουμε στον ηπειρωτικό ευρωπαϊκό χώρο την άνοδο της γερμανικής γλώσσας. Η συνένωση της Γερμανίας σε ένα ενιαίο κράτος και η αντίστοιχη οικονομική, στρατιωτική και πολιτιστική άνοδός της, έφερε και την διάδοση της γερμανικής, ως γλώσσας τόσο του εμπορίου και της επικοινωνίας όσο και της επιστήμης και της διανόησης.

Οι δύο παραπάνω γλώσσες, γαλλική και γερμανική, που φέρουν μέσα τους το πολιτισμικό βάρος αυτών των δύο Μεγάλων Δυνάμεων θεωρείται ότι βρίσκονται μεταξύ τους σε έναν «ακήρυχτο πόλεμο» κυριαρχίας μέσα στο νέο ευρωπαϊκό πλαίσιο, το οποίο ορίζεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (E.E.).

Με την αγγλική γλώσσα να συνεχίζει να είναι η *lingua franca* εντός της E.E., μέσα από την προώθηση της ευρωπαϊκής πολυμορφίας και της ευρωπαϊκής συνείδησης, προτείνεται η εκμάθηση δύο ευρωπαϊκών γλωσσών πέρα από τη μητρική. Έχοντας υπόψη τη σχετική εκπαιδευτική πολιτική της E.E., σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να εξεταστεί η ύπαρξη ή μη ενός «ακήρυκτου» πολέμου μεταξύ των γλωσσών, οι οποίες διδάσκονται ως δεύτερη ξένη γλώσσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Συγκεκριμένα, επιδιώκεται να ελεγχθεί ποια είναι η γλώσσα, που επιλέγουν οι μαθητές ως δεύτερη, να εντοπιστούν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της εκμάθησης της κάθε γλώσσας, να προσδιοριστούν τα κριτήρια της επιλογής αυτής και τέλος να εξεταστεί η σηματοδότηση της συγκεκριμένης επιλογής.

² Η γλώσσα, η οποία χρησιμοποιείται ως μέσο επικοινωνίας μεταξύ ομιλητών, που δεν έχουν κοινή μητρική γλώσσα.

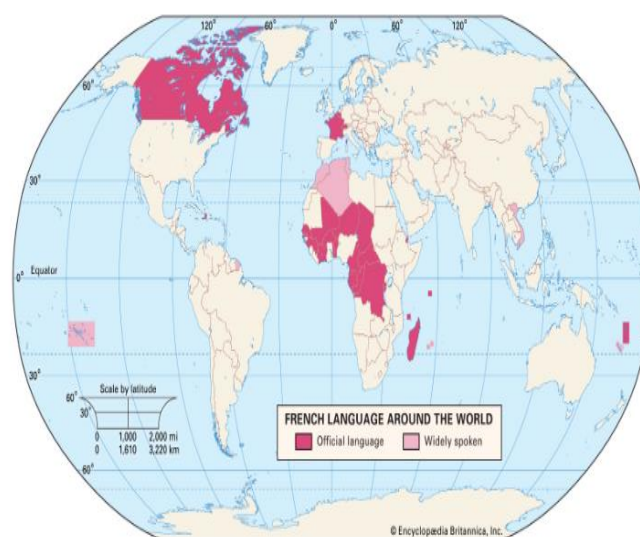
Στο πρώτο μέρος της εργασίας αυτής γίνεται μία παρουσίαση της γαλλικής και της γερμανικής γλώσσας μέσα από τη γλωσσική της οικογένεια, τον κλάδο στον οποίο ανήκει, την ιστορία της και αναλυτικότερα τις περιόδους εξέλιξης της ιστορίας της αλλά και των μορφολογικών χαρακτηριστικών της. Ακόμη, πραγματοποιείται μια ιστορική αναδρομή στη διδασκαλία των ξένων γλωσσών στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Η διδασκαλία των ξένων γλωσσών παρουσιάζεται μέσα από τρεις ιστορικές περιόδους. Η πρώτη περίοδος ξεκινάει μετά την Ελληνική Επανάσταση του 1821 έως το 1945. Η δεύτερη περίοδος από τη λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου μέχρι τη δεκαετία του 1990. Η τρίτη περίοδος εκτείνεται από τη διάσπαση της πρώην Σοβιετικής Ένωσης τον Δεκέμβριο του 1991 μέχρι και σήμερα.

Στο δεύτερο μέρος της εργασίας ακολουθεί η περιγραφή της ερευνητικής διαδικασίας. Παρουσιάζεται το δείγμα της έρευνας, το οποίο αποτελούνταν από διευθυντές δημοτικών σχολείων, γονείς μαθητών που φοιτούν στη Δ΄ τάξη του δημοτικού σχολείου και καθηγητές δεύτερης ξένης γλώσσας, γαλλικής και γερμανικής, καθώς και η μεθοδολογία, που ακολουθήθηκε. Για την παρούσα ερευνητική διαδικασία δομήθηκαν δύο πρωτόκολλα συνέντευξης αποτελούμενα από γενικές και εξειδικευμένες ερωτήσεις ως προς τις ομάδες-στόχο (διευθυντές δημοτικών σχολείων, γονείς και εκπαιδευτικοί γαλλικής και γερμανικής γλώσσας). Οι συνεντεύξεις πάρθηκαν τηλεφωνικά δεδομένης της κατάστασης λόγω της πανδημίας του Covid 19. Ακολουθεί στο επόμενο κεφάλαιο η ανάλυση και η παρουσίαση των αποτελεσμάτων, τα οποία συλλέχθηκαν από τις συνεντεύξεις. Η εργασία ολοκληρώνεται με μία σύνοψη των κυριότερων στοιχείων και των διαπιστώσεων από τη διεξαγωγή της παρούσας ποιοτικής έρευνας, στον επίλογο.

1. Οι υπό διερεύνηση γλώσσες και η διδασκαλία τους στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα

1.1 Η γαλλική γλώσσα

Η γαλλική γλώσσα (γαλλ. *le français*) είναι η επίσημη γλώσσα της Γαλλίας και άλλων 32 χωρών σε όλες τις ηπείρους, μεταξύ των οποίων του Βελγίου (των γαλλόφωνων Βέλγων που ονομάζονται Βαλλόνιοι), της Ελβετίας (γαλλόφωνα Καντόνια), της επαρχίας του Κεμπέκ στον Καναδά (το ανατολικό τμήμα του), του Λουξεμβούργου, της Ανδόρας, του Μονακό, της Αϊτής, των Αντιλλών, ορισμένων νησιών του Ειρηνικού και του Ινδικού Ωκεανού, καθώς και σε όλες τις παλιές αποικίες της Γαλλίας ανά τον κόσμο (Καμαρούδης, 2015, σελ. 33· Κοντοσόπουλος, 1998, σελ. 139). Είναι ακόμη, μία από τις έξι επίσημες γλώσσες του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) (Stone, 2020).

Χάρτης 1. Ο γαλλόφωνος κόσμος

Πηγή: <https://www.britannica.com/topic/French-language>

Τα γαλλικά βρίσκονται στην έβδομη θέση παγκοσμίως με εκατόν εξήντα τρία περίπου εκατομμύρια ομιλητές και μαζί με την αγγλική γλώσσα είναι οι δύο κύριες «γλώσσες εργασίας» σε επίσημες διεθνείς συναντήσεις αλλά και ποικίλα συνέδρια. Επιπλέον, θεωρείται η σημαντικότερη νεολατινική γλώσσα όσον αφορά την πολιτιστική σημασία και προσφορά της (Κοντοσόπουλος, 1998, σελ. 139).

Σύμφωνα με την έρευνα του Ειδικού Ευρωβαρομέτρου 386 του 2012 για τους Ευρωπαίους είναι η δεύτερη ευρύτερα ομιλούμενη γλώσσα στην Ε.Ε. μετά τα αγγλικά (38%) με περισσότερους από εβδομήντα εκατομμύρια φυσικούς ομιλητές ποσοστό 12% του πληθυσμού της, η τρίτη περισσότερο χρήσιμη μετά την αγγλική και την γερμανική με ποσοστό 16% και η δεύτερη πιο δημοφιλής μετά την αγγλική στην Ε.Ε. (European Commission, 2012).

Όσον αφορά το όνομα, η γαλλική γλώσσα φέρει όνομα λατινικής προέλευσης όπως και η χώρα μόνο στα ελληνικά, στα ουαλικά και στα βρετονικά (λατιν. Gallia). Σε όλες τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές γλώσσες και στα ιαπωνικά, τόσο η χώρα όσο και η γλώσσα φέρουν όνομα, το οποίο προέρχεται από το μεταγενέστερο λατινικό *Francia* που σημαίνει «χώρα των Φράγκων», «Φραγκιά» (γαλλ. France) και η γλώσσα «φράγκικη» (γαλλ. Français) (Κοντοσόπουλος, 1998, σελ. 139-140).

1.1.1 Η γλωσσική οικογένεια της γαλλικής

Η γαλλική γλώσσα ανήκει στον κλάδο των ρομανικών γλωσσών -της ευρύτερης οικογένειας των ινδοευρωπαϊκών γλωσσών-, οι οποίες προέρχονται από τη «δημόδη» ή λαϊκή, λατινική γλώσσα της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας (Comrie, Matthews & Polinsky, 2004, σελ. 39), που καταλαμβάνουν όλον σχεδόν τον δυτικο-ευρωπαϊκό χώρο της αρχαίας Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας και ένα μέρος του ανατολικού τμήματος, τη σημερινή Ρουμανία (πρώην ρωμαϊκή επαρχία της Δακίας). Στον κλάδο αυτόν ανήκουν η ιταλική, η ισπανική, η πορτογαλική, η προβηγκιανή (ή οξιτανική), η καταλανική, η ραιτορομανική, η σαρδηνιακή και η ρουμάνικη, καθώς και άλλα ιδιώματα μικρότερα σε γεωγραφική έκταση, πλήθος ομιλητών ή πολιτιστική βαρύτητα (Κοντοσόπουλος, 1998, σελ.13).

Τα ιταλικά παρέμειναν πολύ κοντά στα λατινικά, ενώ πολλές από τις άλλες ρομανικές γλώσσες δέχτηκαν εξωτερικές επιρροές, όπως συνέβη με τα γαλλικά, που στη διάρκεια των χρόνων δέχτηκαν πολλές επιρροές από την κέλτικη και τη γερμανική γλώσσα. Αυτό συνέβη λόγω της μεγάλης εγγύτητάς τους κατά τους προρωμαϊκούς χρόνους (Comrie, Matthews & Polinsky, 2004, σελ. 40) και το αποτέλεσμα ήταν η γαλλική γλώσσα να αποτελεί την περισσότερο διαφοροποιημένη - από τη λατινική- γλώσσα τόσο στη μορφή όσο και από άποψη δομής (Κοντοσόπουλος, 1998, σελ. 141).

1.1.2 Η Ιστορία της γαλλικής γλώσσας και οι περιόδοί της

Η ιστορία κάθε γλώσσας διαμορφώνεται από τα πολιτικά, κοινωνικά, θρησκευτικά και ιστορικά γεγονότα, τα οποία καθόρισαν το έθνος που την έχει επινοήσει και τη μιλά. Η ιστορία της γαλλικής γλώσσας μελετάται από τη ρομανική και την Ιστορική Γλωσσολογία όσον αφορά τη μελέτη των διαφόρων θεωριών, όπως της γλωσσικής μεταβολής κτλ. και χωρίζεται στις εξής περιόδους (Racoma, 2020· Κοντοσόπουλος, 1998, σελ. 140-149· Χατζημιχαήλ, 1987, σελ. 174):

1. *Γαλλο-ρομανική* (1ος-5ος αιώνας). Διαμορφώθηκε κατά τον 1ο αιώνα μ.Χ. μετά την εισβολή διαφόρων βαρβαρικών φύλων του δυτικογερμανικού κλάδου στα γαλατικά εδάφη, όπου έως τότε ομιλούνταν μια ποικιλία από κέλτικες διάλεκτοι παρόμοιες με την ουαλική.
2. *Φράγκικη* (5ος- 10ος αι.). Τα περισσότερα γερμανικά γλωσσικά στοιχεία όμως, τα δέχθηκε τον 5ο αι. μ.Χ. με τη Μεγάλη Μετανάστευση των λαών: φράγκικα στοιχεία στη βόρεια Γαλατία, βησιγοθικά στη νότια και βουργουνδικά στην κεντρο-ανατολική περιοχή, τα οποία αφομοιώθηκαν σε ολόκληρη τη Γαλατία, πλην της Βρετανίας. Με το πέρασμα των χρόνων τα φραγκικά υπερίσχυσαν, ενώ τα βησιγοθικά και τα βουργουνδικά εξασθένησαν και έσβησαν (Κοντοσόπουλος, 1998, σελ. 142).
3. *Αρχαία ή παλαιά γαλλική* (9ος-13ος αι.). Πρόκειται για τα παλιά γαλλικά, που προέρχονται από τις διαλέκτους της Βόρειας Γαλατίας. Για την περίοδο αυτή υπάρχουν στοιχεία μόνο για τη γραπτή μορφή της γλώσσας, όπως αυτή παραδόθηκε από τα γραπτά κείμενα, από τα οποία προκύπτει ότι διέφερε σημαντικά, τόσο φωνολογικά όσο και στο λεξιλόγιο, από τη σημερινή μορφή της γαλλικής και ήταν πιο κοντά στη λατινική μητρική γλώσσα. “Οι όρκοι του Στρασβούργου”, το πρώτο σωζόμενο κείμενο στη γαλλική γλώσσα, που χρονολογείται το 842 μ.Χ. αποτελεί ένα εξαιρετικό παράδειγμα των παλαιών γαλλικών (Francien).
4. *Μεσαιωνική* (13ος-15ος αι.). Αυτή είναι η περίοδος της Μέσης Γαλλίας, όπου σημειώθηκαν οι σημαντικές αλλαγές στη γραμματική και την προφορά και τα γαλλικά άρχισαν να αντικαθιστούν τα λατινικά στα κείμενα της δημόσιας διοίκησης στη Γαλλία. Η μεσαιωνική γαλλική εξελίχθηκε από τη γαλλική διάλεκτο που ομιλούνταν στην ευρύτερη περιοχή του Παρισιού.
5. *Κλασική και Μετακλασική* (16ος-17ος αι.). Είναι η περίοδος της ανάπτυξης των πρώτων σύγχρονων γαλλικών. Ο σκοπός των συγγραφέων αυτής της περιόδου ήταν να αναβαθμίσει τη γαλλική γλώσσα στο επίπεδο των λατινικών ως μέσο λογοτεχνικής

έκφρασης. Αυτή είναι επίσης, η περίοδος κατά την οποία τα γαλλικά έγιναν η επίσημη γλώσσα της κυβέρνησης (Βασιλικό Διάταγμα, 1539, άρθρο 11). Έκτοτε, η κυβέρνηση συμμετείχε πάντα στην ανάπτυξη και την τυποποίηση της γλώσσας.

6. *Μοντέρνα (ή χθεσινή)* (18ος-19ος αι.). Σε αυτήν την περίοδο, που ονομάζεται εποχή της κλασικής σύγχρονης γαλλικής γλώσσας, η γλώσσα, επηρεάζεται από τις ιδέες της Γαλλικής Επανάστασης. Την ίδια περίοδο στην προσπάθεια καταπολέμησης της διαλεκτικής πολυγλωσσίας, καθιερώθηκε η υποχρεωτική διδασκαλία της Γαλλικής σε όλα τα σχολεία της χώρας (1794), ενώ λίγο αργότερα καθιερώθηκε με νόμο η επίσημη ορθογραφία της γαλλικής, που ισχύει έως και σήμερα. Την περίοδο αυτή επίσης, τα γαλλικά αποτελούν μια διεθνή γλώσσα λόγω της επέκτασης των αποικιών της χώρας στην Αμερική (Καναδάς, Λουιζιάνα, νησιά Καραϊβικής κτλ) και την Αφρική (Μαρόκο, Αλγερία, Κογκό κτλ).

7. *Σύγχρονη (ή σημερινή)* (από το 1914 έως σήμερα). Την περίοδο αυτή των σύγχρονων γαλλικών καθορίστηκε η γαλλική του 20ού αιώνα (Racoma, 2020· Χατζημιχαήλ, 1987, σελ. 174).

1.1.3 Μορφολογικά χαρακτηριστικά της γαλλικής γλώσσας

Ο τρόπος που κάθε ομιλητής προφέρει και γράφει τη δική του γλώσσα διαφέρει από τη μία περιοχή στην άλλη και εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό από τον τοπικό πολιτισμό, τα έθιμα, αλλά και τις επιρροές του γειτονικού περιβάλλοντός του. Επόμενο είναι λοιπόν, να υφίστανται αξιοσημείωτες διαφορές στην προφορά μεταξύ των γαλλικών, που ομιλούνται στη νότια Γαλλία, τη βόρεια Γαλλία, το Βέλγιο, την Ελβετία, τον Καναδά, καθώς και στις περισσότερες γαλλόφωνες αφρικανικές χώρες σε σημείο, ώστε πολλές φορές συμβαίνει οι ομιλητές της γαλλικής να μην καταλαβαίνουν ο ένας τον άλλον. Οι γλωσσικές αλλαγές φαίνεται να είναι πιο έντονες στη Βόρεια Γαλλία σε σχέση με τις άλλες περιοχές διότι η επιρροή από τα λατινικά ήταν συγκριτικά μικρή. Η επιρροή των γερμανών εισβολέων επίσης, εξηγεί την ύπαρξη κάποιων χαρακτηριστικών, όπως η ευρεία χρήση διφθόγγων και ρινικών φωνηέντων, στα παλιά γαλλικά (Posner, 2020).

Στη φωνολογία παρατηρούνται μεγάλες αλλαγές στους ήχους των λέξεων σε σύγκριση με τη μητρική τους λατινική, καθώς και σε σύγκριση με τις άλλες ρομαντικές γλώσσες. Αλλά και η γραμματική της γαλλικής, όπως και αυτή των άλλων ρομανικών γλωσσών, έχει απλοποιηθεί σε μεγάλο βαθμό από εκείνη των λατινικών (Posner, 2020).

Η γαλλική γλώσσα έχει πλούσιο φωνητικό σύστημα. Αποτελείται από δεκαέξι φωνήεντα, ενώ το συμφωνικό της σύστημα είναι σχετικά ολιγάριθμο, καθώς αποτελείται από δεκαεπτά σύμφωνα και τρία ημίφωνα. Όλες οι γαλλικές λέξεις τονίζονται στη λήγουσα εκφερόμενες μεμονωμένα γεγονός που προσδίδει κάποια ακουστική μονοτονία στον γαλλικό λόγο. Ο επιτονισμός, η μελωδία δηλαδή της φράσης εμφανίζει αρκετές ιδιορρυθμίες και πολλές μελωδικές καμπύλες της φωνής που είναι αδύνατο να τις μιμηθούν οι ξένοι (Κοντοσόπουλος, 1998, σελ. 156).

Η σημερινή προφορά των λέξεων είναι μάλλον η προφορά του 11ου, 12ου και 13ου αι. και δεν απεικονίζεται στη γραφή. Η απόσταση μεταξύ γραφής-προφοράς συχνά είναι μεγάλη, καθώς διατηρούνται γράμματα που έχουν παύσει να προφέρονται εδώ και αιώνες (Κοντοσόπουλος, 1998, σελ.161).

Τα γαλλικά είναι αναλυτική γλώσσα, καθώς στην εξέλιξή της από την λατινική γλώσσα απλοποίησε -για να χάσει εντέλει- την κλίση των ονομάτων, αντικατέστησε τους μονολεκτικούς ρηματικούς χρόνους με περιφραστικούς, ενώ η κλίση των ουσιαστικών διαφοροποιήθηκε σημαντικά. Παλαιότερα, ο πληθυντικός αριθμός σχηματιζόταν με την προσθήκη -s ή -es, σήμερα όμως, αν και διατηρείται στη γραφή, γενικά έχει χαθεί στην ομιλία (Posner, 2020).

Στη γαλλική γλώσσα διακρίνονται μόνο δύο γένη: το αρσενικό και το θηλυκό, τα οποία συνήθως επισημαίνονται όχι από το ίδιο το ουσιαστικό, αλλά από το συνοδευτικό άρθρο που μπαίνει μπροστά από το ουσιαστικό ή ακόμα και το επίθετο, το οποίο συνήθως μπαίνει μετά το ουσιαστικό και τα οποία συμφωνούν με το ουσιαστικό στο γένος και τον αριθμό. Τα παραθετικά των επιθέτων σχηματίζονται περιφραστικά πλην ελαχίστων εξαιρέσεων (Κοντοσόπουλος, 1998, σελ. 167).

Τα ρήματα στη γαλλική γλώσσα σχηματίζονται περιφραστικά από το βοηθητικό ρήμα και το απαρέμφατο και παρουσιάζουν πολύπλοκη κλίση. Χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες (συζυγίες) ανάλογα με την κατάληξη του απαρεμφάτου τους και ανάλογα με τον τρόπο με τον οποίο κλίνονται (Κοντοσόπουλος, 1998, σελ. 175).

Η δημοτικότητα των γαλλικών ως ξένης γλώσσας, παρά τις δυσκολίες που υφίστανται στην προφορά για σχεδόν όλους τους ξένους ομιλητές, φαίνεται να είναι αποτέλεσμα τόσο της κωδικοποίησης της γραμματικής της, που έλαβε χώρα ειδικά κατά τον 18ο αι. όσο και από τη λαμπρότητα της λογοτεχνίας της σε όλες τις περιόδους (Posner, 2020).

1.2 Η γερμανική γλώσσα

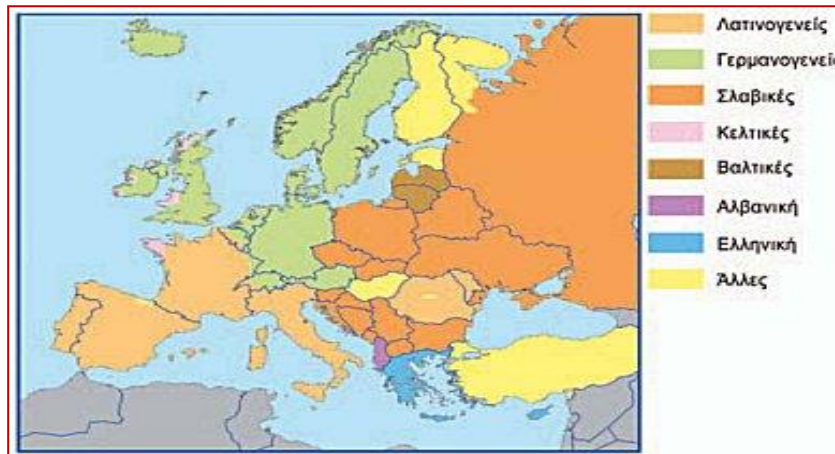
Η γερμανική γλώσσα (*deutsche Sprache*) είναι η επίσημη γλώσσα της Γερμανίας και μία από τις τρεις επίσημες του Λουξεμβούργου. Ομιλείται επίσης, στην Αυστρία, στο Λιχτενστάιν και από το 70% των κατοίκων στην Ελβετία. Αποτελεί τη μητρική γλώσσα των κατοίκων στον Άνω Αδίγη (βορειοανατολική ιταλική επαρχία), στη γερμανική κοινότητα του Βελγίου (Καντόνια Sount-Vith και Eupen), στις παραμεθόριες περιοχές της Αλσατίας και της Λωρραίνης της Γαλλίας και στο βόρειο Σλέσβιχ της Δανίας. Την ομιλούν ακόμη οι γερμανικές εθνικές μειονότητες στη Ρουμανία, την Ουγγαρία, την Τσεχοσλοβακία, τη Ρωσία και την πολιτεία της Πενσυλβανίας στις Η.Π.Α., καθώς και άνθρωποι σε όλες τις γερμανόφωνες κοινότητες σε ολόκληρο τον κόσμο (Meunier, 2017· Καμαρούδης, 2015, σελ. 38· Κοντοσόπουλος, 1998, σελ. 89).

Τα γερμανικά βρίσκονται στην έβδομη θέση παγκοσμίως με εκατόν είκοσι πέντε εκατομμύρια ομιλητές (Καμαρούδης, 2015, σελ. 38) και σύμφωνα με το Ευρωβαρόμετρο 2012 είναι η ευρύτερα ομιλούμενη μητρική γλώσσα στην Ε.Ε. με περισσότερους από εβδομήντα εκατομμύρια φυσικούς ομιλητές, ποσοστό 16% του πληθυσμού της, η δεύτερη περισσότερο χρησιμοποιούμενη μετά την αγγλική με ποσοστό 17% και η τρίτη πιο δημοφιλής γλώσσα (11%) μετά την αγγλική και τη γαλλική στην Ε.Ε. (European Commission, 2012). Συνεπώς, από άποψη αριθμού ομιλητών η γερμανική γλώσσα φαίνεται να είναι η δεύτερη σημαντικότερη μετά την αγγλική από τις γλώσσες της γερμανικής ομάδας.

Όσον αφορά το όνομα της γερμανικής γλώσσας *deutsch* αυτό δεν είναι πολύ παλιό. Από ότι φαίνεται προέρχεται από την λέξη *theodiscus* που επινοήθηκε από τους Αγγλοσάξονες ιερωμένους κατά το ιεραποστολικό τους έργο στα γερμανικά εδάφη και σήμαινε τον ειδωλολάτρη και η οποία με το πέρασμα των χρόνων υπό την επίδραση της λαϊκής λαλιάς κατέληξε στη σημερινή *deutsch* (προφ. δόϊτσ) (Κοντοσόπουλος, 1998, σελ. 90).

1.2.1 Η γλωσσική οικογένεια της γερμανικής

Η γερμανική γλώσσα ανήκει στον κλάδο των γερμανικών ή τευτονικών γλωσσών, οι οποίες ομιλούνται στη βόρεια και βορειοδυτική Ευρώπη (Χάρτης 1) με κοιτίδα τους τη Σκανδιναβική χερσόνησο και αποτελούν ομάδα γλωσσών της ευρύτερης οικογένειας των ινδοευρωπαϊκών γλωσσών, στην οποία ανήκουν οι πιο διαδεδομένες γεωγραφικά γλώσσες στον κόσμο (Comrie, Matthews & Polinsky, 2004, σελ. 25) .

Χάρτης 2. Κατανομή των γλωσσών στην Ευρώπη

Πηγή: Γεωλογία-Γεωγραφία (Β' Γυμνασίου)

Οι γερμανικές ή τευτονικές γλώσσες όπως ονομάστηκαν στη συνέχεια, διακρίνονται σε τέσσερις κλάδους, τους εξής: τις σκανδιναβικές γλώσσες (δανική, νορβηγική, σουηδική, διάλεκτος των νησιών Φερόες), τις ηπειρωτικές γερμανικές γλώσσες (καθεαυτό γερμανική, γίντις, αφρικάανς, ολλανδική, φρισική, διάλεκτος του Λουξεμβούργου), την αγγλική και την ισλανδική (Κοντοσόπουλος, 1998, σελ. 34-5).

Ο δυτικός κλάδος των γερμανικών γλωσσών εκπροσωπείται κυρίως από τα αγγλικά, τα γερμανικά και τα ολλανδικά. Τα γίντις (στη γερμανική Jiddisch) ομιλούνται από τους Εβραίους με καταγωγή από την κεντρική και ανατολική Ευρώπη και διατηρούνται κατά κύριο λόγο από τους Αμερικανοεβραίους και τους Καναδοεβραίους (Καμαρούδης, 2015, σελ. 38· Comrie, Matthews & Polinsky, 2004, σελ. 42). Τα άφρικαανς προέρχονται από τα ολλανδικά των αποίκων του 17ου αιώνα στη νότια Αφρική και τα μιλούν περισσότεροι από τους μισούς λευκούς κατοίκους της Ολλανδίας και πολλοί μιγάδες ευρωπαϊκής και αφρικανικής καταγωγής. Η φρισική είναι συγγενική της αγγλικής και ομιλείται στις παράκτιες περιοχές της Ολλανδίας και της Γερμανίας στη Βόρεια Θάλασσα και σε γειτονικά με αυτές νησιά. Οι σκανδιναβικές γλώσσες (δανικά, νορβηγικά, σουηδικά) παρουσιάζουν πολλές ομοιότητες και είναι τόσο στην προφορική όσο και στη γραπτή τους μορφή σε κάποιο βαθμό αλληλοκατανοητές. Ενώ η ισλανδική και η φεροϊκή φαίνεται να είναι οι πιο συντηρητικές, καθώς διατηρήθηκαν λόγω της γεωγραφικής τους απομόνωσης και της αντίστασης τους στις διεθνείς επιρροές (Comrie, Matthews & Polinsky, 2004, σελ. 42-43).

1.2.2 Η ιστορία και οι περίοδοι εξέλιξης της γερμανικής

Η γερμανική γλώσσα αποτελεί προϊόν μιας αργής ανά τους αιώνες διαδικασίας αντικατάστασης των λατινικών, της πρώτης γραπτής γλώσσας στην Ευρώπη. Οι διαφορετικές γλωσσικές ποικιλίες, που διαμορφώνονται στις διάφορες περιοχές του γερμανόφωνου χώρου, εμφανίζουν ομοιότητες στη δομή των ήχων, των λέξεων και της γραμματικής τους (Riecke, 2016). Δύο είναι οι κύριες γλωσσικές περιοχές: η άνω γερμανική (Hochdeutsch), η οποία ενσωματώνει τη νότια Γερμανία, την Αυστρία και το γερμανόφωνο τμήμα της Ελβετίας, εδάφη δηλαδή με υψόμετρο πάνω από 400 μ., από όπου προκύπτει και ο όρος άνω γερμανική και η κάτω γερμανική (Niederdeutsch), που καταλαμβάνει τη βόρεια γερμανική πεδιάδα, η οποία υψομετρικά βρίσκεται στα 200μ. περίπου (Κοντοσόπουλος, 1998, σελ. 93).

Το φυσικό σύνορο μεταξύ της άνω και της κάτω γερμανικής αποτελεί ένα εκτενές τόξο, το οποίο ξεκινά νότια της πόλης του Άαχεν και εκτείνεται μέχρι τα ΒΑ πολωνικά σύνορα διερχόμενο βόρεια της Κολονίας ανάμεσα τις πόλεις Ντύσελντορφ και Μπένρατ, νότια από το Κάσελ και το Μαγδεμβούργο, βόρεια από τη Βιτεμβέργη και ΝΑ από τη Φρανκφούρτη επί του ποταμού Όντερ. Το φυσικό αυτό σύνορο είναι γνωστό και ως «γραμμή του Μπενράτ» (Benrather Linie) (Κοντοσόπουλος, 1998, σελ. 94).

Η γερμανική γλώσσα προέρχεται από την άνω γερμανική, η οποία χαρακτηρίζεται από τη δεύτερη εναλλαγή των συμφώνων, ένα φαινόμενο, που εμφανίστηκε στη γλώσσα μεταξύ του 5ου και 7ου αιώνα και σχετίζονταν με τα κλειστά γράμματα της αρχαίας γερμανικής. Τα άφωνα κλειστά γράμματα είναι τα p, t, k, τα οποία τρέπονται σε pf, z (kh) σε τρεις περιπτώσεις, όταν δηλαδή βρίσκονται στην αρχή της λέξης ή στην περίπτωση, που προηγείται σύμφωνο ή στην περίπτωση, που τα σύμφωνα είναι διπλά. Τα ίδια κλειστά γράμματα τρέπονται με προστριβή σε άφωνα f, s, ch σε δύο περιπτώσεις: είτε στο εσωτερικό της λέξης είτε στο τέλος της λέξης. Ακόμη, αξίζει να σημειωθεί ότι τα ηχηρά κλειστά τρέπονται σε κλειστά άφωνα fr, t, (k) (Riecke, 2016, σελ.14). Τα κείμενα που προκύπτουν από την αντικατάσταση αυτή των συμφώνων στη γραμματοσειρά των λέξεων του λατινικού αλφαβήτου αποτελούν τα πρώιμα γερμανικά κείμενα (Κοντοσόπουλος, 1998, σελ. 98-99).

Η άνω γερμανική από ιστορικογλωσσική άποψη διαιρείται σε τρεις φάσεις:

Η πρώτη φάση της άνω γερμανικής, η *παλαιά άνω-γερμανική* τοποθετείται γύρω στο 750-1050 μ.Χ. Πρόκειται για την αρχαία άνω γερμανική, η οποία είναι επηρεασμένη σε μεγάλο βαθμό από τη λατινική και εμφανίζεται όχι σε μία ενιαία

γλώσσα, αλλά με τις τοπικές διαλέκτους της περιοχής, που χρησιμοποιούνταν την εν λόγω περίοδο στις μονές, όπου γράφτηκαν κείμενα θρησκευτικού περιεχομένου (Riecke, 2016, σελ. 11). Την περίοδο αυτή καταγράφονται επίσης, διάφορα δικαιοπρακτικά έγγραφα, που αφορούν στον καθορισμό εδαφικών χώρων, όπως και τα πρώτα γερμανικά ποιητικά δοκίμια (Κοντοσόπουλος, 1998, σελ. 100).

Η δεύτερη φάση της άνω γερμανικής, η *μέση άνω-γερμανική* εντείνεται από το 1050 έως το 1350 μ.Χ. περίπου, όταν την περίοδο των μονών διαδέχθηκαν οι ηγεμονικές αυλές και τη λατινική εκκλησιαστική επίδραση το ιπποτικό μυθιστόρημα, ενώ παρατηρείται μια προσπάθεια ενοποίησης κατά κάποιο τρόπο των τοπικών διαλέκτων σε μια κοινή γλώσσα (Steinhilber, 2003, σελ. 7).

Η τρίτη φάση είναι αυτή της *νέα άνω-γερμανικής γλώσσας*, της καθομιλουμένης δηλαδή γερμανικής, η οποία χρησιμοποιείται στην εκπαίδευση, στις ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές, στο θέατρο και εντείνεται μετά τον 15ο αιώνα έως και σήμερα. Η απαρχή της εντοπίζεται στη μετάφραση της Αγίας Γραφής από τον Μαρτίνο Λούθηρο, ο οποίος για τη μετάφραση χρησιμοποίησε τη γλώσσα, η οποία είχε διαμορφωθεί στην ανατολική περιοχή της μέσης Γερμανίας, την περιοχή της άνω Σαξονίας από όπου καταγόταν, με βάση τις διαλέκτους της μέσης γερμανικής της δεύτερης φάσης (Κοντοσόπουλος, 1998, σελ. 101).

1.2.3 Μορφολογικά χαρακτηριστικά της γερμανικής γλώσσας

Τα γερμανικά ακούγονται πολύ όμορφα και μελωδικά. Άλλωστε, η Γερμανία του 19ου αιώνα αναφέρονταν ως η γη των ποιητών και των στοχαστών.

Χαρακτηριστικό των γερμανικών είναι τα σύνθετα ουσιαστικά «λέξεις-φίδια», καθώς ένα ουσιαστικό -σε αντίθεση με άλλες γλώσσες- για να γίνει αναλυτικά περιγραφικό, συνήθως ενισχύεται με το πρόθημα κάποιου άλλου ουσιαστικού χωρίς κενό ανάμεσά τους. Μια ακριβής περιγραφή επιτυγχάνεται με τις μεγάλες αυτές λέξεις, οι οποίες όμως, δεν ξαναχρησιμοποιούνται έπειτα από δυο-τρεις συνδυασμούς. Οι σύνθετες λέξεις όμως, με μικρότερη μορφή απαντώνται πιο συχνά (Meunier, 2017).

Στα γερμανικά απαντώνται τρία άρθρα, ένα για κάθε γένος: το αρσενικό-der=ο, το θηλυκό-die=η και το ουδέτερο-das=το. Για τους φυσικούς ομιλητές της γερμανικής, ένα ουσιαστικό συνοδεύεται από το κατάλληλο άρθρο διαισθητικά και κατακτάται αυτόματα από τα πρώτα χρόνια της ζωής τους. Όσοι όμως μαθαίνουν τη γερμανική ως δεύτερη ξένη γλώσσα, κατά κύριο λόγο στηρίζονται στην

απομνημόνευση των ουσιαστικών έχοντας ως δεδομένο ότι δεν υπάρχουν καθορισμένοι κανόνες, που να διαχωρίζουν τα ουσιαστικά στα τρία γένη. Συνεπώς, η αναγνώριση του γένους είναι αποτέλεσμα εξάσκησης (Βαγενάς, 2018, σελ. 2).

Μια άλλη ιδιομορφία της γερμανικής γλώσσας παρατηρείται στη σύνταξη της κατά την οποία οι πιο σημαντικές λέξεις τοποθετούνται συνήθως στο τέλος μιας πρότασης (Meunier, 2017). Επιπλέον, στις κύριες καταφατικές προτάσεις η θέση του ρήματος δεν είναι ελεύθερη, αλλά είναι αυστηρά προβλέψιμη και το ρήμα καταλαμβάνει πάντα τη δεύτερη θέση σε αυτή (χωρίς αυτό να σημαίνει απαραίτητα ότι το ρήμα είναι η δεύτερη λέξη της πρότασης), ενώ στις ερωτηματικές προτάσεις καταλαμβάνει την πρώτη θέση. Όλοι οι άλλοι όροι (υποκείμενο, αντικείμενο και εμπρόθετοι προσδιορισμοί) σε μια πρόταση μπορούν να καταλάβουν οποιαδήποτε άλλη θέση μέσα σε αυτή (Κουναλάκη, 1999, σελ. 32).

1.3 Η διδασκαλία των ξένων γλωσσών στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα- Διαχρονική και συγχρονική εξέταση

Εξετάζοντας την εκάστοτε ξενόγλωσση εκπαιδευτική πολιτική του ελληνικού κράτους σε σχέση με τις αντίστοιχες εξελίξεις σε διεθνές περιβάλλον, η καθιέρωση των ξένων γλωσσών στην ελληνική εκπαίδευση μπορεί κατά τον Αντωνίου (2014) να διερευνηθεί μέσα από τρεις χρονολογικές περιόδους:

Η πρώτη περίοδος εκτείνεται από την ίδρυση του νεοσύστατου ελληνικού κράτους μέχρι το 1945 και αφορά τη χάραξη μιας ξενόγλωσσης εκπαιδευτικής πολιτικής από το ελληνικό κράτος με στόχο την καλλιέργεια των ξένων γλωσσών σε πανεπιστημιακό επίπεδο αλλά και το άνοιγμά του στον ευρωπαϊκό κόσμο.

Η δεύτερη περίοδος εκτείνεται από το 1945 μέχρι το 1990, όταν κυριαρχεί ο ανταγωνισμός των δύο υπερδυνάμεων -ΗΠΑ και Σοβιετικής Ένωσης- για την ανάδειξη του ισχυρότερου, καθώς και ο ανταγωνισμός για την επικράτηση των «ισχυρότερων» γλωσσών.

Η τρίτη περίοδος εκτείνεται από το 1991 μέχρι και σήμερα, κατά τη διάρκεια της οποίας εξετάζεται η νέα παγκόσμια τάξη των πραγμάτων, η οποία ουσιαστικά προκύπτει μετά την διάσπαση της Σοβιετικής Ένωσης και τη σχεδόν ταυτόχρονη ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης (1992).

1.3.1 Η πρώτη περίοδος της ξενόγλωσσης εκπαιδευτικής πολιτικής

Μετά την έναρξη της ελληνικής επανάστασης κυριαρχεί η άποψη ότι η παιδεία οφείλει να αποτελεί το θεμέλιο του νεοσύστατου ελληνικού κράτους. Τη δεδομένη χρονική περίοδο άμεση προτεραιότητα αποτελεί η ίδρυση σχολείων και η διαμόρφωση του προγράμματος σπουδών τους. Η αναγκαιότητα της διδασκαλίας των ξένων γλωσσών διαφαίνεται από την πρώτη κιόλας φορά, όταν εκφράζονται επίσημα απόψεις σχετικά με τα ελληνικά εκπαιδευτικά θέματα. Η Πελοποννησιακή Γερουσία, μάλιστα στην προκήρυξη της 16ης Μαρτίου του 1822 εξήγγειλε τις προθέσεις της για σύσταση σχολείου στην Τριπολιτσά. Έκανε και πρόσκληση σε άξιους διδασκάλους με σκοπό να διδάξουν τα *«κοινά γράμματα, ελληνικά, μαθηματικά, και προς τούτοις την ιταλικήν και γαλλικήν διάλεκτον»* με την αλληλοδιδασκτική μέθοδο (Τσούλιας, 2018· Δημαράς, 1973, σελ. 5).

Το 1824 έπειτα, από τη Βουλή εγκρίνονται οι προτάσεις σχετικά με την ελληνική παιδεία, τις οποίες κατέθεσε ειδική επιτροπή βουλευτών υπό την προεδρία του Ανθίμου Γαζή. Τότε είναι, που αποφασίζεται η διδασκαλία της γαλλικής γλώσσας στα σχολεία της Μέσης Εκπαίδευσης, τα λεγόμενα Λύκεια (Δασκαλάκης, 1968, σελ. 1762-1767). Ο στόχος μάλιστα των συγκεκριμένων σχολείων ήταν *«να διδάσκηται ο μαθητής με όλην την απαιτούμενην γραμματοκριτικήν εντέλειαν την προπατορικήν μας γλώσσαν, να σπουδάξη την λατινικήν και γαλλικήν, και να ακροάζεται στοιχειώδη μαθήματα των επιστημών και της φιλοσοφίας»* (1001/11.7.1824 ψήφισμα του Βουλευτικού) (Καρακάσης & Σάρρα, 2017).

Αρκετοί μάλιστα λόγιοι εκείνης της εποχής υποστήριζαν ότι η εκμάθηση των ξένων γλωσσών θα πρέπει να βρεθεί στο επίκεντρο της εκπαίδευσης των Ελλήνων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ο Γάλλος φιλέλληνας Henri Auguste Dutrône, νομικός που ήρθε στην Ελλάδα στα μέσα του 1830 και προσφέρθηκε να διδάξει τη γαλλική γλώσσα «αμισθί» στα ελληνόπουλα προσδοκώντας ότι μ' αυτόν τον τρόπο να κατορθώσει να τα βοηθήσει να *«συμμεθέξουν εις τα καλά των επιστημών»* (Δημαράς, 1973, σελ. κη').

Στις 10 Φεβρουαρίου 1828, μάλιστα δημοσιεύτηκε από τη Γενική Εφημερίς της Ελλάδος μια μεταφρασμένη στα ελληνικά επιστολή του Dutrône, κατά τον οποίο εκτός από την απόκτηση των βασικών γνώσεων στη γεωργία, τα στρατιωτικά και το εμπόριο είναι αναγκαία για τους Έλληνες η εκμάθηση των *«κοινοτέρων ομιλουμένων»*

γλωσσών». Η εκμάθηση των γλωσσών θα τους βοηθήσει να συναναστραφούν με ξένους αλλά και να ωφεληθούν από τις συμβουλές τους και την πείρα τους (Δημαράς, 1973, σελ. 21).

Πριν δημοσιευτεί μάλιστα το πρώτο Αναλυτικό Πρόγραμμα για τα σχολεία της Μέσης Εκπαίδευσης, ο Φρειδερίκος Τιρς³, προτείνει ως «κύρια σπουδή» στο ελληνικό σχολείο όχι μόνο τη μελέτη της αρχαίας και νέας ελληνικής αλλά και της γαλλικής γλώσσας. Υποστηρίζει, ακόμη ότι απόφοιτοι των ελληνικών σχολείων οφείλουν να γνωρίζουν τη γραμματική των γλωσσών αυτών και να έχουν μάθει να τις γράφουν σωστό τρόπο (Τιρς, 1972, σελ. 110-111).

Όπως διαπιστώνεται από τα παραπάνω ιδιαίτερη σημασία αποδιδόταν στην εκμάθηση των ξένων γλωσσών και κυρίως της γαλλικής γλώσσας. Το γεγονός αυτό επισημαίνεται και από την παρουσία της γαλλικής στο πρόγραμμα των σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης, τα οποία λειτούργησαν έπειτα από την Ελληνική Επανάσταση έως το 1836, όταν θεσμοθετήθηκε η ελληνική Μέση Εκπαίδευση. Τα σχολεία αυτά της Μέσης Εκπαίδευσης ήταν τα ακόλουθα:

Αρχικά, το 1829 ιδρύεται από τον Καποδίστρια, στην Αίγινα, το «Κεντρικόν Σχολείον» Αίγινας, το οποίο λειτουργούσε ως διδασκαλείο για εκπαιδευτικούς, οι οποίοι προετοιμάζονταν να διδάξουν σε σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης (Δημαράς, 1973, σελ. κθ'). Το «Κεντρικόν Σχολείον» της Αίγινας προετοίμαζε, επιπλέον και όλους εκείνους, που επρόκειτο να συνεχίσουν τις σπουδές τους στο Πανεπιστήμιο (Χατζηστεφανίδης, 1990, σελ. 46).

Κατόπιν, η ενασχόληση με τις ξένες γλώσσες σχετίζεται με την ίδρυση του Γυμνασίου του Ναυπλίου το 1833, στο πρόγραμμα σπουδών του οποίου έγινε η εισαγωγή της γαλλικής γλώσσας. Την περίοδο εκείνη, όμως η ξενόγλωσση διδασκαλία παρουσιάζει αδυναμίες στον καθορισμό του σκοπού και τους στόχους του μαθήματος της ξένης γλώσσας. Η μέθοδος διδασκαλίας του μαθήματος των γαλλικών ήταν απαρχαιωμένη και το εκπαιδευτικό προσωπικό δεν είχε την κατάλληλη κατάρτιση. Η γαλλική γλώσσα θεωρούνταν η γλώσσα της κουλτούρας και κοινωνικής αριστοκρατίας εκείνης της εποχής (Γρίβα & Ηλιάδου-Τάχου, 2010).

³ Friedrich Wilhelm von Thiersch, 1785-1860 ή Ειρηνάιος Θεΐρσιος, όπως αναφέρεται στα ελληνικά κείμενα, Γερμανός φιλόλογος και παιδαγωγός.

Επιπλέον, το 1833 εγκρίθηκε έπειτα από αίτηση μιας επιτροπής Ερμουπολιτών «εχόντων μεγάλην κοινωνικήν προβολήν προς πραγμάτωσιν της ωραίας ιδέας», από τον Καποδίστρια η ίδρυση ανώτερου σχολείου, δηλαδή Γυμνασίου, στο νησί (Κούκκου, 2004, σελ. 592). Το Γυμνάσιο, το οποίο ήταν εξαετούς φοίτησης διαιρούνταν σε τρεις βαθμίδες, «βαθμούς» όπως τους έλεγαν των δύο τάξεων, η καθεμία. Η διδασκαλία της γαλλικής γλώσσας ξεκινούσε από τη Β΄ τάξη της δεύτερης βαθμίδας. Οι μαθητές, κατά την εξαετή φοίτηση τους στο Γυμνάσιο διδάσκονταν τη γαλλική γλώσσα για τρία χρόνια για τρεις φορές την εβδομάδα σύμφωνα με το Γενικόν Σχέδιον του εν Ερμουπόλει Ελληνικού Γυμνασίου, εν τη τυπογραφία Νικολάου Βαρότση 1834 (12 Ιανουαρίου 1834).

Η θεμελίωση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος έρχεται την περίοδο 1834-1836 από την αντιβασιλεία του Όθωνα με το Διάταγμα της 3ης Μαρτίου του 1834 «Περί δημοτικών σχολείων» (ΦΕΚ 11/Α΄/03-03-1834), με το Διάταγμα της 31ης Δεκεμβρίου του 1836 «Περί συστάσεως πανεπιστημίου» (ΦΕΚ 86/Α΄/31-12-1836) και με το Διάταγμα της 31ης Δεκεμβρίου του 1836 «Περί του κανονισμού των Ελληνικών σχολείων και γυμνασίων» (ΦΕΚ 87/Α΄/31-12-1836). Με το Διάταγμα μάλιστα της 31ης Δεκεμβρίου του 1836 (άρθρο 15 και 81) καθιερώθηκε στο ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθημάτων των ελληνικών σχολείων και Γυμνασίων, η υποχρεωτική διδασκαλία της γαλλικής γλώσσας και η προαιρετική της γερμανικής.

Η επιλογή της βουαρικκής αντιβασιλείας αναφορικά με την καθιέρωση της διδασκαλίας της γαλλικής και όχι της γερμανικής γλώσσας ως ξένης γλώσσας στο ελληνικό σχολείο μπορεί να αποδοθεί στους ακόλουθους λόγους:

α) Η διδασκαλία της γαλλικής γλώσσας προτείνεται από την Επιτροπή του 1833, η οποία επεξεργάστηκε τη νομοθετική ρύθμιση για τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

β) Στο αντίστοιχο σχολείο της Βουαρίας του 1830 διδάσκεται ως ξένη γλώσσα η γαλλική (Λεωνίδας, 1977, σελ. 72).

γ) Η γαλλική γλώσσα αποτελεί κατά τον 17ο, 18ο και 19ο αι. την πανευρωπαϊκή γλώσσα του εμπορίου και της διπλωματίας σύμφωνα με τον Παπαγιώργη (2004) όπως αναφ. στο Αντωνίου (2015).

δ) Η γαλλική γλώσσα απηχεί τις ιδέες της Γαλλικής Επανάστασης, του Γαλλικού Διαφωτισμού, του γαλλικού πολιτισμού αλλά και της γαλλικής πολιτικής και οικονομίας.

Από τους παραπάνω λόγους διαπιστώνεται κατά τον Τερζή (2005, σελ. 353) η βαθιά επιρροή, την οποία δέχτηκε το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα από τη νομοθεσία του 1830 της βαυαρικής αντιβασιλείας του Όθωνα.

Κατά τη διάρκεια του 19ου αι. δεν παρατηρήθηκε καμία αλλαγή αναφορικά με τη διδασκαλία της ξένης γλώσσας στην ελληνική εκπαίδευση. Η υφιστάμενη εκπαιδευτική πολιτική για τη διδασκαλία της γαλλικής γλώσσας, ως μόνης διδασκόμενης ξένης γλώσσας στο ελληνικό σχολείο δε φάνηκε να επηρεάζεται από τη γερμανική παιδαγωγική σκέψη για το Σχολείο Εργασίας και τις νέες εκπαιδευτικές συνθήκες, που διαμορφώθηκαν (Δημαράς, 2003).

Κατά τον Αντωνίου (2015, σελ. 3) ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος ήταν αυτός, που συντέλεσε στον αποκλεισμό της γερμανικής γλώσσας στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Μετά το τέλος του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου και τη Μικρασιατική Καταστροφή προβάλλεται αναγκαία η έξοδος της Ελλάδας στον ευρύτερο κόσμο της Βαλκανικής, της Ευρώπης αλλά και της Ανατολής, γεγονός που θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσα από την υιοθέτηση μιας νέας εκπαιδευτικής πολιτικής αναφορικά με τις γλώσσες. Η προσπάθεια αυτή επιχειρείται από την κυβέρνηση του Ελευθέριου Βενιζέλου (1928-1932), η οποία επιδιώκει τον εκσυγχρονισμό του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος. Πρόκειται, σύμφωνα με τον Δημαρά (1974) όπως αναφ. στο Αντωνίου (2015, σελ. 9), για ένα από τα πιο σημαντικά γεγονότα της μεταρρυθμιστικής κίνησης στη Νεότερη Ελλάδα, στα πλαίσια της οποίας σημειώθηκε μια σειρά αλλαγών και μεταρρυθμίσεων στην εκπαίδευση, οι οποίες στόχευαν ή έστω προετοίμαζαν το έδαφος για το άνοιγμα της Ελλάδας στον ευρωπαϊκό χώρο με σκοπό η χώρα μας να ακολουθήσει τις παγκόσμιες πολιτικές, οικονομικές, κοινωνικές και πολιτισμικές εξελίξεις.

Συγκεκριμένα, με τον Νόμο 5139/1931 ιδρύεται το Ινστιτούτο Ξένων Γλωσσών και Φιλολογιών (ΙΞΓΦ) ως παράρτημα της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης «*παρά τη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και ως παράρτημα αυτής*» επί Προέδρου της Δημοκρατίας Αλέξανδρου Ζαΐμη και Υπουργού Παιδείας Γεωργίου Παπανδρέου. Ως σκοπός του είχε οριστεί «η

πρακτική και θεωρητική διδασκαλία και καλλιέργεια αυτών (των Ξένων Γλωσσών)» (άρθρο 1). Προβλεπόταν μάλιστα η δημιουργία των ακόλουθων έξι τμημάτων «1) Η γαλλική γλώσσα και φιλολογία, 2) η γερμανική γλώσσα και φιλολογία, 3) η αγγλική γλώσσα και φιλολογία, 4) η ιταλική γλώσσα και φιλολογία, 5) αι βαλκανικά γλώσσαι και φιλολογίαι, 6) αι ανατολικά γλώσσαι και φιλολογίαι» (Νόμος 5139 του 1931, άρθρο 2).

Στις 18 Φεβρουαρίου 1942 (ΦΕΚ 29/Α'/18-02-1942) εισάγεται η υποχρεωτική διδασκαλία της γερμανικής γλώσσας στα Αστικά σχολεία, καθώς και στα σχολεία της Μέσης Εκπαίδευσης και στις εμπορικές σχολές. Σε συνέχεια των παραπάνω στις 30 Ιουνίου του ίδιου έτους (ΦΕΚ 165/Α'/30-06-1942) δημοσιεύτηκε το Αναλυτικό πρόγραμμα που αφορούσε στη διδασκαλία της γερμανικής και ιταλικής γλώσσας. Όσον αφορά στην ιταλική γλώσσα ορίζονται τρεις ώρες διδασκαλίας στη Β' τάξη, καθώς και η διδασκαλία κειμένων, ασκήσεις «γραφή καθ' υπαγόρευσιν», προφορικές ασκήσεις και γραμματική της ιταλικής γλώσσας. Σχετικά με τη γερμανική γλώσσα ορίζονται τρεις ώρες διδασκαλίας στη Γ' τάξη και οι μαθητές θα διδάσκονταν δεκαπέντε κείμενα από το βιβλίο «Gesprochenes Deutsch» των Wolfgang Klee και Magda Gerkan, καθώς και διάφορα ποιήματα, ή παιδικά τραγούδια. Οι μαθητές ήταν υποχρεωμένοι να επαναλαμβάνουν μόνοι τους ή και σε ομάδες, σύντομες εκφράσεις ή λέξεις, τις οποίες έχει εκφωνήσει αρχικά ο καθηγητής τους, να μαθαίνουν λεξιλόγιο, να γράφουν μέχρι τρεις προτάσεις και να ολοκληρώνουν τις εργασίες για το σπίτι, που τους δίνονταν με σκοπό την εμπέδωση του μαθήματος. Επισημαίνεται στο σημείο αυτό ότι η γαλλική γλώσσα διδάσκεται τρεις ώρες στη Δ' και δύο στην Ε' Γυμνασίου.

Στις 14 Απριλίου 1943 (ΦΕΚ 89/Α'/14-04-1943) ορίζεται εκ νέου η διδακτέα ύλη της γερμανικής και ιταλικής γλώσσας στα Αστικά σχολεία εμπορικής κατευθύνσεως. Στην Α' τάξη οι μαθητές μαθαίνουν τη γραμματική μέσω ιταλικών κειμένων, τα άρθρα, τον πληθυντικό, τα επίθετα και τους βαθμούς των επιθέτων, τις αντωνυμίες, τα αριθμητικά, τα βοηθητικά, τα μέσα ρήματα και μεταφράζουν κείμενα στην τάξη ή στο σπίτι τους. Στο ωρολόγιο πρόγραμμα του σχολικού έτους 1941-1942 η γαλλική γλώσσα διδάσκεται δύο ώρες στη Γ' τάξη ως γενικό μάθημα.

Δυο χρόνια αργότερα, στις 21 Δεκεμβρίου 1945 δημοσιεύτηκε ο Αναγκαστικός Νόμος *Περί εισαγωγής της Αγγλικής Γλώσσας ως υποχρεωτικού μαθήματος εις τα Γυμνάσια* για τις τελευταίες τάξεις (ΦΕΚ 311/Α'/21-12-1945).

Ορίστηκε μάλιστα η αγγλική γλώσσα να διδάσκεται δύο ώρες την εβδομάδα στην καθημέρα από τις τάξεις αυτές. Η εισαγωγή αυτή της αγγλικής γλώσσας στα Γυμνάσια της χώρας μπορεί να ερμηνευτεί από την ένταξη του ελληνικού κράτους στην αμερικανική σφαίρα επιρροής (Γρίβα & Ηλιάδου-Τάχου, 2010, σελ. 2-3).

1.3.2 Η δεύτερη περίοδος της ξενόγλωσσης εκπαιδευτικής πολιτικής

Τα ιστορικά, κοινωνικά, πολιτικά και οικονομικά γεγονότα, τα οποία ακολούθησαν τη δικτατορία του Μεταξά και κορυφώθηκαν με τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο αλλά και με τον Εμφύλιο στην Ελλάδα παρεμπόδισαν την έγκαιρη έναρξη λειτουργίας του ΙΕΓΦ. Χρειάστηκαν μάλιστα να περάσουν τριάντα χρόνια προκειμένου να λειτουργήσει το Σπουδαστήριο της γερμανικής γλώσσας και φιλολογίας σύμφωνα με το άρθρο 5 του Βασιλικού Διατάγματος 61 του 1960, του οποίου η λειτουργία διήρκησε ως το 1982 (Αντωνίου, 2012, σελ. 113-114).

Μετά τον Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου συστήθηκαν διάφοροι διεθνείς οργανισμοί, όπως λόγω χάρη ο ΟΗΕ, ο ΟΟΣΑ, η UNESCO στοχεύοντας στη διατήρηση της ειρήνης. Οι παραπάνω οργανισμοί και άλλοι συναφείς χρειαζόταν εξ ανάγκης την αποδοχή μιας ή και περισσότερων κοινών γλωσσών επικοινωνίας. Σε όλους αυτούς επικράτησε η χρήση της αγγλικής ως επίσημης γλώσσας και της γαλλικής ως δεύτερης γλώσσας, ύστερα από διπλωματικές διεργασίες. Ωστόσο, παρά τις διεθνείς προσπάθειες των οργανισμών αυτών προς τη διασφάλιση της παγκόσμιας ειρήνης, εκδηλώθηκε ένας νέος πόλεμος, ο Ψυχρός Πόλεμος μεταξύ των πρώην συμμαχικών δυνάμεων, των ΗΠΑ και της Σοβιετικής Ένωσης. Διήρκησε από το 1947 έως το 1991 και στο πλαίσιο του ανταγωνισμού τους οι δύο αντίπαλες υπερδυνάμεις επιδόθηκαν σε συμβατικό και πυρηνικό στρατιωτικό εξοπλισμό. Παράλληλα, διαίρεσαν και τις χώρες της Ευρώπης σε Δυτικό και σε Ανατολικό πολιτικο-στρατιωτικό Μπλοκ (Αντωνίου, 2015, σελ. 10-11).

Προς αυτή την κατεύθυνση η πρώτη ενέργεια του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος στην κυρίαρχη τάση για αναπροσανατολισμό των Προγραμμάτων Σπουδών προς τις θετικές επιστήμες αλλά και τις ξένες γλώσσες, που κυριαρχούσε διεθνώς ήταν η δημοσίευση στα 1953 του Αναλυτικού Προγράμματος του μαθήματος της αγγλικής γλώσσας του Εξατάξιου Γυμνασίου από τον Υπουργό Παιδείας Κ. Καλλία με το Διάταγμα 5 του 1953. Η ενέργεια αυτή ήταν απόρροια της πίεσης του Υπερατλαντικού Συμφώνου (NATO) προς τις συμμαχικές δυνάμεις της Δυτικής

Ευρώπης ή της ΕΟΚ να προωθήσουν τη διάδοση της αγγλικής γλώσσας. Μέσω της ενέργειας αυτής σηματοδοτείται η τάση για καλλιέργεια περισσότερων της μιας ξένων γλωσσών αλλά και αμφισβητείται η «κυριαρχία» της γαλλικής ως της μόνης υποχρεωτικά διδασκόμενης ξένης γλώσσας στην ελληνική εκπαίδευση (Αντωνίου, 2015, σελ. 14· Γρίβα & Ηλιάδου-Τάχου, 2010, σελ. 2).

Στα πλαίσια της προώθησης μιας ξενόγλωσσης εκπαιδευτικής πολιτικής μετά τη Συμφωνία Σύνδεσης της Ελλάδας με την ΕΟΚ το 1961 δημοσιεύτηκε το Ωρολόγιον Πρόγραμμα Μαθημάτων Κλασσικού Γυμνασίου (ΦΕΚ 151/Α΄/12-09-1961), στο οποίο προβλέπεται η διδασκαλία της γαλλικής ή της αγγλικής γλώσσας (Δημαράς, 1974, σελ. 242).

Μέχρι τη δεκαετία του 1960 στην ελληνική υποχρεωτική εκπαίδευση κυριαρχεί η διδασκαλία της γαλλικής γλώσσας, η οποία ήταν ταυτόσημη με τη γλώσσα της λογοτεχνίας, της βαθιάς μόρφωσης, της αριστοκρατίας και του κοινωνικού κύρους (Γρίβα & Ηλιάδου - Τάχου, 2010). Κατά τη Δενδρινού (2008) μάλιστα το δεύτερο μισό του 20ού αιώνα σηματοδότησε σημαντικές αλλαγές στην καρδιά της ξενόγλωσσης εκπαίδευσης προσδίδοντάς της πιο εμπορικό και πολιτικό χαρακτήρα από ότι τα περασμένα χρόνια, μιας και η εκμάθηση ξένων γλωσσών ήταν συνυφασμένη με την «επιτακτική ανάγκη για διεθνή επικοινωνία» και λιγότερο με την πνευματική καλλιέργεια του ατόμου και την κοινωνική του υπόσταση, όπως συνέβαινε παλιότερα.

Ανάλογη ξενόγλωσση εκπαιδευτική πολιτική ακολουθείται και τα επόμενα χρόνια με τα μέτρα της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης του 1964. Στο Αναλυτικό Πρόγραμμα του Λυκείου, ειδικότερα, ως βασικά μαθήματα θεωρούνταν τα αρχαία και νέα ελληνικά, τα φυσικά, η ιστορία και η ξένη γλώσσα. Για πρώτη φορά στην ιστορία του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος επισημαίνεται ότι ως ξένη γλώσσα δε νοείται πια μόνο η γαλλική αλλά είτε η αγγλική είτε η γερμανική (άρθρο 8 παρ. 2, Ν.Δ.4379/1964 *Περί οργανώσεως και Διοικήσεως της Γενικής Εκπαιδεύσεως*) (Δημαράς, 1974, σελ. 271). Όμως, όπως επισημαίνεται από τις Γρίβα και Ηλιάδου-Τάχου (2010, σελ. 5) η μεταρρύθμιση αυτή του 1964-66 δεν ολοκληρώθηκε αλλά καταργήθηκε από τη δικτατορία του 1967 και επανήλθαν σε ισχύ τα Αναλυτικά Προγράμματα του 1935 για το κλασικό τμήμα του Γυμνασίου και του 1959 για το πρακτικό.

Η δεκαετία 1974 – 1984 θα μπορούσε να χαρακτηριστεί η «χρυσή εποχή» για τις εξελίξεις στη διδασκαλία των ξένων γλωσσών στην Ελλάδα. Ο Νόμος 309/1976 μάλιστα θεωρείται περίοδος ακμής για τις ξένες γλώσσες και περιλαμβάνει τα ακόλουθα κρίσιμα θέματα:

α) Νέα σύγχρονα Αναλυτικά Προγράμματα μπαίνουν σε ισχύ με κύριο χαρακτηριστικό τους την Επικοινωνιακή Διδακτική προσέγγιση.

β) Το 1976 ιδρύεται το Κέντρο Εκπαιδευτικών Μελετών και Επιμορφώσεως (Κ.Ε.Μ.Ε.), ο πρόδρομος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (Π.Ι.) και του σημερινού Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.). Έργο του ήταν, τα Αναλυτικά Προγράμματα, η συγγραφή νέων βιβλίων, η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.

γ) Εκσυγχρονίζονται πλήρως τα Προγράμματα Σπουδών των Πανεπιστημιακών Σχολών Ξένων Γλωσσών, ενώ για πρώτη φορά καθηγητές Πανεπιστημίων εμπλέκονται σε επιμορφωτικά σεμινάρια για τους καθηγητές της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

δ) Τα Μορφωτικά Ιδρύματα, Γαλλικό Ινστιτούτο και Βρετανικό Συμβούλιο σε συνεργασία με το Κ.Ε.Μ.Ε., επιμορφώνουν σε εντατικά εβδομαδιαία σεμινάρια καθηγητές ξένων γλωσσών κάθε χρόνο σ' όλη την χώρα.

Στις 9 Φεβρουαρίου του 1976 μάλιστα το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αλλά και οι Υπουργοί Παιδείας των χωρών της ΕΟΚ εγκρίνουν το πρώτο πρόγραμμα δράσης της Κοινότητας στον εκπαιδευτικό τομέα (Πασιάς, 2006). Το πρόγραμμα αυτό περιλάμβανε έξι τομείς δράσης ανάμεσα στους οποίους η ενίσχυση της διδασκαλίας των ξένων γλωσσών (Τσαούσης, 2000, σελ. 10).

Στην προσπάθεια ένταξης της Ελλάδας στην ΕΟΚ επιχειρείται η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1976-1978. Από τα σημαντικότερα μέτρα της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης αυτής θεωρείται η ένταξη το 1977 της διδασκαλίας της αγγλικής και της γαλλικής ως ξένων γλωσσών στην ελληνική εκπαίδευση (Π.Δ. 831/1977) και η ένταξη της γερμανικής την επόμενη χρονιά, με τη διδασκαλία της στις Β' και Γ' τάξεις των Προτύπων Κλασικών Λυκείων ως υποχρεωτικής πρώτης ξένης γλώσσας. Η δεύτερη ξένη γλώσσα στα λύκεια αυτά επιλέγονταν μεταξύ αγγλικής και γαλλικής (Π.Δ. 845/1978, άρθρο 1 & 6) (Αντωνίου, 2015, σελ.15).

Τον Οκτώβρη του 1981 δημοσιεύεται νέο Αναλυτικό Πρόγραμμα σπουδών για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση σύμφωνα με το οποίο οι ώρες διδασκαλίας της ξένης γλώσσας ορίζονται σε τρεις εβδομαδιαίως για την Α΄, Β΄ και Γ΄ τάξη του Γυμνασίου ενώ για τα ημερήσια Λύκεια γενικής κατεύθυνσεως σε τρεις για την Α΄ τάξη και σε δύο για τις Β΄ και Γ΄ τάξεις αντίστοιχα (Π.Δ.1286/1981).

Την ίδια χρονιά ψηφίζεται και ο Νόμος «Πλαίσιο» 1268 του 1982 «Για τη δομή και την οργάνωση του Πανεπιστημίου». Ο νέος αυτός Νόμος επιφέρει σημαντικές αλλαγές, οι οποίες αφορούν στο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας του ΙΕΓΦ. Σύμφωνα με τον Νόμο καταργείται το ΙΕΓΦ και αντί αυτού ιδρύονται τα Τμήματα Αγγλικής, Γαλλικής, Γερμανικής και Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας ως αυτοτελή Πανεπιστημιακά Τμήματα (Νόμος 1268 του 1982, άρθρα 6, 30, 39 και Π.Δ. 445/1984) (Αντωνίου, 2015, σελ.15).

Ακόμη, ο Νόμος 1566/1985 για τη «Δομή και λειτουργία της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις» έρχεται να δείξει μέριμνα για τη ξενόγλωσση εκπαίδευση. Αυτό συμβαίνει καθώς έρχεται να εισάγει τις ξένες γλώσσες στο δημοτικό σχολείο αλλά και με τον νόμο αυτό θεσμοθετείται το Ενιαίο Πολυκλαδικό Λύκειο, το οποίο προσφέρει περισσότερες δυνατότητες στην εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας, επειδή υπάρχει μεγαλύτερη χρονική διάρκεια στην εκμάθησή της και επειδή εισάγεται μια δεύτερη προαιρετική γλώσσα σε διάφορους κλάδους της Γ΄ τάξης. Το Ενιαίο Πολυκλαδικό Λύκειο διαθέτει τρεις τάξεις. Με το Π.Δ.108 του Ν. 1566/1985 ανακοινώνεται το Αναλυτικό και Ωρολόγιο πρόγραμμα που προβλέπει στην Α΄ τάξη τρεις κατηγορίες μαθημάτων α) μαθήματα κοινού προγράμματος, β) μαθήματα επιλογής, γ) προαιρετικά μαθήματα στα οποία ανήκουν αποκλειστικά τρεις γλώσσες (αγγλικά- γαλλικά- γερμανικά) και διδάσκονται έως και τέσσερις ώρες εβδομαδιαία. Η ξένη γλώσσα (αγγλικά ή γαλλικά) διδάσκεται μόνο στο κοινό πρόγραμμα τρεις ώρες την εβδομάδα και δεν εμφανίζεται στα επιλεγόμενα (Αντωνίου, 2006, σελ. 43).

Το σχολικό έτος 1987-1988 στη συνέχεια αποτέλεσε μια σύντομη πειραματική περίοδο κατά τη διάρκεια της οποίας οι μαθητές της Δ΄ τάξης του δημοτικού διδάσκονταν για τρεις ώρες εβδομαδιαίως μια δεύτερη ξένη γλώσσα. Για παράδειγμα, η γαλλική γλώσσα διδάσκονταν σε 44 δημοτικά σχολεία (Γρίβα, 2004, σελ.95).

1.3.3 Τρίτη περίοδος ξενόγλωσσης εκπαιδευτικής πολιτικής

Ο συνασπισμός των κρατών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (Ε.Ο.Κ.) αντιλαμβάνεται τις επερχόμενες γεωπολιτικές αλλαγές στην ευρωπαϊκή ήπειρο και έπειτα από τη διάσπαση της τότε Σοβιετικής Ένωσης υπογράφει τη Συνθήκη του Μάαστριχτ (7 Φεβρουαρίου 1992), μια συνθήκη σταθμό στη διαδικασία της ευρωπαϊκής ενοποίησης και στη χάραξη μιας ευρωπαϊκής εκπαιδευτικής πολιτικής των κρατών-μελών (Αντωνίου, 2015, σελ. 16). Στόχος της συγκεκριμένης εκπαιδευτικής πολιτικής ήταν η παροχή μιας παιδείας με ευρωπαϊκή διάσταση, η προώθηση της πολυγλωσσίας με την εκμάθηση τριών κοινοτικών γλωσσών, η ενθάρρυνση της εκμάθησης και της διάδοσης των εθνικών γλωσσών και η υποστήριξη της συνεργασίας μεταξύ των κρατών-μελών.

Σ' αυτή την κατεύθυνση το 1993 εισάγεται η διδασκαλία της δεύτερης ξένης γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Π.Δ. 447/1993, ΦΕΚ 185/Α'7-10-1993) και ταυτόχρονα με το Π.Δ. 451/1993 τέθηκαν σε ισχύ σύγχρονα Προγράμματα Σπουδών ξένων γλωσσών για όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.

Τα βήματα για την ευρωπαϊκή ενοποίηση φαίνονται πλέον γοργά, με αποκορύφωμα τη δημιουργία κοινού ευρωπαϊκού νομίσματος, του ευρώ το 1999. Στο πλαίσιο αυτό παρατηρήθηκε έντονη κινητικότητα στο θέμα της ευρωπαϊκής γλωσσικής πολιτικής. Η πολιτική αυτή στόχευε αρχικά στην υποστήριξη της «πολυγλωσσίας» και της ισοτιμίας των ευρωπαϊκών γλωσσών, ακολούθως όμως, εξελίχτηκε ως ανταγωνισμός μεταξύ των τριών ισχυρότερων γλωσσών, δηλαδή την «κυριαρχία ή ηγεμονία» της αγγλικής αλλά και τη μονομερή μάχη για την υποκατάστασή της από τη γαλλική ή τη γερμανική γλώσσα (Φραγκουδάκη, 1999, σελ. 361).

Οι παραπάνω εξελίξεις είχαν άμεσο αντίκτυπο και στην ενίσχυση της ξενόγλωσσης εκπαιδευτικής πολιτικής και συγκεκριμένα αφορούν στην καθιέρωση το 1993 της διδασκαλίας της γερμανικής γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση της Ελλάδας. Το Ωρολόγιο Πρόγραμμα για τη διδασκαλία των τριών ξένων γλωσσών, δηλαδή της αγγλικής αφενός και της γαλλικής ή της γερμανικής αφετέρου επί δύο ώρες εβδομαδιαίως στην Α' τάξη και επί πέντε ώρες στις Β' και Γ' τάξεις δημοσιεύτηκε με το Π.Δ. 451/1993.

Στο πλαίσιο αυτού του εκσυγχρονισμού των Προγραμμάτων Σπουδών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δίνεται μεγαλύτερη σημασία από την Ελληνική Πολιτεία στην ενίσχυση της διδασκαλίας και εκμάθησης των ξένων γλωσσών και της πολυγλωσσίας. Καίριοι σταθμοί της συγκεκριμένης ξενόγλωσσης εκπαιδευτικής πολιτικής είναι τα εξής: Η καθιέρωση το 1996 της αγγλικής γλώσσας, ως κύριας υποχρεωτικής ξένης γλώσσας και της γαλλικής ή της γερμανικής γλώσσας ως δεύτερης επιλεγόμενης ξένης γλώσσας σε όλα τα γυμνάσια της χώρας. Η διδασκαλία στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση συνδέθηκε με το γυμνάσιο και μάλιστα καταρτίστηκε ενιαίο εξαετές πρόγραμμα σπουδών από την Δ΄ τάξη του δημοτικού έως την Γ΄ τάξη του γυμνασίου. Ακόμη, την περίοδο αυτή πραγματοποιείται και η εισαγωγή της δεύτερης ξένης γλώσσας στο γυμνάσιο (Π.Δ. 15/1996).

Έπεται, η πιλοτική λειτουργία το 1997 παράλληλων τμημάτων διδασκαλίας της γαλλικής και της γερμανικής γλώσσας στο γυμνάσιο και η αύξηση την ίδια χρονιά των ωρών διδασκαλίας της δεύτερης ξένης γλώσσας, δηλαδή της γαλλικής ή της γερμανικής γλώσσας στην Α΄ τάξη του γυμνασίου από δύο σε τρεις ώρες την εβδομάδα. Παράλληλα, καθιερώνεται και η διδασκαλία της δεύτερης ξένης γλώσσας (γαλλικής ή γερμανικής γλώσσας) στην Α΄ τάξη των Γενικών Λυκείων, των Ενιαίων Πολυκλαδικών Λυκείων αλλά και των Κλασικών Λυκείων για (2) δύο ώρες την εβδομάδα (Π.Δ. 78/1997) και διευρύνεται ο σκοπός της διδασκαλίας της γερμανικής γλώσσας, καθώς πλέον πέρα από την επικοινωνιακή ικανότητα του μαθητή επιδιώκεται και η καλλιέργεια της ικανότητάς του για «συνεργασία» με τους συμμαθητές του και για «διαπολιτισμική» μάθηση (Π.Δ. 262/1997).

Το 2001 ακολούθησε η δημοσίευση νέου Διαθεματικού Ενιαίου Πλαισίου Προγραμμάτων Σπουδών, ως αναπόσπαστου τμήματος του ΔΕΠΠΣ και ΑΠΣ της υποχρεωτικής εκπαίδευσης (ΦΕΚ 1375/Β/18-10-2001) (<http://www.pi-schools.gr/programs/depps/>). Πρόκειται για το εξαετές πρόγραμμα, το οποίο αναθεωρήθηκε στοχεύοντας στη διαφοροποίησή του από την προγενέστερη μορφή του (Γρίβα & Ηλιάδου-Τάχου, 2010· Ντίνας & Τελλίδου, 2007).

Την επόμενη χρονιά στις αρχές του 2002 δημοσιεύτηκε το Πρόγραμμα Σπουδών για το Πιλοτικό Ολοήμερο Σχολείο (2001-2003) και κατά το σχολικό έτος 2002-2003 λειτούργησαν είκοσι οκτώ (28) Πιλοτικά Ολοήμερα Δημοτικά Σχολεία σε ολόκληρη την ελληνική επικράτεια. Σε τέσσερα από αυτά τα σχολεία διδάσκεται η

γερμανική γλώσσα κατά τις απογευματινές δραστηριότητες στις τρεις τελευταίες τάξεις για πέντε (5) ώρες εβδομαδιαίως (Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, 2021).

Η εξέλιξη αυτή συνεχίστηκε και περαιτέρω. Το 2005 το Υπουργείο Παιδείας γνωστοποίησε την τελική απόφαση να εφαρμόσει σε πιλοτική μορφή τη διδασκαλία και δεύτερης ξένης γλώσσας (γαλλικής ή γερμανικής γλώσσας) στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Συγκεκριμένα, εφαρμόστηκε στις Ε΄ και Στ΄ τάξεις του δημοτικού σχολείου για τα σχολικά έτη 2005-2006 και 2006-2007 (Εγκύκλιοι υπ' αριθμ. 52/354/48265/Γ1/17-05-2005 και 52/530/55028/Γ1/01-06-2006) (Παπαδοπούλου, 2007, σελ.37).

Στις 2 Φεβρουαρίου 2006 υπογράφηκε και δημοσιεύτηκε από την υπουργό Παιδείας Μαριέττα Γιαννάκου το «*Αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών γαλλικής και γερμανικής γλώσσας για την Ε΄ και Στ΄ τάξη του Δημοτικού Σχολείου*» (ΦΕΚ 119/Α΄/2-2-2006), σύμφωνα με το οποίο η γερμανική γλώσσα θα διδάσκονταν πιλοτικά από το σχολικό έτος 2005-2006 σε διακόσια δέκα (210) δημοτικά σχολεία της ελληνικής επικράτειας, τα οποία κληρώθηκαν. Η κίνηση αυτή του Υπουργείου Παιδείας φαινόταν πλήρως εναρμονισμένη με την ξενόγλωσση εκπαιδευτική πολιτική που είχε δρομολογηθεί στους κόλπους της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 1992 με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ και αποσκοπούσε στην προώθηση των αρχών της «πολυγλωσσίας» και της «πολυπολιτισμικότητας» μέσω της διδασκαλίας των ξένων γλωσσών στα κράτη-μέλη της. Έτσι, η χώρα μας συγκαταλέχθηκε στα κράτη- μέλη της ΕΕ που εισάγουν μια δεύτερη ξένης γλώσσας στο δημοτικό σχολείο (Παπαδοπούλου, 2007, σελ.15).

Ταυτόχρονα με τη δημοσίευση του «*Αναλυτικού προγράμματος σπουδών γαλλικής και γερμανικής γλώσσας για την Ε΄ και Στ΄ τάξη του Δημοτικού Σχολείου*» αποφασίστηκε και η πιλοτική εισαγωγή της ιταλικής γλώσσας σε έξι γυμνάσια της ελληνικής επικράτειας και συγκεκριμένα στην Α΄ τάξη, στο πλαίσιο της παράλληλης διδασκαλίας της δεύτερης ξένης γλώσσας από το σχολικό έτος 2006-2007. Στους μαθητές της Α' Γυμνασίου παρέχόταν η δυνατότητα επιλογής ανάμεσα σε τρεις γλώσσες: γαλλικά, γερμανικά και ιταλικά (ΦΕΚ 1154/Β΄/28-8-2006). Κατά την ίδια σχολική χρονιά (2006-2007) οι μαθητές μπορούσαν να επιλέξουν και άλλη μια ξένη γλώσσα, την ισπανική, η οποία εισήχθη σε έξι άλλα γυμνάσια της χώρας δέκα ημέρες νωρίτερα (ΦΕΚ 1115/Β΄/16-8-2006).

Λίγο αργότερα αποφασίζεται ότι η αγγλική θα διδάσκεται από το σχολικό έτος 2011-2012 ως ξένη γλώσσα στην Α' τάξη του Γενικού Λυκείου (ΦΕΚ 1966/Β'/2-9-2011), ενώ οι μαθητές της Β' και Γ' τάξης θα διδάσκονται ως πρώτη ξένη γλώσσα τη γλώσσα, που διδάχθηκαν την προηγούμενη χρονιά. Τους προσφέρεται μάλιστα και δεύτερη ξένη γλώσσα ως επιλεγόμενο μάθημα ανάμεσα σε αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά, ιταλικά και ισπανικά, ανεξαρτήτως από την πρότερη διδασκαλία της στο γυμνάσιο. Αξίζει να σημειωθεί μάλιστα η δημιουργία τμημάτων παράλληλης διδασκαλίας ξένης γλώσσας. Η δημιουργία των τμημάτων αυτών επέκειτο σε συγκεκριμένους όρους, όπως στον ελάχιστο αριθμό μαθητών, ο οποίος δεν θα πρέπει να είναι κάτω των δώδεκα στα αστικά κέντρα και κάτω των δέκα μαθητών στα απομακρυσμένα γυμνάσια. Ακόμη, απαιτείται και η ύπαρξη διαθέσιμου διορισμένου εκπαιδευτικού της ξένης γλώσσας (ΦΕΚ 253/Β'/13-2-2012).

Στη συνέχεια, τα Ωρολόγια Προγράμματα της Α' τάξης του γυμνασίου και της Α' τάξης του γενικού λυκείου για το σχολικό έτος 2013-2014 ήρθαν να ανατρέψουν τη σχολική πραγματικότητα (ΦΕΚ 2121/Β'/28-8-2013). Εκτός από την αγγλική γλώσσα την οποία διδάσκονταν ως πρώτη ξένη γλώσσα, οι μαθητές του γυμνασίου μπορούν και επιλέγουν ως δεύτερη ξένη γλώσσα ανάμεσα σε δύο γλώσσες, ανάμεσα στη γαλλική ή στη γερμανική. Οι μαθητές της Α' τάξης του λυκείου (Ημερήσιου και Εσπερινού), μπορούν να επιλέγουν ως ξένη γλώσσα μία από τις γλώσσες, την οποία είχαν διδαχτεί στο γυμνάσιο (αγγλική, γαλλική ή γερμανική γλώσσα). Στο Εσπερινό Γυμνάσιο θα διδάσκονταν μονάχα η αγγλική γλώσσα. Τα στοιχεία αυτά ισχύουν και για την επόμενη σχολική χρονιά 2014-2015. Την επόμενη χρονιά στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, η διδασκαλία της δεύτερης ξένης γλώσσας (γαλλικής και γερμανικής γλώσσας) πραγματοποιείται για δύο ώρες εβδομαδιαίως στις Ε' και Στ' τάξεις των εξαθέσιων και άνω δημοτικών σχολείων αλλά και των σχολείων με ΕΑΕΠ (ΦΕΚ 253/Β'/13-02-2012).

Κατόπιν, το 2015 με τον Νόμο 4327/2015, άρθρο 1, παρ. 4, η δεύτερη ξένη γλώσσα επανήλθε ως επιλεγόμενο μάθημα της Γ' τάξης του Ημερησίου Γενικού Λυκείου και οι μαθητές πρέπει να επιλέξουν γλώσσα διαφορετική από την ξένη γλώσσα, την οποία διδάσκονται ως μάθημα της Γενικής Παιδείας.

Μετά από δύο χρόνια, το 2017 καθιερώνεται ότι η επιλογή της δεύτερης ξένης γλώσσας, η οποία πραγματοποιείται στην Ε' τάξη του δημοτικού σχολείου και θα ισχύει έως και τη Γ' τάξη του γυμνασίου. Με ευθύνη μάλιστα των διευθυντών και

διευθυντριών των δημοτικών σχολείων θα βεβαιώνεται εγγράφως η δεύτερη ξένη γλώσσα, η οποία διδάχτηκε κάθε μαθητής και μαθήτρια στο δημοτικό, προκειμένου να αξιοποιηθεί κατά την εγγραφή στο γυμνάσιο (ΦΕΚ 1171/Β'/04-04-2017).

Τέλος, σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση με Αρ. Πρωτ. 105226/Δ2/12-08-2020 όλοι οι μαθητές θα διδάσκονται το μάθημα της αγγλικής γλώσσας και στις τρεις τάξεις του Γενικού Λυκείου. Όσον αφορά τη διδασκαλία δεύτερης ξένης γλώσσας οι μαθητές της Α' τάξης του Γενικού Λυκείου συνεχίζουν τη δεύτερη ξένη γλώσσα, την οποία διδάχτηκαν στο γυμνάσιο (γαλλική ή γερμανική ανάλογα), ο ελάχιστος αριθμός μαθητών, ο οποίος απαιτείται για να δημιουργηθεί τμήμα είναι δεκατέσσερις, ενώ τα τμήματα στις απομονωμένες σχολικές μονάδες της ηπειρωτικής και νησιωτικής χώρας μπορούν να λειτουργήσουν και με δώδεκα μαθητές (ΦΕΚ 3523/ Β'/25-08-2020).

2. Η Έρευνα

Η γλωσσομάθεια αποτελεί τη βάση της στρατηγικής της Ε.Ε., καθώς το μέλλον της Ευρώπης φαίνεται στενά συνδεδεμένο με την πολυγλωσσία και την προώθηση των ευρωπαϊκών γλωσσών, αποβλέποντας στην τόνωση της κινητικότητας των πολιτών εντός των ορίων της Ε.Ε. (Γρίβα & Σέμογλου, 2015, σελ.21). Μέσω της πολιτιστικής της πολιτικής, η Ε.Ε. προωθεί μέσω του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη» (2014-2020) τη διασφάλιση, την ανάπτυξη και την προώθηση της ευρωπαϊκής και γλωσσικής πολυμορφίας στα πλαίσια ανάδειξης της πολιτισμικής κληρονομιάς της Ευρώπης (Μούσης, 2015, σελ.208).

Στα πλαίσια αυτής της ευρωπαϊκής εκπαιδευτικής πολιτικής κρίνεται απαραίτητο να μελετηθεί η ύπαρξη ή ανυπαρξία ενός πολέμου επικράτησης μεταξύ των γλωσσών, οι οποίες παρέχονται από το εκπαιδευτικό σύστημα. Σ' αυτή την κατεύθυνση οι απόψεις όλων όσων εμπλέκονται και επηρεάζουν την επιλογή της γλώσσας από τους μαθητές κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική.

2.1 Σκοποί και ερευνητικά ερωτήματα της έρευνας

Η παρούσα εργασία είχε ως σκοπό την καταγραφή των απόψεων διευθυντών δημοτικών σχολείων, ξενόγλωσσων εκπαιδευτικών των υπό διερεύνηση γλωσσών (γαλλικής και γερμανικής γλώσσας), καθώς και των γονιών μαθητών, οι οποίοι φοιτούν στη Δ' τάξη του ελληνικού δημοτικού σχολείου. Συγκεκριμένα, επιδιώχθηκε να διερευνηθούν τα ακόλουθα ερευνητικά ερωτήματα:

- Αν η αγγλική γλώσσα είναι η πρώτη επιλογή ξένης γλώσσας σε ένα ευρωπαϊκό εκπαιδευτικό σύστημα, όπως στην Ελλάδα, ποια θα πρέπει να είναι η δεύτερη επιλογή; Η γαλλική ή η γερμανική;
- Με ποια κριτήρια θα πρέπει να γίνει η επιλογή της δεύτερης ξένης γλώσσας από τους μαθητές;
- Ποια είναι τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της εκμάθησης αυτών των δύο γλωσσών;
- Τι σηματοδοτεί εν τέλει η επιλογή αυτή;

2.2 Οι συμμετέχοντες της έρευνας

Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 5 διευθυντές δημοτικών σχολείων, 10 γονείς παιδιών, τα οποία φοιτούν στην τετάρτη τάξη του δημοτικού σχολείου και 8 ξενόγλωσσοι εκπαιδευτικοί, από τους οποίους τέσσερις ήταν εκπαιδευτικοί της γαλλικής γλώσσας και τέσσερις εκπαιδευτικοί της γερμανικής γλώσσας, αντιστοίχως.

Η επιλογή του δείγματος πραγματοποιήθηκε με τη μέθοδο της σκόπιμης δειγματοληψίας (purposeful sampling) για να εξυπηρετηθεί ο σκοπός της έρευνας και προέρχονται από το κοινωνικό και επαγγελματικό περιβάλλον της ερευνήτριας. Καθώς το εξεταζόμενο ζήτημα της παρούσας μελέτης είναι ο «ακήρυκτος» πόλεμος των ξένων γλωσσών στο ελληνικό σχολείο (Creswell, 2011), το βασικό κριτήριο με το οποίο επιλέχθηκαν οι συμμετέχοντες στην έρευνα ήταν η πιθανότητα εξασφάλισης «πλούτου πληροφοριών» σε ό,τι αφορά το συγκεκριμένο ζήτημα (Patton, 2005).

2.2.1 Διευθυντές Σχολείων

Χάρτης 3. Προέλευση διευθυντών

γνώριζαν τη γαλλική γλώσσα και ένας κατείχε τη γερμανική σε επίπεδο Γ2.

Οι διευθυντές που συμμετείχαν στην παρούσα ερευνητική διαδικασία προέρχονταν από τις ακόλουθες περιοχές: Βόρεια νομού Ημαθίας, Νέα Ζίχνη νομού Σερρών, Χανιά νομού Χανίων, Πέτρα νομού Λέσβου και Κομνηνά νομού Κοζάνης (Χάρτης 3). Από τους συμμετέχοντες διευθυντές, οι τέσσερις ήταν άνδρες και μία γυναίκα. Οι δύο είχαν καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας, δύο πολύ καλή γνώση της και ένας άριστη γνώση της. Δύο από αυτούς

2.2.2 Γονείς

Οι γονείς προέρχονταν από τις ευρύτερες περιοχές της Έδεσσας, των Σερρών και της Φλώρινας (Χάρτης 4). Από τους συμμετέχοντες γονείς 6 ήταν γυναίκες και 4 άνδρες και είχαν όλοι τους παιδιά που φοιτά στη Δ' τάξη του δημοτικού σχολείου. Από τους δέκα συμμετέχοντες, πέντε διαθέτουν άριστη γνώση της αγγλικής, ένας πολύ

Χάρτης 4. Προέλευση γονέων

ένας άλλος έχει παρακολουθήσει μαθήματα τούρκικης γλώσσας. Δύο από τους δέκα γονείς δεν κατέχουν καμία ξένη γλώσσα.

Σχετικά με την γνώση άλλων γλωσσών πλην της αγγλικής στο οικογενειακό τους περιβάλλον, οι συμμετέχοντες γονείς δήλωσαν ότι ομιλούνται γλώσσες, όπως η γαλλική, η γερμανική, η ισπανική, η ουγγρική, η αλβανική, η ρωσική και τα εντόπια⁴, ενώ ένας συμμετέχων γονέας δήλωσε ότι δεν υπάρχει άτομο στην οικογένειά του, που να μιλάει άλλη ξένη γλώσσα πλην της αγγλικής.

2.2.3 Ξενόγλωσσοι Εκπαιδευτικοί

Χάρτης 5. Προέλευση ξενόγλωσσων καθηγητών

καλή γνώση της, ένας καλή γνώση της και ένας γνωρίζει την αγγλική χωρίς να διαθέτει κάποια πιστοποίηση.

Επιπλέον, ένας συμμετέχων γνωρίζει σε άριστο επίπεδο Γ2 τη γαλλική και δύο συμμετέχοντες τη γερμανική, χωρίς να κατέχουν κάποια πιστοποίηση. Εκτός από την αγγλική γλώσσα μια συμμετέχουσα έχει ξεκινήσει την εκμάθηση της ισπανικής, ένας γνωρίζει την ουγγρική και την σλαβόφωνη και

Αναφορικά με τους ξενόγλωσσους εκπαιδευτικούς γαλλικής και γερμανικής γλώσσας 2 ήταν άνδρες και 6 γυναίκες. Προέρχονταν από τις περιοχές της Αθήνας, της Θεσσαλονίκης, της Φλώρινας και της Χαλκίδας (Χάρτης 5). Οι πέντε από τους οκτώ συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς έχουν άριστη γνώση της αγγλικής (επίπεδο Γ2). Από αυτούς ένας

⁴ Αλλιώς ντόπια, εντόπια ή ντόπια ή «παλιά» ή ακόμη και «γαλλικά» («τα ντόπια/τα άλλα γαλλικά», ειρωνική εκφορά) είναι τοπική σλαβική διάλεκτος με προφορική μορφή και μόνον, αρκετά διαφορετική μεταξύ βουνού και κάμπου, κυρίως στα χωριά της Φλώρινας αλλά και την ίδια την πόλη. Με γνώσεις της διαλέκτου αυτής οι ομιλητές μπορούν να συνεννοηθούν με σχετική ευχέρεια είτε στη Βόρεια Μακεδονία είτε στη Βουλγαρία και να αισθανθούν αρκετά άνετα σε όλες τις περίπου σλαβικές χώρες, καθώς αναγνωρίζουν κάποιες ρίζες λέξεων ή εκφράσεων – κλειδιά (Καμαρούδης, 2021, υπό έκδοση).

γνωρίζει την ιταλική σε επίπεδο B2, ένας την ιταλική σε επίπεδο A2 και μία την ισπανική σε επίπεδο Γ2. Μία συμμετέχουσα διαθέτει πολύ καλή γνώση της αγγλικής επιπέδου Γ1 και την ισπανική σε επίπεδο B1. Άλλη μια συμμετέχουσα γνωρίζει την αγγλική χωρίς πιστοποίηση και κάποια στοιχεία ολλανδικής, ενώ μια άλλη δε γνωρίζει καμία άλλη ξένη γλώσσα πλην της γερμανικής, την οποία διδάσκει.

2.3 Μεθοδολογία της έρευνας

2.3.1 Εργαλείο της έρευνας

Για τη συλλογή των ποιοτικών δεδομένων αξιοποιήθηκαν δομημένες συνεντεύξεις, οι ερωτήσεις των οποίων διαμορφώθηκαν από την ερευνήτρια. Η διατύπωση των ερωτήσεων στις συνεντεύξεις αλλά και η σειρά υποβολής τους ήταν σε κάθε περίπτωση η ίδια για τα υποκείμενα του δείγματος σε κάθε ομάδα ελέγχου. Οι ερωτήσεις των συνεντεύξεων δομήθηκαν με σκοπό να ανταποκριθούν στον σκοπό της έρευνάς μας και να απαντήσουν στα ερευνητικά μας ερωτήματα. Επιχείρησαν, ουσιαστικά να εξετάσουν το ζήτημα της επιλογής της δεύτερης ξένης γλώσσας των παιδιών στο ελληνικό δημοτικό σχολείο στο τέλος της Δ' δημοτικού, τα κίνητρα αλλά και τις συνθήκες της επιλογής τους και το κατά πόσο επιβεβαιώνεται ή διαψεύδεται η έννοια του «ακήρυκτου» πόλεμου των ξένων γλωσσών στο ελληνικό σχολείο. Πηγή της συγκεκριμένης ερευνητικής ιδέας είναι η καθημερινή πράξη, οι παρατηρήσεις και οι εμπειρίες της ερευνήτριας από την καθημερινή άσκηση του επαγγέλματός της, ως αναπληρώτριας καθηγήτριας ΠΕ07 της γερμανικής γλώσσας και φιλολογίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και η επικοινωνία με τον επιβλέποντα καθηγητή της.

2.3.1.1 Παρουσίαση δομής δομημένης συνέντευξης

Η συνέντευξη αποτελείται από δύο ομάδες ερωτήσεων. Η πρώτη ομάδα ερωτήσεων αφορά σε γενικές ερωτήσεις ανοιχτού τύπου, οι οποίες απευθύνονται και στις τρεις ομάδες ελέγχου (γονείς, ξενόγλωσσοι εκπαιδευτικοί και διευθυντές δημοτικών σχολείων). Η δεύτερη ομάδα ερωτήσεων περιλαμβάνει πιο εξειδικευμένες ερωτήσεις ανοιχτού τύπου και αλλάζει ανάλογα με την ομάδα ελέγχου, δηλαδή είναι διαφορετικές οι ερωτήσεις για τους γονείς και διαφορετικές για τους διευθυντές και τους ξενόγλωσσους εκπαιδευτικούς.

Οι γονείς κλήθηκαν να απαντήσουν μέσω τηλεφωνικής συνέντευξης σε έξι ερωτήσεις γενικού τύπου και σε πέντε εξειδικευμένες ερωτήσεις. Οι ξενόγλωσσοι εκπαιδευτικοί της γαλλικής και της γερμανικής γλώσσας αλλά και οι διευθυντές από

την πλευρά τους κλήθηκαν να απαντήσουν σε έξι ερωτήσεις γενικού τύπου, κοινές με τους γονείς και σε έξι πιο εξειδικευμένες ερωτήσεις προς την ομάδα τους.

2.3.1.1.1 Κοινές ερωτήσεις για τις τρεις ομάδες ελέγχου

A) Γενικές ερωτήσεις

- 1) Ποια είναι η σχέση σας με τις ξένες γλώσσες και σε ποιο επίπεδο;
- 2) Στον γεωγραφικό, πολιτισμικό και οικονομικό χώρο που ορίζεται ως Ευρωπαϊκή Ένωση ποια θεωρείτε (μετά και την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου) ότι θα είναι η κυρίαρχη γλώσσα τα επόμενα χρόνια και γιατί;
- 3) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- δίνει περισσότερες ευκαιρίες επαγγελματικές κλπ. στον κάτοχό της και γιατί;
- 4) Υποστηρίζεται ότι η γερμανική γλώσσα ευνοεί περισσότερο τις τεχνικές σπουδές και η γαλλική τις κλασικές σπουδές. Σύμφωνα με αυτή την άποψη ποια γλώσσα θεωρείτε ότι θα πρέπει να προκρίνει το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και γιατί;
- 5) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θεωρείτε ότι είναι περισσότερο συμβατή με την ελληνική κουλτούρα, ιστορία και παράδοση και γιατί;
- 6) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θα βοηθήσει περισσότερο στην ανάπτυξη της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας και των ελληνικών επιχειρήσεων και γιατί;

2.3.1.1.2 Εξειδικευμένες ερωτήσεις για τις τρεις ομάδες ελέγχου

Για διευθυντές δημοτικών σχολείων και ξενόγλωσσους εκπαιδευτικούς, γαλλικής και γερμανικής γλώσσας:

B) Εξειδικευμένες ερωτήσεις

- 1) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλικά ή γερμανικά- ταιριάζουν με την τοπική κοινωνία ως η πλέον κατάλληλη για δεύτερη ξένη γλώσσα;
- 2) Με δεδομένο τον μεγάλο αριθμό πρώην μεταναστών κατοίκων της χώρας μας στη Γερμανία, θεωρείτε ότι η γερμανική έχει ένα προβάδισμα;
- 3) Πιστεύετε ότι οι γονείς που έχουν γνώση της γερμανικής ή της γαλλικής αντίστοιχα θα επικροτήσουν την επιλογή της ως δεύτερης ξένης γλώσσας στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα;

4) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας ως δεύτερης διδασκόμενης θα επηρεάσει μελλοντικά την εξωστρέφεια του σχολείου (συμμετοχή σε προγράμματα Erasmus και εκπαιδευτικές επισκέψεις εκατέρωθεν κτλ.) εκτός της εθνικής επικράτειας;

5) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας θα δώσει στις επόμενες γενιές τη δυνατότητα της ευρωπαϊκής ενοποίησης σε όλα τα επίπεδα: οικονομικά, πολιτικά και κοινωνικά;

6) Ποια είναι η άποψη σας για τον «ακήρυκτο» πόλεμο μεταξύ της γαλλικής και της γερμανικής γλώσσας στα ελληνικά σχολεία;

Για τους γονείς των μαθητών της Δ' τάξης του δημοτικού σχολείου:

B) Εξειδικευμένες ερωτήσεις

1) Με δεδομένη την προϊστορία της περιοχής ως μεταναστευτικής, ποια πιστεύετε ότι είναι η καλύτερη επιλογή ως δεύτερη ξένη γλώσσα για τα παιδιά τα γαλλικά ή γερμανικά και γιατί;

2) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλικά ή γερμανικά- πιστεύετε ότι είναι πιο εύκολη να διδαχθεί ένα παιδί;

3) Πιστεύετε στο παλαιό ρητό ότι στοιχείο μιας καλής αγωγής για ένα κορίτσι είναι τα γαλλικά και το πιάνο ή θεωρείτε ότι αυτό είναι πια παρωχημένο;

4) Υπάρχει στο σπίτι άτομο που μιλάει ξένη γλώσσα εκτός από αγγλικά, και ποια;

5) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας θα επιδράσει στη διαμόρφωση του χαρακτήρα του παιδιού είτε σε επίπεδο των καλών τρόπων (γαλλική) είτε στο επίπεδο της πειθαρχίας (γερμανική);

Τη δόμηση των συνεντεύξεων ακολούθησε μια δοκιμαστική συνέντευξη. Η δοκιμή αυτή κατέστη αρκετά σημαντική για την αξιοπιστία των δεδομένων, τα οποία επρόκειτο να συλλεχθούν αλλά και για την αποφυγή τυχόν αδυναμιών, που ενδεχομένως δεν είχαν προβλεφθεί από την ερευνήτρια. Στη δοκιμαστική συνέντευξη διαπιστώθηκε ασάφεια στην τέταρτη ερώτηση, από την πρώτη ομάδα των ερωτήσεων γενικού τύπου, η οποία και επαναδιατυπώθηκε.

2.3.2 Ερευνητική διαδικασία

Η έρευνα διεξήχθη κατά το χρονικό διάστημα Νοέμβριος του 2020-Ιανουάριος του 2021. Αρχικά, στους ερωτώμενους δηλώθηκε η ελεύθερη και αβίαστη συγκατάθεσή τους για τη συμμετοχή τους στην έρευνα, ενώ τονίστηκε και η διαφύλαξη της ανωνυμίας τους, ώστε να επιτευχθεί η αύξηση του ποσοστού συμμετοχής αλλά και ειλικρίνειας στις απαντήσεις τους. Επιδιώχθηκε, επίσης, η δημιουργία μιας άνετης ατμόσφαιρας από την ερευνήτρια, η οποία εξήγησε τον σκοπό της έρευνάς της και προσπάθησε να διεγείρει το ενδιαφέρον των συνομιλητών για το θέμα της παρούσας έρευνας.

Οι συνεντεύξεις πάρθηκαν τηλεφωνικώς, καθώς εν μέσω κορονοϊού η συνέντευξη με άμεση παρουσία δεν κατέστη εφικτή. Οι τηλεφωνικές κλήσεις ηχογραφούνταν με σκοπό να αναλυθούν ποιοτικά αργότερα. Οι συνεντεύξεις επιλέχθηκε να ηχογραφηθούν, καθώς η ηχογράφηση παρέχει στον ερευνητή το πλεονέκτημα της απόλυτης πιστότητας, της ακρίβειας των στοιχείων και των πληροφοριών, οι οποίες μπορούν να ελεγχθούν ανά πάσα στιγμή (Παπαναστασίου & Παπαναστασίου, 2014, σελ. 250).

Η έναρξη των συνεντεύξεων έγινε με εισαγωγική ερώτηση στο θέμα της εργασίας, ερώτηση 1 *«Ποια είναι η σχέση σας με τις ξένες γλώσσες και σε ποιο επίπεδο τις κατέχετε;»* σύμφωνα με τους πρότυπους κανόνες κατά τη συνέντευξη, όπως αυτοί ορίζονται από τους Παπαναστασίου & Παπαναστασίου (2014, σελ. 121). Υποβλήθηκε, δηλαδή στην αρχή ερώτηση, η οποία δεν αναμένεται να προκαλέσει άρνηση ή και επιφύλαξη και κατόπιν εισάγονται τα υποκείμενα σε ερωτήσεις πιο εξειδικευμένες.

Στο σημείο αυτό αξίζει να επισημανθεί το ενδιαφέρον των συμμετεχόντων να απαντήσουν στις ερωτήσεις των συνεντεύξεων με μεγάλη προθυμία αλλά και το γεγονός ότι διευθυντές και ξενόγλωσσοι εκπαιδευτικοί μοιράστηκαν στο πλαίσιο των συνεντεύξεων με χαρά παραδείγματα από την εμπειρία τους στο σχολείο, που ηγούνται ή διδάσκουν το μάθημα της ξένης γλώσσας. Ακόμη, τονίστηκε προφορικά το γεγονός ότι τα δεδομένα, που θα συλλεχθούν από τις τηλεφωνικές συνεντεύξεις και οι ηχογραφήσεις τους θα αξιοποιηθούν αποκλειστικά για ερευνητικούς σκοπούς, ενώ δόθηκε η δυνατότητα στους ερωτώμενους να ενημερωθούν αν το επιθυμούν για τα αποτελέσματα της έρευνας.

Στη συνέχεια ακολούθησε απομαγνητοφώνηση και καταγραφή κάθε συνέντευξης. Κωδικοποιήθηκαν οι συνεντεύξεις των συμμετεχόντων, επισημάνθηκαν και καταγράφηκαν τα κυριότερα σημεία προκειμένου να διευκολυνθεί η εξαγωγή των συμπερασμάτων.

Παρακάτω παρουσιάζεται το δείγμα της παρούσας μελέτης στο οποίο κάθε συμμετέχων, ανάλογα με την ιδιότητά του χαρακτηρίζεται από έναν μοναδικό κωδικό, ο οποίος θα συμβάλλει στην αναγνώριση των απαντήσεων κατά την ανάλυση των συνεντεύξεων. Για παράδειγμα, Δ1 αναφέρεται στον πρώτο συμμετέχοντα από την ομάδα των διευθυντών, Σ1 στον πρώτο γονέα συμμετέχοντα, ΓΑ1 στον πρώτο εκπαιδευτικό γαλλικής, ΓΕ1 στον πρώτο εκπαιδευτικό γερμανικής κ.ο.κ..

Πίνακας 1: Ερευνητικό δείγμα μελέτης

Κωδικός	Ιδιότητα
Δ1	Διευθυντής, δημοτικό σχολείο Βέροιας-Ημαθίας με 18 έτη υπηρεσίας
Δ2	Διευθυντής, δημοτικό σχολείο, Πέτρα-Λέσβου με 18 έτη υπηρεσίας
Δ3	Διευθύντρια, δημοτικό σχολείο, Νέας Ζίχνη-Σερρών με 22 έτη υπηρεσίας
Δ4	
Δ5	Διευθυντής, δημοτικό σχολείο, Χανιά-Χανίων με 20 έτη υπηρεσίας
	Διευθυντής, δημοτικό σχολείο, Κομνηνά-Κοζάνης με 34 έτη υπηρεσίας
ΓΑ1	Καθηγητής γαλλικής γλώσσας, Θεσσαλονίκη
ΓΑ2	Καθηγητής γαλλικής γλώσσας, Φλώρινα
ΓΑ3	Καθηγήτρια γαλλικής γλώσσας, Θεσσαλονίκη
ΓΑ4	Καθηγήτρια γαλλικής γλώσσας, Θεσσαλονίκη
ΓΕ1	Καθηγήτρια γερμανικής γλώσσας, Αθήνα
ΓΕ2	Καθηγήτρια γερμανικής γλώσσας, Θεσσαλονίκη
ΓΕ3	Καθηγήτρια γερμανικής γλώσσας, Θεσσαλονίκη
ΓΕ4	Καθηγήτρια γερμανικής γλώσσας, Χαλκίδα

Σ1	Μητέρα, Έδεσσα
Σ2	Πατέρας, Έδεσσα
Σ3	Μητέρα, Ψαράδες-Πρεσπών, Φλώρινα
Σ4	Μητέρα, Σέρρες
Σ5	Μητέρα, Φλώρινα
Σ6	Πατέρας, Ψαράδες-Πρεσπών, Φλώρινα
Σ7	Πατέρας, Παλαιίστρα, Φλώρινα
Σ8	Πατέρας, Σέρρες
Σ9	Μητέρα, Πύλη-Πρεσπών, Φλώρινα
Σ10	Μητέρα, Πλατύ-Πρεσπών, Φλώρινα

Οι συμμετέχοντες στην παρούσα έρευνα προσεγγίστηκαν σε πρώτη φάση με τηλεφωνική επικοινωνία και στη συνέχεια δινόταν το ραντεβού της συνέντευξης σε χρόνο, που ικανοποιούσε και τις δυο πλευρές (ερευνήτρια-συνεντευξιαζόμενος/η).

2.4 Αποτελέσματα της έρευνας

Στην παρούσα έρευνα αξιοποιήθηκε η ποιοτική θεματική ανάλυση των δεδομένων των συνεντεύξεων. Αξιοποιήθηκε, μάλιστα η πιο σημαντική πτυχή της θεματικής ανάλυσης δεδομένων, η κατηγοριοποίηση δηλαδή των δεδομένων, που συλλέχτηκαν από τις δομημένες συνεντεύξεις με τη χρήση κωδίκων ή ετικετών (Glessne, 2017, σελ.280-1). Παρακάτω παρουσιάζονται οι κατηγορίες που προέκυψαν μετά την ανάλυση των συνεντεύξεων ανά ομάδα στόχο.

2.4.1 Αποτελέσματα συνεντεύξεων των διευθυντών των δημοτικών σχολείων

Από την ποιοτική θεματική ανάλυση των δεδομένων των συνεντεύξεων των διευθυντών προέκυψαν οι παρακάτω θεματικοί άξονες:

- Το μέλλον των ξένων γλωσσών
- Προσδοκώμενα οφέλη από τη διδασκαλία της δεύτερης ξένης γλώσσας

2.4.1.1 Το μέλλον των ξένων γλωσσών

Σχετικά με την θέση των ευρωπαϊκών γλωσσών στα επόμενα χρόνια, όπως φαίνεται στον Πίνακα 2, το 60% των συμμετεχόντων θεωρεί ότι η αγγλική γλώσσα θα παραμείνει κυρίαρχη, παρά την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου (Δ1, Δ3, Δ4) από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι δύο απ' τους τρεις επειδή θεωρούν τα αγγλικά «*παγκόσμια γλώσσα*» (Δ1, Δ4), σε «*ποσοστό 60% και πάνω*» και «*είναι η γλώσσα του διαδικτύου*» (Δ3) και ο τρίτος εξ αυτών εξέφρασε την άποψη ότι, αν τελικά η αγγλική υποχωρήσει, κυρίαρχη γλώσσα θα είναι τα γερμανικά (Δ1). Από τους δύο (40%) συμμετέχοντες διευθυντές στην ερευνητικής διαδικασία, που υπολείπονται ο ένας (20%) δήλωσε ότι τα γερμανικά θα αποτελέσουν την κυρίαρχη γλώσσα μελλοντικά με δεύτερη τη γαλλική (Δ2), ενώ ο άλλος (20%) δίνει το προβάδισμα στα γερμανικά με την ισπανική να ακολουθεί (Δ5). Η άποψή του αυτή βασίζεται στο γεγονός ότι «*η Γερμανία είναι ηγέτιδα δύναμη και στην πολιτική, και στην οικονομία και στην επιχειρηματικότητα*» και ότι «*η ισχύς μιας χώρας καθορίζει και ... την επέκταση και διάδοση της*» γλώσσας της. Σε ότι αφορά την άποψή του για την ισπανική δήλωσε ότι ευνοείται από τη διεθνή τάση για τις ευρωπαϊκές γλώσσες (Δ5).

Ως προς τους παράγοντες ισχυροποίησης των ευρωπαϊκών γλωσσών το σύνολο των συνεντευξιαζόμενων (Δ1, Δ2, Δ3, Δ4, Δ5) συμφωνεί ότι η γερμανική γλώσσα δίνει περισσότερες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη και εύρεση εργασίας στον κάτοχό της, γιατί η Γερμανία και «*είναι μεγαλύτερη οικονομική δύναμη*» (Δ3), και «*πάρα πολλές επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται*» σ' αυτή (Δ1). Αναλυτικότερα, ένας από τους συμμετέχοντες τονίζει την εξάπλωση των γερμανικών σε χώρες, όπως η Αυστρία, το Βέλγιο, η Ολλανδία και την Ελβετία, στις οποίες μεταναστεύουν οι Έλληνες (Δ2), ένας άλλος προερχόμενος από την Κρήτη επισημαίνει τον ρόλο της γερμανικής γλώσσας για τις τουριστικές επιχειρήσεις στο συγκεκριμένο νησί (Δ4), ενώ ένας τρίτος υποστηρίζει ότι η γερμανική «*δίνει περισσότερες επαγγελματικές ευκαιρίες*», καθώς διαθέτει «*ισχυρότερη βιομηχανία*», ωστόσο θεωρεί ότι ενδέχεται να επικρατήσει η κινεζική γλώσσα σε περίπτωση, που επεκταθούν οι εμπορικές σχέσεις και συναλλαγές της Ελλάδας με την Κίνα (Δ5).

Σχετικά με τους παράγοντες ισχυροποίησης των ευρωπαϊκών γλωσσών η πλειονότητα (80%) των συμμετεχόντων εξέφρασε την άποψη ότι η γαλλική γλώσσα είναι περισσότερο συμβατή με την ελληνική κουλτούρα, ιστορία και παράδοση (Δ1, Δ3, Δ4, Δ5), και ένας μόνο (20%) ότι πιο συμβατή είναι η γερμανική, διότι η Ελλάδα

έχει πιο πολλές εμπειρίες από τη Γερμανία συμπεριλαμβανομένου και του τουρισμού (Δ2). Από τους τέσσερις συμμετέχοντες, που θεωρούν περισσότερο συμβατή τη γαλλική γλώσσα, ο πρώτος θεωρεί ότι τα γαλλικά ταιριάζουν στον Έλληνα γιατί «είναι πιο εκλεπτυσμένη γλώσσα» (Δ1), ο δεύτερος ότι ταιριάζουν με την «ψυχοσύνθεση του Έλληνα», με το πνεύμα και με την ελληνική κουλτούρα (Δ3), ο τρίτος διότι υπάρχουν πολλές «επιρροές από τη Γαλλία» στην Ελλάδα (Δ4), ενώ ο τελευταίος επειδή για «πολλές γενιές» διδάσκονταν μόνο η γαλλική. Αυτός ο τελευταίος επισημαίνει ότι τα τελευταία χρόνια το κλίμα φαίνεται να έχει αντιστραφεί λόγω των μεγάλων πληθυσμιακών ανταλλαγών (μετανάστες) και του εμπορίου (Δ5).

Ως προς την πρόβλεψη προώθησης των γλωσσών από το σύνολο των συμμετεχόντων, το 60% δήλωσε ότι το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα θα πρέπει να εξακολουθήσει να προωθεί αμφότερες τις δύο γλώσσες (γαλλικά, γερμανικά) (Δ1, Δ2, Δ3). Ο πρώτος εξ αυτών επικρίνει το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας μας καταθέτοντας την άποψη ότι «δεν παράγεται η γλωσσομάθεια μέσα στο σχολείο» (Δ1). Ο δεύτερος συμφωνεί με την άποψη ότι η γερμανική γλώσσα ευνοεί τις τεχνικές σπουδές και η γαλλική τις κλασικές (Δ2), ενώ ο τρίτος τονίζει τη σημαντικότητα και των δύο γλωσσών σχετικά με τις τεχνικές σπουδές, οι οποίες «έχουνε προβάδισμα» μέχρι τώρα αλλά και τις με τις κλασικές, για τις οποίες τονίζει ότι δίνουν «άλλη δύναμη στον άνθρωπο» και «στην πνευματικότητά του» ιδιαίτερα στις συνθήκες πανδημίας, που ζούμε (Δ3). Ο τέταρτος εκ των διευθυντών υποστήριξε ότι το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα θα πρέπει να προκρίνει τη γερμανική, διότι αυτή είναι η κατεύθυνση μας ως χώρα (Δ4), ενώ ο πέμπτος τονίζοντας την αναγκαιότητα εκσυγχρονισμού του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος πιστεύει ότι εφόσον θεωρητικά υπάρχει ένα προβάδισμα της Γερμανίας σήμερα μάλλον θα πρέπει το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα «να συνδεθεί καλύτερα με τη γερμανική γλώσσα» (Δ5).

Σχετικά με τον «ακήρυκτο» πόλεμο μεταξύ της γαλλικής και της γερμανικής γλώσσας οι συμμετέχοντες στην πλειονότητά τους αποδίδουν τον «ακήρυκτο» πόλεμο αυτό στην αγωνία των καθηγητών για επαγγελματική αποκατάσταση, άρα αποδέχονται την ύπαρξη ενός «ακήρυκτου» πολέμου (Δ1, Δ4, Δ5). Σύμφωνα με τον Δ1, οι καθηγητές τόσο της γαλλικής όσο και της γερμανικής επιδίδονται σε έναν συνεχή αγώνα να «προσεγγίσουν περισσότερα παιδιά έτσι ώστε να υπάρχει εργασία μελλοντική για τους ίδιους». Με την άποψη αυτή ταυτίζεται και η άποψη του Δ4. Ο δε

Δ5 προχωρά περαιτέρω και αποδίδει την επικρατούσα κατάσταση «σε συντεχνιακές σκοπιμότητες και τίποτε άλλο», «Να μπορέσουμε εμείς να 'μαστε περισσότεροι να 'χουμε περισσότερες ώρες, να 'χουμε ευκαιρίες περισσότερες για δουλειά». Δεν αφορά, δηλαδή κατά την άποψή του «τον απλό καθηγητή γαλλική ή γερμανικής, έχει να κάνει με μια οργανωμένη ομάδα συμφερόντων... ένα σύλλογο... ένα συνδικαλιστικό όργανο». Την ύπαρξη ενός «ακήρυκτου» πολέμου αποδέχεται και η Δ3, κατά την οποία «κακώς υπάρχει αυτός ο πόλεμος... Και η γαλλική έχει το δικό της πλούτο και η γερμανική γλώσσα έχει το δικό της πλούτο... Σίγουρα οι «ακήρυκτοι» πόλεμοι που υπάρχουνε στην πολιτική και στην οικονομία μεταφέρονται με έναν τρόπο στο εκπαιδευτικό σύστημα». Κρίνει, ακόμη σκόπιμη την ενημέρωση των μαθητών τόσο από τους διδάσκοντες της γαλλικής όσο και από τους διδάσκοντες της γερμανικής για «το τι μπορεί να προσφέρει τόσο στην κουλτούρα όσο και στην περαιτέρω εξέλιξή» τους. «Από κει και πέρα ανάλογα με τα ενδιαφέροντα, την ψυχοσύνθεση, την εμπειρία να επιλέγουν οι μαθητές... τη γλώσσα που πιστεύουν ότι τους ταιριάζει καλύτερα» (Δ3). Τέλος, ο Δ2 θεωρεί τον πόλεμο αυτό ανυπόστατο, καθώς αφορά σε επιλογή ή προτίμηση, η οποία σχετίζεται με τον γεωγραφικό παράγοντα. Λόγου χάρη στις περιοχές με τουρισμό, όπως για παράδειγμα τα νησιά Ρόδος, Κρήτη, Πάτμος και Μυτιλήνη με πολλούς Γερμανούς τουρίστες επιλέγεται η γερμανική.

Αναφορικά με την αιτιολόγηση της επιλογής της δεύτερης ξένης γλώσσας το σύνολο των συμμετεχόντων συνηγορεί στην άποψη ότι η γερμανική έχει προβάδισμα λόγω του μεγάλου μεταναστευτικού πληθυσμού στη Γερμανία (Δ1, Δ2, Δ3, Δ4, Δ5) (Πίνακας 2). Αναλυτικότερα, ο Δ1 αποδίδει στη μετανάστευση το γεγονός ότι μεγάλο τμήμα του πληθυσμού μιλάει γερμανικά. Ο Δ2 πιστεύει ότι η επιλογή της γλώσσας έχει να κάνει με τον επαναπατρισμό μεταναστών στο ελληνικό κράτος και στις συντάξεις, που παίρνουν από κει. Η Δ3 το αποδίδει στους μετανάστες «σε συνδυασμό με την ισχυρότερη οικονομία της Γερμανίας». Ο Δ4 συμφωνεί με απόλυτη βεβαιότητα χωρίς κανένα σχόλιο και ο Δ5 το αποδίδει στο γεγονός ότι οι Έλληνες μαθητές είναι «εν δυνάμει μετανάστες και κάποια στιγμή θα τη χρειαστούνε τη γερμανική».

Επιπλέον, τρεις από τους πέντε συνεντευξιζόμενους (60%) υποστηρίζουν ότι οι γονείς θα επικροτήσουν την επιλογή της γερμανικής γλώσσας (Δ1, Δ2, Δ3) με τον τρίτο από αυτούς να επισημαίνει ότι οι γονείς κάτοχοι της γερμανικής το βλέπουν ως «διέξοδο για επαγγελματική αποκατάσταση των παιδιών τους» (Δ3). Οι άλλοι δύο (Δ4, Δ5) υποστηρίζουν ότι μπορεί να επιλεγεί η γαλλική ή γερμανική γλώσσα «ανάλογα»,

με τον Δ5 να τονίζει ότι οι γονείς «σίγουρα θα προτιμήσουν το παιδί τους να ασχοληθεί» με τη γλώσσα, που αυτοί γνωρίζουν, καθώς θα «έχουν τη δυνατότητα να το βοηθήσουν με πολλαπλούς τρόπους»: μέσω του προφορικού λόγου ή κάποιων βιβλίων ή κάποιων ταινιών, που έχουν στην κατοχή τους.

Καθένας από τους συμμετέχοντες, ακόμη υποστηρίζει ότι η γλώσσα, που ταιριάζει με την τοπική κοινωνία προσδιορίζεται από διαφορετικούς παράγοντες. Ο πρώτος εξ αυτών υποστήριξε ότι τα γαλλικά ταιριάζουν στην τοπική κοινωνία, γιατί είναι «*πιο εύηχη, πιο ωραία γλώσσα*», αλλά και τα γερμανικά ταιριάζουν καθώς «*μεγάλο κομμάτι του ελληνικού πληθυσμού*» μετανάστευσε στη Γερμανία και μιλάει τη γερμανική (Δ1). Ο δεύτερος παραθέτει την άποψη ότι ο γεωγραφικός παράγοντας είναι σημαντικός για την επιλογή αυτή, υπογραμμίζοντας ότι η γερμανική «*πιο πολύ ταιριάζει*» στη νησιωτική Ελλάδα λόγω της πλειοψηφίας των Γερμανών τουριστών σ' αυτή (Δ2). Ο επόμενος συμφωνεί με την άποψη του Δ2 αναφορικά με τον παράγοντα της γεωγραφικής θέσης και συμπληρώνει και τον χρονικό παράγοντα «*ανάλογα την εποχή*» (Δ4). Ο τέταρτος αποδίδει στην «*ψυχοσύνθεση*» του Έλληνα το συνταίριασμα με τη γαλλική γλώσσα. Πρακτικά, όμως τα τελευταία χρόνια η γερμανική φαίνεται να είναι πιο ταιριαστή (Δ3). Καταθέτοντας ο τελευταίος την εμπειρία του από την σχολική πρακτική παρουσιάζει και τον οικογενειακό παράγοντα ως στοιχείο, που ορίζει μια γλώσσα ως ταιριαστή στην τοπική κοινωνία σχετίζοντάς τον με το φαινόμενο της μετανάστευσης. Σημειώνει, ακόμα ότι το ζήτημα είναι λίγο πιο περίπλοκο, έτσι όπως είναι διαμορφωμένο το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Για να στηρίξει την άποψή του αυτή παραθέτει το παράδειγμα του Γυμνασίου Ανατολικού στο οποίο διδάσκεται μόνο η γαλλική γλώσσα εδώ και χρόνια και είναι αναγκασμένα τα παιδιά της ευρύτερης περιοχής να διδάσκονται μόνο τη γαλλική (Δ5).

Πίνακας 2:

Κατηγορίες και Κωδικοί του θεματικού άξονα «Το μέλλον των ξένων γλωσσών».

Το μέλλον των ξένων γλωσσών		
Κατηγορίες	Ετικέτες- Κωδικοί	Αναφορές
Η θέση των ευρωπαϊκών γλωσσών	ΚΑΓΔΠ= Μελλοντική κυριαρχία αγγλικής γλώσσας λόγω της χρήσης της στο διαδίκτυο σε παγκόσμιο επίπεδο	Δ1, Δ3, Δ4

	ΚΓΕΓΥΠ= Μελλοντική κυριαρχία γερμανικής γλώσσας λόγω της πολιτικής και οικονομικής δύναμης της Γερμανίας σε ολόκληρο τον κόσμο	Δ2, Δ5
	ΔΓΓΑΓ= Μελλοντική δεύτερη γλώσσα μετά τη γερμανική η γαλλική γλώσσα	Δ2
	ΔΠΣΓ= Μελλοντική δεύτερη γλώσσα μετά τη γερμανική η ισπανική γλώσσα	Δ5
Παράγοντες ισχυροποίησης των ευρωπαϊκών γλωσσών	ΠΓΑΓΕ= Πρόβλεψη προώθησης γαλλικής και γερμανικής χωρίς διάκριση, καθώς και οι δύο είναι απαραίτητες για διαφορετικούς λόγους η κάθε μια.	Δ1, Δ2, Δ3
	ΠΓΕΓΥΠ= Πρόβλεψη προώθησης της γερμανικής γλώσσας για συναισθηματικούς (γιατί η Ελλάδα συνδέεται με τη Γερμανία) και οικονομικούς (η Γερμανία είναι οικονομική δύναμη) λόγους	Δ2, Δ4, Δ5
	ΠΓΑΓΕΤ= Πρόβλεψη προώθησης της γαλλικής γλώσσας, καθώς αυτή θεωρείται εκλεπτυσμένη γλώσσα και ταιριάζει με την ψυχοσύνθεση του Έλληνα	Δ1, Δ3, Δ4, Δ5
«Ακήρυκτος» πόλεμος γλωσσών	ΜΗΥΑΠΓΛ= Μη ύπαρξη του αποκαλούμενου «ακήρυκτου» πόλεμου της γαλλικής και της γερμανικής γλώσσας	Δ2
	ΥΑΠΓΛ= Ύπαρξη του αποκαλούμενου «ακήρυκτου» πόλεμου της γαλλικής και της γερμανικής γλώσσας	Δ1, Δ3, Δ4, Δ5
Αιτιολόγηση επιλογής δεύτερης ξένης γλώσσας	ΠΓΕΓΜ= Προβάδισμα γερμανικής γλώσσας στην ελληνική εκπαίδευση, λόγω των Ελλήνων οικονομικών μεταναστών της Γερμανίας	Δ1, Δ2, Δ3, Δ4, Δ5
	ΠΓΕΓΠΜ= Προβάδισμα γερμανικής γλώσσας στην ελληνική εκπαίδευση, καθώς διευκολύνει την μετανάστευση των νέων προς τη Γερμανία λόγω της	Δ4

οικονομικής κρίσης.

ΓΕΓΛΕΠ= Οι γονείς επικροτούν την Δ1, Δ2, Δ3
επιλογή γλώσσας λόγω επαγγελματικής
αποκατάστασης των παιδιών τους

ΓΕΓΛΓΠ= Οι γονείς επικροτούν την Δ4, Δ5
επιλογή γλώσσας που και οι ίδιοι
γνωρίζουν

2.4.1.2 Προσδοκώμενα οφέλη από τη διδασκαλία της δεύτερης ξένης γλώσσας

Ως προς την εξωστρέφεια της ελληνικής οικονομίας, όπως φαίνεται και στον Πίνακα 3, το 60% υποστηρίζει ότι μπορεί να επιτευχθεί μέσω της γερμανικής γλώσσας, διότι η γερμανική είναι «ο πυρήνας της Ευρώπης» «η καρδιά της ευρωπαϊκής οικονομίας» και αυτή που δίνει τα «περισσότερα εφόδια στους νέους» (Δ1) με αποτέλεσμα πολλοί Έλληνες να μεταναστεύουνε στη Γερμανία για εργασία (Δ2, Δ4). Από έναν από τους συμμετέχοντες εκφράστηκε η άποψη ότι η ανάπτυξη της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας αποτελεί ζήτημα «καθαρά πολιτικών επιλογών... ανάμεσα στους ηγέτες» (Δ3), ενώ ο πέμπτος του συνόλου αποδίδει την ανάπτυξη της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας στην περιοχή, στην οποία προσανατολίζεται η χώρα για την εισαγωγή και την εξαγωγή πρώτων υλών και προϊόντων. Καθώς, λοιπόν οι ελληνικές επιχειρήσεις συναλλάσσονται με την Ιταλία και τη Γερμανία σημαντικότερες είναι η ιταλική και η γερμανική γλώσσα (Δ5).

Σχετικά με την συμμετοχή στην ευρωπαϊκή κουλτούρα, η πλειοψηφία του δείγματος (80%) συμφωνεί ό,τι με την επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας, ως δεύτερης διδασκόμενης ενδέχεται να επηρεαστεί μελλοντικά η εξωστρέφεια του σχολείου εκτός της εθνικής επικράτειας (Δ2, Δ3, Δ4, Δ5). Πιο συγκεκριμένα, ο Δ2 από την εμπειρία του σε εκπαιδευτικά προγράμματα υποστηρίζει ότι η επιλογή της γερμανικής γλώσσας παρέχει περισσότερες ευκαιρίες, καθώς «τα πιο πολλά προγράμματα είναι με χώρες που μιλάνε γερμανικά, όπως με τη Γερμανία, την Αυστρία ή με Ολλανδία ή με Σλοβακία», ενώ περιορισμένες είναι οι περιπτώσεις προγραμμάτων με τη Γαλλία. Ο Δ3 δίνει έμφαση στην προώθηση «της πολυγλωσσίας ... από τη στιγμή που ζούμε στην εποχή της παγκοσμιοποίησης». Ο Δ4 επισημαίνει μάλιστα ότι τα ευρωπαϊκά προγράμματα αυτά βρίσκονται ήδη σε εξέλιξη και ο Δ5 ότι κάθε σχολείο ανάλογα με την περιοχή στην οποία βρίσκεται και την γλώσσα την

οποία διδάσκεται σ' αυτό, συμμετέχει και σε ανάλογα προγράμματα, τα οποία συνήθως είναι στην αγγλική γλώσσα. Εξαιρέση από τους συμμετέχοντες αποτελεί ο Δ1, ο οποίος διαφωνεί ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας ως δεύτερης διδασκόμενης γλώσσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα θα επηρεάσει μελλοντικά την εξωστρέφεια του σχολείου εκτός της εθνικής επικράτειας, καθώς «τα αγγλικά επηρεάζουν» την συμμετοχή σ' αυτά τα εκπαιδευτικά προγράμματα.

Επιπλέον, σε ότι αφορά τη δυνατότητα της ευρωπαϊκής ενοποίησης τέσσερις (80%) από τους πέντε συμμετέχοντες απάντησαν θετικά (Δ2, Δ3, Δ4, Δ5) με τον πρώτο να επισημαίνει ότι «η γερμανική» γλώσσα θα δώσει αυτή τη δυνατότητα (Δ2), τον δεύτερο ότι η «ευρωπαϊκή ενοποίηση σίγουρα θα περάσει μέσα από την πολυγλωσσία και σε όλα τα επίπεδα» (Δ3), τον τρίτο ό,τι ίσως χρειαστεί «και κάποια τρίτη γλώσσα πλέον», «για παράδειγμα... η κινεζική» (Δ4) και τον τελευταίο να θεωρεί την ευρωπαϊκή ενοποίηση «ζήτημα άλλης κλίμακας», το οποίο «θα κριθεί σε άλλο επίπεδο» (Δ5). Από την άλλη, ο Δ1 διαχωρίζει τη θέση του και θεωρεί ότι «η E.E. δεν σφυρηλατεί την ενότητα και τον ενιαίο χαρακτήρα της, λειτουργεί με άλλον τρόπο μάλλον εθνοκεντρικά».

Πίνακας 3 : Κατηγορίες και Κωδικοί του θεματικού άξονα

«Προσδοκώμενα οφέλη από τη διδασκαλία της δεύτερης ξένης γλώσσας».

Προσδοκώμενα οφέλη από τη διδασκαλία της δεύτερης ξένης γλώσσας		
Κατηγορίες	Ετικέτες- Κωδικοί	Αναφορές
Εξωστρέφεια ελληνικής οικονομίας	ΕΕΓΕΥΠ= Επαγγελματικές ευκαιρίες γερμανική γλώσσα γιατί Γερμανία οικονομική δύναμη, μεγάλη βιομηχανία, τουρισμός και επιχειρήσεις	Δ1, Δ2, Δ3, Δ4, Δ5
	ΑΕΟΓΕΓΛ= Ανάπτυξη εξωστρέφειας ελληνικής οικονομίας μέσω της εκμάθησης της γερμανικής γλώσσας, καθώς ομιλείται σε πολλές χώρες και η Γερμανία αποτελεί οικονομικά υπερδύναμη	Δ1, Δ2, Δ4

	ΜΗΣΟΓΛ= Η ανάπτυξη εξωστρέφειας ελληνικής οικονομίας δεν σχετίζεται με την εκμάθηση ξένων γλωσσών αλλά είναι ζήτημα πολιτικών επιλογών των ηγετών και συνδέεται με τις εμπορικές συναλλαγές	Δ3, Δ5
Συμμετοχή στην ευρωπαϊκή κουλτούρα	ΑΕΣΕΓΛ= Ανάπτυξη εξωστρέφειας του σχολείου μέσω της συμμετοχής σε ευρωπαϊκά προγράμματα (Erasmus, Comenius)	Δ1, Δ2, Δ3, Δ4, Δ5
	ΠΑΕΕΤ= Η πολυγλωσσία συμβάλλει στην ανάπτυξη ενιαίας ευρωπαϊκής ταυτότητας	Δ2, Δ3, Δ4, Δ5
	ΠΜΑΕΕΤ= Η πολυγλωσσία δε συμβάλλει στην ανάπτυξη ενιαίας ευρωπαϊκής ταυτότητας	Δ1

2.4.2 Αποτελέσματα συνεντεύξεων των γονιών

Από την ποιοτική θεματική ανάλυση των δεδομένων των συνεντεύξεων των γονιών παιδιών που φοιτούν στην Δ΄ τάξη του δημοτικού σχολείου προέκυψαν οι παρακάτω θεματικοί άξονες:

- Το μέλλον των ξένων γλωσσών
- Προσδοκώμενα οφέλη από τη διδασκαλία της δεύτερης ξένης γλώσσας

2.4.2.1 Το μέλλον των ξένων γλωσσών

Ως προς τη θέση των ευρωπαϊκών γλωσσών οι απόψεις των γονέων δίστανται. Κυρίαρχη, πέντε από τους δέκα συμμετέχοντες απάντησαν ότι θα παραμείνει η αγγλική γλώσσα, παρά την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου (Σ1, Σ4, Σ6, Σ8, Σ10). Κατά την άποψή τους αυτό θα συμβεί γιατί η αγγλική γλώσσα «χρησιμοποιείται εδώ και πολλά χρόνια» (Σ1), «έχει κυριαρχήσει και δύσκολο είναι να αλλάξει» (Σ6) και «για να αλλάξει... θα χρειαστεί να παρθούν αποφάσεις από ψηλά, από τους κυβερνώντες, από τους ιθύνοντες» (Σ8). Τέσσερις εκ των δέκα απάντησαν ότι θα κυριαρχήσει η γερμανική γλώσσα (Σ2, Σ5, Σ7, Σ9), λόγω «της πρωτοκαθεδρίας της Γερμανίας στο οικονομικό πλαίσιο» (Σ2), καθώς «κερδίζει έδαφος... λόγω της θέσης που έχει η Γερμανία στον ευρωπαϊκό χώρο, μέσα στην ΕΕ» (Σ5), λόγω των πολλών θέσεων εργασίας (Σ7) και λόγω της μετανάστευσης για εργασία και για

σπουδές στη Γερμανία (Σ9). Μια μόνο συμμετέχουσα δήλωσε ότι τα γαλλικά θα αναδειχθούν ως κυρίαρχη γλώσσα μελλοντικά (Σ3) επηρεασμένη από την πολιτική, η οποία ασκείται τελευταία στη χώρα μας.

Αναφορικά με τους παράγοντες ισχυροποίησης των γλωσσών από το σύνολο των συμμετεχόντων οι έξι (60%) δήλωσαν ότι το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα θα πρέπει να προκρίνει τη γερμανική γλώσσα (Σ1, Σ3, Σ4, Σ7, Σ9, Σ10). Κατά την άποψή τους *«φαίνεται να υπάρχουν περισσότερες θέσεις εργασίας... και πολλοί έχουν μεταναστεύσει στη Γερμανία»* (Σ1), *«φεύγουνε πάρα πολλοί νέοι για σπουδές εκεί»* (Σ3) και *«τα γερμανικά έχουν πάρα... πολύ μεγάλη βιβλιογραφία»* (Σ4). Ο ένας από τους δέκα (Σ6) δήλωσε ότι πρέπει να προκριθεί η γαλλική διότι υπερέχει, και μόνο στον τομέα της εργασίας να χρησιμοποιείται η γερμανική. Από τους υπόλοιπους τρεις συμμετέχοντες οι δύο εξέφρασαν την άποψη ότι το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα πρέπει να προκρίνει και τις δύο γλώσσες (γαλλική και γερμανική) *«αναλογικά»* (Σ2) και να διδάσκονται τα γαλλικά γι' αυτούς που θέλουν κλασικές σπουδές και τα γερμανικά γι' αυτούς που επιθυμούν τεχνικές σπουδές (Σ8), ενώ ένας δήλωσε ότι η πρόκριση της ξένης γλώσσας δεν *«έχει να κάνει με το εκπαιδευτικό σύστημα, έχει να κάνει με την προσωπική επιλογή των ατόμων, γιατί εξαρτάται από το τι θέλεις να κάνεις και τι μπορεί να σου αρέσει»* και δεν πρέπει *«το κράτος να το καθορίσει, θα πρέπει να επιλέγουν τα άτομα ποια γλώσσα θα διαλέξουν»* (Σ5).

Η πλειονότητα (60%) των συμμετεχόντων εξέφρασε, επιπλέον την άποψη ότι περισσότερο συμβατή με την ελληνική κουλτούρα, ιστορία και παράδοση είναι η γαλλική γλώσσα (Σ2, Σ3, Σ4, Σ6, Σ7, Σ10), γιατί έχουμε *«κοινό φιλοσοφικό, ιδεολογικό, ιστορικό DNA με τους Γάλλους»* (Σ2), οι οποίοι *«έχουνε πιο μεσογειακό ταπεραμέντο»* (Σ4), επειδή η γαλλική *«για πολλά χρόνια ήταν... επίσημη γλώσσα»* (Σ3), και *«επειδή από ανέκαθεν η Γαλλία συμπεριφέρεται πιο φιλικά με την Ελλάδα»* (Σ6). Δύο από τους συμμετέχοντες απάντησαν ό,τι πιο συμβατή είναι η γερμανική (Σ1, Σ9), διότι θεωρούν την ιστορία και την παράδοση περισσότερο συνυφασμένη με αυτή (Σ1). Ένας άλλος συμμετέχων δήλωσε ότι και οι δύο γλώσσες σε διαφορετικές χρονικές περιόδους φαίνεται να σχετίζονται με την ελληνική κουλτούρα, ιστορία και παράδοση (Σ8), ενώ ένας άλλος δε θεωρεί καμία από τις δύο γλώσσες συμβατή και ότι *«δεν συνδέθηκε με καμία ποτέ»* μόνο στην περίπτωση των γερμανικών εντοπίζει κάποια στοιχεία συμβατότητας λόγω του μεγάλου αριθμού μεταναστών στη Γερμανία, κυρίως από τη βόρεια Ελλάδα (Σ5).

Ως προς την αιτιολόγηση επιλογής της δεύτερης ξένης γλώσσας το σύνολο των συνεντευξιαζόμενων γονέων συμφωνεί ότι η γερμανική γλώσσα δίνει περισσότερες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη και εύρεση εργασίας στον κάτοχό της (Σ1, Σ2, Σ3, Σ4, Σ5, Σ6, Σ7, Σ8, Σ9 και Σ10). Αυτό οφείλεται «στην οικονομία της Γερμανίας» (Σ1), στο γεγονός ότι «φοιτητές φεύγουν να σπουδάσουν στη Γερμανία, αλλά και πάρα πολλοί μεταναστεύουν... ως εργατικό δυναμικό» (Σ3) «γιατί έχει πολλές θέσεις εργασίας» (Σ7) και «περισσότερες ευκαιρίες απασχόλησης» (Σ8), στο ότι «έχει συγγράμματα για τα πάντα» και «γερμανικά μιλούνε παντού... Ελβετία... Βρυξέλλες...» (Σ4), στο ότι είναι η «πιο ισχυρή γλώσσα τουλάχιστον για τις συνειδήσεις του κόσμου» (Σ5) και στο ότι είναι «οικονομικά η Γερμανία είναι πιο δυνατή και πληθυσμιακά και πιο μεγάλη» (Σ6). Επιπλέον, ο Σ5 και Σ10 συμπληρώνουν ότι και η γαλλική δίνει ευκαιρίες στους κατόχους της «αν κάποιος θέλει να ασχοληθεί με τον διπλωματικό χώρο», καθώς «θα πρέπει να γνωρίζει οπωσδήποτε γαλλικά, γιατί είναι η γλώσσα της διπλωματίας» (Σ5) και γιατί ομιλείται σε πολλές χώρες (Σ10).

Ακόμη, τέσσερις (40%) από τους ερωτώμενους απάντησαν ότι τα γερμανικά είναι πιο εύκολο να διδαχτούν στα παιδιά (Σ6, Σ7, Σ8, Σ9), γιατί «έχουν κάποια σχέση με τα αγγλικά» (Σ7), «αρέσουν πιο πολύ» (Σ9) και είναι πιο εύκολα, καθώς η εκμάθηση των γαλλικών λόγω της προφοράς φαίνεται να δυσκολεύει τα παιδιά (Σ8). Μία από τις συμμετέχουσες, που τα παιδιά της διδάχθηκαν τα γερμανικά, δήλωσε ότι θεωρεί τα γερμανικά είναι πολύ δύσκολη γλώσσα (Σ3). Τρεις από τους ερωτώμενους απάντησαν ότι και οι δύο γλώσσες είναι εξίσου εύκολες να διδαχτούν στα παιδιά (Σ2, Σ4, Σ5). «Τα παιδιά είναι σφουγγάρια οπότε μπορούν εύκολα να τα διδαχθούν όλα» (Σ4). «Όλες οι γλώσσες είναι εύκολες εφόσον τα παιδιά θέλουνε να τις μάθουνε... είναι θέμα προσωπικής επιλογής και διάθεσης και προτίμησης. Αν θέλεις να μάθεις γαλλικά, θα μάθεις γαλλικά. Αν θέλεις να μάθεις γερμανικά, θα μάθεις γερμανικά. Δεν είναι θέμα δυσκολίας ή ευκολίας» (Σ5). Μια συμμετέχουσα που γνωρίζει λίγα γερμανικά και λίγα γαλλικά δε δίνει ξεκάθαρη απάντηση, ωστόσο υπογραμμίζει τη δυσκολία εκμάθησης της γερμανικής γλώσσας από την προσωπική της εμπειρία (Σ1). Η τελευταία συμμετέχουσα δεν εξέφρασε καμία άποψη για το θέμα (Σ10).

Επιπλέον, οι συμμετέχοντες γονείς στο σύνολο τους θεωρούν ως την καλύτερη επιλογή δεύτερης ξένης γλώσσας για τα παιδιά τους τη γερμανική (Σ1, Σ2, Σ3, Σ4, Σ5, Σ6, Σ7, Σ8, Σ9, Σ10), γιατί «έτσι... ανοίγονται πόρτες για το μέλλον... σε σχέση με την εργασία... ζητούνται στις βιομηχανίες... θερμοδραυλικοί ... τεχνίτες

αυτοκινήτων... μηχανικοί» (Σ1) και εκεί δίνονται «οι περισσότερες δυνατότητες που θα έχουν τα παιδιά για μελλοντικές σπουδές» (Σ9).

Η συντριπτική πλειοψηφία (90%) του δείγματος θεωρεί το παλαιό ρητό ό,τι στοιχείο μιας καλής αγωγής για ένα κορίτσι είναι τα γαλλικά και το πιάνο παρωχημένο (Σ1, Σ2, Σ4, Σ5, Σ6, Σ7, Σ8, Σ9, Σ10), «ίσως παλιά να θεωρούνταν αυτό γιατί έδινε πλούτο και ευημερία σ' αυτόν που μπορεί να γνώριζε τη γαλλική γλώσσα» (Σ1), όμως, η καλή αγωγή δεν «μπορεί να υποδεικνύεται από τη γνώση μιας γλώσσας ή ενός μουσικού οργάνου...», πόσο μάλλον με οποιοδήποτε διαχωρισμό αφορά το φύλο. «Η αγωγή... είναι θέμα ποιότητας, συμπεριφοράς. Σίγουρα οι ξένες γλώσσες βοηθούν για να ανοίξεις τους ορίζοντές σου και να γνωρίσεις άλλους πολιτισμούς και διαφορετικές κουλτούρες όχι όμως η μια συγκεκριμένη γλώσσα... Οποιαδήποτε γλώσσα!» (Σ5). Μία μόνο συμμετέχουσα απάντησε ότι θα μπορούσε να είναι στοιχείο «καλής αγωγής τα γαλλικά και το πιάνο» (Σ3).

Ποσοστό 90% του συνόλου των ερωτώμενων δήλωσαν ότι δεν επηρεάζει η επιλογή της ξένης γλώσσας τη διαμόρφωση του χαρακτήρα των παιδιών (Σ1, Σ2, Σ3, Σ4, Σ5, Σ6, Σ8, Σ9, Σ10), διότι «το κομμάτι, το συμπεριφορικό σε κάθε περίπτωση» δεν είναι κομμάτι της γλώσσας (Σ2). «Αυτό είναι θέμα αγωγής από το σπίτι» (Σ3, Σ4, Σ9). «Σίγουρα μέσα από μία γλώσσα λαμβάνεις και στοιχεία του πολιτισμού της γλώσσας αυτής... Δε σημαίνει ότι όλοι οι Γάλλοι είναι ευγενείς και δε σημαίνει ότι όλοι οι Γερμανοί είναι πειθαρχημένοι... Είναι περισσότερο στερεότυπα που έχουμε εμείς για τους άλλους λαούς όχι ότι είναι πραγματικότητα. Τα στοιχεία που θα πάρει κανείς από οποιαδήποτε γλώσσα από τη γαλλική ή από τη γερμανική είναι τα στοιχεία που ο ίδιος θα επιλέξει να δει και να αφομοιώσει. Δεν εξαρτάται από τη γλώσσα αλλά από το ίδιο το άτομο» (Σ5). Μόνο ο τρόπος διδασκαλίας της ξένης γλώσσας του εκάστοτε παιδαγωγού θα μπορούσε να επηρεάσει στη διαμόρφωση του χαρακτήρα (Σ8). Ένας μόνο ερωτώμενος υποστήριξε ότι τα γερμανικά διαμορφώνουν το χαρακτήρα του παιδιού στο επίπεδο της πειθαρχίας (Σ7).

Πίνακας 4 : Κατηγορίες και Κωδικοί του θεματικού άξονα

«Το μέλλον των ξένων γλωσσών».

Το μέλλον των ξένων γλωσσών		
Κατηγορίες	Ετικέτες- Κωδικοί	Αναφορές
Η θέση των ευρωπαϊκών γλωσσών	ΚΑΓΔΠ= Κυριαρχία αγγλικής γλώσσας λόγω της χρήσης της στο διαδίκτυο σε παγκόσμιο επίπεδο	Σ1, Σ4, Σ6, Σ8, Σ10
	ΚΓΑΓΔΠ= Κυριαρχία γαλλικής γλώσσας λόγω της κυριαρχίας της στον διπλωματικό, πολιτικό και εκπαιδευτικό χώρο	Σ3
	ΚΓΕΓΥΠ= Κυριαρχία γερμανικής γλώσσας λόγω της πολιτικής και οικονομικής δύναμης της Γερμανίας σε ολόκληρο τον κόσμο	Σ1, Σ2, Σ3, Σ4, Σ5, Σ7, Σ9, Σ10
Παράγοντες ισχυροποίησης των ευρωπαϊκών γλωσσών	ΠΓΕΓΥΠ= Πρόβλεψη προώθησης της γερμανικής γλώσσας για συναισθηματικούς (γιατί η Ελλάδα συνδέεται με τη Γερμανία) και οικονομικούς (η Γερμανία είναι οικονομική δύναμη) λόγους	Σ1, Σ2, Σ3, Σ4, Σ5, Σ6, Σ7, Σ8, Σ9, Σ10
	ΠΓΑΓΕ= Πρόβλεψη προώθησης γαλλικής και γερμανικής χωρίς διάκριση, καθώς και οι δύο είναι απαραίτητες για διαφορετικούς λόγους η κάθε μια	Σ2, Σ8
	ΠΓΛΕΑ= Πρόβλεψη προώθησης γλωσσών λαμβάνοντας υπόψη την προσωπική επιλογή των ατόμων	Σ5
	ΠΓΑΓΕΤ= Πρόβλεψη προώθησης της γαλλικής γλώσσας, καθώς αυτή θεωρείται εκλεπτυσμένη γλώσσα και ταιριάζει με την ψυχοσύνθεση του Έλληνα	Σ2, Σ3, Σ4, Σ6, Σ7, Σ10
Αιτιολόγηση επιλογής δεύτερης ξένης	ΓΕΓΛΕΠ= Οι γονείς επικροτούν την επιλογή γλώσσας λόγω επαγγελματικής αποκατάστασης των παιδιών τους	Σ1, Σ2, Σ3, Σ4, Σ5, Σ6, Σ7, Σ8, Σ9, Σ10

γλώσσας	ΓΕΓΕΓΛΕΕ= Οι γονείς επικροτούν την επιλογή της γερμανικής γλώσσας στην ελληνική εκπαίδευση, καθώς θεωρούν την εκμάθηση της ευκολότερη	Σ6, Σ7, Σ8, Σ9, Σ3
	ΓΕΔΓΛΕΕ= Οι γονείς επικροτούν την επιλογή και των δύο γλωσσών στην ελληνική εκπαίδευση, καθώς θεωρούν την εκμάθηση τους εξίσου εύκολη	Σ2, Σ4, Σ5
	ΓΕΓΕΓΛΔΕ= Οι γονείς δεν επικροτούν την επιλογή της γερμανικής γλώσσας στην ελληνική εκπαίδευση, καθώς θεωρούν την εκμάθηση της δύσκολη	Σ1
	ΓΓΛΑΠΣΑ= Οι γονείς θεωρούν ότι η γνώση μιας ξένης γλώσσας δεν σχετίζεται με τη ποιότητα και τη συμπεριφορά του ατόμου.	Σ1, Σ2, Σ3, Σ4, Σ5, Σ6, Σ7, Σ8, Σ9, Σ10
	ΓΓΛΣΠΣΑ= Οι γονείς θεωρούν ότι η γνώση μιας ξένης γλώσσας σχετίζεται με τη ποιότητα και τη συμπεριφορά του ατόμου.	Σ3, Σ7

2.4.2.2 Τα προσδοκώμενα οφέλη από τη διδασκαλία της δεύτερης ξένης γλώσσας

Ως προς την ανάπτυξη της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας επί του συνόλου των συμμετεχόντων έξι από τους δέκα (60%) υποστηρίζουν ότι η ανάπτυξη της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας και των ελληνικών επιχειρήσεων μπορεί να επιτευχθεί μέσω της γερμανικής γλώσσα (Σ1, Σ5, Σ6, Σ7, Σ9, Σ10), «λόγω της καλής οικονομικής κατάστασης της Γερμανίας» (Σ1) και επειδή εκεί «υπάρχει περισσότερη βιομηχανία» (Σ7). Μια συμμετέχουσα δήλωσε ότι η ανάπτυξη της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας και των ελληνικών επιχειρήσεων μπορεί να επιτευχθεί μέσω της γαλλικής γλώσσας, καθώς το τελευταίο διάστημα φαίνεται να υπάρχει «φιλελληνική πολιτική από τη Γαλλία» (Σ3). Οι υπόλοιποι τρεις του δείγματος θεωρούν ότι «και οι δυο γλώσσες», «η κάθε μια για τους δικούς της λόγους» (Σ2) «και όχι μόνο αυτές» μπορούν να βοηθήσουν «να επεκταθούμε και αλλού... την Ιταλία... την Ισπανία, η οποία Ισπανία με τη γλώσσα της καλύπτει τη μισή υφήλιο» (Σ4) αλλά

και «πως θα πρέπει να είμαστε ευέλικτοι και να μπορούμε να είμαστε και με τους Γάλλους και με τους Γερμανούς... Δεν πρέπει να αποκλείσουμε κάποιους» (Σ8).

Πίνακας 5 : Κατηγορίες και Κωδικοί του θεματικού άξονα

«Προσδοκώμενα οφέλη από τη διδασκαλία της δεύτερης ξένης γλώσσας».

Προσδοκώμενα οφέλη από τη διδασκαλία της δεύτερης ξένης γλώσσας		
Κατηγορίες	Ετικέτες- Κωδικοί	Αναφορές
Εξωστρέφεια ελληνικής οικονομίας	ΑΕΟΓΕΓΛ= Ανάπτυξη εξωστρέφειας ελληνικής οικονομίας μέσω της εκμάθησης της γερμανικής γλώσσας, καθώς ομιλείται σε πολλές χώρες και η Γερμανία αποτελεί οικονομικά υπερδύναμη	Σ1, Σ5, Σ6, Σ7, Σ9, Σ10
	ΑΕΟΓΑΓΛ= Ανάπτυξη εξωστρέφειας ελληνικής οικονομίας μέσω της εκμάθησης της γαλλικής γλώσσας, καθώς η Γαλλία διαθέτει υψηλό επιστημονικό και τεχνολογικό επίπεδο	Σ2, Σ3, Σ4, Σ8

2.4.3 Αποτελέσματα συνεντεύξεων των ξενόγλωσσων εκπαιδευτικών

Από την ποιοτική θεματική ανάλυση των δεδομένων των συνεντεύξεων των ξενόγλωσσων εκπαιδευτικών της δεύτερης ξένης γλώσσας (γαλλικής και γερμανικής) προέκυψαν οι παρακάτω θεματικοί άξονες:

- Το μέλλον των ξένων γλωσσών
- Προσδοκώμενα οφέλη από τη διδασκαλία της δεύτερης ξένης γλώσσας

2.4.3.1 Το μέλλον των ξένων γλωσσών

Αναφορικά με την θέση των ευρωπαϊκών γλωσσών οι απόψεις των ξενόγλωσσων εκπαιδευτικών για την κυρίαρχη γλώσσα φαίνεται να δίστανται. Οι τρεις από τους οκτώ συμμετέχοντες απάντησαν ότι η αγγλική γλώσσα θα παραμείνει κυρίαρχη παρά την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου για τα επόμενα χρόνια (ΓΑ2, ΓΕ1, ΓΕ4), διότι «είναι η διεθνής γλώσσα» (ΓΑ2) και «έχει εδραιωθεί ως η πρώτη γλώσσα επικοινωνίας στην Ευρώπη γενικότερα» (ΓΕ4). Ο ΓΑ2 επισημαίνει ότι

υπάρχει το ενδεχόμενο να επικρατήσουν τα γαλλικά και τα γερμανικά ή και τα ισπανικά, ενώ ο ΓΕ4 υπενθυμίζει ότι *«όλες οι αποφάσεις και οδηγίες των ευρωπαϊκών οργάνων κτλ. είναι μεταφρασμένες σε κάθε μία από τις επίσημα ομιλούμενες γλώσσες των ευρωπαϊκών χωρών»*. Από τους συμμετέχοντες στην ερευνητική διαδικασία δύο δήλωσαν ότι τα γερμανικά θα αποτελέσουν την κυρίαρχη γλώσσα μελλοντικά (ΓΕ2, ΓΕ3) και θα παρουσιάσουν *«πάρα πολύ μεγάλη ζήτηση»* και θα ακολουθήσουν τα γαλλικά και τα ρώσικα από τις ευρωπαϊκές γλώσσες και ιαπωνικά και κινέζικα από τις ασιατικές (ΓΕ2). Ένας από τους ερωτώμενους υποστήριξε ότι *«οι γεωπολιτικές συγκυρίες θα φέρουν τη γαλλική γλώσσα ως αντικαταστάτη της αγγλικής με δεδομένο ότι μέχρι πρότινος ήταν και επίσημη γλώσσα της διπλωματίας και απαραίτητη προϋπόθεση κάθε πολιτικού να την ομιλεί»* (ΓΑ1) και ένας άλλος ότι το πιο πιθανό είναι να κυριαρχήσουν και οι δύο γλώσσες (ΓΑ3), ενώ ο ΓΑ4 υποστήριξε ότι *«δεν θα υπάρχει κυρίαρχη γλώσσα, και όλα θα είναι σε πολλές γλώσσες»*.

Οι μισοί (50%) από τους συνεντευξιζόμενους συμφωνούν ότι η γερμανική γλώσσα δίνει περισσότερες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη και εύρεση εργασίας στον κάτοχό της (ΓΑ1, ΓΕ1, ΓΕ2, ΓΕ3, ΓΕ4), *«λόγω της βιομηχανίας»* (ΓΕ1), επειδή *«δίνει περισσότερες επαγγελματικές ευκαιρίες»* (ΓΕ3) και *«στον ιδιωτικό τομέα»* (ΓΕ4) και γιατί δίνει *«περισσότερες ευκαιρίες στον ακαδημαϊκό χώρο»* (ΓΕ2). Δύο από τους συμμετέχοντες θεωρούν ότι την καλύτερη ευκαιρία δίνουν τα γαλλικά (ΓΑ3, ΓΑ4) και ότι υπάρχουν *«καλά πανεπιστήμια στη Γαλλία»* (ΓΑ3). Τέλος, δύο ερωτώμενοι θεωρούν ότι οι ισορροπίες είναι κοινές (ΓΑ1, ΓΑ2) και *«ανάλογα με το τι θέλει να κάνει κάποιος, τι όνειρα έχει, θα πρέπει να επιλέξει τη γλώσσα που του δίνει περισσότερες ευκαιρίες ως προς τη βιβλιογραφία και την αποκατάσταση»* (ΓΑ2).

Σχετικά με τους παράγοντες ισχυροποίησης των ευρωπαϊκών γλωσσών από το σύνολο των συμμετεχόντων οι μισοί δήλωσαν ότι το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα θα πρέπει να προωθή τη γερμανική γλώσσα (ΓΕ1, ΓΕ2, ΓΕ3, ΓΕ4), *«για την καλύτερη επαγγελματική αποκατάσταση των νέων»* (ΓΕ1) και *«επειδή η τεχνολογία εξελίσσεται διαρκώς και πολύ γρήγορα»* (ΓΕ3). Οι άλλοι μισοί θεωρούν ότι και εδώ *«οι ισορροπίες είναι κοινές, καθώς και η γαλλική γλώσσα προωθεί και τις τεχνικές επιστήμες παράλληλα»* (ΓΑ1) και δε θα πρέπει *«να πάμε στη μια κατεύθυνση ή στην άλλη: προς τις τεχνικές ή τις ανθρωπιστικές σπουδές»*, γιατί η *«γλώσσα... ανοίγει ορίζοντες γενικότερα, οπότε στον κάθε άνθρωπο... τους διευρύνει όσο περισσότερο μπορεί με*

όσες περισσότερες γλώσσες» (ΓΑ2). «Ο καθένας να διαλέγει ό,τι θέλει» (ΓΑ3), «γιατί με τη λογική αυτή θα έπρεπε να αποκλείσουμε τις ανθρωπιστικές σπουδές» (ΓΑ4).

Επίσης, όλοι οι συμμετέχοντες εξέφρασαν την άποψη ότι περισσότερο συμβατή με την ελληνική κουλτούρα, ιστορία και παράδοση είναι η γαλλική γλώσσα (ΓΑ1, ΓΑ2, ΓΑ3, ΓΑ4, ΓΕ1, ΓΕ2, ΓΕ3, ΓΕ4), καθώς οι «ελληνογαλλικές σχέσεις έχουνε διαχρονική σημασία και εγγύτητα... από πολύ παλιά» (ΓΑ1), «ο ελληνικός λαός έχει περισσότερα κοινά με το γαλλικό, γαλλική κι ελληνική επανάσταση, ιδανικά όπως ελευθερία, ισότητα, αλληλεγγύη» (ΓΕ4) και είναι «λατινογενής γλώσσα... πιο κοντά στα ελληνικά» (ΓΑ3). Ο ΓΕ2 χρησιμοποιεί τον γεωγραφικό παράγοντα για να διαχωρίσει τις περιοχές της χώρας: από τα γαλλικά «έχουν επηρεαστεί τόποι όπως τα νησιά, δηλαδή το Ιόνιο» και τα γερμανικά απαντώνται περισσότερο στη βόρεια Ελλάδα εξαιτίας της μετανάστευσης (ΓΕ2) και των δεσμών με τη γερμανική γλώσσα (ΓΑ2).

Οι μισοί (50%) από τους συμμετέχοντες υποστηρίζουν ακόμη ότι η γλώσσα, που ταιριάζει με την τοπική κοινωνία είναι η γαλλική (ΓΑ2, ΓΑ3, ΓΑ4, ΓΕ3). Ο πρώτος εξ αυτών μάλιστα διευκρίνισε ότι τα γαλλικά ταιριάζουν στην τοπική κοινωνία, «λόγω της παρουσίας στη Μακεδονία των Γάλλων κατά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, τότε που είχαν έρθει τα στρατεύματα της Αντάτ» και από όσα «έχουν μείνει στην στενή περιοχή... Οι παππούδες... θυμούνται ότι *Linie* είναι η σιδηροδρομική γραμμή» (ΓΑ2), ενώ η τέταρτη επειδή «ταιριάζει περισσότερο στην κουλτούρα μας» (ΓΕ3). Δύο από τους συμμετέχοντες τόνισαν το ταίριασμα της γερμανικής με την τοπική κοινωνία (ΓΕ1, ΓΕ2) διότι «έχει μπει λίγο το γερμανικό στοιχείο στην κοινωνία μας... λόγω της παλαιότητας της μετανάστευσης» (ΓΕ1) και «είναι εύκολη στην εκμάθησή της» (ΓΕ2). Άλλοι δύο συμμετέχοντες σύμφωνα με τις απαντήσεις τους βλέπουν συνταίριασμα και των δύο γλωσσών με την τοπική κοινωνία (ΓΑ1, ΓΕ4): «πολλοί Έλληνες ... ζούσαν στη Γερμανία ως μετανάστες οπότε η γερμανική γλώσσα προσθέτει μια οικειότητα στους Έλληνες. Από την άλλη όμως... αν κάποιος παρατηρήσει τις παλιές ελληνικές ταινίες του '60 θα δει πολύ έντονο το γαλλικό στοιχείο... πάρα πολλές γαλλικές λέξεις χρησιμοποιούνται στο καθημερινό ελληνικό λεξιλόγιο... Οπότε... είναι ισορροπημένο» (ΓΑ1) και «διαφέρει από περιοχή σε περιοχή» και «συνεπώς, είναι και διαφορετική και η ανάπτυξη της περιοχής και οι ανάγκες της... Γενικά... στις πόλεις οι μαθητές επιλέγουν τη γαλλική γλώσσα σε αντίθεση με τα σχολεία της επαρχίας που επιλέγουν τη γερμανική» (ΓΕ4).

Τέσσερις από τους οκτώ συμμετέχοντες εξέφρασαν την άποψη ότι η γερμανική γλώσσα έχει προβάδισμα λόγω του μεγάλου μεταναστευτικού πληθυσμού στη Γερμανία (ΓΕ1, ΓΕ2, ΓΕ3, ΓΕ4). Συγκεκριμένα, ο ΓΕ3 αποδίδει στο ότι *«πολλοί Έλληνες ζουν στη Γερμανία»* το γεγονός ότι μεγάλο τμήμα του πληθυσμού μιλάει γερμανικά και ο ΓΕ4 εξηγεί ότι *«το μεγάλο κύμα των μεταναστών στη Γερμανία τα προηγούμενα χρόνια δημιούργησε μια θετική εικόνα της χώρας στους Έλληνες... παρά τα αρνητικά συναισθήματα... κατά του γερμανικού κράτους με αφορμή τη στάση της χώρας κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης των τελευταίων ετών»*. Δύο ακόμη ερωτώμενοι συμφωνούν ότι η γερμανική έχει ένα προβάδισμα (ΓΑ2, ΓΑ3) μόνο όμως, *«στο τόξο της Βόρειας Ελλάδας από την Καστοριά ως και την Αλεξανδρούπολη»* (ΓΑ2), ενώ οι δύο τελευταίοι θεωρούν ότι καμία από τις δύο *«δεν έχει προβάδισμα»* (ΓΑ1, ΓΑ4), καθώς *«με την ίδια λογική... υπάρχουν πολλοί Έλληνες, που έχουν πάει στο Παρίσι, στη Γαλλία...»* (ΓΑ4).

Οι συμμετέχοντες στην πλειονότητα τους δεν πιστεύουν στην ύπαρξη του «ακήρυκτου» αυτού πολέμου (ΓΑ1, ΓΑ2, ΓΑ3, ΓΑ4, ΓΕ1, ΓΕ2, ΓΕ3). *«Όλες οι γλώσσες είναι σημαντικές, σε όλες τις γλώσσες πρέπει να δίνεται βαρύτητα»* (ΓΑ4), δεν *«υπάρχει κάτι τέτοιο αλλά περισσότερο έχει να κάνει με την επιλογή του πώς επιλέγεται η δεύτερη ξένη γλώσσα... με το που εισήχθηκε η δεύτερη ξένη γλώσσα στο δημοτικό και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση θεωρήθηκε ότι όλοι οι συνάδελφοι θα πρέπει να ψάχνουν -πελατάκια- μέσα στο σχολείο»*, ώστε να κρατήσουν τη δουλειά τους (ΓΑ2). *«Τόσο οι εκπαιδευτικοί της γαλλικής όσο και οι εκπαιδευτικοί της γερμανικής γλώσσας οφείλουν να ενώσουν τις δυνάμεις τους και να αποδείξουν σε όλους πόσο σημαντικό είναι να προωθήσουμε στην εκπαίδευση την πολυγλωσσία και να επιβεβαιώσουμε και κάποιους νόμους, οι οποίοι από ότι φαίνεται... είναι άγνωστοι, όπως το ό,τι όλες οι γλώσσες είναι ίσες και καμία γλώσσα... δεν έχει προβάδισμα»* (ΓΑ1) και είναι πολυτιμότερο το ελληνικό σχολείο *«να δίνει την ευκαιρία στους μαθητές να διαλέξουνε» «ανάλογα με τις προτιμήσεις και τις πεποιθήσεις»* τους (ΓΕ3). Ένας μόνο συμμετέχων αναγνωρίζει την ύπαρξη του πολέμου αυτού, όμως *«δεν έχει τόση σημασία να ψάξουμε τους υπόπτους»* ή *«αν οφείλεται σε άλλους ιστορικούς, οικονομικούς και κοινωνικούς παράγοντες. Το πιο σημαντικό στην εποχή μας είναι να βρούμε τα κοινά σημεία, όπως η αγάπη για τη γλώσσα και τον πολιτισμό που αυτή εκπροσωπεί, οι μέθοδοι διδασκαλίας κτλ., έτσι ώστε να αναπτυχθεί στους μαθητές από μικρή ηλικία ο*

αλληλοσεβασμός, η αλληλοεκτίμηση και η γενικότερη επιθυμία για την εκμάθηση ξένων γλωσσών» (ΓΕ4).

Σχετικά με την αιτιολόγηση επιλογής της δεύτερης ξένης γλώσσας το σύνολο των συνεντευξιζόμενων υποστηρίζουν ότι οι γονείς, που κατέχουν μια γλώσσα θα επικροτήσουν την αντίστοιχη επιλογή της στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα (ΓΑ1, ΓΑ2, ΓΑ3, ΓΑ4, ΓΕ1, ΓΕ2, ΓΕ3, ΓΕ4), καθώς «σπάνια επιλέγουν να πάνε σε άλλη γλώσσα» (ΓΑ3). «Μια μεγάλη μερίδα των γονιών που ξέρουν μια ξένη γλώσσα, τη δεύτερη ξένη γλώσσα κατά βάση, που διδάσκεται προτείνουν και κατευθύνουν προς τα εκεί» (ΓΑ2), γιατί είναι «στην κουλτούρα του Έλληνα» να βοηθάει το παιδί του στο σχολείο (ΓΕ2). «Από την άλλη υπάρχει ένα πολύ μικρό ποσοστό... έξυπνων ανθρώπων... και γονιών...», που «προτείνουνε στα παιδιά τους να κάνουν κάτι διαφορετικό, δηλαδή ενώ κατέχουν αυτοί πολύ καλά... τα γερμανικά για διάφορους λόγους... να παίρνουν τα γαλλικά, γιατί θεωρεί ότι θα τους ανοίξει μια ακόμα πόρτα» (ΓΑ2). «Οι γονείς που μιλάνε τη γερμανική έχουν δουλέψει στη Γερμανία και πάντα θα υπάρχει στο πίσω μέρος του μυαλού τους ότι όπως και οι ίδιοι είχαν την ευκαιρία να βγάλουν χρήματα μέσω της γερμανικής γλώσσας μεταναστεύοντας στη Γερμανία...» έτσι και τα παιδιά τους θα ακολουθήσουν τον ίδιο δρόμο (ΓΕ1), ενώ άλλοι γονείς θα προβληματιστούν «καθώς και η γαλλική γλώσσα είναι μια πάρα πολύ σημαντική γλώσσα, μάλιστα οι σημαντικότερες αποφάσεις της Ευρωπαϊκή Ένωσης λαμβάνονται σε γαλλόφωνες περιοχές, όπως είναι οι Βρυξέλλες, το Στρασβούργο και το Λουξεμβούργο. Είναι η τέταρτη παγκόσμια δύναμη, έχει ιδιαίτερα ανεπτυγμένο εμπόριο και όλα διακινούνται μέσω της Γαλλίας. Ακόμα και πάρα πολλοί καλλιτεχνικοί τομείς, όπως η κομμωτική, καλλυντικών, η γαστρονομία, όλα αυτά θέλουν απαραίτητη προϋπόθεση τα γαλλικά οπότε θεωρώ ότι οι γονείς, οι Έλληνες γονείς, θα τα λαμβάνουν υπόψη τους» (ΓΑ1).

Πίνακας 6 : Κατηγορίες και Κωδικοί του θεματικού άξονα

«Το μέλλον των ξένων γλωσσών».

Το μέλλον των ξένων γλωσσών		
Κατηγορίες	Ετικέτες- Κωδικοί	Αναφορές
Η θέση των ευρωπαϊκών γλωσσών	ΚΑΓΔΠ= Κυριαρχία αγγλικής γλώσσας λόγω της χρήσης της στο διαδίκτυο σε παγκόσμιο επίπεδο	ΓΑ2, ΓΕ1, ΓΕ4
	ΚΓΑΓΔΠ= Κυριαρχία γαλλικής γλώσσας λόγω της κυριαρχίας της στον διπλωματικό, πολιτικό και εκπαιδευτικό χώρο	ΓΑ1, ΓΑ3, ΓΑ4
	ΔΓΓΑΓ= Δεύτερη γλώσσα μετά τη γερμανική η γαλλική γλώσσα	ΓΕ2, ΓΕ3
Παράγοντες ισχυροποίησης των ευρωπαϊκών γλωσσών	ΠΓΑΓΕ= Πρόβλεψη προώθησης γαλλικής και γερμανικής χωρίς διάκριση, καθώς και οι δύο είναι απαραίτητες για διαφορετικούς λόγους η κάθε μια	ΓΑ2, ΓΑ1, ΓΑ3, ΓΑ4, ΓΕ4
	ΠΓΕΓΥΠ= Πρόβλεψη προώθησης της γερμανικής γλώσσας για συναισθηματικούς (γιατί η Ελλάδα συνδέεται με τη Γερμανία) και οικονομικούς (η Γερμανία είναι οικονομική δύναμη) λόγους	ΓΕ1, ΓΕ2, ΓΕ3, ΓΕ4
	ΠΓΑΓΕΤ= Πρόβλεψη προώθησης της γαλλικής γλώσσας, καθώς αυτή θεωρείται εκλεπτυσμένη γλώσσα και ταιριάζει με την ψυχοσύνθεση του Έλληνα	ΓΑ1, ΓΑ2, ΓΑ3, ΓΑ4, ΓΕ1, ΓΕ2, ΓΕ3, ΓΕ4
«Ακήρυκτος» πόλεμος γλωσσών	ΜΗΥΑΠΓΛ= Μη ύπαρξη του αποκαλούμενου «ακήρυκτου» πόλεμου της γαλλικής και της γερμανικής γλώσσας	ΓΑ1, ΓΑ2, ΓΑ3, ΓΑ4, ΓΕ1, ΓΕ2, ΓΕ3
	ΥΑΠΓΛ= Ύπαρξη του αποκαλούμενου «ακήρυκτου» πόλεμου της γαλλικής και της γερμανικής γλώσσας	ΓΕ4
Αιτιολόγηση επιλογής	ΠΓΕΓΜ= Προβάδισμα γερμανικής γλώσσας στην ελληνική εκπαίδευση, λόγω	ΓΕ1, ΓΕ2, ΓΕ3,

δεύτερης ξένης γλώσσας	των Ελλήνων οικονομικών μεταναστών της Γερμανίας	ΓΕ4, ΓΑ2, ΓΑ3
	ΠΓΕΓΠΜ= Προβάδισμα γερμανικής γλώσσας στην ελληνική εκπαίδευση, καθώς διευκολύνει την μετανάστευση των νέων προς τη Γερμανία λόγω της οικονομικής κρίσης.	ΓΑ1, ΓΑ4
	ΓΕΓΛΕΠ= Οι γονείς επικροτούν την επιλογή γλώσσας λόγω επαγγελματικής αποκατάστασης των παιδιών τους	ΓΑ1, ΓΑ2, ΓΑ3, ΓΑ4, ΓΕ1, ΓΕ2, ΓΕ3, ΓΕ4

2.4.3.2 Προσδοκώμενα οφέλη από τη διδασκαλία της δεύτερης ξένης γλώσσας

Ως προς την εξωστρέφεια της ελληνικής οικονομίας, οι μισοί (50%) από τους συμμετέχοντες υποστηρίζουν ότι η ανάπτυξη της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας και των ελληνικών επιχειρήσεων μπορεί να επιτευχθεί μέσω της γερμανικής γλώσσας (ΓΕ1, ΓΕ2, ΓΕ3, ΓΕ4), διότι αρκετές χώρες μιλάνε τη γερμανική «και σαν κύρια γλώσσα και σα δεύτερη γλώσσα» (ΓΕ2), επειδή «υπάρχουν πολλές γερμανικές εταιρείες», «είναι μια δύναμη στην οικονομία» (ΓΕ3), «συνάπτονται σχέσεις και γίνονται επενδύσεις γερμανικών επιχειρήσεων στον ελλαδικό χώρο με συνέπεια να δημιουργούνται θέσεις εργασίας και οικονομικά οφέλη στους πολίτες και το κράτος. Αντίστοιχα ελληνικές επιχειρήσεις προβάλλονται έντονα σε εμπορικές εκθέσεις και αγορές της Γερμανίας. Όλα αυτά επιτυγχάνονται καλύτερα με τη γνώση της γερμανικής γλώσσας από τους ανθρώπους που βρίσκονται ή φιλοδοξούν να ασχοληθούν με τον χώρο των μεταφορών, εξαγωγών, τραπεζών κτλ. που θα συμβάλει μεσοπρόθεσμα στην εξωστρέφεια της ελληνικής οικονομίας και των ελληνικών επιχειρήσεων» (ΓΕ4). Δύο από τους συμμετέχοντες υποστήριξαν την άποψη ότι η ανάπτυξη της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας μπορεί να επιτευχθεί μέσω της γαλλικής γλώσσας (ΓΑ1, ΓΑ4), «γιατί η Γαλλία έχει υψηλό επιστημονικό και τεχνολογικό επίπεδο, τηλεπικοινωνίες, αεροδιαστημική, αποστολή και εγκατάσταση δορυφόρων σε σχέση με τηλεόραση, το πιο γρήγορο τρένο στον κόσμο, ιατρικές έρευνες όπως αυτές του Pasteur. Επίσης, υπάρχουν πάρα πολλές εταιρίες στην Ελλάδα ... γύρω στις 120 περίπου θυγατρικές γαλλικών ομίλων και επιχειρήσεων, μικτές επιχειρήσεις, κοινοπραξίες με τις ελληνικές» (ΓΑ1). Άλλοι δύο υποστήριξαν ότι και οι δύο γλώσσες, γαλλική και γερμανική μπορούν να βοηθήσουν στην εξωστρέφεια της ελληνικής οικονομίας

(ΓΑ2, ΓΑ3). «Είναι ανάλογα τη στόχευση σου... αν εσύ θέλεις να επεκταθείς στις γαλλόφωνες περιοχές και το ενδιαφέρον σου είναι προς τα εκεί...» (ΓΑ2).

Σχετικά με την συμμετοχή στην ευρωπαϊκή κουλτούρα το σύνολο του δείγματος συμφωνεί ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας ως δεύτερης διδασκόμενης θα επηρεάσει μελλοντικά την εξωστρέφεια του σχολείου εκτός της εθνικής επικράτειας (ΓΑ1, ΓΑ2, ΓΑ3, ΓΑ4, ΓΕ1, ΓΕ2, ΓΕ3, ΓΕ4), γιατί «η γλώσσα πάντα σου ανοίγει δρόμους» (ΓΑ2), γιατί «η γνώση των ξένων γλωσσών βοηθάει... τον κόσμο να βγει εκτός συνόρων, να γνωρίσει νέες κουλτούρες... κι αυτό συμβαίνει και με τη γαλλική και με τη γερμανική» (ΓΕ3) και γιατί «οι επιλογές γίνονται πάντα... τις περισσότερες φορές με γνώμονα τις γλώσσες, που μιλάει κάθε άτομο» (ΓΕ2).

Επιπλέον σε ό,τι αφορά τη δυνατότητα της ευρωπαϊκής ενοποίησης πέντε από τους οκτώ συμμετέχοντες απάντησαν θετικά (ΓΑ1, ΓΑ2, ΓΑ3, ΓΑ4, ΓΕ3). «Οι ξένες γλώσσες... μας φέρνουν πιο κοντά... εφόσον βέβαια είμαστε... ανοιχτοί... υπέρ του να μαθαίνουμε ξένες γλώσσες, νέες κουλτούρες, νέους ανθρώπους γιατί... έτσι θα μπορέσει να ενοποιηθεί όλος ο κόσμος» (ΓΕ3). «Αυτός πρέπει να είναι και ο στόχος όλων των εκπαιδευτικών που διδάσκουν γαλλικά ή γερμανικά» (ΓΑ1), αλλά και «όλες οι γλώσσες θα έπρεπε να βοηθούνται, ώστε να μαθαίνονται από τους ευρωπαίους πολίτες» (ΓΑ2). Οι υπόλοιποι συμμετέχοντες (ΓΕ1, ΓΕ2, ΓΕ4) δεν θεωρούν ότι μπορεί να επιτευχθεί η ευρωπαϊκή ενοποίηση, είναι «πάρα πολύ δύσκολο» (ΓΕ1) «μιας και η χώρα μας αποτελεί εδώ και χρόνια μέρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και πορεύεται στο πλαίσιο αυτό σε οικονομικό, πολιτικό και κοινωνικό επίπεδο» (ΓΕ3) και μάλιστα επισημαίνεται το γεγονός ότι η ευρωπαϊκή ενοποίηση «δεν έχει γίνει με τα αγγλικά τόσα χρόνια» (ΓΕ2).

Πίνακας 7 : Κατηγορίες και Κωδικοί του θεματικού άξονα

«Προσδοκώμενα οφέλη από τη διδασκαλία της δεύτερης ξένης γλώσσας».

Προσδοκώμενα οφέλη από τη διδασκαλία της δεύτερης ξένης γλώσσας

Κατηγορίες	Ετικέτες- Κωδικοί	Αναφορές
Εξωστρέφεια ελληνικής	ΑΕΟΓΕΓΛ= Ανάπτυξη εξωστρέφειας ελληνικής οικονομίας μέσω της εκμάθησης της γερμανικής γλώσσας, καθώς ομιλείται σε	ΓΕ1, ΓΕ2, ΓΕ3, ΓΕ4

οικονομίας	πολλές χώρες και η Γερμανία αποτελεί οικονομικά υπερδύναμη	
	ΑΕΟΓΑΓΛ= Ανάπτυξη εξωστρέφειας ελληνικής οικονομίας μέσω της εκμάθησης της γαλλικής γλώσσας, καθώς η Γαλλία διαθέτει υψηλό επιστημονικό και τεχνολογικό επίπεδο	ΓΑ1, ΓΑ4
	ΑΕΟΑΝΓΛ= Ανάπτυξη εξωστρέφειας ελληνικής οικονομίας μέσω της εκμάθησης και της γαλλικής και της γερμανικής γλώσσας, ανάλογα με τους εκάστοτε στόχους	ΓΑ2, ΓΑ3
Συμμετοχή στην ευρωπαϊκή κουλτούρα	ΑΕΣΕΓΛ= Ανάπτυξη εξωστρέφειας του σχολείου μέσω της εκμάθησης ξένων γλωσσών και της προώθησης της πολυγλωσσίας	ΓΑ1, ΓΑ2, ΓΑ3, ΓΑ4, ΓΕ1, ΓΕ2, ΓΕ3, ΓΕ4
	ΠΑΕΕΤ= Η πολυγλωσσία συμβάλει στην ανάπτυξη ενιαίας ευρωπαϊκής ταυτότητας	ΓΑ1, ΓΑ2, ΓΑ3, ΓΑ4, ΓΕ3
	ΠΜΑΕΕΤ= Η πολυγλωσσία δε συμβάλει στην ανάπτυξη ενιαίας ευρωπαϊκής ταυτότητας	ΓΕ1, ΓΕ2, ΓΕ4

3. Συμπεράσματα - Συζήτηση

Στην παρούσα μελέτη αναλύθηκαν οι απόψεις διευθυντών και διευθυντριών δημοτικών σχολείων, γονέων παιδιών, που φοιτούν στη τετάρτη τάξη του δημοτικού σχολείου και ξενόγλωσσων εκπαιδευτικών γαλλικής γλώσσας και φιλολογίας και γερμανικής γλώσσας και φιλολογίας σχετικά με τον «ακήρυκτο» πόλεμο των γλωσσών (γαλλικής και γερμανικής γλώσσας).

Συγκεκριμένα, όλοι οι ερωτώμενοι απάντησαν αναφορικά με τη σχέση τους με τις ξένες γλώσσες, το επίπεδο που τις κατέχουν, ποια γλώσσα θεωρούν ό,τι θα κυριαρχήσει τα επόμενα χρόνια μετά την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου, τις επαγγελματικές ευκαιρίες που μπορεί να προσφέρει η γαλλική ή γερμανική γλώσσα, για το ποια γλώσσα θα πρέπει να προκρίνει το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα ως δεύτερη ξένη γλώσσα, για το ποια από τις δύο γλώσσες είναι πιο ταιριαστή με την ελληνική κουλτούρα, ιστορία και παράδοση αλλά και για το ποια γλώσσα μπορεί να συμβάλλει στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας και των ελληνικών επιχειρήσεων. Επιπλέον, οι διευθυντές και οι ξενόγλωσσοι εκπαιδευτικοί απάντησαν σχετικά με το ποια γλώσσα (γαλλική ή γερμανική) θεωρούν πιο ταιριαστή με την τοπική κοινωνία, τον ρόλο της μετανάστευσης και τον ρόλο των γονιών στην επιλογή της ξένης γλώσσας, τον ρόλο της δεύτερης ξένης γλώσσας στην εξωστρέφεια του ελληνικού σχολείου και τη συμβολή της στην ευρωπαϊκή ενοποίηση και τελικά κατέθεσαν την άποψή τους για την ύπαρξη ή όχι του «ακήρυκτου» πολέμου μεταξύ γαλλικής και γερμανικής γλώσσας. Οι γονείς έδωσαν απαντήσεις επιπλέον σχετικά με τον ρόλο του μεταναστευτικού ζητήματος στην επιλογή της δεύτερης ξένης γλώσσας, την εκμάθησή της, σχετικά με το αν πιστεύουν στο παλαιό ρητό ότι «τα γαλλικά και το πιάνο αποτελούν στοιχεία μιας καλής αγωγής», σχετικά με το ποιες γλώσσες ομιλούνται στην οικογένειά τους πλέον της αγγλικής και τέλος, εάν πιστεύουν ότι οι ξένες γλώσσες συμβάλλουν στη διαμόρφωση του χαρακτήρα των παιδιών τους.

Αρχικά, σε ό,τι αφορά τη σχέση τους με τις ξένες γλώσσες και το επίπεδο που τις κατέχουν οι περισσότεροι συμμετέχοντες -πλην δύο εκ του συνόλου που δεν γνωρίζουν καμία ξένη γλώσσα- απάντησαν ότι έχουν πολύ καλή σχέση με τις ξένες γλώσσες και διαθέτουν πιστοποιήσεις επιπέδου Γ2-άριστη γνώση της αγγλικής. Εκτός από την αγγλική, η πλειονότητα γνωρίζει και άλλες γλώσσες, όπως η γερμανική, η

γαλλική, η ισπανική, η ιταλική, η τουρκική, η ολλανδική, η ουγγρική και η σλαβόφωνη. Παρατηρήθηκε, δηλαδή αυξημένο ποσοστό γλωσσομάθειας, γεγονός που φαίνεται να συμφωνεί με τα αποτελέσματα της μελέτης του δικτύου Ευρυδίκη (2017) με τίτλο «Key data on teaching languages at school in Europe» (Αριθμοί-κλειδιά στη διδασκαλία των ξένων γλωσσών στα σχολεία στην Ευρώπη) κατά την οποία η αγγλική γλώσσα καταλαμβάνει την πρώτη θέση στην Ευρώπη, ενώ ακολουθούν γλώσσες, όπως τα γαλλικά, τα γερμανικά, τα πορτογαλικά, τα ιταλικά και τα ισπανικά, οι οποίες σύμφωνα με τον Χριστίδη (1999) αποτελούν σε μεγάλο βαθμό την πεντάδα γλωσσών, που έχουν την μεγαλύτερη διεθνή απήχηση και από τις οποίες θα πρέπει να επιλέγεται η πρώτη ξένη γλώσσα (Ευρυδίκη, 2017· Σακελλαρίου, 2004, σελ.25).

Μεγάλο μέρος των συμμετεχόντων συμφώνησε ότι η κυρίαρχη γλώσσα για τα επόμενα χρόνια θα είναι η αγγλική, διότι θεωρείται παγκόσμια γλώσσα, ομιλείται σε ποσοστό 60% και πάνω και είναι η γλώσσα του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, με τη γερμανική να ακολουθεί και τη γαλλική να υπολείπεται. Ορισμένοι από τους συμμετέχοντες διαβλέπουν ότι οι γεωπολιτικές συγκυρίες θα ευνοήσουν και άλλες γλώσσες, όπως την ισπανική, τη κινεζική και την ιαπωνική γλώσσα. Τα ευρήματα αυτά συμφωνούν με τις απόψεις των Crystal (2003), Hjarvard (2004) και Σακελλαρίου (2004) και οι οποίοι αναφέρουν ότι μία γλώσσα γίνεται παγκόσμια όταν αποκτά ιδιαίτερο ρόλο, ο οποίος αναγνωρίζεται σε κάθε χώρα είτε έχει φυσικούς ομιλητές είτε όχι. Κατά αυτόν τον τρόπο η αγγλική γλώσσα είναι μια παγκόσμια γλώσσα διότι χρησιμοποιείται από τους ανθρώπους για να επικοινωνήσουν έξω από τα όρια της γλωσσικής τους κοινότητας και έχει την πρωτοκαθεδρία στο πεδίο του διαδικτύου, των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, της πληροφορίας και της υψηλής τεχνολογίας δίνοντας της έτσι τεράστιες δυνατότητες διάδοσης και επίδρασης (Hjarvard, 2004, σελ.76· Σακελλαρίου, 2004, σελ.15).

Σχετικά με το ποια γλώσσα θα εξασφαλίσει περισσότερες επαγγελματικές ευκαιρίες στον κάτοχό της, οι απόψεις των συμμετεχόντων συγκλίνουν στο ότι η γερμανική είναι αυτή που δίνει περισσότερες επαγγελματικές ευκαιρίες, διότι η Γερμανία είναι η μεγαλύτερη οικονομική δύναμη και δίνει περισσότερες ευκαιρίες στον ακαδημαϊκό χώρο. Δύο μόνο από τους συμμετέχοντες πιστεύουν ότι η γαλλική δίνει περισσότερες επαγγελματικές ευκαιρίες, ενώ δύο άλλοι θεωρούν ότι οι ισορροπίες είναι κοινές.

Οι απόψεις των συμμετεχόντων αναφορικά με το ερώτημα ποια γλώσσα πρέπει να προκρίνει το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα δίστανται. Αναλυτικότερα, οι μισοί περίπου συμμετέχοντες δήλωσαν ότι πρέπει να προωθηθεί η γερμανική γλώσσα, ενώ οι άλλοι μισοί θεωρούν ότι και εδώ οι ισορροπίες είναι κοινές και συνεπώς το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα θα πρέπει να εξακολουθήσει να προωθεί αμφότερες τις δύο γλώσσες, γαλλικά και γερμανικά, γεγονός που φαίνεται να δικαιολογείται και από τις παρατηρήσεις της Δενδρινού (1996), η οποία υποστηρίζει ότι οι επιλογές της πολιτείας σε ό,τι αφορά τις ξένες γλώσσες, που περιλαμβάνονται στο σχολικό πρόγραμμα σχετίζονται με πολύπλοκα κοινωνικοοικονομικά ζητήματα και έχουν ιδεολογικές και κοινωνικές προεκτάσεις. Αξίζει, όμως να σημειωθεί ότι από έναν συμμετέχοντα εκφράστηκε η άποψη ότι υπάρχει ανάγκη εκσυγχρονισμού του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος προτείνοντας την προώθηση των soft skills -συνεργασία, επικοινωνία, ενσυναίσθηση- τα οποία αποτελούν ζητούμενο του 21ου αιώνα τοποθετώντας τα hard skills σε δεύτερο επίπεδο. Η άποψή του αυτή συμφωνεί με τις δεξιότητες, που πρέπει να έχει ένας πολίτης στη ζωή του και που θα τον βοηθήσουν καθ' όλη τη διάρκειά της αλλά και στον επαγγελματικό του τομέα (Οικονόμου, 2015, σελ. 9).

Όσον αφορά την πιο ταιριαστή γλώσσα με την ελληνική κουλτούρα, ιστορία και παράδοση οι περισσότεροι συμμετέχοντες υποστήριξαν ότι είναι η γαλλική γλώσσα, καθώς ταιριάζει με την ψυχοσύνθεση του Έλληνα, με το πνεύμα και με την ελληνική κουλτούρα, αλλά και επειδή επί πολλά έτη διδάσκονταν μόνο αυτή. Κάποιοι εξέφρασαν ότι πιο ταιριαστή είναι η γερμανική, ενώ ελάχιστοι ότι και οι δύο γλώσσες σε διαφορετικές χρονικές περιόδους φαίνεται να σχετίζονται με την ελληνική κουλτούρα, ιστορία και παράδοση.

Επί του συνόλου των συμμετεχόντων περισσότεροι από τους μισούς υποστηρίζουν ξεκάθαρα ότι η ανάπτυξη της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας και των ελληνικών επιχειρήσεων μπορεί να επιτευχθεί μέσω της γερμανικής γλώσσας, καθώς κατά την άποψή τους, η γερμανική γλώσσα αποτελεί τον πυρήνα της Ευρώπης και η Γερμανία είναι η καρδιά της ευρωπαϊκής οικονομίας. Ορισμένοι από τους συμμετέχοντες υποστήριξαν ότι η γαλλική γλώσσα μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας, γιατί η Γαλλία έχει υψηλό επιστημονικό και τεχνολογικό επίπεδο, τηλεπικοινωνίες, αεροδιαστημική, αποστολή και εγκατάσταση δορυφόρων σε σχέση με τηλεόραση, το πιο γρήγορο τρένο στον

κόσμο, ιατρικές έρευνες, όπως λόγου χάρη αυτές του Pasteur, πάρα πολλές εταιρίες στην Ελλάδα γύρω στις 120 περίπου θυγατρικές γαλλικών ομίλων και επιχειρήσεων, μικτές επιχειρήσεις αλλά και κοινοπραξίες με τις ελληνικές επιχειρήσεις. Άλλοι δύο υποστήριξαν ότι και οι δύο γλώσσες, η κάθε μια για τους δικούς της λόγους, μπορεί να βοηθήσει, ενώ από κάποιον άλλον εκφράστηκε η άποψη ότι η ανάπτυξη της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας είναι θέμα καθαρά πολιτικών επιλογών.

Στο παρόν ερώτημα περισσότεροι από τους μισούς συμμετέχοντες βλέπουν συνταίριασμα και των δύο γλωσσών με την τοπική κοινωνία για πολλούς και διαφορετικούς λόγους. Άλλοι υποστήριξαν ότι τα γαλλικά ταιριάζουν στην τοπική κοινωνία, γιατί είναι εύηχη γλώσσα, αλλά και τα γερμανικά ταιριάζουν καθώς μεγάλο τμήμα του ελληνικού πληθυσμού μετανάστευσε στη Γερμανία και μιλάει τη γερμανική. Άλλοι παραθέτουν τη γεωγραφική θέση ως παράγοντα για το συνταίριασμα αυτό, άλλοι στον παράγοντα της γεωγραφικής θέσης συμπληρώνουν και τον χρονικό παράγοντα, ενώ άλλοι κατέθεσαν τον οικογενειακό παράγοντα ως στοιχείο, που ορίζει μια γλώσσα ως ταιριαστή στην τοπική κοινωνία και τον συσχετίζουν με το φαινόμενο της μετανάστευσης.

Στην πλειονότητα τους οι συμμετέχοντες συνηγορούν στην άποψη ότι η γερμανική έχει προβάδισμα λόγω του μεγάλου μεταναστευτικού πληθυσμού στη Γερμανία και στο γεγονός ότι θεωρούν τους Έλληνες μαθητές εν δυνάμει μετανάστες, οι οποίοι κάποια στιγμή είτε για σπουδές είτε για επαγγελματική αποκατάσταση θα χρειαστούν τη γερμανική. Οι απαντήσεις αυτές συμφωνούν με όσα υποστηρίζονται από τον Καμαρούδη (2015, σελ.39) σχετικά με την ύπαρξη 500.000 Ελλήνων μεταναστών στη Γερμανία, που αποτελεί ισχυρό κίνητρο για την εκμάθηση της γερμανικής γλώσσας. Ορισμένοι ακόμη συμμετέχοντες συμφωνούν ότι η γερμανική έχει ένα προβάδισμα μόνο όμως στην περιοχή της βόρειας Ελλάδας, ενώ ορισμένοι θεωρούν ότι καμία από τις δύο δεν έχει προβάδισμα.

Σε ό,τι αφορά την επιλογή της δεύτερης ξένης γλώσσας υποστηρίχθηκε ότι οι γονείς, που κατέχουν μια ξένη γλώσσα θα επικροτήσουν την αντίστοιχη επιλογή της στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, καθώς έτσι θα έχουν τη δυνατότητα να βοηθήσουν το παιδί τους με πολλαπλούς τρόπους: μέσω του προφορικού λόγου ή κάποιων βιβλίων ή κάποιων ταινιών, που έχουν στην κατοχή τους και γιατί είναι στην κουλτούρα του Έλληνα να βοηθάει το παιδί του στο σχολείο. Κάποιοι, ωστόσο θεωρούν ότι οι γονείς θα επικροτήσουν την επιλογή της γερμανικής γλώσσας διότι

βλέπουν την επιλογή αυτή ως διέξοδο για επαγγελματική αποκατάσταση των παιδιών τους.

Το σύνολο του δείγματος - πλην ενός- συμφωνεί ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας ως δεύτερης διδασκόμενης, θα επηρεάσει μελλοντικά την εξωστρέφεια του σχολείου εκτός της εθνικής επικράτειας, γιατί οι γλώσσες ανοίγουν ορίζοντες, η γνώση τους βοηθάει τον κόσμο να βγει εκτός συνόρων, να γνωρίσει νέες κουλτούρες και γιατί οι επιλογές γίνονται τις περισσότερες φορές με γνώμονα τις γλώσσες, που μιλάει το άτομο.

Σε ότι αφορά τη δυνατότητα της ευρωπαϊκής ενοποίησης εννέα από τους δεκατρείς συμμετέχοντες απάντησαν θετικά. Οι ξένες γλώσσες γι' αυτούς φέρνουν πιο κοντά τους ανθρώπους, ενώνουν κουλτούρες και πολιτισμούς και μέσω αυτών μπορεί να προκύψει η ευρωπαϊκή ενοποίηση, που σίγουρα θα περάσει μέσα από την πολυγλωσσία και σε όλα τα άλλα επίπεδα.

Οι συμμετέχοντες στην πλειονότητά τους δεν πιστεύουν στην ύπαρξη του «ακήρυκτου» αυτού πολέμου. Θεωρούν ότι όλες οι γλώσσες είναι σημαντικές και σε θα πρέπει να δίνεται η ίδια βαρύτητα. Κατά την άποψή τους τόσο οι εκπαιδευτικοί της γαλλικής όσο και οι εκπαιδευτικοί της γερμανικής οφείλουν να ενώσουν τις δυνάμεις τους και να αποδείξουν πόσο σημαντικό είναι να προωθηθεί στην εκπαίδευση η πολυγλωσσία και να επιβεβαιώσουν ότι καμία γλώσσα δεν έχει προβάδισμα. Είναι πολύ σημαντικό το ελληνικό σχολείο να δίνει την ευκαιρία στους μαθητές να διαλέξουνε ανάλογα με τις προτιμήσεις και τις πεποιθήσεις τους, καθώς κάθε γλώσσα έχει το δικό της πλούτο. Γι' αυτό, κρίνουν σκόπιμη την ενημέρωση των μαθητών τόσο από τους διδάσκοντες της γαλλικής όσο και από τους διδάσκοντες της γερμανικής για το τι μπορεί να προσφέρει κάθε γλώσσα τόσο στην κουλτούρα όσο και στην περαιτέρω εξέλιξή τους. Ορισμένοι όμως αναγνωρίζουν την ύπαρξη του πολέμου αυτού. Γι' αυτούς δεν έχει σημασία να αναζητηθούν τα αίτια του πολέμου σε ιστορικούς, κοινωνικούς και οικονομικούς παράγοντες, αλλά να βρεθούν τα κοινά σημεία, όπως η αγάπη για τη γλώσσα και τον πολιτισμό, που αυτή εκπροσωπεί, οι μέθοδοι διδασκαλίας κτλ., έτσι ώστε να αναπτυχθεί στους μαθητές από μικρή ηλικία ο αλληλοσεβασμός, η αλληλοεκτίμηση και η γενικότερη επιθυμία για την εκμάθηση ξένων γλωσσών.

Οι συμμετέχοντες γονείς στο σύνολό τους θεωρούν ως την καλύτερη επιλογή δεύτερης ξένης γλώσσας για τα παιδιά τους τη γερμανική γλώσσα, γιατί κατά την άποψή τους η γερμανική ανοίγει «πόρτες» για το μέλλον σε ό,τι αφορά την επαγγελματική αποκατάσταση, καθώς τεχνίτες διαφόρων ειδικοτήτων βρίσκουν εύκολα εργασία στη Γερμανία και εκεί υπάρχουν περισσότερες δυνατότητες για μελλοντικές σπουδές.

Σε ό,τι αφορά το ζήτημα της εκμάθησης της δεύτερης ξένης γλώσσας οι απόψεις μεταξύ των γονέων δίστανται. Ορισμένοι δήλωσαν ότι πιο εύκολο να διδαχθούν στα παιδιά είναι τα γερμανικά, γιατί εμφανίζουν κάποια σχέση με τα αγγλικά, τους αρέσουν πιο πολύ και τα θεωρούν πιο εύκολα, καθώς η εκμάθηση των γαλλικών λόγω της προφοράς φαίνεται να τα δυσκολεύει. Η άποψη αυτή φαίνεται να συμφωνεί με την άποψη της Τσελά (2015), η οποία υποστηρίζει ότι οι μαθητές συχνά δυσκολεύονται κατά την ανάγνωση κάποιων λέξεων στα γαλλικά, καθώς κάποια γράφημα ενδέχεται να προφέρονται με διαφορετικό τρόπο ανάλογα με το τι γράμμα ακολουθεί στη συνέχεια. Τρεις από τους συμμετέχοντες απάντησαν ότι και οι δύο γλώσσες είναι εξίσου εύκολες να διδαχτούν στα παιδιά, διότι τα παιδιά είναι «σφουγγάρια», άρα μπορούν εύκολα να τα διδαχθούν όλα. Γι' αυτούς όλες οι γλώσσες είναι εύκολες, εφόσον τα παιδιά θέλουν να μάθουν. Είναι θέμα προσωπικής επιλογής, διάθεσης και προτίμησης και δεν αποτελεί θέμα δυσκολίας ή ευκολίας. Μια συμμετέχουσα που γνωρίζει λίγα γερμανικά και λίγα γαλλικά υπογραμμίζει τη δυσκολία εκμάθησης της γερμανικής γλώσσας από την προσωπική της εμπειρία, ενώ μια άλλη δεν εξέφρασε καμία άποψη για το ζήτημα αυτό.

Η πλειοψηφία του δείγματος θεωρεί το παλαιό ρητό ότι στοιχείο μιας καλής αγωγής για ένα κορίτσι είναι τα γαλλικά και το πιάνο, παρωχημένο. Ίσως παλιά να ίσχυε αυτό. Σήμερα όμως η καλή αγωγή δεν αποδεικνύεται από τη γνώση μιας γλώσσας ή ενός μουσικού οργάνου, πόσο μάλλον με οποιοδήποτε διαχωρισμό που αφορά το φύλο. Η αγωγή είναι ζήτημα ποιότητας και συμπεριφοράς. Σίγουρα οι ξένες γλώσσες βοηθούν για να ανοίξει κάποιος τους ορίζοντές του και να γνωρίσει άλλους πολιτισμούς και διαφορετικές κουλτούρες, όχι όμως η μία συγκεκριμένη γλώσσα, αλλά οποιαδήποτε γλώσσα. Μια μόνο εκ των συμμετεχόντων δήλωσε ότι θα μπορούσε να είναι στοιχείο καλής αγωγής τα γαλλικά και το πιάνο. Τα αποτελέσματα αυτά έρχονται σε αντίφαση με την άποψη της Σδούγκα (1991, σελ. 80-87) ότι με τη

γλωσσική διδασκαλία γινόταν και άσκηση της αγωγής και μεταβιβάζονταν στους νέους ιδέες και αξίες.

Σε ό,τι αφορά τη σχέση των μελών της οικογένειας με τις ξένες γλώσσες πλην της αγγλικής και το επίπεδο που τις κατέχουν, οι περισσότεροι συμμετέχοντες -πλην ενός συμμετέχοντα- απάντησαν ότι υπάρχει άτομο στο στενό οικογενειακό τους περιβάλλον που μιλάει ξένη γλώσσα. Οι γλώσσες, που αναφέρθηκαν από τους συμμετέχοντες είναι στην πλειονότητα η γερμανική και ακολουθούν η γαλλική, η ισπανική, η ουγγρική, η αλβανική, η ρώσικη και η σλαβόφωνη.

Οι περισσότεροι από το σύνολο των συμμετεχόντων δήλωσαν ότι η επιλογή της δεύτερης ξένης γλώσσας δεν επηρεάζει τη διαμόρφωση του χαρακτήρα των παιδιών, διότι η συμπεριφορά δεν είναι κομμάτι της γλώσσας, αλλά είναι θέμα αγωγής από το σπίτι. Μέσα από μία γλώσσα λαμβάνεις και στοιχεία του πολιτισμού της γλώσσας αυτής αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι όλοι οι Γάλλοι είναι ευγενείς και όλοι οι Γερμανοί πειθαρχημένοι. Αυτά είναι στερεότυπα που έχει ένας λαός για τους άλλους λαούς. Τα στοιχεία που μπορεί να πάρει κάποιος από τη γαλλική ή από τη γερμανική γλώσσα είναι τα στοιχεία που θα επιλέξει και θα αφομοιώσει ο ίδιος. Άρα, δεν εξαρτάται από τη γλώσσα αλλά από το ίδιο το άτομο. Μόνο ο τρόπος διδασκαλίας της ξένης γλώσσας -κατά την άποψή τους- από τον εκάστοτε παιδαγωγό θα μπορούσε να επηρεάσει τη διαμόρφωση του χαρακτήρα. Ωστόσο, ένας συμμετέχων θεωρεί ότι η γερμανική γλώσσα μπορεί να διαμορφώσει το χαρακτήρα του παιδιού στο επίπεδο της πειθαρχίας.

3.1 Περιορισμοί της έρευνας

Η έρευνα διεξήχθη κατά το διάστημα Νοέμβριος 2020-Φεβρουάριος 2021 εν μέσω μιας δύσκολης παγκόσμιας συγκυρίας, της πανδημίας Covid-19. Η συγκεκριμένη κατάσταση όπως έχει διαμορφωθεί επηρέασε και τον αρχικό μας προγραμματισμό και το δειγματοληπτικό πλαίσιο που τελικά προέκυψε, καθώς υπήρξε δυσκολία στην προσέγγισή του και στη συλλογή των συνεντεύξεων, οι οποίες δεν κατέστη δυνατό να γίνουν με φυσική παρουσία και έγιναν μέσω τηλεφωνικών συνεντεύξεων.

Δεδομένου και του περιορισμένου χρόνου διεξαγωγής της έρευνας, πρέπει να αναφερθεί ότι έγινε προσπάθεια να ληφθούν όσες περισσότερες απαντήσεις ήταν

δυνατό. Το δείγμα έδωσε αξιόπιστες απαντήσεις, που οδήγησαν σε χρήσιμα ευρήματα. Ωστόσο, όμως, τα αποτελέσματα δεν μπορούν να γενικευθούν στο σύνολο του πληθυσμού της χώρας (διευθυντές δημοτικών σχολείων, γονείς παιδιών που φοιτούν στην τετάρτη τάξη, καθηγητές γαλλικής και γερμανικής γλώσσας) και να γίνει κάποια στατιστική γενίκευση, καθώς ο υπό μελέτη πληθυσμός επιλέχθηκε με δειγματοληψία ευκολίας (Robson, 2010).

Υπάρχουν ακόμη περιορισμοί, οι οποίοι είναι αποτέλεσμα του μικρού δείγματος, που συμμετείχε στην έρευνα, καθώς και των περιορισμένων περιφερειακών ενοτήτων από τις οποίες προέρχονταν το δείγμα, η επιλογή του οποίου έγινε με την χρήση της σκόπιμης δειγματοληψίας γεγονός που επίσης, περιορίζει την δυνατότητα γενίκευσης των αποτελεσμάτων (Creswell, 2011).

Επιπλέον, τα στοιχεία της παρούσας έρευνας βασίζονται στις απόψεις και τις πεποιθήσεις των συμμετεχόντων-διευθυντών/γονέων/ξενόγλωσσων καθηγητών κατά τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή της δειγματοληψίας.

Παρά τους περιορισμούς, η παρούσα μελέτη μπορεί να προκαλέσει προβληματισμό και να χρησιμοποιηθεί ως σημείο αναφοράς και ως βάση για μια πιο γενικευμένη έρευνα στο μέλλον, σε πανελλαδικό επίπεδο, με συμμετέχοντες που θα επιλεγούν με δειγματοληψία με πιθανότητες, ώστε το δειγματοληπτικό πλαίσιο να είναι πιο αντιπροσωπευτικό και να μπορούν να εξαχθούν χρήσιμα και γενικευμένα συμπεράσματα.

Επίλογος

Κάνοντας μία τελική σύνοψη όλων των στοιχείων, που παρατέθηκαν για την εκμάθηση των ξένων γλωσσών στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα αλλά και των ευρημάτων τα οποία συλλέχτηκαν μέσω της παραπάνω ποιοτικής έρευνας, η οποία πραγματοποιήθηκε με τη μορφή στοχευόμενων συνεντεύξεων διαπιστώθηκαν τα εξής:

Η γλώσσα αποτελεί βασικό στοιχείο του ανθρώπινου πολιτισμού, καθώς αποτελεί κεντρικό χαρακτηριστικό *«το οποίο αποκτά ο άνθρωπος ως μέλος της κοινωνίας»* σύμφωνα με τον κλασικό ορισμό του πολιτισμού, που παρέθεσε ο Άγγλος ανθρωπολόγος Edward Burnett Tylor, όπως αναφέρεται από τον Πασχαλίδη (1999, σελ. 37). Η γλώσσα αποτελεί κεντρικό πολιτιστικό στοιχείο, το οποίο μεταβιβάζεται από γενιά σε γενιά ως πολιτιστικό κληροδότημα, αλλά και ο πολιτισμός ως σύνολο μεταβιβάζεται κατά ένα πολύ μεγάλο μέρος του, μέσα από την εκμάθηση της γλώσσας, στο βαθμό που αυτή διδάσκεται συστηματικά. Συνεπώς, ως πολιτιστικό κληροδότημα η γλώσσα αποτελεί αντικείμενο μάθησης (Robins, 2006, σελ. 338-339).

Στην περίπτωση που κληθήκαμε να μελετήσουμε μέσω της παρούσας μεταπτυχιακής εργασίας έχουμε να κάνουμε με δύο ξένες γλώσσες τη γαλλική και τη γερμανική, οι οποίες παρουσιάζουν πολύ δυνατό πολιτισμικό αποτύπωμα διαχρονικά τόσο στο ιστορικό όσο και στο πολιτιστικό γίγνεσθαι. Μέσα από την εκμάθηση αυτών των δύο γλωσσών υπάρχει ταυτόχρονα, η διάχυση των ιδιαιτεροτήτων του γαλλικού και του γερμανικού πολιτισμού και της κουλτούρας που αυτές εμπεριέχουν.

Η γαλλική και η γερμανική γλώσσα αποτέλεσαν κυρίαρχες γλώσσες στην ευρωπαϊκή ήπειρο μέχρι και το 1945. Η γαλλική γλώσσα, όπως αναφέρθηκε παραπάνω ήταν η γλώσσα της αριστοκρατίας και των ανώτερων οικονομικά τάξεων αλλά και η γλώσσα της διπλωματίας και του Διαφωτισμού. Η γερμανική γλώσσα από την άλλη, ήταν υποχρεωτική για όλους όσους ανήκαν στη διεθνή κοινότητα των διανοουμένων και των επιστημόνων και μαζί με τη γαλλική ήταν η οικουμενική γλώσσα όλων των καλλιεργημένων Ευρωπαίων. Μέχρι και τη λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου η γερμανική γλώσσα ήταν πιο διαδεδομένη από τη γαλλική, καθώς ήταν γλώσσα καθημερινής χρήσης από το Στρασβούργο μέχρι και τη Ρίγα με

εξαίρεση τη Ρουμανία, όπου οι περισσότεροι άνθρωποι γνώριζαν και μιλούσαν τη γαλλική παρά τη γερμανική (Judt, 2012, σελ. 758-759).

Έπειτα, από το 1945 με την επικράτηση των δύο υπερδυνάμεων ΗΠΑ και ΕΣΣΔ, στον χώρο της Ευρώπης η γαλλική και η γερμανική γλώσσα υποβαθμίστηκαν και επικράτησε σταδιακά ως κυρίαρχη η αγγλική γλώσσα για τους λόγους που προαναφέρθηκαν. Όμως σήμερα λόγω της ύπαρξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της παρουσίας αυτών των δύο κρατών της Γαλλίας και της Γερμανίας, ως οι δύο μεγάλοι συνεκτικοί πόλοι του ευρωπαϊκού οικοδομήματος, ο ρόλος και η σημασία της εκμάθησης αυτών των δύο γλωσσών από τη νέα γενιά των Ελλήνων μαθητών παραμένει επίκαιρος και επιτακτικός.

Η έρευνα που διενεργήθηκε για να διαπιστωθεί ποια από τις δύο γλώσσες θα πρέπει να προωθηθεί ως δεύτερη ξένη γλώσσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα ήταν μικρή σε δείγμα από πλευράς αριθμού των ερωτώμενων, αλλά ωστόσο είναι ενδεικτική των τάσεων, οι οποίες υπάρχουν σε συγκεκριμένες τοπογραφικά περιοχές της χώρας μας. Γι' αυτό δεν παύει να έχει διαγνωστική αξία μέσα από τις πληροφορίες που μας έδωσε για το συγκεκριμένο τοπικό πλαίσιο στο οποίο διεξήχθη και το οποίο αποτελεί ένα υποσύστημα ενός ευρύτερου εθνικού πλαισίου. Άρα μπορεί να είναι και χρήσιμο σε ευρύτερες ερμηνευτικές προσεγγίσεις, οι οποίες έχουν να κάνουν με κεντρικές εκπαιδευτικές επιλογές από την πλευρά της ελληνικής Πολιτείας και ειδικότερα του Υπουργείου Παιδείας.

Μέσα από ένα μικρό δείγμα ερωτώμενων διακρίνουμε τάσεις και προτιμήσεις στο θέμα της επιλογής της δεύτερης ξένης γλώσσας, οι οποίες βρίσκονται σε άμεση συνάρτηση με την ευρύτερη αντίληψη της ελληνικής κοινωνίας για τα πολιτικοκοινωνικά και πολιτισμικά τεκταινόμενα, τα οποία διαδραματίζονται εντός του καινούργιου υπερεθνικού πλαισίου που ονομάζεται Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η γλώσσα χρησιμοποιήθηκε στο παρελθόν ως εργαλείο εξυπηρέτησης πολιτικών σκοπιμοτήτων επειδή εντός της εδαφικής επικράτειας του εθνικού κράτους αποτέλεσε τον συνδετικό κρίκο ανάμεσα στα μέλη του. Η δεύτερη ξένη γλώσσα είτε αυτή θα είναι η γαλλική είτε η γερμανική ενδέχεται να αποτελέσει μελλοντικά για τις επόμενες γενιές το συνδετικό σύνδεσμο ανάμεσα στα μέλη της εδαφικής επικράτειας του εθνικού πλαισίου της Ε.Ε..

Οι ερωτώμενοι γονείς, διευθυντές δημοτικών σχολείων και καθηγητές ξένων γλωσσών φαίνεται -μέσα από τις απαντήσεις τους- ότι αντιλήφθηκαν αυτή τη διαφαινόμενη προοπτική που δημιουργεί η φορά των πραγμάτων στην Ε.Ε. ιδιαίτερα μετά την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου, η οποία αφήνει «ζωτικό γλωσσικό χώρο» στη γαλλική και στη γερμανική να επιλεγούν μελλοντικά και να ομιληθούν από περισσότερους Ευρωπαίους πολίτες των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης συμπεριλαμβανομένου και της χώρας μας.

Είναι προφανές ότι η ενοποίηση και η ομογενοποίηση του υπερεθνικού αυτού πλαισίου και η απόκτηση από πλευράς των Ευρωπαίων της αντίληψης του «κοινού ευρωπαϊκού σπιτιού» θα περάσει μέσα από την επικράτηση και την περαιτέρω κυριαρχία αυτών των δύο γλωσσών, οι οποίες θα λειτουργήσουν ως δευτέρες *lingua franca* μετά την αγγλική γλώσσα. Αλλά και εκτός του ευρωπαϊκού πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης η άνοδος κάποιων χωρών, όπως π.χ. η Κίνα και η Ιαπωνία, οδήγησε ερωτώμενους να προκρίνουν και την εκμάθηση των συγκεκριμένων γλωσσών.

Οι γλώσσες και οι ποικιλίες τους εντός του ελληνικού και ευρωπαϊκού χώρου μπορούν να παίξουν ενοποιητικό ή και διαφοροποιητικό ρόλο μέσα στην κοινωνία. Όμως σίγουρα η εκμάθηση της δεύτερης ξένης γλώσσας, είτε αυτή θα είναι τα γαλλικά είτε τα γερμανικά, θα αποτελέσει στοιχείο εμπλουτισμού της κοινής ευρωπαϊκής ταυτότητας. Αυτό δεν περιλαμβάνει μόνο τις δυνατότητες που έχει μελλοντικά ένας νέος της Ελλάδας να σπουδάσει και να εργαστεί στην Ε.Ε. όντας κάτοχος και γνώστης της δεύτερης ξένης γλώσσας, αλλά και τη συνειδητοποίηση ότι η γνώση αυτή τον συνδέει πολιτισμικά με τον ευρωπαϊκό χώρο πέρα από την έως τώρα επίκληση κοινών πολιτισμικών στοιχείων -ιστορικών και διαχρονικών- μεταξύ Ελλάδας και Ευρώπης με ένα διαφορετικό τρόπο. Ως «κοινωνός» μιας διαχρονικής, πολιτισμικής γλωσσικής παράδοσης, η οποία σύμφωνα με τον Lyons (2004, σελ. 332-333) καθορίζει την αντίληψη για τον κόσμο και τα πράγματα (σχετικότητα), μία αντίληψη για τη γλώσσα, η οποία έμεινε γνωστή ως «υπόθεση Sapir-Whorf» από τα ονόματα των γνωστών γλωσσολόγων Edward Sapir και Benjamin Lee Whorf.

Προς αυτήν την κατεύθυνση, το Γαλλικό Ινστιτούτο Ελλάδος προγραμματίζει πλούσιο πρόγραμμα προγραμμάτων και δράσεων, οι οποίες «υφαίνουν» σχέσεις ανταλλαγής μεταξύ Γαλλίας και Ελλάδας στους τομείς της επιστήμης, της

εκπαίδευσης, του αθλητισμού, της τέχνης αλλά και της καινοτομίας, λειτουργώντας ως βασικός μοχλός της ελληνογαλλικής συνεργασίας (<https://www.ifg.gr/>).

Αντιστοίχως, το Goethe Institut προωθεί τη γνώση της γερμανικής γλώσσας στο εξωτερικό, στηρίζοντας τη διεθνή πολιτιστική συνεργασία. Με πληροφορίες για την πολιτιστική, κοινωνική και πολιτική ζωή στη Γερμανία επιδιώκει να μεταδώσει μια σύγχρονη, πλήρη και ολοκληρωμένη εικόνα της χώρας. Σχεδιάζει πολιτιστικά, εκπαιδευτικά προγράμματα και δράσεις, οι οποίες ενθαρρύνουν τον διαπολιτισμικό διάλογο και παρέχουν τη δυνατότητα συμμετοχής σε πολιτιστικές δραστηριότητες, προωθώντας την κινητικότητα σε παγκόσμιο επίπεδο. Ανάμεσα σ' αυτές τις δράσεις συγκαταλέγεται η δράση «Τα Γερμανικά σε Κίνηση» - Glossomobil, που ακόμη και στην εποχή της πανδημίας του Covid 19 συνεχίζει τα ταξίδια της διαδικτυακά με τη διοργάνωση πολυγλωσσικών εργαστηρίων από σχολείο σε σχολείο προσφέροντας στους Έλληνες μαθητές νέους τρόπους γνωριμίας με τη Γερμανία, τη γλώσσα της αλλά και τον πολιτισμό της (<https://www.goethe.de/ins/gr/el/ueb/auf.html>).

Εκτός όμως από Goethe Institut στην Ελλάδα δραστηριοποιείται και το Ινστιτούτο Ösd Ελλάδας- Σχολή Μωραΐτη (Moraitis Schule). Τα αρχικά ÖSD έχουν διττή σημασία: "Österreichisches Sprachdiplom Deutsch" (Αυστριακό Δίπλωμα Γερμανικής Γλώσσας) και "Österreich, Schweiz, Deutschland" (Αυστρία, Ελβετία, Γερμανία). Το Ösd Ελλάδας υιοθετεί μια πολυκεντρική προσέγγιση της γλώσσας. Θεωρεί όλες τις καθιερωμένες παραλλαγές της κοινής γερμανικής γλώσσας της Αυστρίας, της Γερμανίας και της Ελβετίας ισότιμες και τις συμπεριλαμβάνει στις εξετάσεις γλωσσομάθειας του, με σκοπό οι υποψήφιοι να μπορούν να αντεπεξέλθουν επικοινωνιακά σε όλα τα γερμανόφωνα κράτη (<https://www.osd.gr/table/general/>).

Τέλος, θα μπορούσαν να υιοθετηθούν διάφορες προτάσεις, όπως λόγου χάρη, η καθιέρωση μιας ημέρας γνωριμίας με τον γαλλικό πολιτισμό, ή και, με τον γερμανικό πολιτισμό κάθε χρόνο ή ο σχεδιασμός εκπαιδευτικού πρότζεκτ στα πλαίσια του οποίου οι μαθητές μας θα κληθούν να συμμετέχουν ενεργά σε βιωματικές προκλήσεις-αποστολές, στις οποίες θα προβάλλεται η εκμάθηση της γαλλικής ή της γερμανικής ανάλογα, όχι ως ανάγκης, αλλά ως επιθυμίας για απόκτηση του αγαθού της γνώσης, διότι όπως είπε κάποτε και ο φιλόσοφος Baruch Spinoza (1955) «αγαθό είναι ότι προάγει τη γνώση», όπως αναφέρεται από τον Μολύβα (2000, σελ. 41-42).

Βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση βιβλιογραφία

Αντωνίου, Χρ. (2006). Η Γερμανική Γλώσσα στην Ελληνική Εκπαίδευση (1931-2005). *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, 144, 38-60.

Αντωνίου, Χρ. (2012). Ξενόγλωσση εκπαιδευτική πολιτική και διδασκαλία της Ελληνικής γλώσσας στο Ινστιτούτο Ξένων Γλωσσών και Φιλολογιών (ΙΞΓΦ) του Α.Π.Θ. (1931-1982). *Θέματα Ιστορίας της Εκπαίδευσης*, 10, 112-130.

Αντωνίου, Χρ. (2014). Ξενόγλωσση εκπαιδευτική πολιτική και ένταξη των ξένων γλωσσών στην ελληνική εκπαίδευση. Στο *Πρακτικά 7ου Επιστημονικού Συνεδρίου Ιστορίας της Εκπαίδευσης με διεθνή συμμετοχή. Ποια γνώση έχει την πιο μεγάλη αξία; Ιστορικές-Συγκριτικές Προσεγγίσεις*. 28-29 Ιουνίου 2014. Πάτρα: Πανεπιστήμιο Πατρών.

Αντωνίου, Χρ. (2015). Ξενόγλωσση εκπαιδευτική πολιτική και Γερμανική Γλώσσα στην Ελληνική Εκπαίδευση. Στο *Διεπαφές ανάμεσα στη Γλωσσολογία και τη Διδακτική των γλωσσών. Η Γερμανική ως ξένη γλώσσα στην ελληνική εκπαίδευση-Schnittstellen von Linguistik und Sprachdidaktik DaF in Griechenland (SL & SD 2013)*. Επιμ. I. Karvela & J. Theisen. 20 Απριλίου 2013 (σσ. 7-25). Αθήνα: Universität Athen- Fachbereich für deutsche Sprache und Literatur.

Βαγενάς, Κ. (2018). *Der, die, das. Τα γένη στη γερμανική γλώσσα και τα μυστικά τους* (Α. Ιωαννίδης, μετ.). Θεσσαλονίκη: Ιδιωτική έκδοση Constantin Vayenas.

Beck, U. (2013). *Από τον Μακιαβέλλι στη Μερκιαβέλλι: Η γερμανική Ευρώπη και οι στρατηγικές εξουσίας της κρίσης* (Επιμ. Γ. Αντωνόπουλος, Μετ. Ν. Κανελλοπούλου-Μαλούχου). Αθήνα: Πατάκη.

Comrie, B., Matthews, S. & Polinski, M. (2004). *Οι γλώσσες του κόσμου. Η Καταγωγή και η Εξέλιξη των Γλωσσών σε ολόκληρο τον Πλανήτη* (Μετ. Γ. Αθανασίου). Αθήνα: Σαββάλας.

Γρίβα, Ε. (2004). *Η διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Εκδοτικός Οίκος Αντ. Σταμούλη.

Γρίβα, Ε. & Ηλιάδου-Τάχου, Σ. (2010). Ιστορική θεώρηση της καθιέρωσης της αγγλικής γλώσσας στη δημόσια ελληνική εκπαίδευση: Οι στρατηγικές, τα

προγράμματα και οι επιδράσεις. *Σύγχρονη Κοινωνία, Εκπαίδευση και Ψυχική Υγεία*, 3, 64-75.

Γρίβα, Ε. & Σέμογλου, Κ. (2013). *Ξένη γλώσσα και παιχνίδι. Κινητικές δραστηριότητες δημιουργικής έκφρασης στην πρωτοσχολική εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδη.

Creswell, J.W. (2011). *Η Έρευνα στην Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, Διεξαγωγή και Αξιολόγηση της Ποσοτικής και Ποιοτικής Έρευνας* (Επιμ. Χ. Τσορμπατζούδης, Μετ. Ν. Κουβαράκου). Αθήνα: Ίων.

Δενδρινού, Β. (1996) Ξενόγλωσση εκπαιδευτική πολιτική: Αναπαραγωγή της ιδεολογίας του γλωσσισμού. Στο Πρακτικά *Ισχυρές και ασθενείς γλώσσες στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Όψεις του Γλωσσικού Ηγεμονισμού*. 26-28 Μαρτίου 1997 (σσ. 718-728) Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Δημαράς, Α. (Επιμ.) (1973). *Η μεταρρύθμιση που δεν έγινε: (Τεκμήρια ιστορίας) 1821-1894*, Τόμος α΄. Αθήνα: Εκδοτική Ερμής Ε.Π.Ε.

Δημαράς, Α. (Επιμ.) (1974). *Η μεταρρύθμιση που δεν έγινε: (Τεκμήρια ιστορίας) 1895-1967*, Τόμος β΄. Αθήνα: Εκδοτική Ερμής Ε.Π.Ε.

Δημαράς, Α. (Επιμ.) (2003). *Η μεταρρύθμιση που δεν έγινε: (Τεκμήρια Ιστορίας) 1821-1894*, Τόμοι α΄ και β΄. Αθήνα: Εστία Ι. Δ. Κολλάρος & ΣΙΑ.

Glesne, C. (2017). *Η ποιοτική έρευνα. Οδηγός για νέους επιστήμονες* (Επιμ. Ζ. Πάλλος, Μετ. Γ. Καλαουτζάκης). Αθήνα: Μεταίχμιο.

Judt, T. (2012). *Η Ευρώπη μετά τον πόλεμο* (Μετ. Ν. Σταματάκης, Ε. Αστερίου). Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

Καγκά, Ε. (2001). Το άνοιγμα του σχολείου στην πολυγλωσσία και στον πολυπολιτισμό: περίπτωση διαθεματικής προσέγγισης, Τόμος α΄, Στο *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, 5, 37-48.

Καμαρούδης, Στ. (2015). *Γλωσσών περιήγησις. Οι γλώσσες του κόσμου και η ελληνική*. Θεσσαλονίκη: Εκδοτικός Οίκος Αντ. Σταμούλη.

Καμαρούδης, Στ. (2021). *Γλωσσών περιήγησις. Οι γλώσσες του κόσμου και η ελληνική* (Υπό έκδοση).

- Καρακάσης, Ε. & Σάρρα, Α. (2017). Τα Λατινικά Γράμματα στο ελληνικό σχολείο: Πορεία μέσα στο χρόνο. Στο Ημερίδα *Docere Et Discere...! Αναδρομές – Προτάσεις – Προοπτικές*. 17 Μαΐου 2017. Ιωάννινα: Κοσμητεία της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.
- Κουλιάρη, Α. (2005). *Πολυγλωσσία και γλωσσική εκπαίδευση: Μια κοινωνιο-γλωσσολογική προσέγγιση*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας.
- Κούκκου, Ε.Ε. (2004). *Ιωάννης Α. Καποδίστριας-Ρωζάνδρα Σ. Στούρτζα: Μια ανεκπλήρωτη αγάπη-Ιστορική βιογραφία*. Αθήνα: Πατάκη.
- Κοντοσόπουλος, Ν. (1998). *Γλώσσες και Διάλεκτοι της Ευρώπης*. Αθήνα: Εκδ. Γρηγόρη.
- Κουναλάκη, Μ. (1999). *Γραμματική της Γερμανικής Γλώσσας. Βοήθημα ιδιαίτερα για αρχάριους μαθητές και για μεθοδική διδασκαλία*. Τόμος α΄. Ηράκλειο: Κουναλάκη.
- Λεωνίδας, Σ. (1977). *Η βαναρική επίδραση στην ελληνική εκπαίδευση των ΙΘ΄ αιώνα: Συμβολή στην ιστορία της ελληνικής εκπαίδευσης (Διδακτορική Διατριβή)*. Θεσσαλονίκη.
- Lyons, J. (2004). *Εισαγωγή στη Γλωσσολογία* (Επιμ. Γ. Καρανάσιος, Μετ. Μ. Αραποπούλου, Μ. Βραχιονίδου, Α. Αρχάκης, Α. Καρρά). Αθήνα: Πατάκη.
- Μολύβας, Γ. (2000). *Φιλοσοφία στην Ευρώπη. Η εποχή του Διαφωτισμού (17^{ος} -18^{ος} αιώνας)*. Τόμος β΄. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
- Μούσης, Ν. (2015). *Ευρωπαϊκή Ένωση. Δίκαιο, Οικονομία, Πολιτική*. Αθήνα: Παπαζήση.
- Ντίνας, Κ. & Τελλίδου, Θ. (2007). Τα τρία Αναλυτικά Προγράμματα του μαθήματος της Αγγλικής Γλώσσας στο Δημοτικό Σχολείο: Διαφορές και Ομοιότητες. Στο Γ. Καψάλης & Α. Κατσίκης (Επιμ.) *Η πρωτοβάθμια εκπαίδευση και οι προκλήσεις της εποχής μας* (σσ. 514-522). Ιωάννινα: Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων Σχολή Επιστημών Αγωγής.
- Παπαδοπούλου, Χ.Ο. (2007). *Η γερμανική ως ξένη γλώσσα στο ελληνικό δημόσιο σχολείο: Η εξασφάλιση της συνέχειας*. Θεσσαλονίκη: Εκδοτικός Οίκος Αντ. Σταμούλη.

- Παπαναστασίου, Ε. & Παπαναστασίου, Κ. (2014). *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας*. Λευκωσία: Ιδιωτική.
- Πασιάς, Γ. (2006). *Ευρωπαϊκή Ένωση και Εκπαίδευση*. Τόμος α' & β'. Αθήνα: Gutenberg.
- Πασχαλίδης, Γ. (1999). *Η έννοια του πολιτισμού*, Τόμος α'. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
- Robins, R. H. (2006). Γλωσσολογία, Εγκυκλοπαίδεια Larousse Britannica, Τόμος 15. σελ.338-339. Αθήνα: Πάπυρος.
- Robson, C. (2010). *Η έρευνα του πραγματικού κόσμου: ένα μέσον για κοινωνικούς επιστήμονες και επαγγελματίες ερευνητές* (Μετ. Β. Νταλάκου, Κ. Βασιλικού). Αθήνα: Gutenberg.
- Σακελλαρίου, Α. (2004). Η γλωσσική κληρονομιά των λαών την εποχή της παγκοσμιοποίησης. Ιδεολογικές και εκπαιδευτικές προσεγγίσεις. *Γλώσσα*, 59, 15-29.
- Σακελλαρίου, Α. (2006). *Διδακτική της Ελληνικής ως δεύτερης/ ξένης γλώσσας*. Αθήνα: Γρηγόρη.
- Σδούγκα, Φ. (1991). *Η Μεθοδολογία της διδασκαλίας της Γαλλικής Γλώσσας στην Ελληνική Δημόσια Εκπαίδευση μέχρι το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο*, (Διδακτορική Διατριβή). Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.
- Τερζής, Ν. (2005). Δανεισμός ή εμμονή; Ο προσανατολισμός της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στο ελληνικό βασίλειο κατά την περίοδο της βαυαρικής αντιβασιλείας. Στο Πρακτικά Επιστημονικού Συμποσίου: *Η Ελληνική Παιδεία Από Τον 18^ο Έως Τον 20^ο αιώνα*. Ερευνητικές Συνιστώσες. Φλώρινα: Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας.
- Τις, Φ. (1972). *Ελλάδα του Καποδίστρια* (Επιμ. Τ. Βουρνά, Μετ. Α. Σπήλιου), Τόμος α'-β', Αθήνα: Συλλογή.
- Τσαούσης, Δ. (2007). *Η εκπαιδευτική πολιτική των διεθνών οργανισμών- Παγκόσμιες και ευρωπαϊκές διαστάσεις*. Αθήνα : Gutenberg.
- Τσελά, Β. (2015). *Αναγνωστικές και μορφοσυντακτικές δεξιότητες στην Ελληνική ως μητρική και στη Γαλλική ως ξένη γλώσσα σε μαθητές με ειδική διαταραχή της ανάγνωσης* (Αδημοσίευτη Διδακτορική διατριβή). Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Σχολή

Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών. Τμήμα Παιδαγωγικό Ειδικής Αγωγής, Βόλος.

Φραγκουδάκη, Α. (1999). Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, εθνικές γλώσσες και γλωσσικές πολιτικές. Στο Α. Χριστίδης (Επιμ.), Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου, *Οι Ισχυρές Και Οι Ασθενείς Γλώσσες Στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Όψεις Του Γλωσσικού Ηγεμονισμού*, τόμος α', 26-28 Μαρτίου 1997 (σσ.361-365). Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Χατζημιχαήλ, Χ. (2016). Η ιστορία της γαλλικής γλώσσας και του γαλλικού πολιτισμού μέσα από τα τραγούδια, τη μουσική και τους χορούς τους, Στο Σ. Γαβρηλίδου, Α., Γκαϊνταρτζή, Ε., Μάρκου & Ρ. Τσοκαλίδου (Επιμ), Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου. *3ο Σταυροδρόμι Γλωσσών και Πολιτισμών*, 30-31 Μαρτίου 2014 (σσ. 170-185). Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης,

Χατζηστεφανίδης, Θ. (2010). *Η ιστορία της νεοελληνικής εκπαίδευσης (1821-1986)*. Αθήνα: Παπαδήμας.

Ξενόγλωσση βιβλιογραφία

Crystal, D. (2003). *English as a global language, 2nd edition*. United Kingdom: Cambridge University Press.

Hjarvard, S. (2004). The Globalization of Language: How the Media Contribute to the Spread of English and the Emergence of Dialects. *Nordicom Review*, 21(1),75-97.

Luk, G., Pliatsikas, C. & Rossi, E. (2020). Brain changes associated with language development and learning: A primer on methodology and applications, *System*, 89.

Nothelfer, S. (2020). Foreign Language Effects on Creativity. In: *Behavior in Foreign Languages. Innovation und Entrepreneurship*. Springer Gabler: Wiesbaden.

Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods*, 3rd edition. California: Sage Publications.

Riecke, J. (2016). *Geschichte der deutschen Sprache. Eine Einführung*. Stuttgart: Philipp Reclam jun. GmbH & Co. KG.

Steinhilber, M. (2003). *Die Geschichte der deutschen Sprache*. Referat-Aufsatz (Schule).

Ιστότοποι

Ασλανίδης, Α., Ζαφειρακίδης, Γ. & Καλαϊτζίδης, Δ. (χ.χ.). Γεωλογία- Γεωγραφία, Β΄ Γυμνασίου. Ανακτήθηκε την 6 Ιανουαρίου, 2021, από http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2294/Geografia_B-Gymnasiou_html-empl/index.html

Γεωργίου, Γ. (2018, Αύγουστος 25). Γλώσσα εναντίον Αλτσχάιμερ. *Φιλελεύθερος*. Ανακτήθηκε τη 10 Ιουνίου, 2020, από http://applications.ucy.ac.cy/dailypress/dailypress.manage_documents2.download?p_file=47518

Γαλανάκη, Κ. (2013, Ιούλιος 4). Η εκμάθηση ξένων γλωσσών αποτελεί αναγκαιότητα για τους σύγχρονους νέους. *Το Βήμα*. Ανακτήθηκε τη 10 Ιανουαρίου, 2021, από <https://www.tovima.gr/2013/07/04/opinions/i-ekmathisi-ksenwn-glwswn-apotelei-anagkaitita-gia-toys-sygxronoys-neoys/>

Γαλλικό Ινστιτούτο Ελλάδος. Ανακτήθηκε τη 10 Ιανουαρίου, 2021 από <https://www.ifg.gr/>

Δενδρινού, Β. (2001). Η διδασκαλία της ξένης γλώσσας. Εγκυκλοπαιδικός Οδηγός. *Πύλη για την Ελληνική γλώσσα*. Ανακτήθηκε την 8 Ιανουαρίου, 2020, από https://www.greek-language.gr/greekLang/studies/guide/thema_e8/index.html

Δασκαλάκης, Α. (1968). *Κείμενα-πηγαί της ιστορίας της Ελληνικής Επανάστασεως*. Σειρά Τρίτη: Τα περί παιδείας. Ανακτήθηκε τη 10 Ιανουαρίου, 2021, από <https://www.academia.edu/>

European Commission (2012). *Europeans and their languages. Report*. Ανακτήθηκε την 9 Ιουνίου, 2020, από https://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/archives/ebs/ebs_386_en.pdf

Ευρυδίκη, (2017). *Αριθμοί-κλειδιά για τη Διδασκαλία των Ξένων Γλωσσών στα Σχολεία στην Ευρώπη*. Ανακτήθηκε τη 12 Ιανουαρίου, 2021, από <http://publications.europa.eu/resource/cellar/>

French language around the world. *Britannica*. Ανακτήθηκε την 6 Ιανουαρίου, 2021, από <https://www.britannica.com/topic/French-language>

Galovska, E. (2020). *The benefits of learning German as a second compulsory foreign language in schools*. Ανακτήθηκε τη 12 Ιανουαρίου, 2021, από <https://ijeteacher.com/index.php/ijeteach/article/view/118>

Ινστιτούτο Goethe Ελλάδος. Ανακτήθηκε την 31 Ιανουαρίου, 2021, από <https://www.goethe.de/ins/gr/el/ueb/auf.html>

Ινστιτούτο ÖSD-Σχολή Μωραΐτη (Moraitis Schule). Ανακτήθηκε την 31 Ιανουαρίου, 2021, από <https://www.osd.gr/table/general/>

Meunier, A. (2017, Μάρτιος 27). Η γλώσσα μου, η πατρίδα μου: τα γερμανικά. *Meeting Halfway*. Ανακτήθηκε την 6 Ιανουαρίου, 2021, από <http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=273348>

Μπαμπινιώτης, Γ. (2015, Ιούνιος 25). «...η γλώσσα ενός λαού είναι αξία και όχι απλό εργαλείο...». Ναυτεμπορική. Ανακτήθηκε τη 10 Ιανουαρίου, 2020, από <https://www.naftemporiki.gr/>

Ντότση, Δ. (2016, Αύγουστος 29). *Γιατί είναι αναγκαία η εκμάθηση των ξένων γλωσσών; LINGUA e arte*. Ανακτήθηκε τη 10 Ιανουαρίου, 2021, από <http://linguaearte.gr/>

Οικονόμου, Α. (2015). *ATS2020 - Ανάπτυξη και Αξιολόγηση οριζόντιων κομβικών δεξιοτήτων: Οδηγός εκπαίδευσης 2015-2018*. Λευκωσία: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου. Ανακτήθηκε τη 10 Ιανουαρίου, 2021, από http://www.ats2020.eu/images/deliverables/D3.1_ProfessionalDevelopmentProgramme_TrainersBooklet_el.pdf

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. (2021). Πιλοτικό Ολοήμερο Σχολείο 2001-2003. Ανακτήθηκε την 31 Ιανουαρίου, 2021, από http://www.pi-schools.gr/programs/oloimero/oloimero_01_03/

Posner, R. (2020). French language. *Encyclopedia Britannica*. Ανακτήθηκε την 5 Αυγούστου, 2020, από <https://www.britannica.com/topic/French-language>.

Προφίλη, Ο. (2001). Γλωσσική πολιτική στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Πύλη για την Ελληνική γλώσσα. Ανακτήθηκε την 20 Δεκεμβρίου, 2020, από https://www.greek-language.gr/greekLang/studies/guide/thema_c3/index.html

Racoma, B. (2020). The History of the French Language. *OptiLingo*. Ανακτήθηκε την 8 Αυγούστου, 2020, από <https://www.optilingo.com/blog/french/the-origins-of-the-french-language/>

Stone, R. (2020). *History of the French language*. Ανακτήθηκε την 8 Αυγούστου, 2020, από <https://www.rosettastone.com/french-language/>

Τριανταφυλλίδης, Μ. (1965). Οι ξένες γλώσσες και Αγωγή. Άπαντα. Πύλη για την Ελληνική γλώσσα. Ανακτήθηκε την 5 Αυγούστου, 2020, από https://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/corpora/pi/content.html?c=6&t=3,6593

Τσούλιας, Ν. (2018, Μάρτιος 23). Έλαβεν πατριωτικήν κηδεμονίαν δια την αγωγήν της νεολαίας. *Alfavita*. Ανακτήθηκε τη 10 Ιανουαρίου, 2021, από https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/250448_elabe-patriotikin-kidemonian-dia-tin-agogin-tis-neolaias

Διοικητικά και νομοθετικά έγγραφα

Νόμος 5139/1931. *Περί ιδρύσεως Ινστιτούτου ξένων γλωσσών και φιλολογιών παρά τω Πανεπιστημίω Θεσσαλονίκης*. Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 207/Α/16-7-1931).

Νόμος 309/1976. *Περί οργανώσεως και διοικήσεως της Γενικής Εκπαιδεύσεως*. Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 100/Α/30-4-1976).

Νόμος 540/1977. *Περί ιδρύσεως Τμήματος Γερμανικής Γλώσσης και Φιλολογίας εις την Φιλοσοφικήν Σχολήν του Πανεπιστημίου Αθηνών*. Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 42/Α/15-2-1977).

Νόμος 1268/1982. *Για τη δομή και λειτουργία των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων*. Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 87/Α/16-7-1982).

Νόμος 1566/1985. *Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις*. Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 167/Α/30-9-1985).

Νόμος 4327/2015. *Επείγοντα μέτρα για την Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και άλλες διατάξεις*. Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 50/Α/14-5-2015).

Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. (2005). *Εγκύκλιος Γ1/52/354/48265 της 17-6-2005. Πιλοτική εφαρμογή διδασκαλίας δεύτερης ξένης γλώσσας στο Δημοτικό Σχολείο*.

Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. (2006). *Εγκύκλιος Γ1/52/530/55028 της 1-6-2006. Επέκταση της διδασκαλίας της δεύτερης ξένης γλώσσας στο Δημοτικό Σχολείο*.

Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. (2009). *Εγκύκλιος Γ2/105957 της 3-9-2009. Διδασκαλία των ξένων γλωσσών στο Γενικό Λύκειο*.

- Δ. 5/1953. *Περί κανονισμού του ωρολογίου και αναλυτικού προγράμματος της αγγλικής γλώσσας*. Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 334/Α/18-11-1953).
- Β.Δ. 61/1960. *Περί των μαθημάτων, εξετάσεων και του διδακτικού προσωπικού των τμημάτων Ιταλικής και Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας του παρά τη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Ινστιτούτου Ξένων Γλωσσών και Φιλολογιών, Ιδρύσεως Σπουδαστηρίων εις το Ινστιτούτον τούτο και τροποποιήσεως του Διατάγματος περί μαθημάτων των φοιτητών της Κτηνιατρικής Σχολής του αυτού Πανεπιστημίου*. Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 12/Α/13-2-1960).
- Β.Δ. 620/1961. *Περί του αναλυτικού και ωρολογίου προγράμματος της Ε΄ τάξεων Γυμνασίων πρακτικής κατευθύνσεως*. Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 151/Α/12-09-1961).
- Ν.Δ. 4379/1964. *Περί οργανώσεως και Διοικήσεως της Γενικής (Στοιχειώδους και Μέσης) Εκπαιδύσεως*. Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 182/Α/24-10-1964).
- Π.Δ. 831/1977. *Περί ωρολογίου προγράμματος του Ημερησίου Γυμνασίου και Αναλυτικού Προγράμματος Α΄ και Β΄ τάξεων*. Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 270/Α/20-9-1977).
- Π.Δ. 845/1978. *Περί του Ωρολογίου προγράμματος και αναλυτικού προγράμματος της Β΄ τάξεως Ημερησίου και Εσπερινού Λυκείου Γενικής Κατευθύνσεως και του Προτύπου Κλασσικού Λυκείου*. Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 198/Α/23-11-1978).
- Π.Δ. 1286/1981. *Περί τροποποιήσεως του ωρολογίου και αναλυτικού προγράμματος των σχολείων της Μέσης Γενικής Εκπαιδύσεως*. Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 315/Α/19-10-1981).
- Π.Δ. 445/1984. *Κατάτμηση των φιλοσοφικών τμημάτων των Πανεπιστημίων Αθηνών, Θεσσαλονίκης, Ιωαννίνων*. Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 160/Α/18-10-1984).
- Π.Δ. 447/1993. *Τροποποίηση ωρολογίων προγραμμάτων σχολικών μονάδων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις*. Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 185/Α/ 7-10-1993).
- Π.Δ. 451/1993. *Τροποποίηση και συμπλήρωση Αναλυτικών Προγραμμάτων σχολικών μονάδων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις*. Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 187/Α/8-10-1993).

Π.Δ. 15/1996. *Τροποποίηση αναλυτικών προγραμμάτων σχολικών μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης*. Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 9/Α/18-1-1996).

Π.Δ. 78/1997. *Τροποποίηση ωρολογίων προγραμμάτων σχολικών μονάδων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης*. Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 65/Α/2-5-1997).

Π.Δ. 262/1997. *Τροποποίηση αναλυτικών προγραμμάτων σχολικών μονάδων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης*. Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 189/Α/23-9-1997).

ΦΕΚ 11/Α/03-03-1834. *Νόμος περί Δημοτικών Σχολείων*.

ΦΕΚ 86/Α/31-12-1836. *Περί συστάσεως πανεπιστημίου*.

ΦΕΚ 87/Α/31-12-1836. *Περί του κανονισμού των Ελληνικών σχολείων και γυμνασίων*.

ΦΕΚ 29/Α/18-02-1942. *Περί της εισαγωγής της διδασκαλίας της Γερμανικής γλώσσας ως υποχρεωτικού μαθήματος εις τα σχολεία της Μέσης Εκπαιδεύσεως, τας Εμπορικές Σχολάς και τα Αστικά Σχολεία Εμπορικής κατευθύνσεως και περί του προσωπικού του διδάσκοντος τα μαθήματα ταύτα*.

ΦΕΚ 165/Α/30-6-1942. *Περί του αναλυτικού προγράμματος διδασκαλίας της Ιταλικής και Γερμανικής γλώσσας και του ωρολογίου προγράμματος εις τα γυμνάσια νέου τύπου κατά το σχολικόν έτος 1941-1942*.

ΦΕΚ 89/Α/14-04-1943. *Περί του αναλυτικού προγράμματος διδασκαλίας της Ιταλικής και Γερμανικής γλώσσας εν τοις Αστικοίς σχολείοις εμπορικής κατευθύνσεως και του Ωρολογίου Προγράμματος γενικών και ειδικών μαθημάτων εν τοις Αστικοίς σχολείοις*.

ΦΕΚ 311/Α/21-12-1945. *Περί εισαγωγής της αγγλικής γλώσσας ως υποχρεωτικού μαθήματος εις τα γυμνάσια*.

ΦΕΚ 1375/Β/18-10-2001. *Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών (Δ.Ε.Π.Π.Σ.) και αναλυτικά προγράμματα σπουδών (Α.Π.Σ.) υποχρεωτικής εκπαίδευσης*

ΦΕΚ 119/Α/2-2-2006. *Αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών γαλλικής και γερμανικής γλώσσας για την Ε' και Στ' τάξη του Δημοτικού Σχολείου*.

ΦΕΚ 1115/Β/16-8-2006. *Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών για τη διδασκαλία της ισπανικής γλώσσας στην Α', Β' και Γ' Τάξη του Γυμνασίου*.

ΦΕΚ 1154/Β/28-8-2006. *Τροποποίηση της υπ' αριθμ. 54530/Γ2/2.6.2005 υπουργικής απόφασης ως προς τα μαθήματα του γυμνασίου*.

ΦΕΚ 1966/Β/2-9-2011. *Τροποποίηση της υπ' αριθμ. 59609/Γ2/25-05-2011 (ΦΕΚ Β' 1213) υπουργικής απόφασης με θέμα «Ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθημάτων της Α' τάξης Γενικού Λυκείου», Διδασκαλία ξένης γλώσσας στο Γενικό Λύκειο.*

ΦΕΚ 253/Β/13-2-2012. *Διδασκαλία 2ης ξένης γλώσσας στα δημοτικά σχολεία, Διδασκαλία β' ξένης γλώσσας στο Γυμνάσιο.*

ΦΕΚ 2121/Β/28-8-2013. *Ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθημάτων των Α', Β', Γ' τάξεων του Ημερησίου Γυμνασίου, Ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθημάτων της Α' τάξης του Γενικού Λυκείου.*

ΦΕΚ 1171/Β/04-04-2017. *Επιλογή δεύτερης ξένης γλώσσας και συγκρότηση τμημάτων.*

ΦΕΚ 3523/Β/25-08-2020. *Διδασκαλία ξένης γλώσσας στο Γενικό Λύκειο.*

Παράρτημα

Συεντεύξεις Διευθυντών

Συεντεύξεις διευθυντών-διευθυντριών

Διευθυντής (1)

Α) Γενικές ερωτήσεις

1) Ποια είναι η σχέση σας με τις ξένες γλώσσες και σε ποιο επίπεδο;

Αγγλικά σε επίπεδο Lower.

2) Στον γεωγραφικό, πολιτισμικό και οικονομικό χώρο που ορίζεται ως Ευρωπαϊκή Ένωση ποια θεωρείτε (μετά και την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου) ότι θα είναι η κυρίαρχη γλώσσα τα επόμενα χρόνια και γιατί;

Πιστεύω ότι θα εξακολουθήσουν να είναι τα αγγλικά άσχετα αν έχει φύγει η Αγγλία, η Βρετανία, η Μεγάλη Βρετανία από την ΕΕ είναι η παγκόσμια γλώσσα, μετά βέβαια από τα αγγλικά επικρατούσα γλώσσα λογικά θα είναι τα γερμανικά ως η κύρια γλώσσα του κυρίαρχου κράτους ΕΕ.

3) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- δίνει περισσότερες ευκαιρίες επαγγελματικές κλπ. στον κάτοχό της και γιατί;

Αν σκεφτούμε ότι τα γαλλικά μιλιούνται ουσιαστικά μόνο στη Γαλλία αλλά οι περισσότερες δουλειές, οι περισσότερες επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στη Γερμανία πιστεύω τα γερμανικά είναι η γλώσσα, η οποία έχει κυρίαρχο ρόλο στα ευρωπαϊκά, στο ευρωπαϊκό γίνεσθαι, άρα λογικά τα γερμανικά βοηθάνε περισσότερο από τα γαλλικά.

4) Υποστηρίζεται ότι η γερμανική γλώσσα ευνοεί περισσότερο τις τεχνικές σπουδές και η γαλλική τις κλασικές σπουδές. Σύμφωνα με αυτή την άποψη ποια γλώσσα θεωρείτε ότι θα πρέπει να προκρίνει το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και γιατί;

Το ελληνικό σύστημα πιστεύω ότι θα καλύτερα είναι να κάνει αυτή την επιλογή που έχει και τώρα, δηλαδή να διαλέγουν τα παιδιά τα γαλλικά ή τα γερμανικά, αν και θεωρώ ότι δεν παράγεται ουσιαστικά η γλωσσομάθεια μέσα στο σχολείο.

5) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θεωρείτε ότι είναι περισσότερο συμβατή με την ελληνική κουλτούρα, ιστορία και παράδοση και γιατί;

Αν και οι Γερμανοί κλασικοί έχουν ασχοληθεί πάρα πολύ με τις αρχαίες ελληνικές σπουδές, με την αρχαιοελληνική γραμματεία και ιστορία ίσως είμαι και προκατειλημμένος θεωρώ ότι τα γαλλικά έχουν μια περισσότερη, ταιριάζουν στον Έλληνα είναι πιο εκλεπτυσμένη γλώσσα βέβαια αυτό το λέω προκατειλημμένος.

6) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θα βοηθήσει περισσότερο στην ανάπτυξη της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας και των ελληνικών επιχειρήσεων και γιατί;

Εεε αυτό λογικά θα το βοηθήσει η γερμανική από τη στιγμή που ο πυρήνας της Ευρώπης, η καρδιά της ευρωπαϊκής οικονομίας είναι η γερμανική αν το σκεφτούμε λογικά η γερμανική είναι η γλώσσα αυτή εδώ πέρα που θα δώσει περισσότερα εφόδια στους νέους ανθρώπους σε αυτές τις χώρες για μια καριέρα.

B) Εξειδικευμένες ερωτήσεις

1) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλικά ή γερμανικά- ταιριάζουν με την τοπική κοινωνία ως η πλέον κατάλληλη για δεύτερη ξένη γλώσσα;

Θα το ξαναπώ είμαι προκατειλημμένος αν και έκανα εγώ γαλλικά στο σχολείο είναι πιο εύηχη, πιο ωραία γλώσσα αλλά αν σκεφτούμε ότι μεγάλο κομμάτι του ελληνικού πληθυσμού έκανε μετανάστης στη Γερμανία και έμαθε να μιλάει τη γερμανική γλώσσα πιθανόν αυτή η γλώσσα να έχει μεγαλύτερο έρεισμα στην ελληνική γλώσσα. Άρα εγώ θα προτιμούσα τα γαλλικά αλλά τα γερμανικά νομίζω θα είναι αυτά εδώ πέρα που θα χρειαστούν.

2) Με δεδομένο τον μεγάλο αριθμό πρώην μεταναστών κατοίκων της χώρας μας στη Γερμανία, θεωρείτε ότι η γερμανική έχει ένα προβάδισμα;

Ναι, σίγουρα είπαμε επειδή γενικώς υπάρχει ένα μεγάλο κομμάτι του ελληνικού πληθυσμού που έκανε έξω στη Γερμανία και έμαθε να μιλάει τα γερμανικά, σίγουρα έχει ένα προβάδισμα.

3) Πιστεύετε ότι οι γονείς που έχουν γνώση της γερμανικής ή της γαλλικής αντίστοιχα θα επικροτήσουν την επιλογή της ως δεύτερης ξένης γλώσσας στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα;

Ε, ναι τη γερμανική θα επικροτήσουν.

4) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας ως δεύτερης διδασκόμενης θα επηρεάσει μελλοντικά την εξωστρέφεια του σχολείου (συμμετοχή σε προγράμματα Erasmus και εκπαιδευτικές επισκέψεις εκατέρωθεν κτλ.) εκτός της εθνικής επικράτειας;

Ε όχι τόσο πολύ τα γαλλικά και τα γερμανικά αυτό κυρίως έχει να κάνει με την αγγλική. Τα αγγλικά επηρεάζουν και δίνουν μια, ένα προβάδισμα σε προγράμματα Erasmus. Δεν νομίζω θα επηρεάσουν

5) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας θα δώσει στις επόμενες γενιές τη δυνατότητα της ευρωπαϊκής ενοποίησης σε όλα τα επίπεδα: οικονομικά, πολιτικά και κοινωνικά;

Όχι δεν νομίζω γιατί η ΕΕ δεν σφυρηλατεί την εθνότητα και τον ενιαίο χαρακτήρα της λειτουργεί με άλλο τρόπο, μάλλον εθνοκεντρικά. Οπότε νομίζω ότι δεν θα επηρεάσει.

6) Ποια είναι η άποψη σας για τον «ακήρυκτο» πόλεμο μεταξύ της γαλλικής και της γερμανικής γλώσσας στα ελληνικά σχολεία;

Αυτό νομίζω ότι έχει να κάνει πιο πολύ από την αγωνία των συναδέλφων να βρουν εργασία, δηλαδή όσοι είναι της γαλλικής αναπληρωτές αγωνιούνε στο να έχουν, να προσεγγίσουν περισσότερα παιδιά στο να ακολουθήσουν τα γαλλικά και το ίδιο και με τους συναδέλφους των γερμανικών και αυτοί υπό το πρίσμα αυτό ακριβώς θα προσεγγίσουν περισσότερα παιδιά έτσι ώστε να υπάρχει εργασία μελλοντική για τους ίδιους. Οπότε είναι ένα θέμα που έχει απασχολήσει σε διάφορα σχολεία το γνωρίζω

και έχω γίνει μάρτυρας ατόμων που έχουν παραπονεθεί για τις επιρροές, που προσπαθούν να ασκήσουν συνάδελφοι γερμανικών και γαλλικών αντίστοιχα.

Διευθυντής (2)

A) Γενικές ερωτήσεις

1) Ποια είναι η σχέση σας με τις ξένες γλώσσες και σε ποιο επίπεδο;

Πολύ καλή σε επίπεδο Γ1, Γ2 αγγλικά και γερμανικά.

2) Στον γεωγραφικό, πολιτισμικό και οικονομικό χώρο που ορίζεται ως Ευρωπαϊκή Ένωση ποια θεωρείτε (μετά και την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου) ότι θα είναι η κυρίαρχη γλώσσα τα επόμενα χρόνια και γιατί;

Πιστεύω ότι τα γερμανικά και τα γαλλικά. Πρώτα γερμανικά μετά γαλλικά.

3) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- δίνει περισσότερες ευκαιρίες επαγγελματικές κλπ. στον κάτοχό της και γιατί;

Πιο πολύ τα γερμανικά λόγω γεωγραφίας. Γερμανικά μιλάνε στην Αυστρία, μιλάνε στο Βέλγιο, μιλάνε στην Ολλανδία και την Ελβετία. Η Γερμανία είναι πιο προσβάσιμη στους Έλληνες, πάνε πιο εύκολα οι Έλληνες εκεί, πιο κοντά, ενώ η Γαλλία είναι πιο κοντά στην Αφρική.

4) Υποστηρίζεται ότι η γερμανική γλώσσα ευνοεί περισσότερο τις τεχνικές σπουδές και η γαλλική τις κλασικές σπουδές. Σύμφωνα με αυτή την άποψη ποια γλώσσα θεωρείτε ότι θα πρέπει να προκρίνει το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και γιατί;

Τώρα αυτό εξαρτάται από τις σπουδές, που θα κάνει κάποιος, τι θα θέλει η χώρα μας η ίδια να προτείνει. Αν πιο πολύ ευνοεί, το είδος των σπουδών που ευνοεί πιο πολύ. Ναι όντως οι τεχνικές είναι πιο πολύ στη Γερμανία. Τώρα ανάλογα αν θέλει να κρίνει τις κλασικές σπουδές θα πάει προς τα γαλλικά, αναλόγως τις σπουδές, που θα ευνοήσει το ελληνικό σύστημα.

5) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θεωρείτε ότι είναι περισσότερο συμβατή με την ελληνική κουλτούρα, ιστορία και παράδοση και γιατί;

Πιο πολύ είναι η γερμανική γιατί ποιο πολλές είναι οι εμπειρίες που έχει η Ελλάδα είναι από τη Γερμανία, από τη Γαλλία έχει λίγα πράγματα, λίγες επαφές με τη Γαλλία, είναι και ο τουρισμός που έχει πιο πολύ. Είναι πιο συμβατή να η γερμανική.

6) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θα βοηθήσει περισσότερο στην ανάπτυξη της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας και των ελληνικών επιχειρήσεων και γιατί;

Πιο πολύ η γερμανική, πιο μεγάλη αγορά, πιο πολλοί Έλληνες έχουν πάει μετανάστες στη Γερμανία, πιο πολλοί Γερμανοί έρχονται στην Ελλάδα, η μετακίνηση είναι πιο εύκολη, πιο πολλοί τουρίστες Γερμανοί έρχονται και υπάρχουν πάρα πολλά ζευγάρια με Γερμανούς ή με Γερμανίδες στην Ελλάδα παρά με Γάλλους.

B) Εξειδικευμένες ερωτήσεις

1) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλικά ή γερμανικά- ταιριάζουν με την τοπική κοινωνία ως η πλέον κατάλληλη για δεύτερη ξένη γλώσσα;

Τώρα αυτό εξαρτάται από το σε ποια περιοχή μένει ο καθένας στη νησιώτική χώρα πιο πολύ ταιριάζει η γερμανική, πιο πολλοί τουρίστες είναι Γερμανοί, λίγοι Γάλλοι έρχονται στην Ελλάδα οι πιο πολλοί είναι Γερμανοί και στα νησιά για παράδειγμα οι σερβιτόροι μιλάνε αγγλικά και γερμανικά, γαλλικά δεν μιλάει σχεδόν κανένας

2) Με δεδομένο τον μεγάλο αριθμό πρώην μεταναστών κατοίκων της χώρας μας στη Γερμανία, θεωρείτε ότι η γερμανική έχει ένα προβάδισμα;

Ναι έχει, σε σχέση με αυτό έχει μεγάλο προβάδισμα. Πάρα πολλοί είναι εδώ που έχουν πάει στο εξωτερικό οι γονείς τους και έχουν πάει και τα παιδιά τους εκεί και έχουν μείνει και τα παιδιά τους εκεί, κάποιιο παίρνουν και συντάξεις από τη Γερμανία και όλα αυτά. Πιο βατή είναι η Γερμανία.

3) Πιστεύετε ότι οι γονείς που έχουν γνώση της γερμανικής ή της γαλλικής αντίστοιχα θα επικροτήσουν την επιλογή της ως δεύτερης ξένης γλώσσας στο εκπαιδευτικό σύστημα του σχολείου;

Ναι, όλοι αυτοί που έχουν σχέση με τη Γερμανία τα γερμανικά πιστεύω θα επικροτήσουν σαν δεύτερη γλώσσα.

4) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας ως δεύτερης διδασκόμενης θα επηρεάσει μελλοντικά την εξωστρέφεια του σχολείου (συμμετοχή σε προγράμματα Erasmus και εκπαιδευτικές επισκέψεις εκατέρωθεν κτλ.) εκτός της εθνικής επικράτειας;

Ε γερμανικά μόνο. Εγώ τώρα που κάνω προγράμματα ελάχιστες θεωρώ ότι είναι οι περιπτώσεις με Γαλλία. Τα πιο πολλά προγράμματα είναι με χώρες που μιλάνε γερμανικά, όπως με τη Γερμανία, την Αυστρία ή με Ολλανδία ή με Σλοβακία που και εκεί μιλάνε γερμανικά, σε ελάχιστες περιπτώσεις κάνουμε προγράμματα με τη Γαλλία

5) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας θα δώσει στις επόμενες γενιές τη δυνατότητα της ευρωπαϊκής ενοποίησης σε όλα τα επίπεδα: οικονομικά, πολιτικά και κοινωνικά;

Ναι, ναι θα δώσει φυσικά ναι. Πιο πολύ η γερμανική.

6) Ποια είναι η άποψη σας για τον «ακήρυκτο» πόλεμο μεταξύ της γαλλικής και της γερμανικής γλώσσας στα ελληνικά σχολεία;

Δεν υπάρχει τώρα πόλεμος, έχει να κάνει με μια προτίμηση, που συνήθως αυτή η προτίμηση είναι σε σχέση για παράδειγμα στα νησιά που εγώ γυρίζω τόσο καιρό με την εργασία που θα μπορούν μετέπειτα τα παιδιά ή με την επικοινωνία, που θα έχουν τα παιδιά με τον τουρισμό, που αυτή είναι η γερμανική. Η γαλλική συνήθως είναι πολύ ελάχιστη και εδώ που είμαι και εγώ και Ρόδο και Κρήτη και Πάτμο και Μυτιλήνη παντού μιλάνε τη γερμανική γλώσσα, πολύ λίγοι μιλάνε τη γαλλική και αυτόματα τα παιδιά επιλέγοντας βλέποντας πολλούς γερμανούς τουρίστες στον τόπο τους.

Διευθύντρια (3)

A) Γενικές ερωτήσεις

1) Ποια είναι η σχέση σας με τις ξένες γλώσσες και σε ποιο επίπεδο;

Μιλάω αγγλικά. Είμαι στο επίπεδο Advance, κυρίως στον προφορικό λόγο και στην κατανόηση. Αυτό.

2)Στον γεωγραφικό, πολιτισμικό και οικονομικό χώρο που ορίζεται ως Ευρωπαϊκή Ένωση ποια θεωρείτε (μετά και την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου) ότι θα είναι η κυρίαρχη γλώσσα τα επόμενα χρόνια και γιατί;

Θεωρώ ότι θα εξακολουθήσει να είναι η αγγλική, γιατί αυτή τη στιγμή στην Ευρώπη και σύμφωνα με έρευνες που έχουν γίνει περίπου το 60 % και πάνω μιλούνε την αγγλική γλώσσα. Είναι επίσης η γλώσσα του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και της πληροφορίας σίγουρα για να και αυτή τη στιγμή δεν έχουν γίνει και οι συμφωνίες μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ευρώπης ούτως ώστε να ξέρουμε πόσο αυτές θα επηρεάσουν ας πούμε το εμπόριο, την οικονομία και δεδομένου ότι πάντα υπάρχει αδράνεια στην αντίδραση των λαών σε σχέση με τις αποφάσεις πιστεύω ότι τουλάχιστον για την επόμενη δεκαετία και παραπάνω θα είναι η αγγλική.

3)Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- δίνει περισσότερες ευκαιρίες επαγγελματικές κλπ. στον κάτοχό της και γιατί;

Παρόλο που μέχρι το 1958 αν δε κάνω λάθος τέλος πάντων το '60, κυρίαρχη γλώσσα ήταν η γαλλική, ήταν κυρίαρχη γλώσσα και της Ευρώπης μέχρι το 1990, θυμάμαι μέχρι το 1990 ήταν από τις κυρίαρχες γλώσσες της Ευρώπης, εντούτοις και η γλώσσα των σαλονιών και του εμπορίου σε πολλές περιπτώσεις των συναλλαγών δηλαδή τα τελευταία χρόνια η γερμανική γλώσσα όλο και κερδίζει έδαφος και αν και αν θα το εξειδίκευα σαν χώρα ας πούμε, σίγουρα η γερμανική δίνει περισσότερες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη και εύρεση εργασίας σε κάποιον, γιατί είναι και μεγαλύτερη οικονομική δύναμη, περισσότερες έτσι και αν το συνδυάσουμε με την εύρεση εργασίας δίνει περισσότερες ευκαιρίες για εργασία, οπότε πιστεύω ότι η γερμανική είναι αυτή που δίνει περισσότερες ευκαιρίες.

4)Υποστηρίζεται ότι η γερμανική γλώσσα ευνοεί περισσότερο τις τεχνικές σπουδές και η γαλλική τις κλασικές σπουδές. Σύμφωνα με αυτή την άποψη ποια γλώσσα θεωρείτε ότι θα πρέπει να προκρίνει το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και γιατί;

Ενδιαφέρουσα ερώτηση! Θεωρώ και τις δύο γλώσσες θα έπρεπε. Και στις δύο γλώσσες θα έπρεπε να δίνεται η ευκαιρία, και μεν έτσι είμαστε σε μια περίοδο που οι τεχνικές σπουδές έχουν προβάδισμα θα λέγαμε, αλλά θα... ήρθε και η εποχή εν μέσω του κορονοϊού που βλέπουμε τι αξία έχει των κλασικών σπουδών που δίνουν άλλη πώς να το πω άλλη δύναμη στον άνθρωπο, στην πνευματικότητα του ανθρώπου έχουν και αυτές έτσι πολύ μεγάλη αξία, οπότε πιστεύω ότι θα έπρεπε να δίνεται η επιλογή... οπότε προβάδισμα δεν μπορώ να πω. Δεν μπορώ να απαντήσω στην ερώτηση. Θεωρώ και τις δυο σημαντικές, δηλαδή.

5)Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θεωρείτε ότι είναι περισσότερο συμβατή με την ελληνική κουλτούρα, ιστορία και παράδοση και γιατί;

Μεγάλο μεταναστευτικό κύμα υπήρχε προς τη Γερμανία, οπότε με αυτή την έννοια πολλοί Έλληνες εμβολιάστηκαν περισσότερο με την γερμανική οικονομία θα έλεγε κανείς και καθημερινότητα, αλλά... επομένως και η χώρα μας είναι περισσότερο συνδεδεμένη με τη γερμανική... με την γερμανική γλώσσα με αυτή την έννοια, αλλά

από την άλλη, η ψυχосύνθεση του Έλληνα πιστεύω ότι είναι πιο πολύ, πιο κοντά με τη γαλλική γλώσσα και ιστορία. Σε πρακτικό επίπεδο δηλαδή πιστεύω, σε πρακτικό τεχνικό οικονομικό επίπεδο έχουμε συνδεθεί ιστορικά με την γερμανική γλώσσα, αλλά ανέκαθεν όμως, σε θέματα πνεύματος έχουμε συνδεθεί με τη γαλλική γλώσσα και κουλτούρα.

6) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θα βοηθήσει περισσότερο στην ανάπτυξη της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας και των ελληνικών επιχειρήσεων και γιατί;

Θεωρώ ότι αυτό είναι θέμα καθαρά πολιτικών επιλογών. Το θέμα είναι τι οικονομικές συμφωνίες θα γίνουνε ανάμεσα στους ηγέτες με τη Γαλλία ή με τη Γερμανία. Οπότε αν... Θέλω να πω για παράδειγμα την τελευταία χρονιά ξέρουμε ότι υπήρξαν συμφωνίες με τη γαλλική κυβέρνηση και είδαμε και μάλιστα ένα που ήταν και μια δύσκολη και ιδιαίτερη χρονιά είδαμε και ένα κύμα Γάλλων να έρχονται στην Ελλάδα, πράγμα το οποίο σημαίνει ότι προωθήθηκε από την γαλλική κυβέρνηση κάτι τέτοιο. Και αυτό φυσικά βοήθησε και στην εξωστρέφεια της ελληνικής οικονομίας. Δηλαδή θεωρώ πραγματικά ότι είναι καθαρά πολιτική επιλογή και από κει και πέρα θα ακολουθήσει και η ανάπτυξη της ελληνικής... η εξωστρέφεια της ελληνικής οικονομίας ανάλογα με τις συμφωνίες που θα γίνουν με τη Γερμανία ή με τη Γαλλία. Φαίνεται να έχουμε τουλάχιστον αυτή τη στιγμή, στα πολιτικά δρώμενα, να υπάρχει μια μεγαλύτερη σύνδεση ανάμεσα στη γαλλική και την ελληνική κυβέρνηση.

B) Εξειδικευμένες ερωτήσεις

1) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλικά ή γερμανικά- ταιριάζουν με την τοπική κοινωνία ως η πλέον κατάλληλη για δεύτερη ξένη γλώσσα;

Με την τοπική μας κοινωνία... Ε, όπως είπα και προηγουμένως για τα σχολεία... όπως είπα και προηγουμένως μάλλον θεωρώ σαν ψυχосύνθεση μας ταιριάζει η γαλλική γλώσσα. Όμως και από την εμπειρία μου στο σχολείο όμως, για να μιλήσω πρακτικά πλέον, έχει τα τελευταία χρόνια ένα μεγαλύτερο προβάδισμα η γερμανική. Δηλαδή αρχίζει και έχει προβάδισμα η γερμανική γλώσσα σε σχέση με τη γαλλική.

2) Με δεδομένο τον μεγάλο αριθμό πρώην μεταναστών κατοίκων της χώρας μας στη Γερμανία, θεωρείτε ότι η γερμανική έχει ένα προβάδισμα;

Ναι. Όπως είπα και προηγουμένως έχει προβάδισμα και λόγω των μεταναστών και αυτό δημιουργεί ταυτόχρονα και σε συνδυασμό με την ισχυρότερη οικονομία της Γερμανίας και θέσεις εργασίας.. Οπότε ναι, σίγουρα.

3) Πιστεύετε ότι οι γονείς που έχουν γνώση της γερμανικής ή γαλλικής γλώσσας αντίστοιχα θα επικροτήσουν την επιλογή της ως δεύτερης ξένης γλώσσας στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα;

Σίγουρα. Είμαι σίγουρη για αυτό γιατί υπάρχουνε πολλές φορές και οι αντίστοιχες προσβάσεις στη Γερμανία και το βλέπουν σα διέξοδο. Για επαγγελματική αποκατάσταση των παιδιών τους.

4) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας ως δεύτερης διδασκόμενης θα επηρεάσει μελλοντικά την εξωστρέφεια του σχολείου (συμμετοχή σε προγράμματα Erasmus και εκπαιδευτικές επισκέψεις εκατέρωθεν κτλ.) εκτός της εθνικής επικράτειας;

Είναι σίγουρο αυτό. Πολλά προγράμματα Erasmus τρέχουν και τα οποία είναι συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Επίσης, μέσα στη πολιτική της Ε.Ε. είναι να διαδοθεί η έννοια της πολυγλωσσίας γιατί είναι πολύ σημαντικό από τη στιγμή που ζούμε στην εποχή της παγκοσμιοποίησης όπου έχει γίνει μίξη κάποιων λαών άρα οι γλώσσες σαν εργαλείο και επικοινωνίας και εύρεσης εργασίας είναι κάτι πάρα πολύ σημαντικό και είμαι 100% σίγουρη ότι θα επηρεάσει και το σχολείο γιατί μας δίνει τη δυνατότητα να γίνουν επισκέψεις και σε άλλες χώρες.

5) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας θα δώσει στις επόμενες γενιές τη δυνατότητα της ευρωπαϊκής ενοποίησης σε όλα τα επίπεδα: οικονομικά, πολιτικά και κοινωνικά;

Τώρα το απάντησα αυτό λίγο στην προηγούμενη ερώτηση. Ναι, σίγουρα. Όπως προείπα η ευρωπαϊκή ενοποίηση σίγουρα θα περάσει μέσα από την πολυγλωσσία και σε όλα τα επίπεδα.. Και για να μπορέσουμε να διατηρήσουμε την κοινωνική συνοχή μας και να μπορούμε να ανταπεξέλθουμε και να συνδιαλλαγούμε είτε πολιτικά είτε οικονομικά είτε κοινωνικά.

6) Ποια είναι η άποψη σας για τον «ακήρυκτο» πόλεμο μεταξύ της γαλλικής και της γερμανικής γλώσσας στα ελληνικά σχολεία;

Κατά την άποψη μου κακώς υπάρχει αυτός ο πόλεμος γιατί και η γαλλική έχει το δικό της πλούτο και η γερμανική γλώσσα έχει το δικό της πλούτο, αλλά σίγουρα οι «ακήρυκτοι» πόλεμοι που υπάρχουνε στην πολιτική και στην οικονομία μεταφέρονται με ένα τρόπο στο εκπαιδευτικό σύστημα. Οπότε θεωρώ θα έπρεπε να υπάρχει μια ενημέρωση τόσο από αυτούς που διδάσκουν τη γαλλική όσο και από αυτούς που διδάσκουν τη γερμανική γλώσσα το τι μπορεί να προσφέρει τόσο στην κουλτούρα όσο και στην περαιτέρω εξέλιξη των ατόμων σε σχέση με την ευρωπαϊκή πορεία πλέον των παιδιών και από κει και πέρα ανάλογα με τα ενδιαφέροντα, την ψυχοσύνθεση την εμπειρία να επιλέγουν οι μαθητές αυτή τη γλώσσα που πιστεύουν ότι τους ταιριάζει καλύτερα. Βέβαια αυτό προϋποθέτει να υπάρχει οικονομική ενίσχυση στο εκπαιδευτικό σύστημα κάτι που το θεωρώ απολύτως απαραίτητο. Αυτά.

Διευθυντής (4)

Α) Γενικές ερωτήσεις

1) Ποια είναι η σχέση σας με τις ξένες γλώσσες και σε ποιο επίπεδο;

Αρκετά καλή, αγγλικά έχω το Lower και γαλλικά έχω certificate.

2)Στον γεωγραφικό, πολιτισμικό και οικονομικό χώρο που ορίζεται ως Ευρωπαϊκή Ένωση ποια θεωρείτε (μετά και την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου) ότι θα είναι η κυρίαρχη γλώσσα τα επόμενα χρόνια και γιατί;

Θα παραμείνουν τα αγγλικά, γιατί είναι παγκόσμια γλώσσα πλέον θεωρώ.

3)Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- δίνει περισσότερες ευκαιρίες επαγγελματικές κλπ. στον κάτοχό της και γιατί;

Αυτό εξαρτάται κατά βάση από την περιοχή της Ελλάδας, που βρισκόμαστε. Παραδείγματος χάρη στην Κρήτη τα γερμανικά είναι πολύ επικρατέστερη γλώσσα, καθώς η Κρήτη δουλεύει με τον τουρισμό της Γερμανίας, αλλά θεωρώ ότι η γαλλική γλώσσα είναι πολύ πιο διαδεδομένη. Βέβαια στην απάντηση που θα σας δώσω είναι ότι προτιμάται η γερμανική πλέον.

4)Υποστηρίζεται ότι η γερμανική γλώσσα ευνοεί περισσότερο τις τεχνικές σπουδές και η γαλλική τις κλασικές σπουδές. Σύμφωνα με αυτή την άποψη ποια γλώσσα θεωρείτε ότι θα πρέπει να προκρίνει το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και γιατί;

Τη γερμανική διότι εκεί πηγαίνουμε πλέον σαν χώρα.

5)Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θεωρείτε ότι είναι περισσότερο συμβατή με την ελληνική κουλτούρα, ιστορία και παράδοση και γιατί;

Η γαλλική φυσικά και αυτό γιατί έχουμε επιρροές από τη Γαλλία σαν Έλληνες.

6)Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θα βοηθήσει περισσότερο στην ανάπτυξη της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας και των ελληνικών επιχειρήσεων και γιατί;

Ποια γλώσσα... λογικά η γερμανική γιατί θα δώσει ευκαιρίες για εργασία σε πολύ κόσμο.

B) Εξειδικευμένες ερωτήσεις

1) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλικά ή γερμανικά- ταιριάζουν με την τοπική κοινωνία ως η πλέον κατάλληλη για δεύτερη ξένη γλώσσα;

Η γερμανική λόγω της θέσης, που βρισκόμαστε, αν και την εποχή τη δικιά μου ήταν η γαλλική και γι' αυτό τον λόγο έμαθα γαλλικά. Είναι ανάλογα την εποχή.

2) Με δεδομένο τον μεγάλο αριθμό πρώην μεταναστών κατοίκων της χώρας μας στη Γερμανία, θεωρείτε ότι η γερμανική έχει ένα προβάδισμα;

Ναι. Βέβαια έχει.

3) Πιστεύετε ότι οι γονείς που έχουν γνώση της γερμανικής θα επικροτήσουν την επιλογή της ως δεύτερης ξένης γλώσσας στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα;

Ναι, μα νομίζω ότι αυτό ήδη γίνεται, διδάσκονται και τα γαλλικά και τα γερμανικά ανάλογα με το τι θα ζητήσουν.

4) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας ως δεύτερης διδασκόμενης θα επηρεάσει μελλοντικά την εξωστρέφεια του σχολείου (συμμετοχή σε προγράμματα Erasmus και εκπαιδευτικές επισκέψεις εκατέρωθεν κτλ.) εκτός της εθνικής επικράτειας;

Ναι μα ήδη χρησιμοποιείται πάνω από πέντε χρόνια η διαδικασία με τα προγράμματα Erasmus και γίνονται ανταλλαγές μαθητών.

5) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας θα δώσει στις επόμενες γενιές τη δυνατότητα της ευρωπαϊκής ενοποίησης σε όλα τα επίπεδα: οικονομικά, πολιτικά και κοινωνικά;

Ναι, βέβαια το θέμα είναι ότι πιστεύω ότι ίσως χρειαστούμε και κάποια τρίτη γλώσσα πλέον, δηλαδή να είναι για παράδειγμα υποχρεωτική και η γαλλική και η γερμανική και ίσως αργότερα και η κινεζική.

6) Ποια είναι η άποψη σας για τον «ακήρυκτο» πόλεμο μεταξύ της γαλλικής και της γερμανικής γλώσσας στα ελληνικά σχολεία;

Αυτό οφείλεται στους καθηγητές- συναδέλφους, οι οποίοι από την εποχή τη δικιά μου ήταν γαλλόφωνοι και ήταν περισσότεροι και τώρα και οι γερμανόφωνοι, που όλοι τους πασχίζουν για τη δουλειά τους.

Διευθυντής (5)

Α) Γενικές ερωτήσεις

1) Ποια είναι η σχέση σας με τις ξένες γλώσσες και σε ποιο επίπεδο;

Πρώτα πρώτα στο σχολείο, Γυμνάσιο - Λύκειο, δημοτικό, δημοτικό δεν κάναμε τότε γλώσσα εμείς, εκείνη την εποχή δεν υπήρχε γλώσσα στο δημοτικό. Γυμνάσιο-Λύκειο διδάχθηκα τη γαλλική. Μόνο γαλλικά είχαμε. Δεν υπήρχαν αγγλικά. Σήμερα έχω το C2 στα αγγλικά. Αυτή είναι η σχέση μου.

2) Στον γεωγραφικό, πολιτισμικό και οικονομικό χώρο που ορίζεται ως Ευρωπαϊκή Ένωση ποια θεωρείτε (μετά και την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου) ότι θα είναι η κυρίαρχη γλώσσα τα επόμενα χρόνια και γιατί;

Ναι, ναι... Κοίταξε είναι μια δύσκολη ερώτηση για να απαντηθεί, γιατί πρώτα απ' όλα είναι το περιβάλλον πάρα πολύ ρευστό. Υπάρχει μία γενικότερη ρευστότητα σε όλες τις εξελίξεις, βλέπεις πόσο ένα μικρόβιο μπορεί να ανατρέψει την καθημερινότητά μας και να αλλάξει τα πάντα στους σχεδιασμούς των κρατών. Έχει.. Είναι ένα πολύπτυχο θέμα, πολυσύνθετο σίγουρα. Τώρα, η διεθνής στάση όσον αφορά τις ευρωπαϊκές γλώσσες σίγουρα ευνοεί την ισπανική. Αυτό είναι αναμφισβήτητο. Όμως, σε επίπεδο Ε.Ε. μέσα στην Ευρώπη νομίζω ότι το προβάδισμα το έχει η γερμανική. Γιατί; Γιατί η γερμανική είναι ηγέτιδα δύναμη, η Γερμανία είναι ηγέτιδα δύναμη και στην πολιτική και στην οικονομία και στην επιχειρηματικότητα, σε όλους τους τομείς αυτή τη στιγμή έχει μία ηγετική θέση και νομίζω αυτό παίζει μεγάλο ρόλο. Η ισχύς μιας χώρας καθορίζει και την ... πώς να το πω... την επέκταση και διάδοση της γλώσσας της. Νομίζω ότι η Γερμανία σε ευρωπαϊκό επίπεδο έχει ένα προβάδισμα. Αλλά και πάλι λέω δεν ξέρουμε τι μπορεί να συμβεί και τι μπορεί να ανατραπεί. Είναι όλα τόσο ρευστά που δύσκολα μπορείς να κάνεις προβλέψεις. Τα στοιχεία που έχουμε μάλλον δίνουν ένα προβάδισμα στη γερμανική.

3) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- δίνει περισσότερες ευκαιρίες επαγγελματικές κλπ. στον κάτοχό της και γιατί;

Εντάξει, και αυτή είναι πολύ δύσκολη ερώτηση. Κοίταξε να δεις τώρα. Η γλώσσα είναι εργαλείο. Εργαλείο επικοινωνίας, δηλαδή ένα μέσο επικοινωνίας, το μέσο είναι η γλώσσα. Αν πάρουμε τώρα το... σε σχέση με την επικοινωνία αν το δούμε.. Τι έλεγε τότε ο Μακ Λούαν που έλεγε «το μήνυμα είναι το μέσο» ή μάλλον το αντίθετο «το μέσο είναι το μήνυμα», ε, πιστεύω σύμφωνα με αυτή τη λογική το μέσο καθορίζει απόλυτα την ποιότητα του μηνύματος. Δηλαδή αυτό που μας ενδιαφέρει στην επικοινωνία είναι το μήνυμα. Αυτό είναι που θέλω... η αξία του μηνύματος είναι που καθορίζει και την ποιότητα της επικοινωνίας. Όμως σήμερα με τις ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις το μέσο παίζει καθοριστικό ρόλο. Το τι μέσο χρησιμοποιείς καθορίζει και το μήνυμα. Να το πω πιο απλά; Η.. Πώς να το πω; Τα μέσα συγκοινωνίας, ο σιδηρόδρομος, το αεροπλάνο άλλαξαν τις ταχύτητες της μεταφοράς των ανθρώπων και των προϊόντων, όμως, αυτό που κυρίως άλλαξαν δεν ήταν αυτό, ήταν ότι άλλαξαν τις ανθρώπινες σχέσεις. Σήμερα η τεχνολογία επηρεάζει απόλυτα τις ανθρώπινες σχέσεις. Αυτό είναι που έχει μεγάλη σημασία. Δηλαδή ο τρόπος που συσχετιζόμαστε με τους άλλους οι κοινωνικές μας σχέσεις, ο ελεύθερος μας χρόνος πως τα διαχειριζόμαστε έχει αλλάξει. Ακόμα και ο τρόπος που σκεφτόμαστε. Ο τρόπος που σήμερα ψάχνουν τα μικρά παιδιά είναι ο τρόπος των εργαλείων των ηλεκτρονικών. Πώς ψάχνει το google, και το yahoo, τα εργαλεία, οι μηχανές αναζήτησης έτσι ψάχνουν και τα παιδιά. Η σκέψη τους είναι ακριβώς με τα ίδια βήματα. Άρα λοιπόν το εργαλείο καθορίζει και το ... την ποιότητα του μηνύματος είναι για μένα καθοριστικό. Επομένως, εε μπορούμε να πούμε ότι πραγματικά η γλώσσα, το να ξέρεις μια γλώσσα, αν ξέρεις γαλλικά, γερμανικά στο μέλλον θα καθορίσει την εξέλιξη σου νομίζω. Τώρα εεμ να πω ποια από τις 2 θα δώσει περισσότερες επαγγελματικές ευκαιρίες είναι πολύ σχετικό. Αν μιλήσουμε γενικά ναι η Γερμανία έχει ισχυρότερη βιομηχανία, εμείς έχουμε καλύτερες εμπορικές σχέσεις και συναλλαγές με τη Γερμανία, άρα αυτό ευνοεί, ναι αυτό μπορούμε να το πούμε. Όμως εξαρτάται από τον καθένα, τι θέλει να κάνει. Εξαρτάται τι θέλει να κάνει ο καθένας. Μπορεί να θέλει να κάνει κάτι, που να τον βοηθήσει, δηλαδή να κάνει ένα προϊόν, που η συναλλαγή του θα είναι με την Κίνα, οπότε θα χρειαστεί κινέζικα. Δηλαδή είναι πολύ σχετικό αυτό. Είναι πολύ σχετικό αυτό από αυτά που μέχρι τώρα ξέρουμε, και αν θέλουμε να τα βάλουμε έτσι κάτω βάσει τα στοιχεία, που έχουμε θα έλεγα ναι ότι η γερμανική έχει κάποια πλεονεκτήματα σχετικά με τη γαλλική.

4) Υποστηρίζεται ότι η γερμανική γλώσσα ευνοεί περισσότερο τις τεχνικές σπουδές και η γαλλική τις κλασικές σπουδές. Σύμφωνα με αυτή την άποψη ποια γλώσσα θεωρείτε ότι θα πρέπει να προκρίνει το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και γιατί;

Κοίταξε, το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα πρέπει να αλλάξει ριζικά. Πρέπει κάποια στιγμή να εκσυγχρονιστεί, πρέπει να γίνει κάποτε η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, που ποτέ δεν έγινε στην Ελλάδα. Αυτά όλα πρέπει να περάσουν πίσω σε δεύτερο επίπεδο. Αυτά όλα που λέμε είναι τα hard skills, η γνώση μιας γλώσσας,

που μας ενδιαφέρει. Το ζητούμενο στον 21^ο αιώνα είναι τα soft skills, να μάθουν δηλαδή πως θα συνεργάζονται, πως θα επικοινωνώ εμμ ενσυναίσθηση, συνεργασία εε αυτά είναι που μας ενδιαφέρουν κυρίως, είναι τα προσόντα, που απαιτούν σήμερα οι επιχειρήσεις, όταν πας να δώσεις συνέντευξη σήμερα κοιτάνε τα χαρτιά σου, τι γνώσεις, τι κάνεις κτλ αλλά οι περισσότερες ερωτήσεις έχουν να κάνουν μ' αυτό. Βλέπουν πως αντιμετωπίζεις όλα αυτά τα θέματα, την ωριμότητα σου σ' αυτά πάνω. Για μένα, λοιπόν δεν είναι το καθοριστικό το ποια γλώσσα θα επιλέξει, για μένα το καθοριστικό είναι άλλο, να πάει κάπου αλλού το εκπαιδευτικό σύστημα, να αλλάξει δηλαδή, να βάλει λίγο πιο πίσω τα hard skills εεμ γενικά θα μπορούσα να πω ότι αυτό που λέμε και στις υπόλοιπες ερωτήσεις, εφόσον θεωρητικά υπάρχει ένα προβάδισμα της Γερμανίας σήμερα είναι η ισχυρότερη χώρα σε όλα, άρα λοιπόν μάλλον θα ευνοήσει να συνδεθείς καλύτερα με τη γερμανική, τώρα όλα αυτά είναι σου λέω προβληματισμοί, είναι υπό αίρεση όλα, τίποτα δεν είναι σίγουρο και σταθερό και δεν μπορείς να το πεις με απόλυτα τίποτα.

5) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θεωρείτε ότι είναι περισσότερο συμβατή με την ελληνική κουλτούρα, ιστορία και παράδοση και γιατί;

Εντάξει, τώρα εε ιστορία- η γαλλική είναι γλώσσα, που διδάχθηκε εε στο παρελθόν σε πολλές γενιές, μόνο γαλλική διδάσκονταν, έχει μια δεκαετία, που μπήκε η γερμανική. Όμως αυτή τη δεκαετία, που υπάρχει η γερμανική, το κλίμα έχει νομίζω αντιστραφεί τελείως, δηλαδή το λένε και τα νούμερα οι καθηγητές της γερμανικής είναι τα $\frac{3}{4}$ των καθηγητών της γαλλικής. Οι καθηγητές της γαλλικής έχουν θέματα δεν έχουν ωράριο στα σχολεία τους τα γυμνάσια, ψάχνουν να κάνουνε δεύτερες και τρίτες αναθέσεις, άρα αυτό δείχνει ότι φθίνουν τα γαλλικά και τα γερμανικά, αυτό είναι το μόνο σίγουρο. Εε αυτό που μας συνδέει με τις 2 χώρες εε είναι ότι πρώτα με τον ισχυρό τη Γερμανία, έχουμε μια αρνητική, υπάρχει μια αρνητική διάθεση, ας πούμε που είναι οι 2 πόλεμοι και στους 2 παγκόσμιους πολέμους ήμασταν αντίπαλοι, εχθροί, άρα λοιπόν υπάρχει ένα στερεότυπο στο μυαλό των Ελλήνων ότι οι Γερμανοί είναι κακοί, ολοκληρωτικοί, είναι NAZI, είναι έτσι είναι αλλιώς. Σήμερα, πολλοί αποδίδουνε που δεν μπορούν να κάνουνε στοιχειώδη ανάλυση των πραγμάτων και δεν μπορούν να δούνε τις αιτίες των προβλημάτων των ελληνικών εε τις μετατοπίζουν σε ξένους, ποτέ δε φταίμε εμείς, φταίνε οι ξένοι, που μας επιβουλεύονται και ποιος θα φταίει περισσότερο, ο ισχυρότερος! Τις μεγαλύτερες ευθύνες τις ρίχνουν στη Μέρκελ όλοι. Υπάρχει, δηλαδή ιστορικά κάτι, μια αρνητική στάση κυρίως των χαμηλότερων μορφωτικών στρωμάτων στην Ελλάδα, εε και κυρίως των μεγαλύτερων ηλικιών. Υπάρχει μια αρνητική. Από την άλλη όμως υπάρχει μια η θετική πλευρά, που για τη γερμανική γλώσσα, γιατί είναι ότι οι Έλληνες μετανάστες, δηλαδή πάρα πολύ Έλληνες, πάρα πολύ μεγάλες πληθυσμιακές ανταλλαγές βγαίνουν έρχονται στη Γερμανία και προϊόντα γερμανικά, παίρνουμε αυτοκίνητα και υπάρχουν πάρα πολλοί Έλληνες, που ζουν στη Γερμανία. Και το πρώτο που σκέφτεται ένα ελληνόπουλο αν θα φύγει στο εξωτερικό, η πρώτη χώρα που σκέφτεται πάντα είναι η Γερμανία. Άρα, λοιπόν η γερμανική νομίζω παλιότερα νομίζω ήταν μια γλώσσα εχθρική, σήμερα νομίζω ότι είναι η γλώσσα με τις περισσότερες προοπτικές στην Ελλάδα, η γερμανική.

6) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θα βοηθήσει περισσότερο στην ανάπτυξη της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας και των ελληνικών επιχειρήσεων και γιατί;

Κοίταξε αυτό έχει τώρα να κάνει με το, για το τι εμπορικό προϊόν παράγεις, αν θα βρεις ανάλογες αγορές και που θα ή που θα βρεις ανάλογα αν θέλεις να κάνεις εισαγωγή ή εξαγωγή, αν θες να φέρεις πρώτες ύλες ή αν θες να εξάγεις ξέρω εγώ προϊόντα, δηλαδή τι επιχείρηση θα κάνεις, τι γλώσσα θα χρειαστεί ανάλογα σε ποιο τόπο είναι. Σήμερα εκεί, που βρισκόμαστε η Ελλάδα ξέρουμε ότι οι περισσότερες εισαγωγές και εξαγωγές, που κάνει πρώτη είναι, πρώτη χώρα είναι η Ιταλία και δεύτερη η Γερμανία. Η Γαλλία δεν ξέρω τι θέση έχει μπορεί να είναι 10^η πολύ χαμηλά. Οι χώρες με τις οποίες συναλλάσσεται η Ελλάδα είναι η Ιταλία και η Γερμανία. Άρα, οικονομικά αν θέλεις να πεις στη μεγάλη την πίτα εκεί που είναι τα πολλά τα προϊόντα, όλα αυτά που κυρίως εξάγει η Ελλάδα είναι διατροφικά είδη, έτσι εμμ. γαλακτοκομικά, ξέρω εγώ ψάρια, φρούτα, τρόφιμα γενικώς. Αυτά, που εξάγουμε τα στέλνουμε Γερμανία, Ιταλία.. Τώρα, λοιπόν εφόσον θέλεις να έχεις μια επιχείρηση πάνω σ' αυτόν τον τομέα στο μεγάλο κομμάτι, σίγουρα η προοπτική είναι η Γερμανία, σίγουρα η Γερμανία, γιατί μ' αυτούς έχει συναλλαγές η Ελλάδα. Τώρα αν εσύ κάνεις ένα πολύ ιδιαίτερο κρασί και μπορείς να ανταγωνιστείς τα γαλλικά και το στείλεις στη Γαλλία και πιάσεις αυτό είναι δεν, είναι πολύ ιδιαίτερο, ναι εντάξει. Η γενική τάση πάντως είναι Γερμανία.

B) Εξειδικευμένες ερωτήσεις

1) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλικά ή γερμανικά- ταιριάζουν με την τοπική κοινωνία ως η πλέον κατάλληλη για δεύτερη ξένη γλώσσα;

Τι να σου πω τώρα τοπική κοινωνία, τι είναι... ας πούμε αυτό που έζησα εγώ στο σχολείο. Να σου πω από την εμπειρία μου, εε είμαστε εξαθέσιο σχολείο. Αυτό που είδα στο σχολείο τα τελευταία χρόνια επειδή έχουμε 2-3 οικογένειες, που φύγαν στη Γερμανία, όλα τα παιδιά θέλουν να είναι πιο κοντά σ' αυτούς που φύγαν, στους συμμαθητές είτε στα ξαδερφάκια τους ή τους φίλους. Οπότε πηγαίνουν προς τα γερμανικά περισσότερο. Παρόλο που στο σχολείο μας, είμαστε δημοτικό έτσι υπάγονται είμαστε 3-4 χωριά, που υπαγόμαστε σε ένα γυμνάσιο. Το δημοτικό, λοιπόν το δικό μας του Βερμίου τα παιδιά πάνε γυμνάσιο στο Ανατολικό. Στο γυμνάσιο Ανατολικού διδάσκονται μόνο γαλλικά εδώ και πολλά χρόνια . Δεν έχουν γερμανικά. Παρόλα αυτά που ξέρουν ότι θα κάνουν 2 χρόνια γερμανικά και μετά θα πάνε και θα είναι υποχρεωτικά τα γαλλικά έχει περισσότερα παιδιά, που ζητάνε γερμανικά στο σχολείο μας. Αυτό, λοιπόν τοπική κοινωνία, εγώ αυτό το παράδειγμα έχω να πω.

2) Με δεδομένο τον μεγάλο αριθμό πρώην μεταναστών κατοίκων της χώρας μας στη Γερμανία, θεωρείτε ότι η γερμανική έχει ένα προβάδισμα;

Ναι. Αυτό, που είπα και πριν η μέχρι στιγμής εμπειρία μου ως διευθυντής εμένα αυτό μου έχει δείξει, ότι ακριβώς επειδή έχουμε πολλούς μετανάστες, οι Έλληνες προτιμούν τη γερμανική γιατί είναι και αυτοί εν δυνάμει μετανάστες και κάποια στιγμή θα τη χρειαστούνε, τη γερμανική. Λίγοι πλέον σκέφτονται τη Γαλλία. Η Γαλλία ήταν ένας προορισμός της δεκαετίας 60-70, που ήταν δύσκολες δεκαετίες για την Ελλάδα, ήταν ξέρω γω το άλλο πνεύμα, η δημοκρατία, η ελευθερία, ήταν η Γαλλία ένα άλλο πρότυπο εκείνης της εποχής. Πολύς κόσμος πήγε και σπούδασε τότε στη Γαλλία. Και στην Ιταλία αλλά κυρίως στη Γαλλία, που είχαν και οικονομικές

δυνατότητες να φύγουν από την Ελλάδα. Σήμερα πλέον νομίζω ότι αν κάποιος σκέφτεται εξωτερικό, όλοι σκέφτονται τη Γερμανία.

3) Πιστεύετε ότι οι γονείς που έχουν γνώση της γερμανικής ή της γαλλικής αντίστοιχα θα επικροτήσουν την επιλογή της ως δεύτερης ξένης γλώσσας στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα;

Εννοείται. Εδώ μπορώ να απαντήσω με βεβαιότητα ότι όλοι οι γονείς που ξέρουν μια γλώσσα, τα γερμανικά ας πούμε, σίγουρα θα προτιμήσουν το παιδί τους να ασχοληθεί με αυτά γιατί έχουν τη δυνατότητα να το βοηθήσουν με πολλαπλούς τρόπους. Να συζητάνε μαζί του, να έχουν ήδη κάποια βιβλία αυτοί, κάποια βοηθήματα, ξέρω γω, κάποιες ταινίες σίγουρα. Αυτή η απάντησή μου είναι κατηγορηματική, ναι.

4) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας ως δεύτερης διδασκόμενης θα επηρεάσει μελλοντικά την εξωστρέφεια του σχολείου (συμμετοχή σε προγράμματα Erasmus και εκπαιδευτικές επισκέψεις εκατέρωθεν κτλ.) εκτός της εθνικής επικράτειας;

Βεβαίως και μπορεί να επηρεάσει. Βεβαίως και μπορεί να επηρεάσει. Αυτό είναι σίγουρο. Τώρα ποια από τις δυο; Εμείς μέχρι τώρα η εμπειρία που είχαμε ήταν μόνο με την γαλλική. Δηλαδή δεν έχουμε στείλει παιδάκια, ούτε έχουμε πάει έξω, δεν έχουμε κάνει κανένα Erasmus ως τώρα, αλλά με το e twinning που κάναμε, ήταν αυτό που σου είπα τα παιδιά που ήρθαν από την Γαλλία. Δηλαδή κάνει ένα Erasmus το Γυμνάσιο που κάνουν τα γαλλικά και το διαχέει και σε όλα τα δημοτικά. Δηλαδή αυτοί που έρχονται οι Γάλλοι -τότε που ήρθε και ο κος. Καμαρούδης- έρχονται κάθε χρόνο μία δύο επισκέψεις έρχονται οι Γάλλοι ένα σχολείο συγκεκριμένο, που έχουν ένα πρόγραμμα αυτοί και πηγαίνουν και δικά μας παιδάκια όταν θα μεγαλώσουν και θα πάνε στο γυμνάσιο κάποια από αυτά πηγαίνουν στη Γαλλία σε εκείνη την πόλη που είναι το γυμνάσιο το συγκεκριμένο. Αυτό είναι το πρακτικό επίπεδο δηλαδή. Σε μας στο δικό μας το σχολείο και στο δικό μας το γυμνάσιο επειδή έχει και κάποια καθηγήτρια που ασχολείται με αυτά –αυτή που διδάσκει γαλλικά στο συγκεκριμένο γυμνάσιο- είναι αυτή που ήταν υπεύθυνη του e twinning Δυτικής Μακεδονίας. Τώρα έφυγε, φέτος έφυγε αποσπάστηκε στο Πανεπιστήμιο στη Θεσσαλονίκη, εκεί στο Αριστοτέλειο. Αλλά ... Εντάξει ήταν άτομο δραστήριο, είχε κάνει πολλά οπότε είχε μία δύναμη που καθόριζε πράγματα. Αυτή κινούσε τα νήματα όσον αφορά τα ευρωπαϊκά προγράμματα εδώ στην περιοχή μας, του γυμνασίου. Στο δημοτικό δεν είχαμε. Είχαμε πολλά άλλα ευρωπαϊκά περιβαλλοντικά και τέτοια, δεν είχαμε ανταλλαγές τίποτα τέτοιο. Και τώρα όλα αυτά που κάναμε ήταν στα αγγλικά. Οι ανταλλαγές που κάναμε και όλες ... με ότι χώρες συνεργαστήκαμε περιβαλλοντικά ήταν όλα αγγλικά.

5) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας θα δώσει στις επόμενες γενιές τη δυνατότητα της ευρωπαϊκής ενοποίησης σε όλα τα επίπεδα: οικονομικά, πολιτικά και κοινωνικά;

Μεγάλο ζητούμενο η ευρωπαϊκή ενοποίηση... αλλά και ένα πολύ δύσκολο θέμα, πολυσύνθετο. Νομίζω ότι αυτό είναι ένα ζήτημα άλλης κλίμακας. Δηλαδή θα κριθεί

σε άλλο επίπεδο. Μακάρι θα έλεγα εγώ. Θα έλεγα μακάρι να μπορέσει να την επηρεάσει.

6) Ποια είναι η άποψη σας για τον «ακήρυκτο» πόλεμο μεταξύ της γαλλικής και της γερμανικής γλώσσας στα ελληνικά σχολεία;

Νομίζω ότι είναι περιττός να το πω έτσι με μια λέξη για να μην πάω ξέρω γω σε άλλους χαρακτηρισμούς. Γιατί ουσιαστικά αυτό είναι μια κατάσταση που υπηρετεί μόνο συντεχνιακές σκοπιμότητες και τίποτε άλλο. Δηλαδή να δουλέψουμε περισσότεροι εμείς λιγότεροι εσείς, ποιος θα κερδίσει περισσότερα, και δεν.. είναι κάτι ανούσιο... Δεν έχει κανένα νόημα. Και ούτε νομίζω ότι έχει καμία επίδραση σε όλα τα άλλα που συζητούσαμε πριν. Όλα αυτά τα θέματα, οι προβληματισμοί σας, εάν θα επηρεάσει την εξωστρέφεια του σχολείου ή αν θα βοηθήσει την ελληνική οικονομία, ή τις επιχειρήσεις να αναπτυχθούν καλύτερα δε νομίζω ότι παίζει κανένα ρόλο αυτός ο πόλεμος. Εδώ απλά είναι κάποιοι άνθρωποι οι οποίοι κοιτάνε μόνο τα συντεχνιακά τους συμφέροντα. Να μπορέσουμε εμείς να είμαστε περισσότεροι να έχουμε περισσότερες ώρες, να έχουμε ευκαιρίες περισσότερες για δουλειά. Τίποτα άλλο. Δε νομίζω ότι σε επίπεδο, γιατί ο πόλεμος αυτός που λέμε σε εισαγωγικά, έχει να κάνει, όχι με έναν οποιονδήποτε απλό καθηγητή γαλλική ή γερμανικής, έχει να κάνει με μια οργανωμένη ομάδα συμφερόντων, δηλαδή με ένα σύλλογο ας το πούμε έτσι, ένα συνδικαλιστικό όργανο. Αυτοί που ηγούνται στις προσπάθειες έχουνε έναν και μόνο σκοπό. Τίποτε άλλο. Είναι καθαρά συντεχνιακός σκοπός. Είναι πολύ περιορισμένο δηλαδή και δε νομίζω δηλαδή να βοηθήσει σε τίποτα. Αφορά μόνο δικά τους συμφέροντα έτσι όπως το θέτουμε και δεν αφορά καθόλου την κοινωνία νομίζω, ούτε την ελληνική εκπαίδευση, ούτε τον υπουργό ούτε κανέναν.

A) Γενικές ερωτήσεις

1) Ποια είναι η σχέση σας με τις ξένες γλώσσες και σε ποιο επίπεδο;

Πολύ καλή μου αρέσουν οι ξένες γλώσσες. Έχω την αγγλική σε άριστο επίπεδο. Έχω πάρει το Proficiency.

2) Στον γεωγραφικό, πολιτισμικό και οικονομικό χώρο που ορίζεται ως Ευρωπαϊκή Ένωση ποια θεωρείτε (μετά και την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου) ότι θα είναι η κυρίαρχη γλώσσα τα επόμενα χρόνια και γιατί;

Πιστεύω ότι θα συνεχίσει να είναι η αγγλική γλώσσα, παρόλο που το Ηνωμένο Βασίλειο θα φύγει με το Brexit που δήλωσε, εμμ γιατί είναι μια κοινή γλώσσα, που χρησιμοποιείται εδώ και πολλά χρόνια και δεν μπορεί να αλλάξει τώρα και να χρησιμοποιηθεί μια άλλη γλώσσα.

3) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- δίνει περισσότερες ευκαιρίες επαγγελματικές κλπ. στον κάτοχό της και γιατί;

Πιστεύω ότι είναι η γερμανική, λόγω της οικονομίας της Γερμανίας, έχει πολλές βιομηχανίες εκεί και πιστεύω ότι μόνο κάποιος που γνωρίζει γερμανικά θα μπορέσει να επιβιώσει τελικά αν θα το πούμε έτσι στον εργασιακό χώρο στο μέλλον. Έχει μέλλον τέλος πάντων στον εργασιακό χώρο.

4) Υποστηρίζεται ότι η γερμανική γλώσσα ευνοεί περισσότερο τις τεχνικές σπουδές και η γαλλική τις κλασικές σπουδές. Σύμφωνα με αυτή την άποψη ποια γλώσσα θεωρείτε ότι θα πρέπει να προκρίνει το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και γιατί;

Πιστεύω την γερμανική γλώσσα γιατί υπάρχουν περισσότερες, φαίνεται να υπάρχουν περισσότερες θέσεις εργασίας ακόμη και για τους Έλληνες αυτό μας δείχνει η καθημερινότητα μας αλλά αυτό μας δείχνει και η ιστορία μας, μιας και πολλοί έχουν μεταναστεύσει στην Γερμανία και ζουν εδώ και πολλά χρόνια και έχουν ταχτοποιηθεί εκεί οικονομικά. Ε, πιστεύω πως η γερμανική γλώσσα θα μπορούσε να είναι, να επικρατεί στα σχολεία τα ελληνικά.

5) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θεωρείτε ότι είναι περισσότερο συμβατή με την ελληνική κουλτούρα, ιστορία και παράδοση και γιατί;

Εμ, με την ιστορία και την παράδοση θα μπορούσα να πω τη γερμανική γλώσσα και πάλι, ε χωρίς να γνωρίζω πολλά πράγματα γι' αυτό λέω απλά τη γνώμη μου ότι ίσως θα μπορούσε να είναι περισσότερο συνυφασμένη με την γερμανική γλώσσα.

6) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θα βοηθήσει περισσότερο στην ανάπτυξη της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας και των ελληνικών επιχειρήσεων και γιατί;

Ε, λόγω της καλής οικονομικής κατάστασης της Γερμανίας θα πρέπει να είναι η γερμανική γλώσσα αυτή, που θα πρέπει να επικρατεί

B) Εξειδικευμένες ερωτήσεις

1) Με δεδομένη την προϋστορία της περιοχής ως μεταναστευτικής, ποια πιστεύετε ότι είναι η καλύτερη επιλογή ως δεύτερη ξένη γλώσσα για τα παιδιά τα γαλλικά ή γερμανικά και γιατί;

Πιστεύω ότι είναι τα γερμανικά γιατί έτσι τους ανοίγονται πόρτες για το μέλλον τους σε σχέση με την εργασία τους, οποιαδήποτε και αν είναι αυτή, είτε είναι τεχνικό επάγγελμα, όπως βλέπουμε πολλοί τεχνίτες ζητούνται στις βιομηχανίες της Γερμανίας, θερμο-υδραυλικοί, εεε τεχνίτες αυτοκινήτων και λοιπά μηχανικοί εεεμμ κατά κύριο λόγο εεεε πιστεύω η γερμανική θα έπρεπε να είναι η γλώσσα που θα επικρατήσει στα ελληνικά σχολεία για το μέλλον, για ένα καλύτερο μέλλον των παιδιών μας.

2) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλικά ή γερμανικά- πιστεύετε ότι είναι πιο εύκολη να διδαχθεί ένα παιδί;

Εεεε γνωρίζω πολύ λίγα γερμανικά και επίσης πολύ λίγα γαλλικά εεε νομίζω ότι η γερμανική γλώσσα έχει μια δυσκολία στους χρόνους εεε δεν είμαι και πολύ σίγουρη όμως εεε απλά δοκιμάζοντας εγώ προσωπικά εεεε από ότι έχω δει η γερμανική με δυσκόλεψε περισσότερο και στον τρόπο γραφής και στον τρόπο εεε και στην προφορά εεε και από ότι θυμάμαι είχε πολλούς χρόνους να μάθει κανείς, πολύ γραμματική.

3) Πιστεύετε στο παλαιό ρητό ότι στοιχείο μιας καλής αγωγής για ένα κορίτσι είναι τα γαλλικά και το πιάνο ή θεωρείτε ότι αυτό είναι πια παρωχημένο;

Όχι δεν θεωρώ ότι είναι κάτι σωστό αυτό το ρητό εεε ίσως παλιά να θεωρούνταν αυτό γιατί έδινε πλούτο και ευημερία σ' αυτόν που μπορεί να γνώριζε τη γαλλική γλώσσα, αλλά νομίζω ότι τώρα πια δεν ισχύει. Δεν πιστεύω ότι ισχύει.

4) Υπάρχει στο σπίτι άτομο που μιλάει ξένη γλώσσα εκτός από αγγλικά, και ποια;

Ναι, ο σύζυγος μου εκτός από την άριστη γλώσσα, εε από την χρήση της αγγλικής γλώσσας έχει και την άριστη χρήση της, το πτυχίο των γαλλικών.

5) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας θα επιδράσει στη διαμόρφωση του χαρακτήρα του παιδιού είτε σε επίπεδο των καλών τρόπων (γαλλική) είτε στο επίπεδο της πειθαρχίας (γερμανική);

Ε όχι δεν το πιστεύω αυτό, όχι δεν το πιστεύω.

Γονέας (2)

A) Γενικές ερωτήσεις

1) Ποια είναι η σχέση σας με τις ξένες γλώσσες και σε ποιο επίπεδο;

Πολύ καλή. Σε άριστο επίπεδο. Αγγλικά και γαλλικά.

2) Στον γεωγραφικό, πολιτισμικό και οικονομικό χώρο που ορίζεται ως Ευρωπαϊκή Ένωση ποια θεωρείτε (μετά και την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου) ότι θα είναι η κυρίαρχη γλώσσα τα επόμενα χρόνια και γιατί;

Η γερμανική λόγω της πρωτοκαθεδρίας της Γερμανίας στο οικονομικό πλαίσιο.

3) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- δίνει περισσότερες ευκαιρίες επαγγελματικές κλπ. στον κάτοχό της και γιατί;

Για τον ίδιο λόγο στην γερμανική.

4) Υποστηρίζεται ότι η γερμανική γλώσσα ευνοεί περισσότερο τις τεχνικές σπουδές και η γαλλική τις κλασικές σπουδές. Σύμφωνα με αυτή την άποψη ποια γλώσσα θεωρείτε ότι θα πρέπει να προκρίνει το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και γιατί;

Και τις δύο αναλογικά.

5) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θεωρείτε ότι είναι περισσότερο συμβατή με την ελληνική κουλτούρα ιστορία και παράδοση και γιατί;

Η γαλλική γιατί έχουμε κοινά, κοινό DNA και κοινό φιλοσοφικό, ιδεολογικό ιστορικό DNA με τους Γάλλους.

6) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θα βοηθήσει περισσότερο στην ανάπτυξη της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας και των ελληνικών επιχειρήσεων και γιατί;

Και οι δύο, η κάθε μία για τους δικούς της λόγους, αλλά και γαλλική και η γερμανική.

B) Εξειδικευμένες ερωτήσεις

1) Με δεδομένη την προϊστορία της περιοχής ως μεταναστευτικής, ποια πιστεύετε ότι είναι η καλύτερη επιλογή ως δεύτερη ξένη γλώσσα για τα παιδιά τα γαλλικά ή γερμανικά και γιατί;

Τα γερμανικά γιατί προφανώς το κέντρο της μετανάστευσης των Ελλήνων δεν ήταν η Γαλλία ήταν η Γερμανία.

2) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλικά ή γερμανικά- πιστεύετε ότι είναι πιο εύκολη να διδαχθεί ένα παιδί;

Και οι δύο είναι εξίσου εύκολες.

3) Πιστεύετε στο παλαιό ρητό ότι στοιχείο μιας καλής αγωγής για ένα κορίτσι είναι τα γαλλικά και το πιάνο ή θεωρείτε ότι αυτό είναι πια παρωχημένο;

Παρωχημένο τελείως.

4) Υπάρχει στο σπίτι άτομο που μιλάει ξένη γλώσσα εκτός από αγγλικά, και ποια;

Ισπανικά.

5) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας θα επιδράσει στη διαμόρφωση του χαρακτήρα του παιδιού είτε σε επίπεδο των καλών τρόπων (γαλλική) είτε στο επίπεδο της πειθαρχίας (γερμανική);

Δεν πιστεύω ότι είναι κομμάτι γλώσσας το κομμάτι συμπεριφορικό σε κάθε περίπτωση και οι, κάθε ξένη γλώσσα σε βοηθάει να βλέπεις τον κόσμο με άλλο μάτι, να διευρύνεις τους ορίζοντες σου.

Γονέας (3)

A) Γενικές ερωτήσεις

1) Ποια είναι η σχέση σας με τις ξένες γλώσσες και σε ποιο επίπεδο;

Προσωπικά έχω Proficiency Γ2 δηλαδή στην αγγλική γλώσσα έχω γεννηθεί και στο εξωτερικό άλλη γλώσσα δεν γνωρίζω.

2) Στον γεωγραφικό, πολιτισμικό και οικονομικό χώρο που ορίζεται ως Ευρωπαϊκή Ένωση ποια θεωρείτε (μετά και την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου) ότι θα είναι η κυρίαρχη γλώσσα τα επόμενα χρόνια και γιατί;

Μέχρι πρόσφατα θεωρούσα ότι θα ήταν η γερμανική αλλά τελευταία έχω αρχίσει να αλλάζω γνώμη και θεωρώ ότι θα αναδειχθεί η γαλλική, εεε ίσως από την πολιτική που εφαρμόζει το τελευταίο διάστημα που είναι μπορεί να έχω επηρεαστεί από την πολιτική που ασκεί η χώρα το τελευταίο διάστημα.

3) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- δίνει περισσότερες ευκαιρίες επαγγελματικές κλπ. στον κάτοχό της και γιατί;

Μέχρι πρόσφατα θεωρώ ότι είναι η γερμανική, γιατί εε φοιτητές φεύγουν να σπουδάσουν στην Γερμανία, αλλά και πάρα πολλοί μεταναστεύουνε για να βρουν εργασία, ως εργατικό δυναμικό στη Γερμανία πάλι.

4) Υποστηρίζεται ότι η γερμανική γλώσσα ευνοεί περισσότερο τις τεχνικές σπουδές και η γαλλική τις κλασικές σπουδές. Σύμφωνα με αυτή την άποψη ποια γλώσσα θεωρείτε ότι θα πρέπει να προκρίνει το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και γιατί;

Εεε το ελληνικό σύστημα λογικά πρέπει να προκρίνει για τον λόγο που είπα ακριβώς νωρίτερα ότι εεμμ φεύγουνε πάρα πολλοί νέοι για σπουδές εκεί και ακριβώς υπάρχουν θέσεις για εργατικό δυναμικό.

5) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θεωρείτε ότι είναι περισσότερο συμβατή με την ελληνική κουλτούρα, ιστορία και παράδοση και γιατί;

Συμβατή νομίζω ότι είναι η γαλλική περισσότερο, μπορεί αυτό να το εκλαμβάνω κατ' αυτόν τον τρόπο γιατί για πολλά χρόνια ήταν ως επίσημη γλώσσα η γαλλική.

6) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θα βοηθήσει περισσότερο στην ανάπτυξη της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας και των ελληνικών επιχειρήσεων και γιατί;

Τώρα εδώ εμπλέκονται άλλα πράγματα δεν είναι το εργατικό δυναμικό είναι οι επιχειρήσεις. Δεν γνωρίζω για τις επιχειρήσεις τι θα ευνοούσε αλλά το τελευταίο διάστημα φαίνεται φιλελληνική πολιτική προς τη Γαλλία γι' αυτό θεωρώ καλύτερα να προωθηθεί η γαλλική.

B) Εξειδικευμένες ερωτήσεις

1) Με δεδομένη την προϊστορία της περιοχής ως μεταναστευτικής, ποια πιστεύετε ότι είναι η καλύτερη επιλογή ως δευτέρα ξένη γλώσσα για τα παιδιά τα γαλλικά ή γερμανικά και γιατί;

Εεε για τον λόγο που προανέφερα θεωρώ ότι είναι τα γερμανικά γι' αυτό και έστειλα τα τρία μου παιδιά στη γερμανική. Επιλέξαμε τη γερμανική.

2) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλικά ή γερμανικά- πιστεύετε ότι είναι πιο εύκολη να διδαχθεί ένα παιδί;

Εεεε νομίζω πως είναι τα γαλλικά. Από αυτά που άκουγα από τις φίλες μου από πού είχαν παιδιά, τα δικά μου πήγαν στα γερμανικά και θεώρησα επειδή τα παρακολουθούσα και τα διάβαζα ότι ήταν πάρα πολύ δύσκολη σαν γλώσσα, ενώ κάποιες φίλες μου που είχαν παιδιά, που μάθαιναν γαλλικά έλεγαν ότι είναι πιο εύκολη.

3) Πιστεύετε στο παλαιό ρητό ότι στοιχείο μιας καλής αγωγής για ένα κορίτσι είναι τα γαλλικά και το πιάνο ή θεωρείτε ότι αυτό είναι πια παρωχημένο;

Καλής αγωγής τα γαλλικά και το πιάνο θα μπορούσε να είναι. Δεν το έχω σκεφτεί.

4) Υπάρχει στο σπίτι άτομο που μιλάει ξένη γλώσσα εκτός από αγγλικά, και ποια;

Ναι, είναι ο πατέρας μου, ο οποίος μιλάει παραπάνω από τρεις γλώσσες εεε μιλάει την ουγγρική, μιλάει την αλβανική, λίγα ρώσικα

5) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας θα επιδράσει στη διαμόρφωση του χαρακτήρα του παιδιού είτε σε επίπεδο των καλών τρόπων (γαλλική) είτε στο επίπεδο της πειθαρχίας (γερμανική);

Δεν ξέρω κατά πόσο η εκμάθηση της γλώσσας θα επηρεάσει αυτό στα παιδιά. Ε θεωρώ ότι αυτό είναι θέμα αγωγής από το σπίτι.

Γονέας (4)

Α) Γενικές ερωτήσεις

1) Ποια είναι η σχέση σας με τις ξένες γλώσσες και σε ποιο επίπεδο;

Εγώ έχω το πτυχίο των αγγλικών στο επίπεδο του Proficiency, έχω παρακολουθήσει μαθήματα γερμανικών για 2-3 χρόνια, απλά τώρα δεν θυμάμαι τίποτα σχεδόν... ήμουν λίγο μικρότερη.. Και τώρα έχω ξεκινήσει την εκμάθηση της ισπανικής γλώσσας.

2) Στον γεωγραφικό, πολιτισμικό και οικονομικό χώρο που ορίζεται ως Ευρωπαϊκή Ένωση ποια θεωρείτε (μετά και την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου) ότι θα είναι η κυρίαρχη γλώσσα τα επόμενα χρόνια και γιατί;

Εκτός από τα αγγλικά; Καταρχήν θεωρώ ότι θα είναι τα αγγλικά. Θα συνεχίσει η χρήση της αγγλικής γλώσσας και μετά έχω την εντύπωση... ότι μετά τα αγγλικά είναι τα γερμανικά.

3) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- δίνει περισσότερες ευκαιρίες επαγγελματικές κλπ. στον κάτοχό της και γιατί;

Η γερμανική. Στα γερμανικά μπορείς να βρεις συγγράμματα πανεπιστημιακά για τα πάντα. Από φιλοσοφία μέχρι θετικές Επιστήμες.

Τι άλλο; Τι με ρώτησες να πω; Για ποιο λόγο; Αυτό θεωρώ: ότι η γερμανική είναι.. έχει συγγράμματα για τα πάντα για τα πάντα. Και πολύ καλά συγγράμματα. Και επίσης, γερμανικά μιλούνε παντού. Δηλαδή η Ελβετία, η οποία είναι μία από τις καλύτερες χώρες στο βιοτικό επίπεδο και την προτιμούνε πολλοί Έλληνες. Έχει.. μία από τις βασικές της γλώσσες είναι τα γερμανικά. Οι Βρυξέλλες στα γερμανικά. Όχι ότι και τα γαλλικά δεν είναι, αλλά νομίζω ότι είναι η σπουδαιότερη γλώσσα μετά τα αγγλικά.

4) Υποστηρίζεται ότι η γερμανική γλώσσα ευνοεί περισσότερο τις τεχνικές σπουδές και η γαλλική τις κλασικές σπουδές. Σύμφωνα με αυτή την άποψη ποια γλώσσα θεωρείτε ότι θα πρέπει να προκρίνει το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και γιατί;

Τεχνικές σπουδές και... σπουδές... Τι μου είπες;

Η γαλλική και τις κλασικές.

Κοίτα θα υποστηρίξω την προηγούμενη άποψή μου αυτό που σου είπα. Ότι μπορεί και η γαλλική να ασχολείται με τις κλασικές σπουδές, αλλά νομίζω ότι και τα γερμανικά έχουν πάρα πάρα πολύ μεγάλη βιβλιογραφία πάνω στην κλασική .. στο κλασικό επίπεδο... Πώς να το πω; Στην κλασική μόρφωση. Οπότε νομίζω πως... τα γερμανικά.

5) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θεωρείτε ότι είναι περισσότερο συμβατή με την ελληνική κουλτούρα, ιστορία και παράδοση και γιατί;

Η γαλλική. Η γαλλική. Οι Γερμανοί είναι πιο ψυχροί. Οι Γάλλοι έχουνε πιο μεσογειακό ταπεραμέντο, είναι πιο κοντά σε μας ως προς την κουλτούρα τους. Αυτό. Νομίζω ότι η γαλλική.

6) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θα βοηθήσει περισσότερο στην ανάπτυξη της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας και των ελληνικών επιχειρήσεων και γιατί;

Και οι δύο. Και όχι μόνο αυτές και άλλες γλώσσες. Όχι μόνο αυτές. Δηλαδή νομίζω ότι θα πρέπει να .. να επεκταθούμε και αλλού. Δηλαδή έχουμε και την Ιταλία δίπλα έχουμε την Ισπανία, η οποία Ισπανία με τη γλώσσα της καλύπτει τη μισή υφήλιο.

B) Εξειδικευμένες ερωτήσεις

1) Με δεδομένη την προϋστορία της περιοχής ως μεταναστευτικής, ποια πιστεύετε ότι είναι η καλύτερη επιλογή ως δεύτερη ξένη γλώσσα για τα παιδιά τα γαλλικά ή γερμανικά και γιατί;

Ναι. Οι κάτοικοι του Νομού Σερρών τουλάχιστον, το μεγαλύτερο ποσοστό, μετακινήθηκε προς τη Γερμανία. Και πάλι κόσμος που φεύγει την τελευταία δεκαετία προς τη Γερμανία μετακινείται. Οπότε νομίζω τα γερμανικά.

2) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλικά ή γερμανικά- πιστεύετε ότι είναι πιο εύκολη να διδαχθεί ένα παιδί;

Πιο εύκολη... Νομίζω γενικά τα παιδιά είναι σφουγγάρια οπότε μπορούν εύκολα να τα διδαχθούν όλα. Πιο εύγη είναι η γλώσσα των γαλλικών. Εμένα προσωπικά μου αρέσουν τα γαλλικά αλλά τα παιδιά μου επιλέξανε να κάνουν τα γερμανικά.

3) Πιστεύετε στο παλαιό ρητό ότι στοιχείο μιας καλής αγωγής για ένα κορίτσι είναι τα γαλλικά και το πιάνο ή θεωρείτε ότι αυτό είναι πια παρωχημένο;

Το δεύτερο, ότι είναι κάτι πια παρωχημένο.

4) Υπάρχει στο σπίτι άτομο που μιλάει ξένη γλώσσα εκτός από αγγλικά, και ποια;

Η αδερφή μου μιλάει γερμανικά.

Τι άλλο; Για αυτές τις δύο γλώσσες δε λέμε;

-Όποια γλώσσα μιλάει. Μπορεί να είναι και άλλη εκτός των γαλλικά και τα γερμανικά.

Κοίτα μπορείς να πεις για μένα λιγάκι ισπανικά τώρα έτσι όπως το 'χω... στο επίπεδο που είμαι ότι μπορώ να συνεννοηθώ και η αδερφή μου επειδή είναι φιλόλογος και έχει τελειώσει το Κλασικό μπορεί να συνεννοηθεί και με τους Ιταλούς.

5) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας θα επιδράσει στη διαμόρφωση του χαρακτήρα του παιδιού είτε σε επίπεδο των καλών τρόπων (γαλλική) είτε στο επίπεδο της πειθαρχίας (γερμανική);

Όχι. Καμία σχέση. Αυτό έχει να κάνει με την αγωγή από το σπίτι.

Γονέας (5)

A) Γενικές ερωτήσεις

1) Ποια είναι η σχέση σας με τις ξένες γλώσσες και σε ποιο επίπεδο;

Η δική μου; Εγώ γνωρίζω αγγλικά σε επίπεδο άριστης γνώσης, έχω το Proficiency. Δεν γνωρίζω άλλη γλώσσα. Αυτά.

2) Στον γεωγραφικό, πολιτισμικό και οικονομικό χώρο που ορίζεται ως Ευρωπαϊκή Ένωση ποια θεωρείτε (μετά και την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου) ότι θα είναι η κυρίαρχη γλώσσα τα επόμενα χρόνια και γιατί;

Εεε νομίζω ότι παραδοσιακά τα γαλλικά λόγω του ότι θεωρείται η γλώσσα της διπλωματίας αλλά στο μέλλον πιστεύω ότι κερδίζει έδαφος η γερμανική γλώσσα ακριβώς λόγω της θέσης που έχει η Γερμανία στον ευρωπαϊκό χώρο, μέσα στην ΕΕ είναι πολύ ισχυρή χώρα μέσα στην Ένωση αλλά και γιατί είναι εμ πολύ ισχυρή εμπορικά, οπότε όσοι θέλουν να ασχοληθούν με το εμπόριο θεωρώ θα πρέπει να γνωρίζουν τα γερμανικά για να μπορέσουν να κινηθούν στον χώρο του εμπορίου. Είναι ανέκαθεν δυνατή η Γερμανία στο κομμάτι του εμπορίου.

3) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- δίνει περισσότερες ευκαιρίες επαγγελματικές κλπ. στον κάτοχο της και γιατί;

Η γαλλική και η γερμανική; Εξαρτάται από το τι θέλεις να κάνεις. Αν κάποιος θέλει να ασχοληθεί με τον διπλωματικό χώρο εε θα πρέπει να γνωρίζει οπωσδήποτε γαλλικά, γιατί είναι η γλώσσα της διπλωματίας. Εάν όμως μιλάμε για τον χώρο των επιχειρήσεων νομίζω ότι κυρίαρχη γλώσσα είναι η γερμανική. Αν και νομίζω κατά κύριο λόγο κατά την προσωπική μου γνώμη εε η γερμανική είναι πιο ισχυρή γλώσσα τουλάχιστον για τις συνειδήσεις του κόσμου. Πιο εύκολα θα μάθει κανείς γερμανικά από ότι γαλλικά.

4) Υποστηρίζεται ότι η γερμανική γλώσσα ευνοεί περισσότερο τις τεχνικές σπουδές και η γαλλική τις κλασικές σπουδές. Σύμφωνα με αυτή την άποψη ποια γλώσσα θεωρείτε ότι θα πρέπει να προκρίνει το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και γιατί;

Εεε δεν νομίζω ότι έχει να κάνει με το εκπαιδευτικό σύστημα, έχει να κάνει με την προσωπική επιλογή των ατόμων, γιατί εξαρτάται από το τι θέλεις να κάνεις και τι μπορεί να σου αρέσει. Εμένα προσωπικά ο ήχος της γαλλικής γλώσσας μου αρέσει πολύ περισσότερο από ότι της γερμανικής. Νομίζω ότι αν χρειαζόταν να μπω στη διαδικασία να μάθω ή αν μου έλεγε το παιδί μου ότι θα διάλεγε τα γερμανικά, μπορεί να δυσκολευόμουν λίγο. Γιατί εμένα προσωπικά δεν μου αρέσει αυτή η γλώσσα, αλλά αυτό είναι ξεκάθαρα προσωπικό. Δεν νομίζω ότι μπορεί το κράτος να το καθορίσει, θα πρέπει να επιλέγουν τα άτομα ποια γλώσσα θα διαλέξουν.

5) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θεωρείτε ότι είναι περισσότερο συμβατή με την ελληνική κουλτούρα, ιστορία και παράδοση και γιατί;

Νομίζω καμία από τις δύο. Δεν νομίζω ότι συνδέθηκε με καμία ποτέ. Ενδεχόμενα τα γερμανικά λόγω του πολύ μεγάλου αριθμού που έχει κυρίως από τη βόρεια Ελλάδα, οι οποίοι φύγαν στη Γερμανία και πολλοί είναι μιλούν τη γλώσσα λόγω ακριβώς αυτής της κατάστασης, γιατί φύγαν οι γονείς τους μετανάστες αυτοί ως παιδιά εκεί επέστρεψαν ή μπορεί να είναι ακόμα εκεί, όποτε από αυτήν την άποψη, ίσως από την άποψη της σύγχρονης ιστορίας τα γερμανικά να είναι πιο συμβατά με την Ελλάδα.

6) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θα βοηθήσει περισσότερο στην ανάπτυξη της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας και των ελληνικών επιχειρήσεων και γιατί;

Ξεκάθαρα τα γερμανικά, γιατί τα γερμανικά έχουν να κάνουν με οικονομία, έχουν να κάνουν με εμπόριο, έχουν να κάνουν με αγορές. Τα γαλλικά είναι διπλωματία ξεκάθαρα, είναι πιο θεωρητική, πολύ πιο, δεν νομίζω ότι βοηθάει κάπου στο κομμάτι το εμπορικό, στο κομμάτι της οικονομίας, γερμανικά.

B) Εξειδικευμένες ερωτήσεις

1) Με δεδομένη την προϊστορία της περιοχής ως μεταναστευτικής, ποια πιστεύετε ότι είναι η καλύτερη επιλογή ως δεύτερη ξένη γλώσσα για τα παιδιά τα γαλλικά ή γερμανικά και γιατί;

Ανεξάρτητα από το μεταναστευτικό γιατί στη δική μας την οικογένεια δεν υπήρχαν μετανάστες στη Γερμανία δεν έχουμε δηλαδή κάποια τέτοια οικογενειακή ιστορία εεε αν θα έσπρωχνα τα παιδιά μου ή αν επέλεγαν τα παιδιά μου να διαλέξουν τα γερμανικά ως δεύτερη γλώσσα ή και ως πρώτη τώρα, αν φύγουνε τα αγγλικά από τα σχολεία εε νομίζω ότι θα τους βοηθούσε πάρα πολύ στην μελλοντική τους εξέλιξη, αν έπρεπε δηλαδή να διαλέξουμε ανάμεσα στα δύο σίγουρα θα βάραιναν τα γερμανικά αν και όπως σας είπα δεν μου αρέσουν εμένα προσωπικά ως γλώσσα .

2) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλικά ή γερμανικά- πιστεύετε ότι είναι πιο εύκολη να διδαχθεί ένα παιδί;

Όλες οι γλώσσες είναι εύκολες εφόσον τα παιδιά θέλουνε να τις μάθουνε. Δεν είναι θέμα δυσκολίας είναι ο τρόπος διδασκαλίας μιας ξένης γλώσσας εφόσον θέλεις να την μάθεις και εφόσον έχεις τα ακούσματα εεε είσαι σε επαφή με τη γλώσσα, ο τρόπος διδασκαλίας των ξένων γλωσσών είναι πολύ σύγχρονα με την παιδαγωγική της διδασκαλίας των ξένων γλωσσών. Δεν θεωρώ ότι υπάρχει κάποια δυσκολία, είναι θέμα προσωπικής επιλογής και διάθεσης και προτίμησης. Αν θέλεις να μάθεις γαλλικά, θα μάθεις γαλλικά. Αν θέλεις να μάθεις γερμανικά, θα μάθεις γερμανικά. Δεν είναι θέμα δυσκολίας ή ευκολίας.

3) Πιστεύετε στο παλαιό ρητό ότι στοιχείο μιας καλής αγωγής για ένα κορίτσι είναι τα γαλλικά και το πιάνο ή θεωρείτε ότι αυτό είναι πια παρωχημένο;

Όχι είμαι πάρα πολύ αντίθετη με οποιοδήποτε διαχωρισμό γίνεται σύμφωνα με το φύλο. Εεε δεν έχει να κάνει με αυτό. Εεε και με βρίσκει απόλυτα αντίθετη η άποψη ότι η καλή σου αγωγή μπορεί να υποδεικνύεται από τη γνώση μιας γλώσσας ή ενός μουσικού οργάνου από το παλιό ρητό γαλλικά και πιάνο, όχι. Η αγωγή σου είναι θέμα ποιότητας, συμπεριφοράς. Σίγουρα οι ξένες γλώσσες σε βοηθούν για να ανοίξεις τους ορίζοντες σου και να γνωρίσεις άλλους πολιτισμούς και διαφορετικές κουλτούρες όχι όμως η μια συγκεκριμένη γλώσσα, οποιαδήποτε γλώσσα.

4) Υπάρχει στο σπίτι άτομο που μιλάει ξένη γλώσσα εκτός από αγγλικά, και ποια;

Ναι η γυναίκα του αδερφού μου μιλάει ισπανικά σε επίπεδο Lower.

5) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας θα επιδράσει στη διαμόρφωση του χαρακτήρα του παιδιού είτε σε επίπεδο των καλών τρόπων (γαλλική) είτε στο επίπεδο της πειθαρχίας (γερμανική);

Σίγουρα μέσα από μία γλώσσα λαμβάνεις και στοιχεία του πολιτισμού της γλώσσας αυτής εεε αλλά αυτά ίσως και να είναι δικά μας στερεότυπα. Δεν σημαίνει ότι όλοι οι Γάλλοι είναι ευγενείς και δεν σημαίνει ότι όλοι οι Γερμανοί είναι πειθαρχημένοι. Αυτά πιστεύω ότι είναι περισσότερο στερεότυπα που έχουμε εμείς για τους άλλους λαούς όχι ότι είναι πραγματικότητα. Τα στοιχεία που θα πάρει κανείς από οποιαδήποτε γλώσσα από τη γαλλική ή από τη γερμανική είναι τα στοιχεία που ο ίδιος θα επιλέξει να δει και να αφομοιώσει. Δεν εξαρτάται από την γλώσσα αλλά από το ίδιο το άτομο

Γονέας (6)

Α) Γενικές ερωτήσεις

1) Ποια είναι η σχέση σας με τις ξένες γλώσσες και σε ποιο επίπεδο;

Από Γραμματική και ανάγνωση δεν τις ξέρω όλες περίπου τρεις. Για συνεννόηση και μία παραπάνω. Όλες μαζί τέσσερις. Η μητρική ελληνική, η αγγλική, πολύ καλά η ουγγρική και συν και σλαβόφωνη με γραφή κυριλλική.

2) Στον γεωγραφικό, πολιτισμικό και οικονομικό χώρο που ορίζεται ως Ευρωπαϊκή Ένωση ποια θεωρείτε (μετά και την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου) ότι θα είναι η κυρίαρχη γλώσσα τα επόμενα χρόνια και γιατί;

Θα συνεχίσει η αγγλική να είναι. Διότι ήδη έχει κυριαρχήσει και δύσκολο είναι να αλλάξει.

3) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- δίνει περισσότερες ευκαιρίες επαγγελματικές κλπ. στον κάτοχό της και γιατί;

Η γερμανική. Επειδή οικονομικά η Γερμανία είναι πιο δυνατή και πληθυσμιακά και πιο μεγάλη.

4) Υποστηρίζεται ότι η γερμανική γλώσσα ευνοεί περισσότερο τις τεχνικές σπουδές και η γαλλική τις κλασικές σπουδές. Σύμφωνα με αυτή την άποψη ποια γλώσσα θεωρείτε ότι θα πρέπει να προκρίνει το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και γιατί;

Τη γαλλική. Σε αυτό το θέμα η γαλλική υπερέχει οι Γερμανοί.. δεν μπορεί να την ξεπεράσει στο θέμα αυτό... Μόνο στο οικονομικό για δουλειές και...

5) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θεωρείτε ότι είναι περισσότερο συμβατή με την ελληνική κουλτούρα, ιστορία και παράδοση και γιατί;

Η γαλλική, επειδή από ανέκαθεν η Γαλλία συμπεριφέρεται πιο φιλικά με την Ελλάδα.

6) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θα βοηθήσει περισσότερο στην ανάπτυξη της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας και των ελληνικών επιχειρήσεων και γιατί;

Απ' τις δύο; Η γερμανική. Επειδή οικονομικά η Γερμανία είναι πιο δυνατή και μπορεί να εισχωρήσει στην οικονομία γενικά.

B) Εξειδικευμένες ερωτήσεις

1) Με δεδομένη την προϊστορία της περιοχής ως μεταναστευτικής, ποια πιστεύετε ότι είναι η καλύτερη επιλογή ως δεύτερη ξένη γλώσσα για τα παιδιά τα γαλλικά ή γερμανικά και γιατί;

Δεν κατάλαβα την ερώτηση εξαρχής... από την αρχή. Η γερμανική... Πάλι παίζει ρόλο η οικονομία... όσον αφορά τη μετανάστευση.

2) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλικά ή γερμανικά- πιστεύετε ότι είναι πιο εύκολη να διδαχθεί ένα παιδί;

Πιο εύκολη... η γερμανική.

3) Πιστεύετε στο παλαιό ρητό ότι στοιχείο μιας καλής αγωγής για ένα κορίτσι είναι τα γαλλικά και το πιάνο ή θεωρείτε ότι αυτό είναι πια παρωχημένο;

Είναι πεπαλαιωμένο... Ξεπερασμένο... πως... Όπως και να το πούμε... Δεν ισχύει άλλο.

4) Υπάρχει στο σπίτι άτομο που μιλάει ξένη γλώσσα εκτός από αγγλικά, και ποια;

Υπάρχει... Τα παιδιά και γενικά εκτός από εμένα μιλάνε... εκτός από τα ελληνικά είπες; Υπάρχουν τα γερμανικά

5) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας θα επιδράσει στη διαμόρφωση του χαρακτήρα του παιδιού είτε σε επίπεδο των καλών τρόπων (γαλλική) είτε στο επίπεδο της πειθαρχίας (γερμανική);

Όχι. Η γερμανική όχι... δεν βοηθάει σε αυτό το θέμα.

Γονέας (7)

A) Γενικές ερωτήσεις

1) Ποια είναι η σχέση σας με τις ξένες γλώσσες και σε ποιο επίπεδο;

Ξένες γλώσσες εγώ προσωπικά δεν γνωρίζω καμία. Τα παιδιά μου πηγαίνουν αγγλικά και στα σχολεία που μαθαίνουν γερμανικά.

2) Στον γεωγραφικό, πολιτισμικό και οικονομικό χώρο που ορίζεται ως Ευρωπαϊκή Ένωση ποια θεωρείτε (μετά και την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου) ότι θα είναι η κυρίαρχη γλώσσα τα επόμενα χρόνια και γιατί;

Η γερμανική γιατί εκεί έχει πολλές θέσεις εργασίας έτσι πιστεύω.

3) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- δίνει περισσότερες ευκαιρίες επαγγελματικές κλπ. στον κάτοχό της και γιατί;

Η γερμανική γιατί έχει πολλές θέσεις εργασίας γι' αυτόν τον λόγο.

4) Υποστηρίζεται ότι η γερμανική γλώσσα ευνοεί περισσότερο τις τεχνικές σπουδές και η γαλλική τις κλασικές σπουδές. Σύμφωνα με αυτή την άποψη ποια γλώσσα θεωρείτε ότι θα πρέπει να προκρίνει το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και γιατί;

Τα γερμανικά, τα γερμανικά γιατί οι θέσεις εργασίας θα είναι πολύ περισσότερες και ενώ οι άλλοι δεν νομίζω να ενδιαφέρει τόσο πολύ τα παιδιά

5) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θεωρείτε ότι είναι περισσότερο συμβατή με την ελληνική κουλτούρα, ιστορία και παράδοση και γιατί;

Αυτό τώρα νομίζω η γαλλική γιατί οι Γάλλοι είναι μεσογειακός λαός, νομίζω.

6) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θα βοηθήσει περισσότερο στην ανάπτυξη της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας και των ελληνικών επιχειρήσεων και γιατί;

Η γερμανικά γιατί εκεί υπάρχει περισσότερη βιομηχανία.

B) Εξειδικευμένες ερωτήσεις

1) Με δεδομένη την προϊστορία της περιοχής ως μεταναστευτικής, ποια πιστεύετε ότι είναι η καλύτερη επιλογή ως δεύτερη ξένη γλώσσα για τα παιδιά τα γαλλικά ή γερμανικά και γιατί;

Τα γερμανικά.

2) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλικά ή γερμανικά- πιστεύετε ότι είναι πιο εύκολη να διδαχθεί ένα παιδί;

Νομίζω τα γερμανικά. Γιατί νομίζω έχουν κάποια σχέση με τα αγγλικά τα γερμανικά.

3) Πιστεύετε στο παλαιό ρητό ότι στοιχείο μιας καλής αγωγής για ένα κορίτσι είναι τα γαλλικά και το πιάνο ή θεωρείτε ότι αυτό είναι πια παρωχημένο;

Νομίζω ότι είναι ξεπερασμένο, πολύ ξεπερασμένο.

4) Υπάρχει στο σπίτι άτομο που μιλάει ξένη γλώσσα εκτός από αγγλικά, και ποια;

Όχι, δεν υπάρχει.

5) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας θα επιδράσει στη διαμόρφωση του χαρακτήρα του παιδιού είτε σε επίπεδο των καλών τρόπων (γαλλική) είτε στο επίπεδο της πειθαρχίας (γερμανική);

Νομίζω τα γερμανικά στην πειθαρχία.

Γονέας (8)

A) Γενικές ερωτήσεις

1) Ποια είναι η σχέση σας με τις ξένες γλώσσες και σε ποιο επίπεδο;

Ε κοιτάζτε ξέρω μία ξένη γλώσσα καλά, τα αγγλικά, εεε σε επίπεδο B2 και κάποιες γλώσσες έχω χωρίς πιστοποίηση εεε είναι η τούρκικη γλώσσα είχα κάνει στο Ινστιτούτο Μελετών Χερσονήσου, που λέμε, ήταν 3 έτη σπουδών εε και 1 έτος ήταν η γερμανική, όταν ήμουν μικρός σαν παιδί μετανάστη στη Γερμανία.

2)Στον γεωγραφικό, πολιτισμικό και οικονομικό χώρο που ορίζεται ως Ευρωπαϊκή Ένωση ποια θεωρείτε (μετά και την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου) ότι θα είναι η κυρίαρχη γλώσσα τα επόμενα χρόνια και γιατί;

Εεε κοιτάζτε αυτό νομίζω είναι θέμα πολιτικής του κάθε κράτους και πριν την ΕΕ και πριν να είμαστε εμείς στην ΕΕ κυριαρχούσε η αγγλική στη διδασκαλία του σχολείου και έπονταν η γαλλική σε πολύ λίγα σχολεία η γερμανική. Πιστεύω ότι δεν θα αλλάξει πολύ η πολιτική αυτή, πιστεύω θα παραμείνει η διδασκαλία της αγγλικής, εεε και για να αλλάξει αυτό θα χρειαστεί να παρθούν αποφάσεις από ψηλά, από τους κυβερνώντες από τους ιθύνοντες έχοντας σκοπό να πετύχουν κάτι είναι δηλαδή ανάμεσα στους στόχους εεε του κάθε κράτους.

3)Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- δίνει περισσότερες ευκαιρίες επαγγελματικές κλπ. στον κάτοχό της και γιατί;

Ε κοιτάζτε τώρα εγώ παίρνοντας ως παράδειγμα ότι υπήρξα παιδί μεταναστών στη Γερμανία και επειδή εκείνη την εποχή υπήρχε μεγάλο κύμα και ρεύμα ξέρω μιλώντας αυτή τη γλώσσα είχατε περισσότερες ευκαιρίες απασχόλησης. Επίσης, η γερμανική αν θυμάμαι καλά είναι από τις γλώσσες που λέμε ότι είναι αχ δεν μπορώ να θυμηθώ τη διατύπωση... οικονομικά δεν μπορώ να θυμηθώ την έκφραση. Η γαλλική ναι νομίζω δίνει λιγότερη γνώμη μου ότι δίνει λιγότερες ευκαιρίες.

4) Υποστηρίζεται ότι η γερμανική γλώσσα ευνοεί περισσότερο τις τεχνικές σπουδές και η γαλλική τις κλασικές σπουδές. Σύμφωνα με αυτή την άποψη ποια γλώσσα θεωρείτε ότι θα πρέπει να προκρίνει το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και γιατί;

Εεε ναι πάνω σ' αυτό θα μπορούσα να πω ότι αυτό είναι και θέμα το τι θέλουν να σπουδάσουν τα παιδιά, που θέλουν να τα κατευθύνουν οι γονείς. Εεε νομίζω και οι δύο γλώσσες θα μπορούσαν να διδάσκονται σ' αυτούς που θέλουν τις κλασικές σπουδές τη γαλλική, σ' αυτούς που θέλουν τεχνικές σπουδές τη γερμανική.

5)Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θεωρείτε ότι είναι περισσότερο συμβατή με την ελληνική κουλτούρα, ιστορία και παράδοση και γιατί;

Ναι τώρα βέβαια με την παράδοση την ελληνική δεν θα έλεγα, εγώ τουλάχιστον δεν έχω γνώσεις τέτοιες, που να θυμάμαι κάπου η ελληνική παράδοση να μπλέκεται, απλά θυμάμαι τότε μετά την Ελληνική Επανάσταση ότι ίσως πρωτο-έγινε εισαγωγή της γερμανικής γλώσσας λόγω και του Όθωνα. Στην πορεία δεν κατάλαβα και για ποιο λόγο, ίσως λόγω και της Γαλλικής Επανάστασης, ίσως επειδή μας στηρίζανε στην Επανάσταση οι Γάλλοι, εε να διδάσκονταν στα σχολεία, γιατί εγώ στο δικό μου σχολείο εεε δεν είχα επιλογή γλώσσας, είχα μόνο γαλλικά τουλάχιστον στα 2 πρώτα χρόνια.

6)Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θα βοηθήσει περισσότερο στην ανάπτυξη της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας και των ελληνικών επιχειρήσεων και γιατί;

Ε πιστεύω πως δεν πρέπει, πιστεύω πως θα πρέπει να είμαστε ευέλικτοι και να μπορούμε να είμαστε και με τους Γάλλους και με τους Γερμανούς, ας το πω έτσι. Δεν πρέπει να αποκλείσουμε κάποιους.

B) Εξειδικευμένες ερωτήσεις

1) Με δεδομένη την προϊστορία της περιοχής ως μεταναστευτικής, ποια πιστεύετε ότι είναι η καλύτερη επιλογή ως δεύτερη ξένη γλώσσα για τα παιδιά τα γαλλικά ή γερμανικά και γιατί;

Εεε για μένα όπως σας είχα πει και προηγουμένους για να βρίσκομαι στη Γερμανία ως παιδί μετανάστη θεωρώ ότι είναι πιο εύκολα ας το πούμε εε πώς να το πω είναι για μένα τα γερμανικά, γιατί έτυχε ως παιδί μετανάστη να τα διδάχτώ και μου φάνηκαν πιο εύκολα

2) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλικά ή γερμανικά- πιστεύετε ότι είναι πιο εύκολη να διδαχθεί ένα παιδί;

Να διδαχτεί ένα παιδί. Νομίζω ότι η προφορά θα με δυσκόλευε στα γαλλικά γιατί άλλα γράφεις και άλλα διαβάζεις και αλλιώς τα προφέρεις εε θα ήταν τα γερμανικά πιο εύκολα.

3) Πιστεύετε στο παλαιό ρητό ότι στοιχείο μιας καλής αγωγής για ένα κορίτσι είναι τα γαλλικά και το πιάνο ή θεωρείτε ότι αυτό είναι πια παρωχημένο;

Εεε πιστεύω ότι είναι παρωχημένο γιατί σε κάποιες άλλες εποχές όντως ίσχυε αυτό ότι οι μεγαλοαστικές οικογένειες θεωρούσαν ότι διδασκόμενοι τα κορίτσια τους γαλλικά και πιάνο και όλα αυτά θα ήταν μες στη καλή κοινωνία και θα είχαν καλούς τρόπους, σαβουαρ βιβρ. Τώρα νομίζω ότι δεν ισχύει πια αυτό.

4) Υπάρχει στο σπίτι άτομο που μιλάει ξένη γλώσσα εκτός από αγγλικά, και ποια;

Ναι τα παιδιά μου μιλάνε και τα 2 ισπανικά.

5) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας θα επιδράσει στη διαμόρφωση του χαρακτήρα του παιδιού είτε σε επίπεδο των καλών τρόπων (γαλλική) είτε στο επίπεδο της πειθαρχίας (γερμανική);

Δεν ξέρω αν σίγουρα, η διαμόρφωση του χαρακτήρα των παιδιών θα επηρέαζε ας το πούμε ο παιδαγωγός, αυτός που διδάσκει τη γλώσσα, ο τρόπος που θα χρησιμοποιούσε για την περάσει. Δεν νομίζω η γλώσσα αυτή καθ' αυτή αν θα επηρέαζε κατά τη γνώμη μου.

Γονέας (9)

A) Γενικές ερωτήσεις

1) Ποια είναι η σχέση σας με τις ξένες γλώσσες και σε ποιο επίπεδο;

Ε η σχέση μου με τις ξένες γλώσσες δεν μπορώ να πω ότι είναι και από τις καλύτερες. Γνωρίζω αγγλικά και έχω πάρει το Γ1.

2) Στον γεωγραφικό, πολιτισμικό και οικονομικό χώρο που ορίζεται ως Ευρωπαϊκή Ένωση ποια θεωρείτε (μετά και την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου) ότι θα είναι η κυρίαρχη γλώσσα τα επόμενα χρόνια και γιατί;

Νομίζω τα γερμανικά θα είναι κυρίαρχη γλώσσα, ο λόγος είναι πλέον ότι στη Γερμανία, οι περισσότεροι νέοι φεύγουν στα ξένα κράτη και οι περισσότεροι στη Γερμανία εμμ γι' αυτό, για σπουδές, για μεταπτυχιακά και για εργασία.

3) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- δίνει περισσότερες ευκαιρίες επαγγελματικές κλπ. στον κάτοχο της και γιατί;

Εγώ νομίζω ότι περισσότερες ευκαιρίες δίνουν τα γερμανικά και γι' αυτό το λόγο και τα παιδιά μου, έχω τρία παιδιά που έχουν ξεκινήσει και τα τρία γερμανικά εμμ νομίζω δίνουν πιο πολλές ευκαιρίες και μετέπειτα για σπουδές και για μεταπτυχιακά και όπως είπα και πριν είναι ακόμα και για εργασία στο μέλλον.

4) Υποστηρίζεται ότι η γερμανική γλώσσα ευνοεί περισσότερο τις τεχνικές σπουδές και η γαλλική τις κλασικές σπουδές. Σύμφωνα με αυτή την άποψη ποια γλώσσα θεωρείτε ότι θα πρέπει να προκρίνει το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και γιατί;

Ε νομίζω ξανά δηλαδή το πιστεύω αυτό τα γερμανικά και ο λόγος που είπα είναι αυτό που είπα πριν για να έχουν τα παιδιά περισσότερες εε να είναι πιο έτοιμα για να πάνε, γιατί πιστεύω τα παιδιά θα πάνε αν τους χρειαστεί. Τα γερμανικά θα τους, θα τα διευκολύνουν.

5) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θεωρείτε ότι είναι περισσότερο συμβατή με την ελληνική κουλτούρα ιστορία και παράδοση και γιατί;

Ποια είναι η κουλτούρα... γερμανικά, νομίζω γερμανικά.

6) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θα βοηθήσει περισσότερο στην ανάπτυξη της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας και των ελληνικών επιχειρήσεων και γιατί;

Από ότι βλέπουμε τα γερμανικά, έτσι νομίζω.

B) Εξειδικευμένες ερωτήσεις

1) Με δεδομένη την προϊστορία της περιοχής ως μεταναστευτικής, ποια πιστεύετε ότι είναι η καλύτερη επιλογή ως δεύτερη ξένη γλώσσα για τα παιδιά τα γαλλικά ή γερμανικά και γιατί;

Εγώ πιστεύω τα γερμανικά γι' αυτό και τα παιδιά μου πάνε γερμανικά εε και αυτό που είπα και πριν το ξαναλέω ότι πιστεύω ότι οι περισσότερες δυνατότητες που θα έχουν τα παιδιά για μελλοντικές σπουδές θα είναι στη Γερμανία.

2) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλικά ή γερμανικά- πιστεύετε ότι είναι πιο εύκολη να διδαχθεί ένα παιδί;

Από ότι βλέπω με τα παιδιά μου εε τα γερμανικά τους αρέσουν πιο πολύ εμμ και από τα γαλλικά που έχουν στο σχολείο κάνει κάποια στιγμή και στο από τα αγγλικά που κάνουνε τους αρέσουν πιο πολύ τα γερμανικά.

3) Πιστεύετε στο παλαιό ρητό ότι στοιχείο μιας καλής αγωγής για ένα κορίτσι είναι τα γαλλικά και το πιάνο ή θεωρείτε ότι αυτό είναι πια παρωχημένο;

Πιστεύω ότι αυτό έχει ξεπεραστεί πλέον είναι κάτι που επικρατούσε πριν πολλές δεκαετίες και αυτό γιατί δεν υπήρχαν πολλές επιλογές παλιότερα γι' αυτό το είχανε. Όχι δεν το πιστεύω έχει ξεπεραστεί.

4) Υπάρχει στο σπίτι άτομο που μιλάει ξένη γλώσσα εκτός από αγγλικά, και ποια;

Στο σπίτι μας εκτός από τα αγγλικά, τα 3 παιδιά μου γερμανικά.

5) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας θα επιδράσει στη διαμόρφωση του χαρακτήρα του παιδιού είτε σε επίπεδο των καλών τρόπων (γαλλική) είτε στο επίπεδο της πειθαρχίας (γερμανική);

Όχι, αυτό δεν πιστεύω ότι ισχύει. Η προσωπικότητα ενός παιδιού δεν έχει να κάνει με τη γλώσσα που θα ακολουθήσει και που θα μάθει αυτό πιστεύω εξαρτάται από την αγωγή που παίρνει το παιδί από την οικογένεια του, από τους γονείς του και δεν έχει να κάνει με ποια γλώσσα θα ακολουθήσει.

Γονέας (10)

A) Γενικές ερωτήσεις

1) Ποια είναι η σχέση σας με τις ξένες γλώσσες και σε ποιο επίπεδο;

Η σχέση μου είναι ανύπαρκτη, δεν γνωρίζω καμία ξένη γλώσσα.

2) Στον γεωγραφικό, πολιτισμικό και οικονομικό χώρο που ορίζεται ως Ευρωπαϊκή Ένωση ποια θεωρείτε (μετά και την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου) ότι θα είναι η κυρίαρχη γλώσσα τα επόμενα χρόνια και γιατί;

Η αγγλική νομίζω.

3) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- δίνει περισσότερες ευκαιρίες επαγγελματικές κλπ. στον κάτοχό της και γιατί;

Νομίζω εε η γερμανική λόγω του κράτους με τις πολλές ευκαιρίες εργασίας, αλλά και η γαλλική γιατί ομιλείται σε πολλές χώρες.

4) Υποστηρίζεται ότι η γερμανική γλώσσα ευνοεί περισσότερο τις τεχνικές σπουδές και η γαλλική τις κλασικές σπουδές. Σύμφωνα με αυτή την άποψη ποια γλώσσα θεωρείτε ότι θα πρέπει να προκρίνει το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και γιατί;

Η άποψη η δική μου την γερμανική, λόγω ευκαιριών, επαγγελματικών ευκαιριών περισσότερο.

5) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θεωρείτε ότι είναι περισσότερο συμβατή με την ελληνική κουλτούρα ιστορία και παράδοση και γιατί;

Ε θα πω η γαλλική σ' αυτό το πράγμα και αυτό λόγω της ιστορίας.

6) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θα βοηθήσει περισσότερο στην ανάπτυξη της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας και των ελληνικών επιχειρήσεων και γιατί;

Νομίζω η γερμανική, για ποιο λόγο δεν ξέρω να σας απαντήσω.

B) Εξειδικευμένες ερωτήσεις

1) Με δεδομένη την προϊστορία της περιοχής ως μεταναστευτικής, ποια πιστεύετε ότι είναι η καλύτερη επιλογή ως δεύτερη ξένη γλώσσα για τα παιδιά τα γαλλικά ή γερμανικά και γιατί;

Γερμανικά και λόγω της μετανάστευσης των Ελλήνων, που πάνε εκεί έχουνε μάθει τη γλώσσα να την ομιλούν αν όχι να διαβάζουν και να γράφουνε, γι' αυτό.

2) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλικά ή γερμανικά- πιστεύετε ότι είναι πιο εύκολη να διδαχθεί ένα παιδί;

Δεν έχω ιδέα.

3) Πιστεύετε στο παλαιό ρητό ότι στοιχείο μιας καλής αγωγής για ένα κορίτσι είναι τα γαλλικά και το πιάνο ή θεωρείτε ότι αυτό είναι πια παρωχημένο;

Είναι ξεπερασμένο.

4) Υπάρχει στο σπίτι άτομο που μιλάει ξένη γλώσσα εκτός από αγγλικά, και ποια;

Μόνο να μιλάει ή να γνωρίζει ανάγνωση και γραφή; 1 άτομο τα εντόπια.

5) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας θα επιδράσει στη διαμόρφωση του χαρακτήρα του παιδιού είτε σε επίπεδο των καλών τρόπων (γαλλική) είτε στο επίπεδο της πειθαρχίας (γερμανική);

Όχι δεν το πιστεύω αυτό ότι ισχύει.

Συνεντεύξεις εκπαιδευτικών γαλλικής γλώσσας

Συνέντευξη εκπαιδευτικών γαλλικής γλώσσας (1)

A) Γενικές ερωτήσεις

1) Ποια είναι η σχέση σας με τις ξένες γλώσσες και σε ποιο επίπεδο;

Μιλώ αγγλικά σε επίπεδο Proficiency, γαλλικά σε επίπεδο proficiency ως καθηγητής γαλλικής γλώσσας, ιταλικά σε επίπεδο B2.

2) Στον γεωγραφικό, πολιτισμικό και οικονομικό χώρο που ορίζεται ως Ευρωπαϊκή Ένωση ποια θεωρείτε (μετά και την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου) ότι θα είναι η κυρίαρχη γλώσσα τα επόμενα χρόνια και γιατί;

Θεωρώ ότι οι γεωπολιτικές συγκυρίες θα φέρουν τη γαλλική γλώσσα ως αντικαταστάτη της αγγλικής με δεδομένου ότι μέχρι πρότινος ήταν και επίσημη γλώσσα της διπλωματίας και απαραίτητη προϋπόθεση κάθε πολιτικού να την ομιλεί.

3) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- δίνει περισσότερες ευκαιρίες επαγγελματικές κλπ. στον κάτοχό της και γιατί;

Θεωρώ ότι οι ισορροπίες είναι κοινές γιατί η γερμανική γλώσσα είναι μια γλώσσα μιας χώρας που είναι οικονομική δύναμη, αλλά θεωρώ ότι το ίδιο ισχύει και για τη γαλλική γλώσσα. Θεωρώ ότι είναι οι ισορροπίες ίδιες εδώ.

4) Υποστηρίζεται ότι η γερμανική γλώσσα ευνοεί περισσότερο τις τεχνικές σπουδές και η γαλλική τις κλασικές σπουδές. Σύμφωνα με αυτή την άποψη ποια γλώσσα θεωρείτε ότι θα πρέπει να προκρίνει το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και γιατί;

Θεωρώ ότι και εδώ οι ισορροπίες είναι κοινές, καθώς και η γαλλική γλώσσα προωθεί και τις τεχνικές επιστήμες παράλληλα. Νομίζω ότι το ίδιο.. το ίδιο. Δεν θα ξεχωρίσω κάτι στην ερώτηση αυτή. Το ίδιο, το ίδιο.

5) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θεωρείτε ότι είναι περισσότερο συμβατή με την ελληνική κουλτούρα, ιστορία και παράδοση και γιατί;

Η γαλλική γλώσσα, καθώς οι ελληνογαλλικές σχέσεις έχουν διαχρονική σημασία και εγγύτητα και θεωρώ ότι η Γαλλία με την Ελλάδα συνδέονται και πολιτισμικά .. και ναι. Ναι ... αυτός είναι ο λόγος... Αυτός είναι ο λόγος. Από πολύ παλιά δηλαδή ισχύει αυτό. Είναι ευρέως γνωστό.

6) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θα βοηθήσει περισσότερο στην ανάπτυξη της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας και των ελληνικών επιχειρήσεων και γιατί;

Πιστεύω, πιστεύω η γαλλική γιατί η Γαλλία έχει υψηλό επιστημονικό και τεχνολογικό επίπεδο, τηλεπικοινωνίες, αεροδιαστημική, αποστολή και εγκατάσταση δορυφόρων σε σχέση με τηλεόραση, το πιο γρήγορο τρένο στον κόσμο, ιατρικές έρευνες όπως αυτές του Paster. Επίσης, υπάρχουν πάρα πολλές εταιρίες στην Ελλάδα. Ενδεικτικά πιστεύω ότι γύρω στις 120 περίπου θυγατρικές γαλλικών ομίλων και

επιχειρήσεων, μικτές επιχειρήσεις, κοινοπραξίες με τις ελληνικές, οπότε οπότε νομίζω ότι η γαλλική εδώ.

B) Εξειδικευμένες ερωτήσεις

1) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλικά ή γερμανικά- ταιριάζουν με την τοπική κοινωνία ως η πλέον κατάλληλη για δεύτερη ξένη γλώσσα;

Στην τοπική μας κοινωνία, χμ... Τώρα αυτό είναι μια δύσκολη ερώτηση. Από την μία υπάρχουν πάρα πολλοί Έλληνες που ζούσαν στη Γερμανία ως μετανάστες οπότε η γερμανική γλώσσα προσθέτει μια οικειότητα στους Έλληνες. Από την άλλη όμως ακόμα και αν κάποιος παρατηρήσει τις παλιές ελληνικές ταινίες του '60 θα δει πολύ έντονο το γαλλικό στοιχείο, καθώς η γαλλική γλώσσα τότε είχε μια επίσημη εκδοχή και οι Έλληνες είναι πάρα πολύ εξοικειωμένοι με αυτήν. Ενδεικτικά πάρα πολλές γαλλικές λέξεις χρησιμοποιούνται στο καθημερινό ελληνικό λεξιλόγιο. Έχουνε δηλαδή επιβληθεί με κάποιον τρόπο. Οπότε εδώ νομίζω ότι είναι ισορροπημένο... Δεν θα ξεχωρίσω κάτι.

2) Με δεδομένο τον μεγάλο αριθμό πρώην μεταναστών κατοίκων της χώρας μας στη Γερμανία, θεωρείτε ότι η γερμανική έχει ένα προβάδισμα;

Όχι, δεν θεωρώ ότι έχει προβάδισμα. Θεωρώ ότι είναι το ίδιο. Στο ίδιο σημείο οικειότητας και οι δύο γλώσσες. Δεν έχει προβάδισμα.

3) Πιστεύετε ότι οι γονείς που έχουν γνώση της γερμανικής ή της γαλλικής αντίστοιχα θα επικροτήσουν την επιλογή της ως δεύτερης ξένης γλώσσας στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα;

Πιστεύω ότι σίγουρα θα επηρεάσει, όμως θεωρώ ότι πολλοί γονείς, οι οποίοι έχουν ήδη ένα πολύγλωσσο παρελθόν θα προβληματιστούν, καθώς και η γαλλική γλώσσα είναι μια πάρα πολύ σημαντική γλώσσα, μάλιστα οι σημαντικότερες αποφάσεις της Ευρωπαϊκή Ένωσης λαμβάνονται σε γαλλόφωνες περιοχές όπως είναι οι Βρυξέλλες, το Στρασβούργο και το Λουξεμβούργο. Είναι η τέταρτη παγκόσμια δύναμη, έχει ιδιαίτερα ανεπτυγμένο εμπόριο και όλα διακινούνται μέσω της Γαλλίας. Ακόμα και πάρα πολλοί καλλιτεχνικοί τομείς, όπως η κομμωτική, καλλυντικών, η γαστρονομία, όλα αυτά θέλουν απαραίτητη προϋπόθεση τα γαλλικά οπότε θεωρώ ότι οι γονείς, οι Έλληνες γονείς θα τα λαμβάνουν υπόψη τους.

4) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας ως δεύτερης διδασκόμενης θα επηρεάσει μελλοντικά την εξωστρέφεια του σχολείου (συμμετοχή σε προγράμματα Erasmus και εκπαιδευτικές επισκέψεις εκατέρωθεν κτλ.) εκτός της εθνικής επικράτειας;

Σαφώς, σαφώς. Θεωρώ ότι αυτός είναι και ο λόγος που πρέπει να έχουν πρωταγωνιστικό ρόλο οι ξένες γλώσσες γιατί προσδίδουνε μια εξωστρέφεια και διευρύνουν τους ορίζοντες του κάθε σχολείου.

5) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας θα δώσει στις επόμενες γενιές τη δυνατότητα της ευρωπαϊκής ενοποίησης σε όλα τα επίπεδα: οικονομικά, πολιτικά και κοινωνικά;

Ξεκάθαρα. Αυτός πρέπει να είναι και ο στόχος όλων των εκπαιδευτικών που διδάσκουν γαλλικά ή γερμανικά

6) Ποια είναι η άποψη σας για τον «ακήρυκτο» πόλεμο μεταξύ της γαλλικής και της γερμανικής γλώσσας στα ελληνικά σχολεία;

Το θεωρώ μια τεράστια κουταμάρα γιατί πιστεύω ότι τόσο οι εκπαιδευτικοί της γαλλικής όσο και οι εκπαιδευτικοί της γερμανικής γλώσσας οφείλουν να ενώσουν τις δυνάμεις τους και να αποδείξουν σε όλους πόσο σημαντικό είναι να προωθήσουμε στην εκπαίδευση την πολυγλωσσία και να επιβεβαιώσουμε και κάποιους νόμους, οι οποίοι από ότι φαίνεται ότι είναι άγνωστοι, όπως το ότι όλες οι γλώσσες είναι ίσες και καμία γλώσσα όπως βάζουμε την αγγλική δεν έχει προβάδισμα. Αυτό. Αυτή είναι η γνώμη μου.

Συνέντευξη εκπαιδευτικών γαλλικής γλώσσας (2)

A) Γενικές ερωτήσεις

1) Ποια είναι η σχέση σας με τις ξένες γλώσσες και σε ποιο επίπεδο;

Έχω ξεκινήσει από τα μαθητικά τα χρόνια να μαθαίνω τις ξένες γλώσσες. Έχω τα γαλλικά, που είναι και η δουλειά μου, είμαι απόφοιτος ξενόγλωσσου τμήματος και αγγλικά Proficiency και έχω κάνει και λίγα ιταλικά σε ένα επίπεδο A2.

2) Στον γεωγραφικό, πολιτισμικό και οικονομικό χώρο που ορίζεται ως Ευρωπαϊκή Ένωση ποια θεωρείτε (μετά και την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου) ότι θα είναι η κυρίαρχη γλώσσα τα επόμενα χρόνια και γιατί;

Ως γλώσσες εργασίας ας το δούμε όλες θα πρέπει να είναι ισότιμες σε σχέση με τον πληθυσμό και με τη δουλειά, που βλέπω να μένει είναι τα αγγλικά που είναι η διεθνής γλώσσα και αμέσως μετά μιλάμε για γαλλικά και γερμανικά και ενδεχομένως και τα ισπανικά.

3) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- δίνει περισσότερες ευκαιρίες επαγγελματικές κλπ. στον κάτοχό της και γιατί;

Δεν μπορούμε να περιορίσουμε μόνο σε επαγγελματικές ευκαιρίες τη γνώση της γλώσσας. Δεν μπορώ να το δω τόσο στεγνά, ε απλά θα έλεγα ανάλογα με το τι θέλει να κάνει κάποιος τι όνειρα έχει θα πρέπει να επιλέξει τη γλώσσα, που του δίνει περισσότερες ευκαιρίες ως προς τη βιβλιογραφία, την αποκατάσταση αργότερα τι θέλω να πω για παράδειγμα αν κάποιος θέλει να πάει στη Γερμανία και να δουλέψει κάτι πολύ ακραία τεχνικό ας πούμε λογικό είναι να κάνει γερμανικά. Κάποιος άλλος που θέλει να κάνει κάτι άλλο πιο ανθρωπιστικό ή πάλι νομίζω θα διαλέξει τα γαλλικά. Υπάρχει επικοινωνία ανάμεσα στις επιστήμες δεν το συζητώ και νομίζω ότι όλες οι γλώσσες βοηθάνε ακόμη και οι πιο απίθανες μπορούν να σε βοηθήσουν να πετύχεις επαγγελματικούς στόχους.

4) Υποστηρίζεται ότι η γερμανική γλώσσα ευνοεί περισσότερο τις τεχνικές σπουδές και η γαλλική τις κλασικές σπουδές. Σύμφωνα με αυτή την άποψη ποια γλώσσα θεωρείτε ότι θα πρέπει να προκρίνει το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και γιατί;

Αχ εδώ τώρα μιλάμε εντάξει για το περιβόητο, για τη στόχευση του εκπαιδευτικού συστήματος γενικότερα. Δεν μπορώ να το περιορίσω ότι θα πρέπει να πάμε στη μια κατεύθυνση ή στην άλλη προς τις τεχνικές ή τις ανθρωπιστικές σπουδές. Εγώ

πιστεύω πως αν αφήσουμε τα πράγματα να τσουλήσουν με το τι θέλει ο καθένας θα υπάρξει μια ισορροπία. Είναι η εποχή μας τεχνοκρατική που κατευθύνει προς τεχνοκρατικές έτσι επιλογές περισσότερο, αν και νομίζω και οι 2 είναι ισότιμα δεν μπορώ να αποκλείσω ότι ένας για παράδειγμα ένας μηχανικός δεν θα θέλει να διαβάσει κάτι από κλασσικές σπουδές ή δεν θα βοηθηθεί αν μάθει τα γαλλικά για τη δουλειά του όπως και το αντίθετο. Δεν μπορώ να το περιορίσω τόσο στενά το δέμα της διδακτικής των γλωσσών άλλον το θέμα ποιας γλώσσας να μάθεις. Η γλώσσα σου ανοίγει ορίζοντες γενικότερα, οπότε στον κάθε άνθρωπο είναι να τους διευρύνει όσο περισσότερο μπορεί με όσες περισσότερες γλώσσες, αυτό είναι το μόνο σίγουρο.

5) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θεωρείτε ότι είναι περισσότερο συμβατή με την ελληνική κουλτούρα, ιστορία και παράδοση και γιατί;

Εγώ νομίζω ότι περισσότερο συμβατή είναι η γαλλική σε σχέση με τις δύο λόγω και της ιστορίας, των επαφών, που υπήρχαν με τη Γαλλία με την αστική τάξη η ελληνική είχε περισσότερες επαφές με γαλλική γλώσσα και τη Γαλλία γενικότερα, αυτό βέβαια έχει να κάνει και με το γεγονός ότι αποτελούσε lingua franca η γαλλική παλιότερα ήταν η επίσημη γλώσσα αυτή που έδινε ένα prestige ιδιαίτερο στον ομιλητή της. Η αστική τάξη παλιότερα και ακόμα μερικοί το θεωρούν αυτό το οποίο δεν το πιστεύω εγώ δεν υπάρχει γλώσσα για τις κοινωνικές τάξεις. Από την άλλη υπάρχει και ένα κομμάτι των μεταναστών ειδικά από τη βόρεια Ελλάδα κατά βάση που ζούσαν στη Γερμανία. Εδώ μας δημιουργεί άλλο κομμάτι του πληθυσμού του ελληνικού που έχει τέτοιους δεσμούς με τη γερμανική γλώσσα, αλλά σαν ξερά και πώς να το πούμε άμεση απάντηση θα έλεγα ότι εκφράζει την κουλτούρα της ελληνικής αστικής τάξης η γαλλική λίγο παραπάνω όχι κάτι ιδιαίτερο.

6) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θα βοηθήσει περισσότερο στην ανάπτυξη της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας και των ελληνικών επιχειρήσεων και γιατί;

Και οι 2 δεν μπορείς να επιλέξεις σ' αυτά τα πράγματα και οι 2. Δεν υπάρχει περίπτωση. Δηλαδή όταν πηγαίνεις σε ένα περιβάλλον εε στο ξενικό σε ένα ξενόφωνο ας πούμε περιβάλλον είναι και λίγο παραμυθάκι αυτό που λέμε ότι τα αγγλικά είναι εμπορική γλώσσα ή τα γαλλικά είναι του πιάνου ή τα άλλα είναι των τεχνικών. Είναι ανάλογα τη στόχευση σου αν εσύ θέλεις να επεκταθείς στις γαλλόφωνες περιοχές και το ενδιαφέρον σου είναι προς τα εκεί, θα πας κατά εκεί, εε νομίζω και οι 2.

B) Εξειδικευμένες ερωτήσεις

1) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλικά ή γερμανικά- ταιριάζουν με την τοπική κοινωνία ως η πλέον κατάλληλη για δεύτερη ξένη γλώσσα;

Την τοπική εννοώντας τη Φλώρινα, τόσο στενά τοπική. Δεν ξέρω τώρα. Ως τη Μακεδονία τέτοια διασύνδεση δεν υπάρχει. Θα έλεγα πάλι τα γαλλικά, αυτό είναι καταπληκτικό στη φάση αυτή εε μια ποια έννοια λόγω της παρουσίας στη Μακεδονία των Γάλλων από τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο τότε που είχαν έρθει τα στρατεύματα της Αντάντ και τα λοιπά έχω πάθει την πλάκα μου πόσα έχουν μείνει στην στενή περιοχή, δηλαδή βρίσκω παππούδες που μου λένε μια λέξη ξέρω γω, θυμούνται ότι Linie είναι η σιδηροδρομική γραμμή κάτι που κι απίστευτα πράγματα ξέρω γω. Ε θα έλεγα ότι δεν έχει ιδιαίτερη σχέση με τη Φλώρινα λίγο τα γαλλικά λόγω αυτού του λόγου της παρουσίας των γαλλικών στρατευμάτων στην περιοχή μας στον Α΄ Παγκόσμιο πόλεμο, μόνο αυτό.

2) Με δεδομένο τον μεγάλο αριθμό πρώην μεταναστών κατοίκων της χώρας μας στη Γερμανία, θεωρείτε ότι η γερμανική έχει ένα προβάδισμα;

Ε για τη βόρεια Ελλάδα να πιστεύω ότι της δίνει ένα προβάδισμα γιατί υπάρχει μια αναφορά και το έχω ζήσει γιατί δουλεύοντας τόσα χρόνια στη νότια Ελλάδα εκεί ήταν το εντελώς αντίθετο, δηλαδή εγώ είχα τα πολλά παιδιά και η συνάδελφος των γερμανικών τα λιγότερα, επειδή δεν υπάρχουν τόσοι μετανάστες στη Γερμανία από το Νότο. Στη βόρεια Ελλάδα σαφώς δίνει προβάδισμα γιατί όλα τα παιδιά σχεδόν θα έχουν κάποιο συγγενή στη Γερμανία, υπάρχουν ακόμα και παππούδες εκεί, γι' αυτό και ως άκουσμα από τα ξαδερφάκια τους και τους συγγενείς τους που έρχονται το καλοκαίρι για διακοπές αλλά και ως προοπτική τα χρόνια με την κρίση να πάνε προς τα εκεί δίνει προβάδισμα στο τόξο της βόρειας Ελλάδας από την Καστοριά ως και την Αλεξανδρούπολη θα έλεγα. Αυτό νομίζω ότι είναι γεγονός.

3) Πιστεύετε ότι οι γονείς που έχουν γνώση της γερμανικής ή της γαλλικής αντίστοιχα θα επικροτήσουν την επιλογή της ως δεύτερης ξένης γλώσσας στο εκπαιδευτικό σύστημα του σχολείου;

Ε, σίγουρα βοηθάει, εδώ υπάρχει μια μεγάλη μερίδα των γονιών που ξέρουν μια ξένη γλώσσα, τη δεύτερη ξένη γλώσσα κατά βάση, που διδάσκεται προτείνουν και κατευθύνουν προς τα εκεί, θεωρούν ότι θα βοηθήσουν τα παιδιά τους στο διάβασμα και σε όλα αυτά, πράγμα που ξέρω ότι δεν χρειάζεται καν τα παιδιά δεν χρειάζονται καμία ιδιαίτερη βοήθεια κυρίως στο δημοτικό στα πρώτα βήματα εεε γιατί όλα γίνονται στο σχολείο και είναι πιο απλά. Η μεγάλη πλειοψηφία το κάνει αυτό πραγματικά επειδή νιώθει μια ασφάλεια και θέλει να βοηθήσει τα παιδιά του προτείνει αυτή τη γλώσσα το έχω ακούσει πολλές φορές. Από την άλλη υπάρχει ένα πολύ μικρό ποσοστό που εγώ θεωρώ των έξυπνων ανθρώπων ας πούμε και γονιών, οι οποίοι τι κάνουν προτείνουν στα παιδιά τους να κάνουν κάτι διαφορετικό, δηλαδή ενώ κατέχουν αυτοί πολύ καλά ξέρω εγώ τα γερμανικά για διάφορους λόγους, μου έχει τύχει να έχει γυρίσει μετανάστης από Γερμανία πίσω εε να ξέρουν και τα παιδιά πολύ καλά τα γερμανικά και να παίρνουν τα γαλλικά, γιατί θεωρεί ότι θα τους ανοίξει μια ακόμα πόρτα, θα μάθουν κάτι ακόμα εεε το οποίο αφού έχουν δεδομένα τα γαλλικά τους, τα γερμανικά τους λέμε τώρα από το σπίτι ως άκουσμα και ως φροντιστήριο και ως κάτι πιο συγκεκριμένο τους προτείνουν να κάνουν κάτι διαφορετικό έτσι για να το γνωρίσουνε ακόμη και για να δοκιμαστούν και μόνοι τους, αν θα τα καταφέρουνε. Αυτό είναι ένα πολύ μικρό ποσοστό αλλά μ' αρέσει πολύ αυτός ο τρόπος σκέψης.

4) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας ως δεύτερης διδασκόμενης θα επηρεάσει μελλοντικά την εξωστρέφεια του σχολείου (συμμετοχή σε προγράμματα Erasmus και εκπαιδευτικές επισκέψεις εκατέρωθεν κτλ.) εκτός της εθνικής επικράτειας;

Ε, να εννοείται. Η γλώσσα πάντα σου ανοίγει δρόμους και σου δίνει έτσι ένα πάτημα για να έχεις επαφές με τον έξω κόσμο δεν το συζητώ ας πούμε. Υπάρχουν πάρα πολλά προγράμματα που θα μπορούσαμε να εκμεταλλευτούμε ως εκπαιδευτικοί γενικότερα ή για να ανοίξουν οι ορίζοντες των παιδιών, ακόμη και μια απλή επικοινωνία με αλλόγλωσσα παιδιά και όλα αυτά, σίγουρα οι ξένες γλώσσες βοηθάνε στην εξωστρέφεια και του σχολείου και πιο πολύ στη ψυχολογία των παιδιών έτσι, γιατί υπάρχουν περιοχές όπως και τη δική μας, που τα παιδιά είναι πολύ κλεισμένα θεωρούν ότι ο κόσμος μόνος του και δεν συμβαίνει μόνο στην περιοχή μας πραγματικά και σε άλλες περιοχές που θεωρούμε κάποιοι έχουν και τουρισμό αν και εκεί είναι πιο εύκολα τα πράγματα πιο βολικά ακόμη και εκεί δεν δηλαδή είναι

αρκετά κλειστά θεωρούν ότι υπάρχει αρκετά κλειστό περιβάλλον ολόγυρα τους και δεν έχουν γνωρίσει διαφορετικές απόψεις του κόσμου, κουλτούρες και τρόπο σκέψης.

5) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας θα δώσει στις επόμενες γενιές τη δυνατότητα της ευρωπαϊκής ενοποίησης σε όλα τα επίπεδα: οικονομικά, πολιτικά και κοινωνικά;

Δεν το συζητώ, ναι. Ε γι' αυτό έχουν γίνει υποχρεωτικές αυτές οι 3 γλώσσες για τους ευρωπαίους πολίτες ή προτεινόμενες τουλάχιστον με αυτή την έννοια, εε σαφώς είναι μέσο επικοινωνίας η γλώσσα, αν δεν υπάρχει επικοινωνία μεταξύ κρατών, πολιτών ξέρω εγώ σε όλους τους βαθμούς των σχέσεων, που είναι το βασικό δεν μπορεί να υπάρξει τίποτα άλλο, δεν μπορεί να γίνει κάτι άλλο γιατί η ΕΕ θεωρητικά πάντα δεν μια μόνο οικονομική ένωση, έχει να κάνει με πολιτισμό, με επικοινωνία, με διάφορα τέτοια, άλλες εκφάνσεις της ανθρώπινης ζωής και βοηθάει 100% και όλες οι γλώσσες θα έπρεπε να βοηθούνται, ώστε να μαθαίνονται από τους ευρωπαίους πολίτες.

6) Ποια είναι η άποψη σας για τον «ακήρυκτο» πόλεμο μεταξύ της γαλλικής και της γερμανικής γλώσσας στα ελληνικά σχολεία;

Εεε δεν συμβαίνει αυτό παντού. Η αλήθεια είναι ότι υπάρχει κάτι τέτοιο αλλά περισσότερο έχει να κάνει με την επιλογή του πως επιλέγεται η δεύτερη ξένη γλώσσα, τι θέλω να πω εε με το που εισήχθηκε η δεύτερη ξένη γλώσσα στο δημοτικό και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση θεωρήθηκε ότι όλοι οι συνάδελφοι θα πρέπει να ψάχνουν πελατάκια μέσα στο σχολείο, ώστε να κρατήσουμε τη δουλειά μας και να έχουμε δουλειά. Δεν ξέρω πως ήταν η στόχευση, ενώ ξεκίνησε από μια πολύ καλή σκέψη ότι έχουνε την επιλογή τα παιδιά για να κάνουν αυτό που τους αρέσει έχει καταλήξει να είναι ένας ανταγωνισμός ανάμεσα των συναδέλφων, που πραγματικά παλιότερα τουλάχιστον χάνονταν θέσεις και ακόμα γίνεται και αυτό. Για παράδειγμα έμενα μου κλείσανε ένα τμήμα με επιλογή 18 παιδιών καταργήθηκε το τμήμα μου, ενώ είχαν διαλέξει 18 παιδιά από τα 40 να κάνουν γαλλικά. Οπότε αφήσαμε τα μισά παιδιά εκτός. Υπάρχει αυτός ο ακήρυκτος πόλεμος λόγω κακής στόχευσης του συστήματος σύμφωνα με το οποίο γίνεται η επιλογή, τι θέλω να πω υπάρχει ένας νόμος που λέει ότι δεν μπορεί να γίνει για παράδειγμα τμήμα, αριθμός των ξενόγλωσσων τμημάτων δεν μπορεί να είναι πάνω από τα τμήματα της τάξης π.χ. αν σε ένα σχολείο υπάρχουν 2 τάξεις στην Στ' τάξη δεν μπορεί να γίνει και 3^ο τμήμα ξενόγλωσσο αν τα λιγότερα παιδιά επιλέξουν γαλλικά ή γερμανικά. Εκεί είναι το πρόβλημα, εάν αφήναμε το σύστημα να λειτουργήσει καλά με την έννοια να επιλέγουν πραγματικά τη γλώσσα που θέλουν να μάθουν δεν υπήρχε κανένας πόλεμος, κανένα πρόβλημα. Περισσότερο είναι δημοσιοοικονομικό το θέμα και τις βλακειές, που κάνει κάθε προϊσταμένου ή διευθυντή, που δεν θέλει να φορτωθεί με παραπάνω ευθύνες και γι' αυτό καταλήγουμε εκεί. Υπάρχει αυτός ο κίνδυνος γιατί δεν έχουμε καλή οργάνωση της επιλογής της 2^{ης} ξένης γλώσσας.

Συνέντευξη εκπαιδευτικών γαλλικής γλώσσας (3)

A) Γενικές ερωτήσεις

1) Ποια είναι η σχέση σας με τις ξένες γλώσσες και σε ποιο επίπεδο;

Εε έχω Proficiency στα αγγλικά και στα γαλλικά πριν μπω στο πανεπιστήμιο είχα Sorbonne 2.

2) Στον γεωγραφικό, πολιτισμικό και οικονομικό χώρο που ορίζεται ως Ευρωπαϊκή Ένωση ποια θεωρείτε (μετά και την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου) ότι θα είναι η κυρίαρχη γλώσσα τα επόμενα χρόνια και γιατί;

Ε δεν ξέρω, μάλλον μεταξύ των δύο γλωσσών θα παιχτεί τώρα, γερμανικά ή γαλλικά μάλλον. Το πιο πιθανό είναι αυτές οι δύο να κυριαρχήσουν αν φύγουνε τα αγγλικά. Θα ανεβούμε εμείς, αν φύγουν οι άλλοι.

3) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- δίνει περισσότερες ευκαιρίες επαγγελματικές κλπ. στον κάτοχό της και γιατί;

Δεν ξέρω, θεωρώ τα γαλλικά δίνουν καλή ευκαιρία. Στην Ελλάδα υπάρχει μια κυρίαρχη άποψη ότι προηγούνται τα γερμανικά. Πιστεύω, όμως ότι υπάρχουν καλά Πανεπιστήμια στη Γαλλία και τι να σου πω... θα μεροληπτήσω.

4) Υποστηρίζεται ότι η γερμανική γλώσσα ευνοεί περισσότερο τις τεχνικές σπουδές και η γαλλική τις κλασικές σπουδές. Σύμφωνα με αυτή την άποψη ποια γλώσσα θεωρείτε ότι θα πρέπει να προκρίνει το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και γιατί;

Νομίζω καλά τις έχει, όπως τις έχει μοιράσει και καλά είναι ο καθένας να διαλέγει ό,τι θέλει. Για σπουδές, ξέρω μάλιστα κάποιους, που θέλουν να πάνε φαρμακευτική ή χημικά και έχουν διαλέξει γαλλικά.

5) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θεωρείτε ότι είναι περισσότερο συμβατή με την ελληνική κουλτούρα, ιστορία και παράδοση και γιατί;

Νομίζω ότι τα γαλλικά είναι πιο κοντά, δεν ξέρω έτσι για την γερμανική γραμματική και τα λοιπά, αλλά νομίζω τα γαλλικά είναι, επειδή είναι λατινογενής γλώσσα είναι πιο κοντά στα ελληνικά. Νομίζω έτσι πήγε ελληνικά, λατινικά, γαλλικά.

6) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θα βοηθήσει περισσότερο στην ανάπτυξη της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας και των ελληνικών επιχειρήσεων και γιατί;

Ε, ναι γιατί όχι μπορούν κι οι δύο.

B) Εξειδικευμένες ερωτήσεις

1) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλικά ή γερμανικά- ταιριάζουν με την τοπική κοινωνία ως η πλέον κατάλληλη για δευτέρα ξένη γλώσσα;

Δεν ξέρω, δεν ξέρω τι να σας πω, είμαι υπέρ των γαλλικών.

2) Με δεδομένο τον μεγάλο αριθμό πρώην μεταναστών κατοίκων της χώρας μας στη Γερμανία, θεωρείτε ότι η γερμανική έχει ένα προβάδισμα;

Έχει ένα προβάδισμα ναι και κυρίως στη βόρεια Ελλάδα.

3) Πιστεύετε ότι οι γονείς που έχουν γνώση της γερμανικής θα επικροτήσουν την επιλογή της ως δεύτερης ξένης γλώσσας στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα;

Ναι, οι περισσότεροι αυτό κάνουν, αυτό έκανα και εγώ. Σπάνια επιλέγουν να πάνε σε άλλη γλώσσα γιατί θέλουμε να βοηθήσουμε τα παιδιά μας.

4) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας ως δεύτερης διδασκόμενης θα επηρεάσει μελλοντικά την εξωστρέφεια του σχολείου (συμμετοχή σε προγράμματα Erasmus και εκπαιδευτικές επισκέψεις εκατέρωθεν κτλ.) εκτός της εθνικής επικράτειας;

Εεε ναι, φυσικά, ναι, γιατί όχι.

5) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας θα δώσει στις επόμενες γενιές τη δυνατότητα της ευρωπαϊκής ενοποίησης σε όλα τα επίπεδα: οικονομικά, πολιτικά και κοινωνικά;

Ε ναι ο στόχος να μαθαίνουμε ξένες γλώσσες, δηλαδή ουσιαστικά θα μπορούμε να πάμε έξω, θα μπορούμε να σπουδάσουμε έξω, όπως μπορούμε να το κάνουμε και αυτή τη στιγμή.

6) Ποια είναι η άποψη σας για τον «ακήρυκτο» πόλεμο μεταξύ της γαλλικής και της γερμανικής γλώσσας στα ελληνικά σχολεία;

Δεν υπάρχει πόλεμος. Εγώ με τις συναδέλφους των γερμανικών ήμουν η καλύτερη φίλη, όταν ήμουν στο σχολείο. Δεν υπάρχει πόλεμος.

Συνέντευξη εκπαιδευτικών γαλλικής γλώσσας (4)

A) Γενικές ερωτήσεις

1) Ποια είναι η σχέση σας με τις ξένες γλώσσες και σε ποιο επίπεδο;

Είμαι καθηγήτρια ξένης γλώσσας εε γαλλικής, ξέρω γαλλικά σε άριστο επίπεδο, ξέρω επίσης αγγλικά σε επίπεδο Proficiency και ισπανικά σε επίπεδο Γ2 επίσης.

2) Στον γεωγραφικό, πολιτισμικό και οικονομικό χώρο που ορίζεται ως Ευρωπαϊκή Ένωση ποια θεωρείτε (μετά και την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου) ότι θα είναι η κυρίαρχη γλώσσα τα επόμενα χρόνια και γιατί;

Ναι, τι να πω τώρα, νομίζω ότι δεν θα υπάρχει κυρίαρχη γλώσσα, όλα θα είναι σε πολλές γλώσσες αλλά θεωρώ τη γαλλική μετά την αγγλική.

3) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- δίνει περισσότερες ευκαιρίες επαγγελματικές κλπ. στον κάτοχό της και γιατί;

Εξαρτάται πάλι δεν μπορείς να απαντήσεις με αφοριστικά ή το ένα ή το άλλο. Για μένα θα έλεγα η γαλλική.

4) Υποστηρίζεται ότι η γερμανική γλώσσα ευνοεί περισσότερο τις τεχνικές σπουδές και η γαλλική τις κλασικές σπουδές. Σύμφωνα με αυτή την άποψη ποια γλώσσα θεωρείτε ότι θα πρέπει να προκρίνει το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και γιατί;

Και πάλι αυτό τώρα, δεν ξέρω κατά πόσο ισχύει και είναι έτσι. Δεν ξέρω προβληματίζομαι σ' αυτό, γιατί με αυτή τη λογική θα έπρεπε να αποκλείσουμε τις

ανθρωπιστικές σπουδές, ας πούμε γιατί η γαλλική είναι περισσότερο για τις κλασικές σπουδές...

5) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θεωρείτε ότι είναι περισσότερο συμβατή με την ελληνική κουλτούρα, ιστορία και παράδοση και γιατί;

Η γαλλική.

6) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θα βοηθήσει περισσότερο στην ανάπτυξη της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας και των ελληνικών επιχειρήσεων και γιατί;

Η γαλλική, επίσης.

B) Εξειδικευμένες ερωτήσεις

1) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλικά ή γερμανικά- ταιριάζουν με την τοπική κοινωνία ως η πλέον κατάλληλη για δεύτερη ξένη γλώσσα;

Η γαλλική, επίσης και εδώ.

2) Με δεδομένο τον μεγάλο αριθμό πρώην μεταναστών κατοίκων της χώρας μας στη Γερμανία, θεωρείτε ότι η γερμανική έχει ένα προβάδισμα;

Με την ίδια λογική θα μπορούσαμε να πούμε ότι υπάρχουν πολλοί Έλληνες, που έχουν πάει στο Παρίσι, στη Γαλλία και έχουν κάνει δουλειές εκεί, δεν νομίζω ότι αυτό έχει κάποια σχέση, όχι.

3) Πιστεύετε ότι οι γονείς που έχουν γνώση της γερμανικής ή της γαλλικής αντίστοιχα θα επικροτήσουν την επιλογή της ως δεύτερης ξένης γλώσσας στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα;

Σίγουρα θα παίζει κάποιο ρόλο ναι., αν έχουν γνώση οι γονείς ή σχέση με την μία ή την άλλη γλώσσα.

4) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας ως δεύτερης διδασκόμενης θα επηρεάσει μελλοντικά την εξωστρέφεια του σχολείου (συμμετοχή σε προγράμματα Erasmus και εκπαιδευτικές επισκέψεις εκατέρωθεν κτλ.) εκτός της εθνικής επικράτειας;

Ε, ναι σίγουρα ναι.

5) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας θα δώσει στις επόμενες γενιές τη δυνατότητα της ευρωπαϊκής ενοποίησης σε όλα τα επίπεδα: οικονομικά, πολιτικά και κοινωνικά;

Τι σημαίνει αυτό της ευρωπαϊκής ενοποίησης; Δεν έχουμε κοινή ευρωπαϊκή κοινωνική και οικονομική πολιτική, δεν έχουμε σε θέματα, δεν έχουμε κοινές ντιρεκτίβες, κοινές αρχές, κοινούς άξονες. Ε όσο είμαστε στην ΕΕ θεωρώ ότι έχουμε κοινές αρχές και όλα τα κράτη διέπονται από κοινούς άξονες.

6) Ποια είναι η άποψη σας για τον «ακήρυκτο» πόλεμο μεταξύ της γαλλικής και της γερμανικής γλώσσας στα ελληνικά σχολεία;

Διαφωνώ κάθετα. Όλες οι γλώσσες είναι σημαντικές, σε όλες τις γλώσσες πρέπει να δίνεται βαρύτητα, δεν πρέπει να υπάρχει πόλεμος, ούτε τυπικός ούτε άτυπος, ούτε διαμάχη ούτε τίποτα.

Συνεντεύξεις εκπαιδευτικών γερμανικής γλώσσας

Συνέντευξη εκπαιδευτικών γερμανικής γλώσσας (1)

A) Γενικές ερωτήσεις

1) Ποια είναι η σχέση σας με τις ξένες γλώσσες και σε ποιο επίπεδο;

Η σχέση μου με τις ξένες γλώσσες από μικρή ήτανε πολύ καλή λόγω των ταινιών κυρίως και της καλοκαιρινής περιόδου που δούλευα σε τουριστικές περιοχές ως ναυαγοσώστρια με τα αγγλικά περισσότερο. Τα αγγλικά πλέον... Όταν πήγαινα σχολεία είχα μέχρι το Lower. Μετά ξεκίνησα στα γερμανικά που μπήκα στο Πανεπιστήμιο και έβγαλα τη Γερμανική Φιλολογία και τώρα στα 29 μου αποφάσισα ότι θέλω να εξελίξω και τα αγγλικά και έχω πάρει και το Proficiency στα αγγλικά.

2) Στον γεωγραφικό, πολιτισμικό και οικονομικό χώρο που ορίζεται ως Ευρωπαϊκή Ένωση ποια θεωρείτε (μετά και την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου) ότι θα είναι η κυρίαρχη γλώσσα τα επόμενα χρόνια και γιατί;

Πιστεύω ότι θα συνεχίσουν να είναι τα αγγλικά.

3) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- δίνει περισσότερες ευκαιρίες επαγγελματικές κλπ. στον κάτοχό της και γιατί;

Η γερμανική λόγω της βιομηχανίας.

4) Υποστηρίζεται ότι η γερμανική γλώσσα ευνοεί περισσότερο τις τεχνικές σπουδές και η γαλλική τις κλασικές σπουδές. Σύμφωνα με αυτή την άποψη ποια γλώσσα θεωρείτε ότι θα πρέπει να προκρίνει το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και γιατί;

Και πάλι θεωρώ ότι είναι τα γερμανικά για την καλύτερη επαγγελματική αποκατάσταση των νέων έχουν περισσότερες ευκαιρίες και στην βιομηχανία και στην τεχνολογία παρά στα καλλιτεχνικά, όπως μου είπες.

5) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θεωρείτε ότι είναι περισσότερο συμβατή με την ελληνική κουλτούρα, ιστορία και παράδοση και γιατί;

Νομίζω καμία. Αλλά ίσως, ίσως λίγο περισσότερο η... δε γνωρίζω και πολλά στη γαλλική, αλλά γνωρίζω όμως ότι στη γερμανική υπάρχουνε πολλές λέξεις που έχουνε ρίζες από την ελληνική και αυτό νομίζω. Αλλά πάλι δε το θεωρώ σημαντικό.

6) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θα βοηθήσει περισσότερο στην ανάπτυξη της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας και των ελληνικών επιχειρήσεων και γιατί;

Η γερμανική και πάλι λόγω της συνεργασίας ίσως με βιομηχανίες, με εργοστάσια, μέσω της γερμανικής με εταιρίες που εξελίσσονται του εμπορίου κυρίως.

B) Εξειδικευμένες ερωτήσεις

1) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλικά ή γερμανικά- ταιριάζουν με την τοπική κοινωνία ως η πλέον κατάλληλη για δεύτερη ξένη γλώσσα;

Με την τοπική κοινωνία λέγοντας κάτι σαν την κουλτούρα ή κάτι; Νομίζω η γερμανική γιατί υπάρχουν πάρα πολλοί που έχουν... είχαν μεταναστεύσει στη Γερμανία και έχουν ξαναγυρίσει οπότε και έχει μπει και λίγο από την, έχει μπει και λίγο γερμανικό στοιχείο στην κοινωνία μας πλέον λόγω της παλαιότητας της μετανάστευσης.

2) Με δεδομένο τον μεγάλο αριθμό πρώην μεταναστών κατοίκων της χώρας μας στη Γερμανία, θεωρείτε ότι η γερμανική έχει ένα προβάδισμα;

Ναι. Ακριβώς. Σίγουρα

3) Πιστεύετε ότι οι γονείς που έχουν γνώση της γερμανικής ή της γαλλικής αντίστοιχα θα επικροτήσουν την επιλογή της ως δεύτερης ξένης γλώσσας στο εκπαιδευτικό σύστημα;

Ναι γιατί έχουνε δουλέψει στη Γερμανία οι γονείς που μιλάνε τη γερμανική έχουν δουλέψει στη Γερμανία και πάντα θα υπάρχει στο πίσω μέρος του μυαλού τους ότι όπως και οι ίδιοι είχαν την ευκαιρία να βγάλουν χρήματα μέσω της γερμανικής γλώσσας μεταναστεύοντας στη Γερμανία... Θα υπάρχει και αυτή η ελπίδα για τα παιδιά τους ότι θα είναι ένα χαρτί που θα υπάρχει πάντα στα χέρια τους για να το χρησιμοποιήσουν. Δουλεύοντας πάλι σαν μετανάστες και τα παιδιά.

4) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας ως δεύτερης διδασκόμενης θα επηρεάσει μελλοντικά την εξωστρέφεια του σχολείου (συμμετοχή σε προγράμματα Erasmus και εκπαιδευτικές επισκέψεις εκατέρωθεν κτλ.) εκτός της εθνικής επικράτειας;

Ναι. Σίγουρα, σίγουρα είναι απαραίτητο.

5) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας θα δώσει στις επόμενες γενιές τη δυνατότητα της ευρωπαϊκής ενοποίησης σε όλα τα επίπεδα: οικονομικά, πολιτικά και κοινωνικά;

Α, είναι πάρα πολύ δύσκολο αυτό. Σε μικρό βαθμό.

6) Ποια είναι η άποψη σας για τον «ακήρυκτο» πόλεμο μεταξύ της γαλλικής και της γερμανικής γλώσσας στα ελληνικά σχολεία;

Δεν το θεωρώ κάτι... Θεωρώ ότι είναι απλά για να παίζουνε μεταξύ των επιλογών, όπως παίζουνε μεταξύ επιλογής ομάδας ας πούμε Ολυμπιακός-Παναθηναϊκός, έτσι για να βρίσκονται σε κουβέντα. Ότι δεν υπάρχει πραγματική διαμάχη. Είναι ανάλογα με το τι ταιριάζει στον κάθε άνθρωπο και το τι... τι κολλάει περισσότερο στον κάθε χαρακτήρα για να μπορέσει να το αναπτύξει για να το μάθει. Οπότε δε θεωρώ ότι είναι πραγματικό, πραγματική μάχη.

Συνέντευξη εκπαιδευτικών γερμανικής γλώσσας (2)

A) Γενικές ερωτήσεις

1) Ποια είναι η σχέση σας με τις ξένες γλώσσες και σε ποιο επίπεδο;

Είμαι καθηγήτρια γερμανικών, διδάσκω τα τελευταία τέσσερα χρόνια και έχω επίπεδο Γ2 στα γερμανικά.

2) Στον γεωγραφικό, πολιτισμικό και οικονομικό χώρο που ορίζεται ως Ευρωπαϊκή Ένωση ποια θεωρείτε (μετά και την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου) ότι θα είναι η κυρίαρχη γλώσσα τα επόμενα χρόνια και γιατί;

Αυτό είναι αρκετά δύσκολο το ερώτημα γιατί έχει να κάνει ανάλογα και με τους τομείς για τους οποίους απευθυνόμαστε δηλαδή στα επιστημονικά κείμενα ουσιαστικά προωθείται πιο πολύ η γερμανική γλώσσα, δηλαδή και στη βιβλιογραφία και σε επιχειρήσεις, που είναι το εμπόριο δηλαδή βλέπω ότι τα γερμανικά είναι μια γλώσσα με πάρα πολύ μεγάλη ζήτηση εε τα γαλλικά έρχονται δεύτερα, τα ρώσικα είναι πάρα πολύ ψηλά επίσης εεε αυτά από ευρωπαϊκές γλώσσες αλλιώς οι ασιατικές γλώσσες, οι οποίες είναι πολύ συνηθισμένες στην αγορά εργασίας και συγκεκριμένα οι γλώσσες, που έχουν να κάνουν με Ιαπωνία, με Κίνα.

3) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- δίνει περισσότερες ευκαιρίες επαγγελματικές κλπ. στον κάτοχό της και γιατί;

Ως καθηγήτρια γερμανικών θα έλεγα η γερμανική αν και λίγο προκατειλημμένη στην απάντηση αυτή αλλά τώρα αυτό γιατί δίνει περισσότερες ευκαιρίες και στον ακαδημαϊκό χώρο, δηλαδή στην προετοιμασία του φοιτητή αλλά και στον επαγγελματικό χώρο περισσότερο, γιατί είναι και πολλές οι χώρες που μιλάνε γερμανικά στην ΕΕ, όχι μόνο ως κύρια γλώσσα αλλά και ως δεύτερη ξένη γλώσσα.

4) Υποστηρίζεται ότι η γερμανική γλώσσα ευνοεί περισσότερο τις τεχνικές σπουδές και η γαλλική τις κλασικές σπουδές. Σύμφωνα με αυτή την άποψη ποια γλώσσα θεωρείτε ότι θα πρέπει να προκρίνει το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και γιατί;

Εδώ προσανατολιζόμαστε περισσότερο στο τεχνικό και τεχνολογικό επίσης κομμάτι, νομίζω πλέον η γερμανική.

5) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θεωρείτε ότι είναι περισσότερο συμβατή με την ελληνική κουλτούρα, ιστορία και παράδοση και γιατί;

Εδώ, η ερώτηση είναι δύσκολη, γιατί η γραμματική παρουσιάζει κάποια κοινά στοιχεία με την ελληνική και συγκεκριμένα με την αρχαία ελληνική των γερμανικών. Αντίθετα, όμως από λατινογενείς επιλογές το παράδειγμα με τα γαλλικά έχουν επηρεαστεί τόποι όπως τα νησιά, δηλαδή το Ιόνιο, που είχαν κατακτήσεις από διάφορα φύλα και έχουν μείνει ονόματα, τοπωνύμια, όποτε σίγουρα θα έλεγα ότι και η γαλλική κουλτούρα έχει επηρεάσει κυρίως νησιωτικές περιοχές, περισσότερο από τα γερμανικά, τα γερμανικά τα παρουσιάζουμε περισσότερο στη βόρεια, τα συναντάμε περισσότερο στη βόρεια Ελλάδα εξαιτίας της μετανάστευσης αλλά αυτό ακόμη δεν έχει προσομοιωθεί με την ελληνική κουλτούρα, έτσι όπως την έχει κάποιος Έλληνας στο μυαλό του, τα παραδοσιακά τραγούδια και όλα αυτά.

6) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θα βοηθήσει περισσότερο στην ανάπτυξη της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας και των ελληνικών επιχειρήσεων και γιατί;

Εμμ η γερμανική επειδή είναι αρκετές οι χώρες, που μιλάνε τη γερμανική και σαν κύρια γλώσσα και σαν δεύτερη γλώσσα.

B) Εξειδικευμένες ερωτήσεις

1) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλικά ή γερμανικά- ταιριάζουν με την τοπική κοινωνία ως η πλέον κατάλληλη για δεύτερη ξένη γλώσσα;

Πολύ προκατειλημμένη κατά απάντηση αλλά η γερμανική θα έλεγα, γιατί είναι αρκετά εύκολη στην εκμάθηση της, είναι και το background πολλών στη βόρεια Ελλάδα είναι σχετική με τη Γερμανία, όποτε υπάρχει μεγαλύτερο κίνητρο από το υπόβαθρο τους να την μάθουν εε οπότε θα απαντούσα αυτό ωστόσο αυτό μπορεί να διαφέρει σε διαφορετικές περιοχές.

2) Με δεδομένο τον μεγάλο αριθμό πρώην μεταναστών κατοίκων της χώρας μας στη Γερμανία, θεωρείτε ότι η γερμανική έχει ένα προβάδισμα;

Ξεκάθαρα ναι, ότι παίζει ρόλο σημαντικό το πιστεύω.

3) Πιστεύετε ότι οι γονείς που έχουν γνώση της γερμανικής ή της γαλλικής αντίστοιχα θα επικροτήσουν την επιλογή της ως δεύτερης ξένης γλώσσας στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα;

Σίγουρα γιατί στη κουλτούρα του Έλληνα είναι αρκετά οι γονείς να βοηθάνε το παιδί στις ασκήσεις του σχολείου, οπότε είναι ένα κριτήριο γι' αυτούς η επιλογή αυτή σίγουρα αν και δεν θα έπρεπε να είναι τα πράγματα έτσι αλλά επηρεάζει.

4) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας ως δεύτερης διδασκόμενης θα επηρεάσει μελλοντικά την εξωστρέφεια του σχολείου (συμμετοχή σε προγράμματα Erasmus και εκπαιδευτικές επισκέψεις εκατέρωθεν κτλ.) εκτός της εθνικής επικράτειας;

Σίγουρα, γιατί και οι επιλογές γίνονται πάντα, όχι πάντα τις περισσότερες φορές με γνώμονα τις γλώσσες, που μιλάει κάθε άτομο, οπότε ναι.

5) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας θα δώσει στις επόμενες γενιές τη δυνατότητα της ευρωπαϊκής ενοποίησης σε όλα τα επίπεδα: οικονομικά, πολιτικά και κοινωνικά;

Όχι, όπως αντίστοιχα δεν έχει γίνει με τα αγγλικά τόσα χρόνια. Δεν έχει επιτευχθεί πλήρως.

6) Ποια είναι η άποψη σας για τον «ακήρυκτο» πόλεμο μεταξύ της γαλλικής και της γερμανικής γλώσσας στα ελληνικά σχολεία;

Ότι δεν θα έπρεπε να υπάρχει τόση προκατάληψη ως προς αυτό, δηλαδή να υπάρχει η ελευθερία στα παιδιά να διαλέξουν αυτό που πραγματικά θέλουν. Εμείς μπορούμε να έχουμε τις απόψεις μας ως προς τη μια κλίση είτε στην άλλη αλλά αυτό που πιστεύω είναι ότι δεν υπάρχουν αρκετοί καθηγητές ώστε τα παιδιά να κάνουν ελεύθερα τις επιλογές και ως καθηγήτρια εδώ πρέπει να πω τα παιδιά αναγκάζονται να πάρουν την μια ή την άλλη γλώσσα χωρίς να το θέλουν, το οποίο είναι απαράδεκτο. Οπότε

πιστεύω ότι όλα αυτά εντείνουν την διάσταση αυτή των γλωσσών από το να βρίσκουν κοινά στοιχεία μεταξύ τους.

Συνέντευξη εκπαιδευτικών γερμανικής γλώσσας (3)

A) Γενικές ερωτήσεις

1) Ποια είναι η σχέση σας με τις ξένες γλώσσες και σε ποιο επίπεδο;

Μιλάω 3 ξένες γλώσσες, τα γερμανικά τα οποία τα έχω σπουδάσει, τα αγγλικά, που έχω το Advance και τώρα μαθαίνω ισπανικά είμαι σε επίπεδο B1, χωρίς όμως πιστοποίηση.

2) Στον γεωγραφικό, πολιτισμικό και οικονομικό χώρο που ορίζεται ως Ευρωπαϊκή Ένωση ποια θεωρείτε (μετά και την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου) ότι θα είναι η κυρίαρχη γλώσσα τα επόμενα χρόνια και γιατί;

Ε, πιστεύω τα γερμανικά θα παραμείνουν η κυρίαρχη γλώσσα, εμμ γιατί η γενιά μας, όπως και η επόμενη ήδη έχει μπει στη διαδικασία εε να τα μάθει και καλώς ή κακώς εμμ όλα δίνονται στην αγγλική γλώσσα.

3) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- δίνει περισσότερες ευκαιρίες επαγγελματικές κλπ. στον κάτοχό της και γιατί;

Πιστεύω πως η γερμανική δίνει περισσότερες επαγγελματικές ευκαιρίες, γιατί οι μεγαλύτερες εταιρείες είναι γερμανικές. Η Γερμανία είναι έτσι και αλλιώς μια οικονομική δύναμη γι' αυτό και επηρεάζει τις επαγγελματικές ευκαιρίες των ανθρώπων.

4) Υποστηρίζεται ότι η γερμανική γλώσσα ευνοεί περισσότερο τις τεχνικές σπουδές και η γαλλική τις κλασικές σπουδές. Σύμφωνα με αυτή την άποψη ποια γλώσσα θεωρείτε ότι θα πρέπει να προκρίνει το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και γιατί;

Γενικότερα θεωρώ ότι είναι καλύτερο ο κάθε άνθρωπος να επιλέγει ποιες γλώσσες να μαθαίνει με βάση τις δικές του πεποιθήσεις, αν πρέπει να διαλέξω θα διάλεγα τη γερμανική επειδή η τεχνολογία εξελίσσεται διαρκώς και πολύ γρήγορα, οπότε θεωρώ ότι θα ευνοήσει περισσότερο τους μαθητές, τα παιδιά.

5) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θεωρείτε ότι είναι περισσότερο συμβατή με την ελληνική κουλτούρα, ιστορία και παράδοση και γιατί;

Ίσως καμία. Αν πάλι πρέπει να επιλέξω θα έλεγα ενδεχομένως τη γαλλική σ' αυτή την περίπτωση γιατί είναι επαναστατικός λαός, όπως και εμείς.

6) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θα βοηθήσει περισσότερο στην ανάπτυξη της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας και των ελληνικών επιχειρήσεων και γιατί;

Εμμ η γερμανική θα έλεγα πάλι για τον ίδιο λόγο, που ανέφερα και προηγουμένως, επειδή υπάρχουν πολλές γερμανικές εταιρείες, είναι μια δύναμη στην οικονομία, που καλώς ή κακώς και τα δικά μας τα περισσότερα είναι γερμανικά.

B) Εξειδικευμένες ερωτήσεις

1) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλικά ή γερμανικά- ταιριάζουν με την τοπική κοινωνία ως η πλέον κατάλληλη για δεύτερη ξένη γλώσσα;

Στην τοπική κοινωνία εμμ όπως είπα η γαλλική ταιριάζει περισσότερο στην κουλτούρα μας, όμως επειδή η γερμανική δίνει περισσότερες ευκαιρίες επαγγελματικές στην εποχή μας είναι ενδεχομένως πιο χρήσιμη θα επιλέξω τα γερμανικά.

2) Με δεδομένο τον μεγάλο αριθμό πρώην μεταναστών κατοίκων της χώρας μας στη Γερμανία, θεωρείτε ότι η γερμανική έχει ένα προβάδισμα;

Ναι, ναι βέβαια οι μετανάστες έχουν επηρεάσουν πάρα πολύ και φυσικά θεωρώ ότι εφόσον πολύς κόσμος, πολλοί Έλληνες ζουν στη Γερμανία εε και φυσικά πολύς κόσμος θα θέλει να μάθει τη γερμανική γλώσσα.

3) Πιστεύετε ότι οι γονείς που έχουν γνώση της γερμανικής ή της γαλλικής γλώσσας αντίστοιχα θα επικροτήσουν την επιλογή της ως δεύτερης ξένης γλώσσας στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα;

Ναι, το πιστεύω και όχι μόνο της γερμανικής, ανάλογα με το τι γνώσεις έχουν οι γονείς ενδεχομένως να επηρεάζουν και να παροτρύνουν για να μάθουν την αντίστοιχη γλώσσα

4) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας ως δεύτερης διδασκόμενης θα επηρεάσει μελλοντικά την εξωστρέφεια του σχολείου (συμμετοχή σε προγράμματα Erasmus και εκπαιδευτικές επισκέψεις εκατέρωθεν κτλ.) εκτός της εθνικής επικράτειας;

Ναι, βέβαια έτσι και αλλιώς θεωρώ ότι η γνώση των ξένων γλωσσών βοηθάει πολύ και παροτρύνουν τον κόσμο να βγει εκτός συνόρων, να γνωρίσει νέες κουλτούρες και θεωρώ ότι αυτό συμβαίνει και με τη γαλλική και με τη γερμανική πιο συγκεκριμένα αν ένας μαθητής στο σχολείο γνωρίζει τη γερμανική γλώσσα, φυσικά και θα επιλέξει να περάσει τις σπουδές του, να κάνει ένα μέρος των σπουδών του σε κάποια γερμανόφωνη χώρα και αντίστοιχα με τη γαλλική.

5) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας θα δώσει στις επόμενες γενιές τη δυνατότητα της ευρωπαϊκής ενοποίησης σε όλα τα επίπεδα: οικονομικά, πολιτικά και κοινωνικά;

Ναι, βέβαια έτσι κι αλλιώς οι ξένες γλώσσες θεωρώ ότι μας φέρνουν πιο κοντά, τις κουλτούρες, εφόσον βέβαια είμαστε ανοιχτοί γι' αυτό, όποτε εγώ είμαι υπέρ του να μαθαίνουμε ξένες γλώσσες, νέες κουλτούρες, νέους ανθρώπους γιατί θεωρώ ότι έτσι θα μπορέσει να ενοποιηθεί όλος ο κόσμος.

6) Ποια είναι η άποψη σας για τον «ακήρυκτο» πόλεμο μεταξύ της γαλλικής και της γερμανικής γλώσσας στα ελληνικά σχολεία;

Δεν μου αρέσει η λέξη πόλεμος, δεν θεωρώ ότι υπάρχει. Τώρα από κει και πέρα όπως προανέφερα θεωρώ ότι ο κάθε μαθητής, ο κάθε άνθρωπος και η κάθε οικογένεια, γιατί φυσικά η οικογένεια επηρεάζει σ' αυτό, θα πρέπει να έχει την επιλογή να διαλέξει την γλώσσα που θα διδαχθεί ανάλογα με τις προτιμήσεις και τις πεποιθήσεις του εμμ γι' αυτό θεωρώ ότι είναι πολυτιμότερο το ελληνικό σχολείο να δίνει την ευκαιρία στους μαθητές να διαλέξουνε, να δίνουν επιλογή και τη γερμανική και τη γαλλική και αντίστοιχα με τον αριθμό των μαθητών να οργανωθούν τα αντίστοιχα τμήματα.

Συνέντευξη εκπαιδευτικών γερμανικής γλώσσας (4)

A) Γενικές ερωτήσεις

1) Ποια είναι η σχέση σας με τις ξένες γλώσσες και σε ποιο επίπεδο;

Η εκμάθησή μου ξένων γλωσσών ξεκίνησε από το Δημοτικό σχολείο με την αγγλική γλώσσα, την οποία πλέον κατέχω σε εξαιρετικό βαθμό και χρησιμοποιώ μάλιστα καθημερινά λόγω της δουλειάς μου. Ακόμη, γνωρίζω γερμανικά σε μέγιστο βαθμό, καθώς είμαι απόφοιτη του τμήματος Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας ΑΠΘ και χρησιμοποιώ επίσης στη δουλειά μου και τέλος έχω κάποιες βασικές γνώσεις ολλανδικών που απέκτησα στο πανεπιστήμιο. Σε γενικές γραμμές θα έλεγα ότι έχω ένα γενικό ενδιαφέρον για την εκμάθηση ξένων γλωσσών, έστω και μεμονωμένων λέξεων ή φράσεων, που με βοηθούν στην επικοινωνία στο εργασιακό μου και μη περιβάλλον.

2) Στον γεωγραφικό, πολιτισμικό και οικονομικό χώρο που ορίζεται ως Ευρωπαϊκή Ένωση ποια θεωρείτε (μετά και την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου) ότι θα είναι η κυρίαρχη γλώσσα τα επόμενα χρόνια και γιατί;

Γνώμη μου είναι ότι η αγγλική γλώσσα έχει εδραιωθεί ως η πρώτη γλώσσα επικοινωνίας στην Ευρώπη γενικότερα και αυτό δεν πρόκειται να αλλάξει ακόμα και μετά την οριστική αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση, κάτι που ισχύει βέβαια και σε παγκόσμιο επίπεδο. Παρόλα αυτά, ας μην ξεχνάμε ότι όλες οι αποφάσεις και οδηγίες των ευρωπαϊκών οργάνων κτλ. είναι μεταφρασμένες σε κάθε μία από τις επίσημα ομιλούμενες γλώσσες των ευρωπαϊκών χωρών.

3) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- δίνει περισσότερες ευκαιρίες επαγγελματικές κλπ. στον κάτοχό της και γιατί;

Χωρίς να θέλω να επηρεαστώ από τη δική μου προτίμηση στη γερμανική γλώσσα θεωρώ ότι είναι αυτή που στις μέρες μας δίνει στους κατόχους της περισσότερες επαγγελματικές ευκαιρίες στον ιδιωτικό τομέα είτε αυτές αφορούν την αγορά της Ελλάδας είτε κάποιας άλλης χώρας του εξωτερικού.

4) Υποστηρίζεται ότι η γερμανική γλώσσα ευνοεί περισσότερο τις τεχνικές σπουδές και η γαλλική τις κλασικές σπουδές. Σύμφωνα με αυτή την άποψη ποια γλώσσα θεωρείτε ότι θα πρέπει να προκρίνει το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και γιατί;

Πράγματι είναι αλήθεια αυτό χωρίς όμως να υποτιμάται η γερμανική λογοτεχνία και φιλοσοφία, αλλά πιστεύω ότι την απόφαση αυτή δεν πρέπει να αναλάβει το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα αποκλείοντας τη μία από τις δύο γλώσσες από το εκπαιδευτικό πρόγραμμα αλλά οι ίδιοι οι μαθητές δηλώνοντας την προτίμησή τους ανάλογα με τα δικά τους ενδιαφέροντα και τη δική τους κλίση, ακόμα κι αν αυτά είναι διαφορετικά από τις μελλοντικές τους επιλογές ως προς τις σπουδές τους.

5) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θεωρείτε ότι είναι περισσότερο συμβατή με την ελληνική κουλτούρα, ιστορία και παράδοση και γιατί;

Παρότι η ελληνική κουλτούρα, ιστορία και παράδοση, ακόμα και η ίδια η ιδιοσυγκρασία του Έλληνα, έχει επηρεαστεί και από τους δύο πολιτισμούς, θεωρώ ότι ο ελληνικός λαός έχει περισσότερα κοινά με το γαλλικό, γαλλική κι ελληνική επανάσταση, ιδανικά όπως ελευθερία, ισότητα, αλληλεγγύη, Φιλελληνισμός και σε δεύτερο βαθμό με το γερμανικό, με την απαρχή της βασιλείας του Όθωνα στο

νεοσύστατο ελληνικό κράτος, γεγονός που αποτυπώνεται και στη γλώσσα. Πάντως εύκολα παρατηρεί κανείς ότι τόσο η γαλλική όσο και η γερμανική γλώσσα βρίθουν από λέξεις με ελληνική προέλευση.

6) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλική ή γερμανική- θα βοηθήσει περισσότερο στην ανάπτυξη της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας και των ελληνικών επιχειρήσεων και γιατί;

Αυτό που συμβαίνει και παρατηρείται ήδη είναι ότι συνάπτονται σχέσεις και γίνονται επενδύσεις γερμανικών επιχειρήσεων στον ελλαδικό χώρο με συνέπεια να δημιουργούνται θέσεις εργασίας και οικονομικά οφέλη στους πολίτες και το κράτος. Αντίστοιχα ελληνικές επιχειρήσεις προβάλλονται έντονα σε εμπορικές εκθέσεις και αγορές της Γερμανίας. Όλα αυτά επιτυγχάνονται καλύτερα με τη γνώση της γερμανικής γλώσσας από τους ανθρώπους που βρίσκονται ή φιλοδοξούν να ασχοληθούμε με το χώρο των μεταφορών, εξαγωγών, τραπεζών κτλ. που θα συμβάλει μεσοπρόθεσμα στην εξωστρέφεια της ελληνικής οικονομίας και των ελληνικών επιχειρήσεων.

B) Εξειδικευμένες ερωτήσεις

1) Ποια από τις δύο γλώσσες -γαλλικά ή γερμανικά- ταιριάζουν με την τοπική κοινωνία ως η πλέον κατάλληλη για δεύτερη ξένη γλώσσα;

Δεν είμαι απόλυτα σίγουρη ότι κατανοώ τη φράση «τοπική κοινωνία», καθώς αυτή διαφέρει από περιοχή σε περιοχή. Συνεπώς, είναι και διαφορετική η ανάπτυξη της περιοχής και οι ανάγκες της. Η βιομηχανία, οι υπηρεσίες, η γενικότερη οικονομική, πολιτισμική και κοινωνική κατάσταση παίζουν ρόλο στην κυριάρχηση της δεύτερης ξένης γλώσσας, ακόμα κι αν αυτή δεν είναι ούτε η γαλλική ούτε η γερμανική και είναι π.χ. η ρωσική. Οπότε, μπαίνουν κι άλλες παράμετροι στη λήψη της απόφασης για το ποια δεύτερη ξένη γλώσσα πρέπει να διδάσκεται στα σχολεία. Γενικά αυτό που μαθαίνω από συναδέλφους είναι ότι στις πόλεις οι μαθητές επιλέγουν τη γαλλική γλώσσα σε αντίθεση με τα σχολεία της επαρχίας που επιλέγουν τη γερμανική.

2) Με δεδομένο τον μεγάλο αριθμό πρώην μεταναστών κατοίκων της χώρας μας στη Γερμανία, θεωρείτε ότι η γερμανική έχει ένα προβάδισμα;

Σίγουρα το μεγάλο κύμα μεταναστών στη Γερμανία τα προηγούμενα χρόνια δημιούργησε μια θετική εικόνα της χώρας στους Έλληνες, γιατί παρά τις δύσκολες συνθήκες εργασίας και διαβίωσης των εργατών εκεί, η Γερμανία ήταν η χώρα του πλούτου που δημιουργούσε καλύτερες προοπτικές για τους ίδιους και τις οικογένειές τους. Συνεπώς, η γερμανική γλώσσα έχει ένα προβάδισμα έναντι της γαλλικής. Αξίζει να αναφερθεί όμως και τα αρνητικά συναισθήματα των Ελλήνων κατά του γερμανικού κράτους με αφορμή τη στάση της χώρας κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης των τελευταίων ετών.

3) Πιστεύετε ότι οι γονείς που έχουν γνώση της γερμανικής ή της γαλλικής αντίστοιχα θα επικροτήσουν την επιλογή της ως δεύτερης ξένης γλώσσας στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα;

Ναι, το πιστεύω και μάλιστα θα την επικροτήσουν ένθερμα, καθώς θα θέλουν τα δικά τους παιδιά να μάθουν τη γλώσσα που έμαθαν οι ίδιοι, να έρθουν κοντά με το γερμανικό πολιτισμό όπως αυτοί και να αποκτήσουν κοινά σημεία μαζί τους. Παράλληλα, θα μπορούν να τους βοηθούν στις ασκήσεις και γενικά τις απαιτήσεις του μαθήματος για να ανταποκρίνονται κατάλληλα και να έχουν υψηλές επιδόσεις.

4) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας ως δεύτερης διδασκόμενης θα επηρεάσει μελλοντικά την εξωστρέφεια του σχολείου (συμμετοχή σε προγράμματα Erasmus και εκπαιδευτικές επισκέψεις εκατέρωθεν κτλ.) εκτός της εθνικής επικράτειας;

Ναι, φυσικά. Μάλιστα το βίωσα κατά τη διάρκεια της πρακτικής μου άσκησης σε Γυμνάσιο της Θεσσαλονίκης, όταν κάποια παιδιά που παρακολουθούσαν το μάθημα των γερμανικών πραγματοποίησαν με την καθηγήτρια ταξίδι στη Γερμανία για να επισκεφτούν τους μαθητές, που είχαν φιλοξενήσει αυτοί στο παρελθόν.

5) Πιστεύετε ότι η επιλογή είτε της γαλλικής είτε της γερμανικής γλώσσας θα δώσει στις επόμενες γενιές τη δυνατότητα της ευρωπαϊκής ενοποίησης σε όλα τα επίπεδα: οικονομικά, πολιτικά και κοινωνικά;

Δε θεωρώ ότι η επιλογή εκμάθησης της γαλλικής ή γερμανικής γλώσσας είτε στο σχολείο είτε ιδιωτικά θα παίζει καθοριστικό ρόλο στην ευρωπαϊκή ενοποίηση του ατόμου, μιας και η χώρα μας αποτελεί εδώ και χρόνια μέρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και πορεύεται στο πλαίσιο αυτό σε οικονομικό, πολιτικό και κοινωνικό επίπεδο. Σίγουρα όμως, θα βοηθήσει στην κατανόηση αντίστοιχα του γαλλικού ή γερμανικού πολιτισμού, στην ανάπτυξη θετικών συναισθημάτων και στη συμφιλίωση των χωρών μέσα στην ευρωπαϊκή οικογένεια.

6) Ποια είναι η άποψη σας για τον «ακήρυκτο» πόλεμο μεταξύ της γαλλικής και της γερμανικής γλώσσας στα ελληνικά σχολεία;

Είναι λίγο αστεία η ερώτηση, επειδή υπάρχει όντως αυτός ο «πόλεμος», αλλά καμία πλευρά δε θέλει να τον παραδεχθεί. Ίσως δεν έχει τόση σημασία να ψάξουμε τους υπόπτους, αν είναι οι γονείς, οι εκπαιδευτικοί ή ακόμα και οι φοιτητές των Φιλολογιών, που ξεκίνησαν αυτή την έχθρα ή αν οφείλεται σε άλλους ιστορικούς, οικονομικούς και κοινωνικούς παράγοντες. Το πιο σημαντικό στην εποχή μας είναι να βρούμε τα κοινά σημεία, όπως η αγάπη για τη γλώσσα και τον πολιτισμό που αυτή εκπροσωπεί, οι μέθοδοι διδασκαλίας κτλ., έτσι ώστε να αναπτυχθεί στους μαθητές από μικρή ηλικία ο αλληλοσεβασμός, η αλληλοεκτίμηση και η γενικότερη επιθυμία για την εκμάθηση ξένων γλωσσών. Γνώμη μου είναι ότι στα ελληνικά σχολεία όλων των βαθμίδων υπάρχει χώρος και για τις δύο αυτές και για περισσότερες ξένες γλώσσες.